

JODI TAYLOR

Nemzetközi bestseller

MÁSODIK ESÉLY

St. Mary-krónikák 3

A világhírű sorozat harmadik kötete

JODI TAYLOR

Nemzetközi bestseller

MÁSODIK ESÉLY

St. Mary-krónikák 3

A világhírű sorozat harmadik kötete

JODI TAYLOR
MÁSODIK ESÉLY

A fordítás alapját képező kiadás:

Jodi Taylor

A Second Chance

Accent Press, 2015

Sorozatszerkesztő:

Burger István

Irodalmi szerkesztő:

Németh Attila

Fordította:

Szente Mihály

Szerkesztette:

Cs. Fehér Katalin

Korrektor:

Athén Melitta

Borító:

Burger István

Zoe Foster grafikájának felhasználásával

ISBN 978-615-5859-17-5

ISSN 0238-3063

Kiadó: **Metropolis Media Group Kft.**

© 2014 by Jodi Taylor

© Hungarian translation 2018, Szenté Mihály

© Hungarian edition 2018, Metropolis Media Group

www.galaktika.hu

Felelős kiadó a Kft. ügyvezető igazgatója

Tördelőszerkesztő: **Szegedi Gábor**

Sorozatterv és tipográfia: Nagual Design

E-Book: Odin Fantasy Bt.

Figyelmeztetés: a termék marhaságokat tartalmaz, és nem csak nyomokban.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondok az Accent Press csodálatos munkatársainak a türelmükért és a bátorításért.

És, mint mindig, külön köszönet jár Connie-nak és Martinnak.

Továbbá, Mike-nak és Jannek a vendégszeretetükért. Valamint Alynek és a jógásoknak, akik sosem röhögnek ki, mialatt a „lefelé néző

kutya” pózzal próbálkozom.

És végül: hatalmas köszönet mindenkinek, aki megvette ezt a könyvet.

Prológus

TRÓJA elesett.

Ez áll minden feljegyzésben Homérosz korától kezdődően. Csupán két szó. Röviden és személytelenül. Trója elesett. Szavak, amelyek teljességgel képtelenek érzékeltetni azt a mézárást, brutalitást, szenvedést, borzalmat, azt a mindent, aminek óhatatlanul kísérsnie kell egy tízéves háború végét – és egy nagy civilizáció bukását.

Én viszont ott voltam, a véráztatta homokon, az exportáláshoz felsorakoztatott, a megrázkódtatásoktól sokkos állapotban lévő trójai asszonyok között.

Én ott voltam.

Láttam, amint elszakítják a gyermekeket az anyáktól, akik máris gyászolták halott férjüket, fiaikat és fivéreiket. Egyeseket lazán félrelöktek, mint hasznavehetetleneket. Másokat ott helyben leszúrtak.

Sokakat a hullámok közé hajítottak, ők jajgatva vergődtek a felszínen pár másodpercig, majd elsüllyedtek. Újra és újra megesett: egy nő talált magában annyi erőt, hogy visszavágjon, és kétségbeesett harc tört ki. Az egész part mentén férfiak járkáltak, átkozódtak, lökdösődtek, ütöttek.

Égtek a vágytól, hogy helyreállítsák a rendet, elosszák a zsákmányt, és elhúzzanak.

A homokban guggoltam, és a fejemet lehajtva figyeltem. Láttam, hogy elvezetik a gyászában mély hallgatásba burkolózó Andromakhét, hogy átadják Neoptolemosznak, és onnantól azt a népet szolgálja, amelynek egyik harcosa lehajította kicsi fiát a város faláról.

Az én népem biztonságban volt valahol – legalábbis piszkosul reméltem. Egyedül én voltam odakint. Egyedül én voltam elég hülye ahhoz, hogy elfogjanak. Tudtam, bármelyik pillanatban megtörténhet, hogy durva alakok ragadnak meg, letépi rólam a ruhámat, felméri, hogy mit látnak, és odaadnak valami vigyorgó görögnek. Aztán felraknak az egyik hajóra a többiekkel együtt. Ha szerencsém lesz. Ha pedig úgy ítélik meg, hogy nem vagyok az az ideális rabszolga-alapanyag – higgyék el,

sosem voltam az –, akkor letaszítanak a homokba, és addig erőszakolnak, amíg elvérzek. Nem tápláltam hamis illúziókat. Több tucatszor vagy több százszor megtörtént körülöttem.

Ez az, ahová a Történelem iránti szenvedélye ragadja az embert.

Egyenesen a frontvonalba. Közvetlen közletről, személyesen tapasztalhatja meg, milyen az, amikor körülötte zajlik a Történelem. És néha átgázol rajta. Lehettem volna tűzszerész, vagy a Mars-küldetés önkéntes résztvevője, vagy tűzoltó, vagy végezhettem volna ezekhez hasonlóan biztonságos és értelmes munkát. De nem, nekem történésznek kellett lennem. Csatlakoznom kellett a Történettudományi Kutatóintézethez. Az évek során kergetett T-rex, rám szakadt az alexandriai könyvtár, verekedtem Hasfelmetsző Jackkel, és beterített egy felrobbanó trágyahalom. És mindezek teljesen normális munkakörülménynek számítanak a St. Maryben.

Egyre több nő küzdött most már, karmolva és sikítva. Gondolkodás nélkül lekaszabták őket. Annyian voltunk, hogy a görögök

nyugodtan pazarolhattak. A várost kifosztották. Az összes görög hadizsákmánnyal megpakolva térhetett haza – fegyverek, templomi kincsek, arany... és rabszolgák.

A nők hosszú sorokban csoszogtak a hajók felé. Nem tudom, hogy a katonák miért siettek ennyire. Napok kellettek volna ahhoz, hogy rendesen kirámolják a várost. Talán az utórengésektől féltek.

Hallottam, hogy felém közelednek. Még jobban lekuporodtam, és a fejemre borítottam a kendőmet. Az előttem lévő két nőt elrángatták. Ócska bőrszandálokba bújtatott, mocskos lábakat láttam. Valaki belemarkolt a hajamba, és felrántott.

Én következtem.

A város égett mögöttünk. Fekete füst hömpölygött az ég felé, félreérthetetlen üzenetet közölt az istenekkel és az emberekkel.

Trója elesett.

1

DE EZT megelőzően még ott volt ez is...

– Valóban nem látom be, hogyan hibáztathat engem ezért, dr. Bairstow.

Én ott sem voltam.

És természetesen, az is az én hibám volt. Ezek szerint, ha ott lettem volna, akkor az egész meg sem történt volna. Nem találtam meg a logikát ebben az érvelésben.

– Nem találok logikát ebben az érvelésben, uram. Mindketten tudjuk, hogy ha jelen lettem volna az... esemény idején, akkor én is kék lennék. De nem voltam, tehát nem vagyok az. Kék, erre célzok. De

amíg dr. Peterson nem nyeri vissza az eredeti színét, készséggel helyettesítem ezen küldetés alatt.

Annyira azért nem voltam ám készséges. Mivel rengeteg tennivalóm akadt a közelgő Trója-küldetés kapcsán, nem óhajtottam azzal tölteni az időt, hogy a Thirsk Egyetem egyik öreg professzorát kísérgetem, függetlenül attól, hogy ezzel hány piros pontot szerzünk, vagy hogy dr.

Bairstow mennyire méltányolja ezt az öreg barátjának tett szívességet.

Ugyanakkor, a részlegem becsülete forgott kockán – hogy a St. Maryét már ne is említsem –, így aztán igazából nem sok választásom volt.

Gyanítottam, hogy ha valami rosszul sül el, fejek fognak hullani. Egy bizonyossal kezdve.

Visszatértem az irodámba, és üzentem dr. Petersonnak, hogy mérhetetlen boldogság lenne számomra, ha felkeresne.

Az asszisztensem, a Rottweiler – vagy Miss Lee, ha valaki a bérjegyzékén szereplő nevét akarná használni – örült a lehetőségnek, hogy bajt kavarhatott valakinek, és elégedetten közölte, hogy Tim már úton van.

Természetesen, Peterson volt az első számú célpontom, de mialatt arra vártam, hogy materializálódjon, egy nagyon is elfogadható helyettes is a rendelkezésemre állt.

Felhívtam Guthrie őrnagyot, a biztonsági részleg vezetőjét, aki elméletileg hidegvérű és józanul gondolkodó férfiú, és ugyanúgy nyakig

benne volt, mint mindenki más. Nem adott esélyt arra, hogy beszéljek.

– Engem nem hibáztathat ezért.

– Alábecsül, őrnagy.

– Nem, Max, most komolyan! Mire megtudtam, hogy mi történik, már megtörtént a baj.

– Ezek múltjárók, az isten szerelmére! Mit gondolt, mi fog történni, amint hátat fordítok nekik? Hogy mind lecsücsülnek, és szép csendesen eljátszanak valamijükkel?

Egyre hangosabban beszéltem.

– Igen, de...

Nem adtam neki esélyt.

– És a Kutatás és Fejlesztés idiotái? Hogy nem sejtett semmit?

Tudtam, hogy az álnok dög röhög rajtam, ami nem sokat javított a hangulatomon, és tovább mondtam a magamét:

– Egy napra kiteszem a lábamat. Egyetlen kurva napra! És mire visszajövök, a részlegem, az én egész rohadt részlegem kék színű!

– Nem mindenki – szólt közbe Guthrie védekező hangsúllyal. – Mrs.

Enderby és még páran a Gardróbból továbbra is rózsaszínűek.

Pontosabban, egyikük fekete, természetesen. Egy másik meg olyan tejeskávészínű...

Meghallottam Tim Peterson hangját a folyosó felől.

– Ennek a beszélgetésnek még nincs vége! – hörögtem vészjósló hangon, azzal kikattintottam az adóvevőmet, és szembefordultam az új prédával.

Bedugta kék fejét az ajtón, és megkérdezte:

– Engem akartál?

Rosie Lee megnyitott egy fájlt, és úgy tett, mintha olvasna.

Vettem egy mély lélegzetet.

– Mielőtt elkezded – hadarta Peterson –, nem az én hibám.

– Kék vagy!

– Hát, mint mindenki más. Miért pont engem piszkálsz?

– A távollétemben elméletileg te felelsz a részlegemért.

– És így is volt. Felelősségteljesen elvégeztem egy olyan kockázatfelmérő ingyombingyomot...

– Ami abból állt...?

– Megkérdeztem Rapson professzort, hogy szerinte minden rendben lesz-e, és ő igent mondott – felelte Tim a maga „Most mi rosszat

csináltam?” arckifejezésével. – Aztán pedig – folytatta belemelegedve –

végrehajtottam a biztonsági ellenőrzést.

– Ami abból állt?

– Belerúgtam a nagy kőbe, és úgy tűnt, minden rendben.

Fújtam egyet, és megkérdeztem:

– Kiadtad-e bármikor, akár csak csak egyszer is azt az utasítást, „ne fessétek kékre magatokat”?

– Nem, azt nem mondhatnám. Nem láttam szükségét.

– Mi a fa... miért nem?

– Már kékek voltak, Max. Késő volt. Már kékek voltak, amikor felbukkantak. Akkor jó ötletnek tűnt.

– Kitől származott az ötlet?

Erre rövid csend következett.

Kivonultam az ajtón, kimentem a galériára, és leordítottam a bénultan ácsorgó, kék múltjárók tömegének:

– Valaki hozza el nekem Mr. Markham fejét!

Tíz perccel később befutott, és magától értetődően ő is kékben pompázott.

– Üdv, Max! – köszönt nagy vidáman. – Hogy s mint?

Átugrottam a Thirskre, hogy meglátogassam a barátnőmet és volt munkatársamat, Kalinda Blacket, és részt vegyek egy előadáson. Egy nap.

Egyetlen napig voltam távol...

– Ezt most hagyjuk – feleltem komoran. – Magyarázza el, lehetőleg olyan kifejezésekkel, amiket megérttek, hogy mi a rohadás pokol történt itt tegnap!

– Hát, az úgy kezdődött...

A beszámoló, a rossz dumákat, a kifogásokat és a mellébeszélést kivonva, nagyjából a következőképpen hangzott:

Mit sem törődve a korábbi katasztrófákkal, mint amilyen például az Ikárosz-kíséret volt (amelynek során Mr. Markham nagyon magasra

tette a lécet azzal, hogy sikerül felgyűjtania és úgy kiütnie magát, hogy elájult), Rapson professzor belekezdett a monolit-kísérletbe. Az ötlet az volt, hogy átszállítanak egy kőtömböt a tavon egy lyukhoz, amit Mr. Strong imádott déli gyepébe ástak, és ennek folyamán megvizsgálják a Stonehenge monolitjainak lehetséges szállítási módszereit.

A teljes történettudományi szekció jelentkezett, ez nem lehetett kérdéses, számos műszakival és biztonságival együtt, akik bármire kész

voltak, csak dolgozniuk ne kelljen. Ezt a döntésüket később sokan megbánták. Jó néhányan, hogy kellően átszellemüljenek, megfelelőnek vélt jelmezbe bújtak, továbbá – és az én szempontomból ez volt a bökkenő

– kékre mázolták magukat (nem történelmi alapon, azt bátran kijelenthetjük).

Tragikus módon – Markham szerint – Farrell főnök, a műszaki részleg vezetője, illetve Guthrie őrnagy kissé elszúrták a bulit, amikor is elrendelték, hogy mindenkinek viselnie kell egy-egy legkevésbé sem korhű narancssárga mentőmellényt. Emiatt mindenki úgy érezte, hogy a kísérlet történelmi hűsége nem az igazi.

Ahogy a professzor kísérleteivel gyakran megesett, kezdetben minden jól alakult. A monolit (amit az erre az alkalomra gyártott, jókora betontömb képviselt) gyanúsan rendesen viselkedve ereszkedett le a tóhoz, ám az utolsó néhány yardon sajnos keresztülhúzta mindenki számítását.

A sebesség előre nem látott növekedése a kormányozhatóság csökkenését eredményezte, és az egész mindenség, a monolit, az alá pakolt fatörzsek, és azok, akik elég hülyék voltak ahhoz, hogy ne engedjék el a köteleket (gyakorlatilag mindenki), végigrobogott a mólón, elérte a szökési sebességet, és rázúdult a várakozó tutajra, ami azonnal elsüllyedt, a teljes legénységével együtt.

A permi stílusú kihalást csak azért kerültük el, mert a Főnöknek és Guthrie-nak sikerült abbahagyniuk a röhögést annyi időre, amíg hosszú póznákkal kihalászták a kékre festett ürgéket a hideg vízből, és kitergették őket a partra, ahol tekintélyes mennyiségű vizet köhögtek ki.

Ekkor vált nyilvánvalóvá, hogy a kék festéket nem lehet lemosni. Ezt leszámítva – ahogyan azt Mr. Markham boldogságtól ragyogva közölte –

mindenki egyetértett abban, hogy ez nagy menet volt.

Huszonnégy órával később a kollégák többsége még kékben pompázott, és valószínűnek tűnt, hogy ez még egy darabig így is marad. A különféle szappanok és tisztító lötytyök nem birkóztak meg a festékkel; még a ledörzsölés tűnt a legjobb megoldásnak. Felvázoltam egy elgondolást, amelyben Mr. Strong padlócsiszolója és jómagam játszottuk a főszerepet.

– Higgadj le, Max! – kérte Peterson, miután Markham távozott, amitől az irodámban tartózkodó törpikék száma ötven százalékkal csökkent. – Mi a hézag?

– A hézag az, hogy közeledik életünk legnagyobb küldetése. Az első nagy eligazítást a jövő héten tartjuk. Egytonnányi anyagom van Viluszáról,

amit még át kell néznem. Össze kell raknom egy sor tájékoztató anyagot a műszaki és a biztonsági részlegeknek Trója bukásáról, és Farrell főnök beszélni akar velem a Nyolcásról. Megint. Rohadtul nincs időm arra, hogy egy agg professzort kísérgessek a 17. századi Cambridge-ben csak azért, mert én vagyok az egyetlen ember az épületben, aki nem kék. Mikorra kopik le az az izé?

– Fogalmam sincs. Most már több mint egy napja rajtam van. Azt hiszem, kezd fakulni, vagy nem?

– Nem.

– Micsoda? Egyáltalán nem?

– Nem.

A ruhaujjával megdörgölte az arcát, és megszemlélte az eredményt.

A történettudományi szekció többi tagjához hasonlóan kék kezeslábast viselt, úgyhogy sokkal kékebb volt az elviselhetőnél. Az informatikusok, akik feketét hordtak, úgy néztek ki, mint egy-egy óriási zúzódás.

A műszakiak, a narancssárga kezeslábasuk és kék ábrázatuk jóvoltából, alighanem mind a három úrállomásról jól látszottak.

– Még egy kicsit sem? – kérdezte Tim reménykedve.

– Nem. Szóval, ki ez a Penrose professzor? És mi köze van hozzánk?

– Ó, kedvelni fogod, Max. Tényleg jó fej öregúr. Rengeteg háttérmunkát végzett, amikor a Nagyfőnök beizzította a St. Maryt, és most, amikor nyugdíjba megy, a Nagyfőnök ezt az ugrást adja neki búcsúajándéknak.

Úgy tűnik, odáig van Isaac Newtonért, és a Nagyfőnök igent mondott.

Vagyis, holnap gyorsan elhúztok a tizenhetedik századi Cambridge-be, és megnézik a nagy embert. Nem lehet zűr.

– Aha! – kurjantottam, és olimpiai rekordot döntő gyorsasággal kaptam a szalmaszál felé. – Én már jártam abban a korban. 1666-ban voltam Mauritiuson, vagyis, nem mehetek. Ó de kár...

– *No problemo*. Ennek az ugrásnak a célja 1668. Nem szakad rád az időtengely.

Sóhajtottam egyet.

– Jót fog tenni neked – folytatta Tim. – Hónapok óta a kutatásba temetkezel. Jól jön egy kis pihenő. Lelépsz egy napra, és jól érzed magad.

– Épp most léptem le egy napra. És nézd meg, mi lett belőle! A jó ég tudja, mi lesz itt, ha megint eltűnök. Mire visszajövök, alighanem...

– Jaj, ne csináld már! – vágott közbe Peterson. – Csak bosszús vagy, mert el kellett menned arra az előadásra, mialatt mi itt ökörködtünk egy

jót. Élvezni fogod. Te is tudod, hogy így lesz. És, őszintén mondom, Max, hogy az öreg prof állati jó fej. Imádni fogod!

* * *

Igaza volt. Azonnal beleszerettem Penrose professzorba, amint megláttam.

És, azt hiszem, ez kölcsönös volt.

Amikor beléptem a Nagyfőnök irodájába, Penrose felpattant, és világoskék szeme szinte szikrázott az izgalomtól. Nem sokkal volt magasabb nálam, de a dereka körmérete azt sugallta, hogy részt vett néhány jóféle egyetemi díszvacsorán az elmúlt évtizedek alatt. A minden iránti egyszerű, gyermeki lelkesedése révén jóval fiatalabbnak látszott a valódi koránál. Úgy becsültem, hogy a hatvanas évei végén járhat. Később megtudtam, hogy már a hetvenhatot is betöltötte.

Dr. Bairstow, a St. Mary igazgatója, és egy olyan férfi, aki valószínűleg még soha életében nem pattant fel, bemutatott minket egymásnak.

– Dr. Madeleine Maxwell, hadd mutassam be Eddington Penrose professzort. Professzor úr, a hölgy dr. Maxwell, a történettudományi szekció vezetője. Ő fogja helyettesíteni dr. Petersont, aki sajnálatos módon... gyengélkedik.

– Eddie, drága szívem, szólítson Eddie-nek – kérte a prof. – Örülök, hogy megismerhetem. Sokkal csinosabb, mint a nevezett úriember, bár természetesen ő is vonzó személyiség. Tudomásom szerint kékre változott.

Dr. Bairstow nem mondott semmit azon a módon, ahogyan csak ő tudott.

– Attól tartok, professzor, hogy ez valóban így van, úgyhogy kénytelen lesz beérni velem.

– Kiváló, kiváló – felelte, és összedörzsölte a két tenyerét. – Alig várom már... gondolja, hogy tényleg látni fogjuk őt?

– Teljesen biztos vagyok benne – mondtam úgy, hogy teljesen biztos voltam benne.

A Nagyfőnök közbeavatkozott.

– Dr. Maxwell, feltételezem, hogy dr. Peterson teljes körű tájékoztatásban részesítette.

– Így van, uram. Dél körül fogunk megérkezni, és reméljük, hogy vethetünk egy pillantást a nagy emberre, mialatt ebédelni indul, vagy

visszatér ebéd után.

Persze, hacsak nem marad a szobájában direkt azért, hogy kitoljon velünk. Bár ezt nem említettem meg.

– Annyira izgalmas! Alig várom, hogy induljunk!

Az öregúr lelkesedése fertőzőnek bizonyult. Eszembe jutott az első

ugrásom, ami annyi évvel ezelőtt történt, hogy már nem is tudom számontartani. Én is körbe-körbe ugráltam a St. Maryben, önmagamtól eltelve. Bár voltak fenntartásaim az ellen, hogy egy civilt viszek egy ugrásra, félretoltam őket, és meghívtam a professzort, hogy vacsorázzon velem aznap este.

* * *

Egy csendes asztalnál ültünk az étkezőben, és azon dolgoztunk, hogy jobban megismerjük egymást.

Valószínűleg nem az itteni koszthoz szokott hozzá. A St. Mary népének egyszerűek az igényei. Mindaddig, amíg sok van a tányéron, és úszik a gravy szószban – vagy a vaníliamártásban, vagy néha mindkettőben –, általában boldogok vagyunk. Igazán kifinomult bagázs a miénk.

A Történettudományi Kutatóintézet munkatársai vagyunk, ami lazán kötődik az ódon és tiszteletre méltó Thirsk Egyetemhez. A St. Mary zilált és megviselt, és mi is ilyenek vagyunk. Két fő feladatunk van: valós időben megfigyeljük és dokumentáljuk a történelmi eseményeket (ó, rendben, nevezhetik időutazásnak, ha nagyon muszáj), és nem halunk meg.

Az elsőhöz egész jól értünk. A másodikon még dolgoznunk kell.

Eddie boldogan csacsogott a vacsora alatt. Megkérdeztem tőle, hogy miért pont Isaac Newtont választotta.

– Ó, ő a gyerekkorom hőse. Az a férfi egy óriás volt... tükrös teleszkóp, optika, matematika, gravitáció... micsoda kivételes intellektus! És most látni fogom őt a saját szememmel. Ez csodálatos, Max, az egész életem leghőbb vágya válik valóra!

Ivott pár korty vizet. Nem bort, vagy valami effélét. Az ugrás előtti éjszakán tilos a szeszes ital. Legalábbis azóta, hogy Baverstock és Lower egy végigpiált éjszaka után állították be a koordinátákat, és azon kapták magukat, hogy közelebbről látják Párizs ostromát, mint szerették volna.

– Mesélje el, kedvesem, hányadán állunk magával! Mi az élete vágya?

– Rövid távon az, hogy a részlegem dolgozói visszanyerjék az eredeti színüket, professzor.

– Igen, Edward és én jót kuncogtunk ezen.

Megpróbáltam elképzelni dr. Bairstow-t kuncogni, és csúfos kudarcot vallottam. Néha, amikor örült valaminek, nagyjából olyan képet vágott, mint egy vén keselyű, ami váratlanul rábukkan egy döglött számarra. De kuncogni...

Farrell főnök a Hawking Hangár felé tartva elsodródott mellettünk, rám mosolygott – de csakis rám –, és udvariasan köszönt:

– Jó estét, Max! Jó estét, professzor!

Penrose professzor elnézett a Főnök után, aztán felém fordult, és mialatt a szeme villant egyet, halkán megkérdezte:

– Az ifjú hódolója?

Nem sok dolog kerülte el a figyelmét, annyi bizonyos.

– Ifjúnak talán nem mondanám, professzor úr.

– Az én koromban, kedvesem – válaszolta nevetve –, mindenki fiatalnak látszik. Nem kellett volna meghívni, hogy csatlakozzon hozzánk?

– Nem maradt volna. Szorgalmasan dolgozik a kompunkon. A Nyolcast kaptuk.

A kompok a mi műveleti központjaink. Elugranak velünk abba a korba, amibe küldenek minket. Kicsik, és kívülről nézve kőből épült, lapos tetős házikónak látszanak, amelyek nem keltenek feltűnést egyetlen korszakban sem. Bennük eszünk, alszunk és dolgozunk. Ezenfelül eléggé leharcolt állapotban vannak. Különösen az enyém, a Nyolcas, ami jócskán megjárta a hadak útját az évek folyamán. Tim körbevezette a professzort, úgyhogy már megismerkedett a kompok egyedülálló illatával. Volt abban sok minden: túlterhelt elektronikai eszközök, nedves szőnyeg, izzadt múltjárók, eldugult vécé szaga, és valamilyen oknál fogva káposztáé. *Eau de komp.*

– És a hosszú távú vágyai, Max?

Az öregúr ráadásul kitartó is volt.

Egy kicsit gondolkodtam, majd azt feleltem:

– Tudja, Trója mindig is a legfőbb célom volt, természetesen...

– Igen, ezt megértem, de mi lesz azután?

– Nos, Azincourt jó lenne... – dörmögtem a villámat babrálva.

– Igen?

– Hát... – És tovább piszkáltam a villát.

– Ó, te jóságos ég! Holmi gyalázatos titkot sejtek én itt. Most természetesen illene udvariasan mormolnom valamit, és gyorsan témát váltani, de mások gyalázatos titkai mindig olyan érdekesek.

Felnevettem, aztán válaszoltam:

– Nos, titoknak titok, de nem gyalázatos, professzor úr. Sajnálom, hogy csalódást kell okoznom önnek.

Felém hajolt, és odasúgta:

– Azért csak mondja el!

Felidéztem magamban azt a bizonyos, pár hónappal korábbi estét.

* * *

Miután leülepedett a Stuart Mária-küldetés pora, Leon Farrell és én randevúztunk. Igazi randevú volt: csini ruha, túsarok, smink, ahogy kell...

Varázslatos volt. Ez egyszer a St. Mary egyetlen idiótája sem téblábolt körülöttünk. Nem szakadt az eső. Nem gyulladt fel semmi. Senki sem kergetett minket. Tökéletes este volt.

A csarnokban találkoztam Leonnal.

A fejét oldalra billentve tanulmányozott egy flipchart táblát.

– Marie Antoinette valóban beszélt még, miután lefejezték? – kérdezte elgondolkodva.

– Hát, a legenda szerint a szája még mozgott egy darabig. Ha ezt beszédnek lehet nevezni... Ha az agy három percig képes oxigén nélkül funkcionálni, talán lehetséges, hogy az utolsó gondolatait próbálta kifejezni abban az időben. De hangszálak híján aligha működhetett a dolog. Majd megkérdezem Helent.

Megkésve jöttem rá, hogy ha már randizunk, elég lett volna egy igen vagy egy nem is, hogy nyomban másra tereljem a szót, valami olyasmire, aminek nincs köze a halálhoz. Mélyen átéreztem, hogy mennyire kikerültem a megszokott közegemből.

Elindultunk a faluban működő, The Falconberg Arms nevezetű pub felé.

Gyalogolnunk kellett, mivel nemrégiben belerobogtam Leon kocsjával a tóba. Hosszú história, hagyjuk.

Az idő kellemesen meleg volt, és nem siettük el a dolgokat.

Joe Nelson, a tulaj az ajtóban várt minket. Azóta ismertem, hogy megérkeztem a St. Marybe. Újonc koromban ez a hely volt a második otthonom. Nelson alacsony, zömök fickó volt, és még sűrű, fekete haja

sem tudta eltakarni a fülét, ami nagyjából akkora lehetett, mint egy műholdvevő tányérantenna. Az egyik szeme alatt sarló alakú sebhely húzódott. Tudtam, hogy ő és Leon évek óta jó barátok. Ezt is nekem kellett kitalálnom, mert ez az alak is keveset beszélt.

– Üdv, Leon!

– Szia, Joe!

A világ két legszófukarabb férfiúja egy darabig csendben ácsorgott; talán az eddigi erőfeszítések kimerítették őket.

Joe végül megmoccan, és beszélni kezdett:

– Gondoltam, szeretnétek kettesben lenni, ezért ezt készítettem elő nektek.

Végigvezetett minket egy folyosón, és az egyik bal oldali ajtónál megállt.

– A reggeliző – jelentette be, és látványos mozdulattal belökte az ajtót.

Tündérországba csöppentem.

A három asztal közül csak az egyiket terítették meg. Ropogós, hófehér abrosz borította a kandalló közelében álló asztalt. A szelíd

gyertyafény kristályokon és ezüst evőeszközökön csillogott. Az asztal közepén lévő

vázában aranyszínű rózsák illatoztak.

A háttérben a „Holdfény szonáta” szólt halkán.

– Erre parancsoljatok! – mondta Joe, és odavezetett minket az asztalunkhoz, amelyen egy tökéletes Margarita várt. Felidéződött bennem az az este abban a rushfordi szállodában, amikor is ugyanezt a ruhát viseltem, és Leon fantasztikusan nézett ki abban az öltönyben, és táncoltunk, és megtettük az első, tétova lépéseket egymás megismerése felé. Visszatekintve az elmúlt kábé tizenkét hónapra, nem sokat haladtunk.

De Leon próbálkozott, én pedig megígértem Davidnek, az asszisztensemnek, közvetlenül a halála előtt, hogy én is meg fogom próbálni. David még most is hiányzik, minden egyes napon.

– Leon, ez egyszerűen tökéletes.

– Köszönöm. És most idd meg ezt!

– Miért, mi ez?

– Alkohol.

– Csodás. Miért?

– Mert beszélni akarok veled.

– Ebben az esetben nem az alkohol felé kéne haladnunk.

– Szeretném, ha meginnád, aztán meghallgatnád azt, amit el kell mondanom.

– Elkábítasz alkohollal, hogy igent mondjak valami szörnyűségre?

– Nem. Azért itatlak, hogy meghallgass. Próbáltam beszélni veled a Hasfelmetsző Jack-eset után. Aztán megint, miután visszajöttél Ninivéből, de akkor sokkal fontosabb dolgokról kellett beszélnünk. Nem akarom, hogy most rögtön válaszolj. Csak annyit, hogy hallgass végig nyugodtan, és anélkül, hogy pánikba esnél. És úgy tűnik, ehhez az alkohol a legjobb út.

– Rendben, kezdheted!

Ittam egy kortyot. Éreztem, hogy az ismerős melegség szétárad a tagjaimban, és lenyaltam a sót az alsó ajkamról.

– Hogy érzed magad? – kérdezte Leon, és figyelmesen fürkészte a képeimet.

– Átkozottul jól.

– Rendben. Van egy ajánlatom a számodra.

Ne, ne, ne! Házasságot ne! Azt hittem, teljesen világosan elmagyaráztam, hogy mit gondolok a házasságról. Egyszer megkérdezték, hogy mitől ideális egy férj, mire én azt feleltem: attól, ha nincs. Soha többé nem kérdeztek tőlem ilyesmit.

– Várj – hadarta Leon, és teletöltötte a poharamat –, higgadj le! Idd meg az egészet!

Megint belekortyoltam az italba, és éreztem, hogy a rémületem feloldódik a tequilában.

– Akkor mostantól siess! – biztattam a Leont.

– Micsoda?

– Figyelj, én ilyen vagyok. Egy italtól boldog leszek. Kettőtől eszméletlen. Nagyjából nyolc másodperced van. Gyerünk, térj a tárgyra!

– Jól van, íme, a lényeg: szeretném, ha elhagynád a St. Maryt.

– Mi van? Miért? – fakadtam ki, és csüggedten meredtem rá. – Mit követtem el? Te szakítottál velem! Miért én menjek el? Ha kínosan érzed magad attól, hogy a környékeden vagyok, az a te problémád, nem az enyém. Nem fogom feladni a munkámat csak azért, mert szétmentünk.

Távozz te!

– Aha – dörmögte Leon, és kivette a kezemből a poharamat –, valami azt súgja, hogy kifutottam az időből.

– Miféle időből?

Leon csak sóhajtott.

– Ne várj tőlem együttérzést – mondtam neki –, te adtál alkoholt.

– Igen, ezt magamnak köszönhetem. Csak adj egy percet, rendben?

Aztán megint nekifutok.

Megérkezett az első fogás: a tenger gyümölcsei.

Az ételre összpontosítottam. Ami sosem esett nehezemre.

– Ez a garnéla felséges. Megeszed a tiédet?

– Igen. Remekül nézel ki ma este.

– Köszönöm, ez nagyon kedves. Ezt a ruhát viseltem abban a rushfordi hotelben. Emlékszel?

– Persze. Szuper éjszaka volt mindkettőnk számára.

– És a végén elsétáltál.

– Muszáj volt – felelte magától értetődő hanghordozással. – Fogalmad sincs, milyen hatást gyakoroltál rám, igaz?

Nyeltem egyet, és megjegyeztem:

– Neked sem, hogy te milyen hatást gyakoroltál rám.

Megfogta a kezemet. A szoba lassan forogni kezdett körülöttem.

A szívverésem felgyorsult.

Az ajtó kinyílt, és Joe behozta a második fogást.

– Minden rendben idebent? – érdeklődött mosolyogva.

– Igen, köszönjük – felelte Leon.

Csak bólintottam, mert a beszélni éppen nem tudtam.

Egy darabig csendben ettünk. Az étel valami csodálatos volt.

A környezet tökéletes. Semmi ehhez fogható nem történt még velem. Hogy Leon annyi fáradságot vállalt, csakis értem... Végignéztam a gyertyákon, a rózsákon, a velem szemben ülő férfin...

Rajtakapott, hogy őt bámulom. Nem mondott semmit, és én sem. Mi több, hosszú ideig hallgattunk. Aztán elszakítottam a tekintetemet a szemétől, és a poharam után tapogatóztam. Biztosra vettem, hogy valami betegség kerülget. Teljesen elmúlt az étvágyam. Mind gyorsabban lélegeztem, és hirtelen melegem lett. Nagyon melegem.

Leon a tányérjára nézett, és halkán megszólalt:

– Durva évünk volt, és azt akartam, hogy ez az este különleges legyen.

Megfogtam a kezét, belenéztem a szemébe, átléptem egy ásító szakadék felett, és azt mondtam:

– Az lesz.

A torkán akadt a lélegzet. Hátralökte a székét, felém nyúlt...

Ebben a pillanatban Joe Nelson bedugta a fejét az ajtón, és megkérdezte:

– Jöhet a desszert?

– Igen – válaszoltam, és Leon sóhajtott egyet. Már megint...

Lenyugodtunk, de a pillanat elmúlt. Leon okosabb volt annál, semhogy erőltesse a dolgot.

– Ahelyett, hogy oly sokat rágódunk a múlton, talán rászánhatnánk némi időt arra, hogy beszéljünk a jövőnkről – javasolta halkán.

Rákényszerítettem magam, hogy udvariasan mosolyogjak, és úgy markoltam a poharamat, mintha az életem múlt volna rajta.

– Egyszerűen ki fogom mondani. Csak annyit kérek, hogy ne mondj rá nemet anélkül, hogy elgondolkodnál rajta.

– Mi ez az egész?

– Szóval... – felelte lassan – belegondoltál már, hogy mit fogsz csinálni a Trója-küldetés után?

– Múltjáró vagyok. Az én fajtám nem szokott előre tervezni.

Azért kerülgettem a témát, mert valójában megtettem. Ha valaki eléri élete legfőbb célját, annak az a hátulütője, hogy – hogyan tovább? Mit csinál utána? Hol a kihívás? Be kellett vallanom, hogy a gondolat sok fejfájást okozott.

– Nem biztos, hogy értem, mire célzol – dörmögtem.

– Van egy ajánlatom a számodra – mondta Leon, és miután látta rajtam a pánik jeleit, gyorsan hozzátette: – Nem, nem, nyugalom! Rosszul fogalmaztam. Javaslatot kellett volna mondanom. Van egy ötletem.

– Folytasd! – feleltem kissé fellélegezve.

– Valószínűleg nem lesz egyszerű – válaszolta az arcomat fürkészsze.
–

Sőt, tudom, hogy nem lesz az. Talán ez lesz életed legdurvább megbízatása. Lehet, hogy nem éled túl. Én szinte biztosan nem fogom. De még ha túléled is, a dolgok többé nem lesznek ugyanolyanok.

Na, ekkor már odafigyeltem rá.

– Tudom, hogy nem szoktál a jövőt illető terveket szőni, mert nem is számítasz arra, hogy lesz jövőd. Tudom, hogy szereted a munkádat, és hogy jól csinálod. Tudom, hogy nem igazán figyelsz arra, hogy mi van a St. Maryn kívül, de szeretnék javasolni valamit.

Ne, várj! – hadarta, amikor kinyitottam a számat, hogy ismét pánikoljak. – Kérlek, hallgass végig! Valamikor a jövőben, amikor mindketten akarjuk, hagyjuk el a St. Maryt, és kezdjünk új életet!
Nem,

várd meg, hogy befejezzem! Ez a munka egy napon megöl téged. Lehet, hogy évek múlva fog megtörténni, lehet, hogy holnap, de egyszer nem jössz vissza. Egy nap majd kinyitom a kompot, és te halott leszel, és nem akarok élni egy olyan világban, amiben te nem vagy benne. Szóval, azt mondom, hogy mielőtt ez megtörténik, lépjünk le, és kezdjünk új életet!

Együtt. Mérnök vagyok. Kerítünk egy házat, amihez van műhely, és lesz időm dolgozni pár régi ötletemen. Te pedig annyi festhetsz, amennyit csak akarsz. Megkapod a műhely felét, vagy lehet saját

műhelyed, ha akarsz, és azt csinálhatod benne, amihez a legjobban értesz. Lesz idő, hogy összehozz egy nagy művet, hírnevet szerezz... Nagyokat sétálhatnánk, kéz a kézben, etetnénk a kacsákat, elmennénk moziba, megtanulnánk főzni, új barátokat szereznénk, néznénk a tévét... oly sok mindent csinálhatnánk együtt. Sajnálom, ha ez unalmasnak hangzik, de nem hiszem, hogy az lenne. És biztosan sosem unatkoznánk, mert láttalak már főzni. Csak szeretném veled leélni az életemet. Mostanában jobban, mint valaha.

Kérlek, ne mondj nemet rögtön! Ígérd meg, hogy gondolkodsz rajta!

Nem kellett gondolkodnom. Hirtelen nagyon tisztán és világosan láttam mindent, és eszembe jutott, hogy mit mondott annak idején Kal: egy napon mindez nem lesz elég. Akkor nem hittem, hogy ez rám is vonatkozik majd, de most már pontosan tudtam, hogy miről beszélt. Másrészt, a dolog eléggé megrémített. Ez kapcsolatról szólt, közös életről, családról, békés életmódról, és mindazon dolgokról, amiket igazából az ördög találmányának tartottam. Vettem egy mély lélegzetet, és azt mondtam:

– Nem.

Remélem, soha többé nem fogom látni azt a tekintetet.

– Nem akarsz rászánni egy kis időt, hogy megemészd a dolgot?

– Nem.

– Nem muszáj most rögtön megtenni. Valószínűleg több évünk van még addig.

– Nem – válaszoltam –, nem akarok évekig várni. A Trója-küldetés után, akármeddig tartson is, te és én beadjuk a felmondásunkat, elköltözünk, és új életet kezdünk. Azokat a dolgokat csináljuk, amiket felsoroltál. És a jó isten segítsen neked, mert ha nem fogunk tökéletes békében és boldogságban élni, pokollá teszem az életedet.

Megfogta mindkét kezemet, a pohárral együtt, és halkán felelt:

– Alig várom.

– De alighanem beletelik némi időbe. A Trója-küldetés eltart vagy két évig.

– Ki tudom várni.

Vettem egy nagy lélegzetet egy nagy lépéshez, és megkérdeztem:

– Szóval, áll az alku?

Nem nézett a szemembe. Nyelt egyet, bólintott, és kibökte:

– Áll az alku.

* * *

Elmeséltem a történet egy részét Eddie-nek, aki nagyokat bólogatott, és meglepő módon témát váltott:

– Trójához és Azincourt-hoz képest a holnapi ugrás nagyon békés lesz önnek.

– Szó sincs róla, professzor. Dr. Bairstow egyszer azt mondta: „nem mindig csatamezők és vér”, és igaza volt. Például, láttam az ókori függőkerteket, és valami fantasztikusak.

Nem óhajtottam elmesélni neki, hogy annak mi lett a vége. Sem azt, amikor megnéztük magunknak Hasfelmetsző Jacket. Sem a krétakori megbízatást.

Ez az, amiről sosem szoktunk beszélgetni. Még magunk között sem.

Manapság a lemorzsolódás aránya csökkent, korántsem olyan magas, mint valaha. Olyan, mintha kényszerű fegyverszünet jött volna létre: mi, múltjárók tényleg igyekszünk rendesen viselkedni,

mialatt fel-le szánkázunk az időtengelyen, cserébe a Történelem mostanában kevésbé hajlamos halomra gyilkolni minket a kisebbfajta szabálysértésekért.

Mindezt azonban nem szívesen meséltem volna egy civilnek, akivel arra készültünk, hogy egy napon belül elutazzunk a tizenhetedik századba.

Másnap reggel beszéltem Foster doktorral, hátha Eddie összeszedett valami súlyos nyavalyát az éjszaka során, bár ennek csekély volt az esélye.

A doktornő a párkányon ült, dohányzott, és újra meg újra kifújta a füstöt az ablakon.

Lendületos mozdulattal rámutattam a füstérzékelőre. Ő meg lendületos mozdulattal rámutatott az elemre, ami az asztalon hevert. Ahol mindig szokott. Tudtam, hogy Leon, aki a jó harcát vívta az elemek ellen, és vesztesre állt minden fronton, nem örülne a látványnak.

– Szóval, Penrose professzor... egészséges?

– Egészségesebb nálad. Bár az is igaz, hogy láttam már tíznapos hullákat, amik jobban néztek ki, mint te. Az a vacak térded egy szép napon cserbenhagy.

– A Trója-küldetés előtt nem lesz rá idő.

– De utána azonnal rendbe hozzuk. Mielőtt tényleg nagy lesz a baj.

Ez már nem igazán számított, bár ezt nem mondhattam meg neki. Nem beszéltem a dologról másnak, csak Eddie-nek. Még arra sem tudtam rávenni magam, hogy belegondoljak, mit fog szólni Ian vagy Tim.

– Visszatérve a professzorra...

– Igen, korához képest csúcsformában van. Ezt ne tekintsd engedélynek arra, hogy összevissza pattogj vele Cambridge körül! Mindannyian emlékszünk még, hogy mit műveltél Mr. Dieterrel.

Dieter és én egy alkalommal éppen csak kimenekültünk egy krétakori földcsuszamlásból, és a landolás elég karcosra sikerült. Gyakorlatilag le kellett bontaniuk a kompot, hogy kiszedjenek belőle minket. De miután elheverésztünk pár napot a gyengélkedőben, illetve a műszakiak nagyjavítást végeztek a Nyolcason, minden egyenesbe jött, ezért sosem tudtam felfogni, hogy egyesek miért nem képesek elengedni ezt az esetet.

2

ELINDULTUNK.

– Nos, rendben, professzor. Ha megtenné, hogy helyet foglal. Nem, ne oda, hanem a jobb oldali ülésbe! Ez az. Helyezze kényelembe magát! Egy perc, és csatlakozom önhöz.

Eddie letelepedett, kicsit ficergett az ormótlan forgószékben, és alaposan körülnézett. És alighanem próbálta nem belélegezni a szagot.

A Nyolcasban voltunk. Abban a kompban a műszerfal jobbra esett az ajtótól, és előtte két forgószék állt a padlóhoz csavarozva. A műszerfal feletti képernyők a külső kamerák képeit mutatták: narancssárga műszakiak rohagáltak odakint, és csinálták, amit a műszakiak az utolsó pillanatokban csinálni szoktak. A komp belsejében, a falak mentén sorakozó tárolók tartalmazták a hosszú küldetésekhez szükséges felszerelést és a személyes holminkat. Vastag kábelkötegek kígyóztak a falakon, és tűntek el a mennyezetben. Az egyik leválasztott sarok mögött rejtőzött a vécé és a zuhanyzó. Volt még idebent egy apró hűtő, benne a létfontosságú anyagok, és az egyik polcon, a hatalmas elsősegélykészlet mellett állt egy vízforraló és két bögre. Mi a St. Mary népe vagyunk, kérem. Teával üzemelünk.

A tárolók ajtajai tele voltak horpadással. A műszerfalon karcolások sorakoztak, más helyeken fényes foltok terültek el. A padló egyes foltjai érdekes történetekről meséltek. A vécé ritkán működött rendesen, és gyakran sehogy. Úgy rémlik, említettem már a szagot. De ezek a mi kompjaink voltak, és imádtuk őket.

– Minden rendben, Max – jelentette ki Leon, és rám kacsintott. –

Betápláltuk a koordinátákat. Hiszem, hogy nem lesz zűr. Egyenesen bementek, és kijöttök.

– Igen, így fest az elképzelés.

Leon előhúzta az adattábláját a térdzsebéből, a műszerfal fölé hajolva begépelte pár számot, majd felegyenesedett.

– Végeztem. Jó utat! Sok szerencsét, professzor!

A professzor megint ugrált kicsit ültében. Annyira izgult, hogy nem tudott megszólalni.

– Vigyázz magadra! – tette hozzá Leon engem nézve. Mint mindig.

– Rendben leszünk – feleltem, mit sem törődve a tapasztalataimmal.

Az ajtó becsukódott Leon mögött.

Még egyszer ellenőriztem a műszereket, majd megszólaltam:

– Eddie, még most sem késő meggondolnia magát.

Csak nevetett.

– Számítógép, indítsd az ugrást! – parancsoltam fennhangon.

– Ugrás indul.

És a világ fehérbe borult.

* * *

A Trinity Street egyik bűdös mellékutcájába érkeztünk, ahol senki sem vett észre minket, úgyhogy meg tudtam adni Penrose professzornak a tradicionális két percet arra, hogy betájolja magát, és felfogja, hol és mikor vagyunk. Kidugta a fejét az ajtón, és azt kurjongatta: „Ó, hála istennek! Hála a jó istennek!”, mialatt megbirkózott a látvánnyal, a hangokkal, de főleg a 17. századi Cambridge szagával.

Végül összeszedte magát, és odaszólt nekem:

– Bocsásson meg, Max! Ez egyáltalán nem volt profihoz méltó a részemről.

– Szó sincs róla, Eddie. Én az első ugrásomon körbe-körbe cigánykerekeztem.

Elindultunk a Trinity College felé, ahol egy Isaac Newton nevű ifjú egyetemi tag hamarosan fel fog bukkanni – ha van némi szerencsénk.

Cambridge minden részletében olyan nedves és sivár volt, mint amire számítottam. Megborzongtam a köpenyemben, mialatt az embereket kerülgetve végimentünk a Trinity Streeten. Az utcán hemzsegték az egyetemi hallgatók, a városlakók, a kereskedők és a lábasjóság, ami lármásan tolongva vonult ide-oda az egyenetlen kövezeten.

Eddie a szemét tágra nyitva nézelődött, és hirtelen megszólalt:

– Tudja, azt hiszem, a Turista Információs Központ valahol errefelé lesz. Majd egyszer.

Nem válaszoltam. Megkerültem egy rózsaszín és dudoros valamit.

Cambridge-ben a kort jóval megelőzve már 1575-ben bevezették a

köztisztasági szolgáltatást. Hogy korábban mi lehetett itt, azt csak a jó ég tudja, mert ezen a napon bokáig gázoltunk a vizeletben, a rothadó zöldségben, kutyapiszokban, azonosíthatatlan belsőségekben, hányásban, tócsákban, lószarban, sárban, és olyan dolgokban, amikre gondolni sem bírok. Ami még riasztóbb volt, hogy kóbor kutyák egész falkái portyáztak mindenfelé. Bántam, hogy nem hoztam magammal egy botot. Magát a várost úgy írta le valaki, akinek a nevét elfelejtettem, hogy alacsony fekvésű, és tele van pocsék kövezetű utcákkal, illetve ócska épületekkel.

Ezen állítások egyikével sem vitatkozhattam.

A Trinity Street, a maga fogadóival és üzleteivel még csak-csak kinézett valahogy, de a főbb utcák mögött mocskos sikátorok és ótvar udvarok nyúltak le a folyóig. A komp, mint mindig, az egyik ilyen koszos mellékutcában állt. Mutassanak nekem egy koszos mellékutcát –

bármelyiket –, és én megmutatom a benne parkoló kompot.

Ahogy közeledtünk a Trinity College-hoz, megláttuk, hogy rengeteg ember áramlik ki-be a főkapun. Aggasztó módon egyetlen nő sem akadt közöttük.

Behúzódtunk egy kapualjba, és egy darabig a mellettünk hömpölygő tömeget figyeltük. Szerettem volna eltölteni némi időt, mielőtt bemegyünk az egyetem területére. Ennél az ugrásnál nem számítottunk semmiféle bonyodalomra – elvégre a világ egyik legkorábbi egyetemét készültünk meglátogatni, nem a waterloo-i csatát. De mi St. Mary-sek vagyunk, és tudni kell rólunk, hogy néha fura problémáink akadnak. Végül biccentettem a reszkető professzornak, és ismét nekivágtunk az útnak.

Eddie ment elől, és roppant takarosnak, tiszteletre méltónak, illetve vérbeli tudósnak tűnt abban a fekete szerkójában. Jómagam a szolgájának voltam beöltözve, és szintén fekete ruhát viseltem. Egy

lépéssel lemaradva követtem, hogy mindig rajta tarthassam a fél szememet.

Magabiztosan vonult át a díszes főkapu kisebb bejáratán. Felnéztem a szoborra. VIII. Henrik ekkor még a jogarát markolta. A történelem során egy diák majd kicseréli egy széklábra. A jogar holléte jelenleg is ismeretlen.

– Egyszer majd csak előkerül – jegyezte meg bizakodva a professzor, miután megnézte, hogy mit bámulok. – Tudja, milyenek az egyetemek. Itt van az valahol, valaki alighanem azzal támasztja ki a hálósobája ajtaját.

Vagy tűzpiszkálónak használja.

Tudtuk, hogy Newton szobái jobbra vannak, a kapu és a kápolna közötti épületrészben. A helyiségekből falépcső vezetett a belső kerthez, és más kijárat híján csakis egyetlen ajtón át távozhatott. Szerencsére nem kellett túl mélyre hatolnunk az egyetem területére. Így aztán nem kellett mást tennünk, mint hogy keresünk egy csendes zugot, meghúzzuk magunkat, és várunk.

Jómagam még sosem jártam Cambridge-ben, hát még a Trinity College-ban, és megdöbbsentem a környezet méretein és arányain. A világ legszebb egyetemének nevezték, és könnyen megérthettem, miért. Csodálatos épületek vetteik körül. De egyelőre nem fordíthattam időt arra, hogy jobban megnézzem őket.

A fejemre húztam a csuklyámat, és tiszteletteljesen, egy lépéssel lemaradva követtem a professzort. Nem láttam más nőket a környéken, és nem tudtam, hogy egyáltalán szabad-e itt lennem. Egy kicsit elkapkodtam a felkészülést. Ugyanakkor, támadt egy akkor még zseniálisnak tűnő

ötletem, és hoztam magammal egy apró tükröt, hogy beállhassak Eddie mögé, és a szememet lesütve nézelődhessek, vagyis ne

szennyezzem be a tekintetemmel a méltóságos férfiakat – és mégis lássam, mi megy körülöttem.

Fogalmam sincs, miből gondoltam, hogy működni fog.

Felkészültünk arra, hogy akár órákig várakozzunk, bár gyanítottuk, hogy némi szerencsével nem lesz rá szükség. Vastag cipőt és meleg, vízálló köpenyt viseltünk, így szükség esetén egész délután ácsoroghattunk volna.

A levegő párás volt, viszont nem esett, és a hőmérséklet a kora ősznek megfelelően enyhe volt. Hallottam, hogy valahol a távolban varjak kárognak.

Sokan jöttek-mentek körülöttünk – kivétel nélkül férfiak –, és a legtöbben fekete ruhát viseltek. Mindenki kalapot hordott, vagy tartott a kezében. Különféle parókákat láttam, a legtöbb egyhangú, barna színben játszott. A délután szürkesége minden színt kiszívott a környékből, de még így is gyanítottam, hogy ezen a helyen sosincs színpompás forgatag.

A férfiak kisebb-nagyobb csoportokban mozogtak. A fejüket lehajtva lépkedtek, és fojtott hangon tárgyaltak, alighanem az univerzum titkairól.

Minden pontosan olyan volt, mint reméltem – csendes, békés, veszélytelen.

A tervem úgy nézett ki, hogy szépen, csendesen várunk, megnézzük a nagy embert, amint elsétál előttünk, féken tartom Penrose professzort,

hogy ne szólítsa le az idolját, aztán hazaszállítom épen és egészségesen dr.

Bairstow-nak, hogy egy jó itallal megünnepeljük az eseményt.

A dolgok véletlenül sem ebbe az irányba fordultak.

Eddie, aki járt már itt, lelkesen mutogatta az épületeket, és a rendeltetésükről magyarázott, hogy elüssük valamivel az időt. Innen csak egy kisebb lépés kellett ahhoz, hogy más, és (Eddie szerint) alacsonyabb rendű egyetemekről beszélgessünk. Példának okáért a Queensről, amit a Lancaster-párti Anjou Margit alapított, akinek éles nyelve és jól fejlett paranoiája volt a rózsák háborújának két jelentős oka.

Mivel Eddie a York-házat pártolta, jómagam pedig a Lancesterek felé hajlottam, pergő ritmusú vitával múltattuk az időt, és gyakran eltértünk a tárgytól. Éppen buzgón gyaláztam az egész York-házat, amikor velünk szemben nyílt az ajtó, és egy magas, vékony alak lépett ki rajta. Kicsit aggódtam, hogy nem fogjuk felismerni, de higgyék el, Newton orra fennen hirdette a gazdája kilétét. Behúzta maga mögött az ajtót, megigazította a hóna alatt szorongatott papírokat, és felnézett az égre. Tekintetbe véve a megszokott szórakozottságát, alighanem azt próbálta kitalálni, hogy hol a fenében van.

Penrose professzor megdermedt, mint a fácánt szimatoló vizsla, és ösztönösen tett néhány lépést.

A mozgás felkeltette az alak figyelmét, és felénk fordult. Az első gondolatom az volt: túl fiatal ahhoz, hogy a mi emberünk legyen.

Legfeljebb a húszas évei közepét taposhatta. Az arca hosszú és sápadt volt, a szája széles, az álla határozottságot sugallt. Roppant szerény paróka függött az arca két oldalán – mint a spániel fülei.

Én totálisan meglepődtem. Mindhárman lefagyunk. Penrose professzor a karját előretartva állt, mintha kezet nyújtott volna, én a tükröt szorongattam, míg Isaac Newton továbbra is a szalaggal átkötözött, vastag papírtekercset markolta.

Néhány másodpercig némán bámultuk egymást.

Eddie teljesen megfélekezett az intelmeimről – na, ezért nem szeretünk civileket küldetésre vinni –, tett egy lépést előre, és megszólalt:

– Drága uram... nagy megtiszteltetés ez nekem, hatalmas megtiszteltetés... – Ekkor elhallgatott, mert rájött, hogy az idolja nem törődik vele, hanem engem néz.

Arra gondoltam: édes istenem, nem volna szabad itt lennem.

Valószínűleg szigorú szabályok tiltották, hogy nők belépjenek az egyetem

területére, és biztosra vettem, hogy máglyára kerülök. Vagy megköveznek.

Vagy megkorbácsolnak. Vagy karóba húznak. Tudtam, hogy ez lesz.

Eredetileg pontosan ezért sózták rá ezt a küldetést Petersonra. Semmi kétség, egy nő megpillantása a tanulás szent falai között kemény csapást mért a nagy emberre, aki csak állt, és a száját tátva nézett engem.

Eddie zavarba jött, és szintén felém fordult.

– Mi a...

Megint meghallottam a varjakat, és a káromlásuk most nagyon bajóslatúnak hatott. Miféle bajba keveredtünk már megint?

Eddie és Newton engem bámultak, és továbbra sem értettem, mi folyik itt. Sok újdonság nem lehetett. Végignéztem magamon, és úgy láttam, hogy megfelelően vagyok felöltözve. Akkor meg mi baj van?

Isaac Newton rekedtes horkantást hallatott, és felém nyújtotta reszkető

kezését. Még ekkor sem kapcsoltam. A fickót erős érzés kerítette hatalmába, az egyértelmű volt, de mi? Aztán lassan derengeni kezdett. Nem rólam szólt a történet. Hanem a tükörről. Newton a tükröt nézte. Miért? Vannak szabályaik a tükörrel kapcsolatban? Tudom, furán hangzik, de ha összezárunk kellően nagyszámú hím akadémiát, akiket nem terhel a női intelligencia és a gyakorlatiasság súlya, mindenféle bizarr viselkedés és fobia felbukkanására számíthatunk.

– Hát persze – bökte ki Newton, és meglepődtem a hangja erős, parasztias színezetén. A megjelenése olyan úriás és visszafogott volt, hogy alighanem arra számítottam, a hangja is ugyanilyen. – Hát persze –

mondta ismét, és egyértelművé vált, hogy nem hozzánk beszél. – Egy tükör...

Mielőtt észbe kaphattam volna, tett felém pár hosszú lépést, kirántotta a kezemből a tükröt, és azt forgatva dadogott tovább:

– Igen... igen... hát persze... helyettesítsük a lencsét...

Elhátrált tőlem, majd megfordult, és mielőtt megállíthattam volna, a szobája felé lódult. A tükrömmel. Isaac Newton ellopta a rohadt tükrömet!

Na, most már tényleg bajban voltunk. A korszerű tükröt semmiképpen sem hagyhattam itt. Ez még Penrose professzornál is fontosabb volt, hát még nálam. Minden létező törvényt és szabályt megszegtem volna, ha ott hagyom. Nem mintha lett volna akármilyen különlegessége, de a múltjárók nem szórhatják tele az időtengelyt anomáliás tárgyakkal.

A Történelem nem szereti az efféle mókákat. Sem a Történelem, sem Kleió, Zeusz lánya, a történetírás halhatatlan múzsája. Vagy, ha úgy

tetszik: Mrs. Partridge, dr. Bairstow titkárnője, aki elég félelmetes mindkét megjelenési formájában. Tudtam, hogy vissza kell jönnöm egy csapattal, hogy visszaszerezsem. És ha nem találjuk meg... vagy ha Newton addigra beépíti valami fontos műszerbe... mint például az a kurva tükrös teleszkóp... annak pokoli ára lesz.

Ha vissza akartam szerezni, akkor rögtön meg kellett történnie, mielőtt Newton belép a szobájába. De Penrose professzorra is gondolnom kellett.

Nem tehettem meg, hogy csak úgy lelépek, és a sorsára hagyom őt.

Newton több yarddal odébb járt, és felgyorsítottam, közben odaszóltam Eddie-nek:

– Maradjon itt! Ne mozduljon!

Elkéstem. A professzor már elindult a tudós után, azzal a kissé bicegő

járásával, ami nem is volt rossz az ő korában. Én meg a páros után vetettem magam.

Isaac Newton hátranézett, és amikor meglátta, hogy utána sietünk, azt tette, amit mindenki tett volna a helyében: segítségért kiáltott, és futásnak eredt.

Trágár átkokat mormolva elhúztam Penrose professzor mellett, és mielőtt rájött volna, hogy mi történik, megpróbáltam kikapni a tükröt a döbbs Newton kezéből. Csakhogy nem engedte el. Pár másodpercig ide-oda rángattuk, mert egyikünk sem volt hajlandó lemondani róla.

A környéken mozgó emberek felénk fordultak. Megint átkozódtam, majd magamban bocsánatot kértem a világ legnagyobb matematikusától, és keményen sípcsonton rúgtam. Azt hiszem,

meglepetésében engedte el a tükröt. Megpördültem, karon ragadtam a professzort, rákiáltottam, hogy

„futás”, és elindultunk a kapu irányába.

Kiáltás harsant mögöttünk:

– Állítsák meg! Állítsák meg őket! Tolvajok!

Ez még pont hiányzott. A mi kis incidensünket többen végignézték a Főudvaron, rossz következtetéseket vontak le, és ekkor tényleg nyakig ültünk a bajban.

Az ilyesmi ilyen könnyen megy a mi szakmánkban.

Mások is átvették a kiáltást, és a következő pillanatban már féltucatnyi, testes fiatal férfi loholt a nyomunkban.

A rohadt életbe, oda! Hogy mehetett a gányba az egész ilyen gyorsan?

A szélbe hajítottam az óvatosságot.

– Gyerünk, Eddie! Mozgás! – kiabáltam, aztán kirohantunk a kapun, és belevetettük magunkat az utca forgatagába.

Ha Peterson lett volna velem, mindketten lelassítottunk volna, hogy ne keltsünk feltűnést, aztán szépen szétválunk, és külön-külön útvonalon megyünk a komphoz. De Penrose professzorral ezt nem tehettem meg. Így aztán lehajtottuk a fejünket, és lökdösődve törtettünk át a tömegben.

Tiltakozó kiáltások harsantak mögöttünk. Sűrű bocsánatkérések közepette mentünk, de az üldözőink nem fékeztek magukat. Vad izgalmukban egyszerűen félrelökték az embereket. És közeledtek.

A segítség váratlan helyről érkezett.

Kezdetben nem vettem észre, de egyre könnyebben haladtunk előre. Az emberek félreálltak, hogy elengedjenek minket, aztán a tömeg összezárult mögöttünk. Azt hittem, hogy csak a képzeletem szórakozik velem, de nem, egyre hangosabb ordítózást hallottam azzal párhuzamosan, hogy a sokaság feltartotta az üldözőket.

Tudtam arról, hogy a városi és az egyetemi népség nem szíveli egymást.

1630-ban az egyetemek nem nyújtottak segítséget a pestis áldozatainak, annyira nem, hogy bezárták a kapukat a betegek előtt. A viszonyok alighanem kissé feszültek és ridegek maradtak azóta is.

Ugyanakkor, továbbra is hallottam az üvöltözést – egy ismerős hangot.

Emberek kiabáltak nekünk, a minket kergető diákoknak és az ugató kutyáknak. A diákok és a kutyák visszaugattak. Nem sűrűn hallani olyan lármát.

Határozottan eljött a távozás perce.

Felkaptam a szoknyámat, és megint futottam. Penrose professzor a korához képest meglepően fürgén szedte a lábát. A biztonság kedvéért előkotortam a zsebemből a paprikaspray-met.

A Fekete Medve nevű kocsmá előtt elhanyagolt külsejű, fiatal férfiak ácsorogtak. A kiáltás hallatán felénk fordultak, látták, hogy futunk, és elállták az utat, hogy elkapjanak minket.

Hogy kikerüljük ezt a rakás piás gonosztevőt – egyetemi hallgatóknak is szokás nevezni őket –, jobbra fordultunk. Átkozott diákok! Miért lógnak folyton a környékbeli kocsmákban, amikor előadáson lenne a helyük? Én sosem vetemedtem ilyesmire. Befordultunk egy mellékutcába, és szerencsére a megfelelő irányban haladtunk tovább. Mert tudtam, hogy hol vagyunk. A Holy Trinity

mögött jártunk, valahol a Sidney Street és a Trinity Street közötti labirintusban, és, hála az égnek, a jó irányba

kanyarodtunk. Valaki megmarkolta a köpenyemet. Megfordultam, becsuktam a szemem, és fújtam egyet a spray-vel. A fickó ordítva hanyatt esett, és az arcához kapta a kezét. A többiek még hangosabban kiabáltak.

A mellékutca végénél jobbra kellett fordulnunk. Már láttam a komp egyik sarkát, egy bal oldali boltív mellől kandikált ki.

Megint elkapott valaki. A professzor megpördült, és akkora balhorgot akasztott be az illetőnek, hogy az megtántorodott, nekiment három gyümölcsösládának, és átesett rajtuk.

– Az én időmben egyetemi bokszbajnok voltam – lihegte Eddie.

Az utca tele volt emberekkel, és mindegyik nekünk ordított. De előttünk tiszta volt az út. Eldöntöttem két, szerencsére üres hordót, és az üldözőink felé löktem őket.

– Gyerünk, professzor, menjen!

Eddie nem vitatkozott, tudta, hogy ő a lassabb. Én még utolérhettem, de fordítva nem ment volna. Az utcát mindkét oldalon hasznavehető hulladék szegélyezte. Törött székek, törmelékhalmozatok, egy fura formájú döglött kutya... mindent magam mögé hajigáltam, ami a kezem ügyébe esett.

Bármit, ami lelassíthatta őket. Nem vagyok rossz futó, és csak annyit kellett tennem, hogy előttük maradok.

Hirtelen egy foltos bőrkötényt viselő, hatalmas termetű, vörös képű

férfi lépett ki elém, és széttárta vaskos karját. Alighanem szerencsésnek hitte magát. Pofán fújtam, és mialatt fájdalmában

felbődülve az arcához kapott, sikerült átpréselnem magam közte és a fal között.

Eddie már a kompnál állt, a sikátor végében. Áldás fejére, felfegyverkezett egy bottal, és az arckifejezéséből ítélve nem félt használni. Guthrie őrnagy gondos intelmével nem törődve egy pillanatra visszaneztem. Rossz ötlet volt. Hallani véltem az őrnagyot, amint azt mondja: „Sosem törődjenek azzal, hogy mi történik a hátuk mögött! Hamar megtudják, ha megfordulnak, hogy megnézzék.”

Nem voltak annyian, mint a hangjukból ítélve gondoltam. De nagyon közel jártak. Nem hagyhattam, hogy elkapjanak. A professzor nélkül nem juthatott be a kompa. És a tizenhetedik században a lopást akasztással büntették. Gyanítottam, hogy az én esetemben a vádat kibővítenék boszorkánysággal, szemmel veréssel, és hasonló mókákkal is.

Ezekben a pillanatokban azt éreztem, hogy most már tényleg nem ártana irodai munkát szerezniem.

Valami elsüvített a fülem mellett. Csodás! Most már köveket hajigálnak!

Nem, nem ez történt. Penrose professzor dobált köveket. És romlott zöldségeket is, edényeket, mindent, amit hirtelen fel tudott kapni. Az egyetemen

alighanem

bowlingozott

is.

A fenyegető

kiáltások

figyelmeztető kiáltásokká változtak.

Nem törődve azzal, ami körülöttem történik, lehajtottam a fejemet, és a komp felé rohantam.

És ekkor, amikor már azt hittem, hogy egyenesben vagyunk, két férfi ugrott ki a komp mögül, és megragadták a professzor mindkét karját.

Eddie keményen küzdött. Nem éppen finoman bántak vele, és én féltettem öreg csontjait.

Eljött a pillanat, hogy bevessük a nagyágyút.

A köpenyem alatt rejtegetett energiapisztolyért nyúltam. Amit elméletileg nem nagyon kéne használnunk. Beleküldtem egyet az egyik férfiba, mire ő rángatózva hanyatt esett.

Odadobtam a paprikaspray-t a professzornak, és azt kiabáltam:

– Fordítsa el magától, Eddie! – Mert ugyebár fizikussal volt dolgom, és az ilyeneknél sosem lehet tudni.

Kezek markoltak meg. Oldalra ugrottam, és vaktában lövöldöztem.

Sikolyt és csörömpölést hallottam, amikor valaki a földre roskadt, és görcsösen vonaglott. Tudtam, már csak idő kérdése, és az következik, hogy... á, igen, helyben vagyunk:

– Boszorkány! Boszorkány!

Azt hiszem, nem nagyon hibáztathatjuk őket ezért. Azt látták, hogy kinyújtottam a karomat, és egy ember elterült a kövezeten. Ez várható volt, de tekintetbe véve, hogy a tanulás világhírű központjában jártunk, az Ész Korában, egy kicsit csalódott lettem. Másrésztől, jómagam a Thirskön végeztem, és az egyetemekkel kapcsolatos dolgok nem igazán tudnak meglepni.

Tíz láb sem választott el minket a komptól. Oly közel voltunk, és mégis oly távol. Néhány polgártárs visszavonult, ráhagyva a négy-öt legbátrabbra, hogy elintézzenek egy nőt és egy idős férfit.

Ha Peterson, Clerk vagy Van Owen lett volna velem, vagy akármelyik múltjáró, seperc alatt leléptünk volna. Az efféle dolgok oly sűrűn fordultak elő, hogy gyakorlatilag a küldetés standard végének számítottak.

Hallottam, hogy a professzor felkiált, aztán valaki felhördül, mert kapott egyet a képébe – reméltem, hogy nem Eddie –, majd belevágtam a könyökömet valakinek az oldalába, aztán ököllel ütöttem, és eltaláltam valami keményet. És megint elfelejtettem kívülre tenni a hüvelykujjamat, és megint rohadtul fájt.

Amit műveltünk, annak nem volt semmi köze azokhoz a szép, tiszta, gondosan megkoreografált hollywoodi verekedésekhez, amelyek során a kábítóan szép hősnő – ez lennék én – ízléses, testhez tapadó fekete bőrszerkóban, és a legkevésbé sem praktikus túsarkóban megsemmisít egy egész szakasznyi nehézfegyverzetű ellenséget, és mindezt persze anélkül, hogy letörne akár csak egyetlen körme is.

Megcsúsztam azon a sok mindenen, amit Cambridge derék lakói oly örömmel dobtak ki az utcára ezen a reggelen, és ide-oda tántorogtam.

Sikerült egyenesbe jönnöm, elindítottam pár ütést, amik sorra célt tévesztettek, közben belegabalyodtam a saját köpenyembe, és az izgatott Penrose professzor majdnem pofán fújt egy adag paprikaspray-vel. Megint odapörköltem egyet a pisztollyal, és aggódni kezdtem, hogy kifogyok a töltetből.

És ekkor hirtelen kiszabadultam. Két férfi a földön hevert. Egy még állt, de az arcát dörzsölte és hangosan nyöszörgött. Ketten továbbra is Eddie-t fogták, de a közelebbi elengedte, és felém nyúlt. Beleküldtem egyet, és félreugrottam. Ezzel egy időben a professzor lelkesen fújta a permetet körbe-körbe. Az összes polgártárs hátrált

mostanra, de a távolból kiabálás és futó léptek csattogása hallatszott.

– Ajtó! – kiáltottam, és megragadtam Eddie-t, aki előbb képen fújta az utolsó ellenfelét, aztán a klasszikus módon térdel lágyékon rúgta.

Megjegyeztem magamnak, hogy soha, de soha ne szórakozzak hetven feletti elméleti fizikusokkal.

Belöktem a kompbá, mielőtt diadalittasan rátaposhatott volna leterített ellenfelére. Valaki megragadta a köpenyemet, és megpróbált visszatartani.

Rúgtam egyet hátrafelé, és eltaláltam a fickót valahol, ahol nagyon fájhatott – reméltem, hogy a sípcsontján. Nem bírtuk becsukni az ajtót, és tudtuk, hogy pár pillanat múlva a többi is itt lesz, és ha egyszer bejutnak a kompbá, nekünk meszeltek. A hajamhoz kaptam, és kirántottam belőle egy gonoszul kihegyezett hajtűt. Mindig is az volt a kedvenc fegyverem. Aljas módon odaszúrtam, egyszer, kétszer, és valaki káromkodott.

A professzor két kézzel belemarkolt a támadóm hajába, és megpróbálta lerángatni rólam a tagot. Mindhárman hátrafelé tántorogtunk, és rázuhantunk a műszerfalra.

Ami nem volt kellemes.

Fények villantak. Riasztók szólaltak meg.

– Vészhelyzeti kivonás engedélyezve.

– Ne! Töröld! Töröld! – sikoltottam riadtan.

Lerántottam a pasast a professzorról, és az ajtó felé taszítottam, közben folyamatosan visítóztam:

– Töröld! Számítógép, töröld a kivonást! – És tökéletesen megfeledkeztem az engedélykódról.

Az ajtó nyitva volt. Nyitott ajtóval nem ugorhattunk. Nem lett volna szabad nyitott ajtóval ugranunk. És biztosan nem mi akartunk vészhelyzeti kivonást. Minden jel arra vallott, hogy gatyaszaggató sebességgel fogunk kiszakadni Cambridge-ből...

Kilódítottam a férfit az ajtón, bár, azt hiszem, nem is nagyon akart maradni. Egyik barátja sem követte ide, és most itt állt, egyedül ebben a beszélő ládában... sarkon fordult, és ész nélkül menekült.

Rácsaptam a manuális kapcsolóra. Az ajtó bezárult, és többé nem hallottuk Cambridge dühöngő polgárait, akik a vérünkért ordítottak, bár biztonságos távolságból.

– Professzor, kapaszkodjon! – kiáltottam. – Készüljön fel a kemény becsapódásra!

Elkéstem.

A világ feketébe borult.

3

GURULTAM egyet fektemben. Minden csontom fájt. Átéltém már ezt korábban is, és továbbra sem tartottam pompás mulatságnak.

A vészhelyzeti kivonást ezért alkalmazzuk csakis vészhelyzetben.

Eszembe jutott, hogy van egy utasom.

– Penrose professzor?

Eddie megmoccan.

– Feküdjön nyugodtan, professzor! Egyelőre ne akarjon felkelni!

Mindjárt kinyitják az ajtót, és felvisznek minket a gyengélkedőbe.

Feleslegesen koptattam a számat.

– Édes istenem! – nyögte elégedetten a professzor. – Ez izgalmas volt.

Megcsináljuk még egyszer?

– Megsérült egyáltalán, Eddie?

– Nem hiszem. Egy kicsit kifulladtam, természetesen. Rég volt már részem ilyen intenzív testmozgásban.

Feltűnően jó állapotban volt, főleg ahhoz képest, hogy idős tudós, akit az imént egy dühös csürhe végigkergetett Cambridge sáros utcáin, aztán úgy repült át téren és időn, mint egy elhajított gumicsizma. Gyanakodva figyeltem. Nem akartam, hogy szívrohamot kapjon.

Segítettem neki felülni, és azon tűnődve, hogy hol a pokolban van Farrell főnök, a képernyők felé fordultam.

A „Na, most vagyunk bajban!” mondat sosem tűnt ennyire helyénvalónak.

– Te jó ég! – dörmögte a professzor. – Ez elég rosszul néz ki.

Igaza volt. A képernyőn látható kép valóban nagyon rosszul nézett ki.

De ő nem arról beszélt. Feltartotta a kezét, amin vér vöröslött.

És a helyzet tovább romlott.

– Semmi gond, professzor. Kiképeztek elsősegélynyújtásra. Megtenné, hogy lefekszik a padlóra? Megsérült valahol? Érez fájdalmat?

– Nem. Bár, most, hogy mondja, kicsit szédülök. Minden bizonynal a sok izgalom miatt.

Vagy inkább a vérveszteség miatt. Valahol valaki megszúrta az öregurat, mégpedig a bal vállán. A harc hevében nem vette észre, én meg azért nem, mert sötét ruhát viselt. Kapott egy keskeny, mély sebet, amiből szerencsére nem ömlött a vér, csak csordogált, szépen állhatatosan.

Gyorsan bekötöztem a sebet, aztán megemeltem Eddie lábát, és a kérésére töltöttem neki egy bögre teát.

– Olyan, mint a véradás, Max – dörmögte derűsen. – Ott is mindig adnak teát.

Leültem mellé, és a fejemet csóválva kijelentettem:

– Meg kell adni, Eddie, maga aztán belevaló fickó. Összevérezi az egész padlót, és úgy tartja a teáját, mint egy profi. Már most biztos, hogy hamarosan a St. Mary tiszteletbeli tagjává választjuk.

Elégedetten kuncogott, mire hozzátettem:

– Most egy percre magára hagyom, mert meg kell néznem a műszereket.

Ragyogóan semmitmondó mondat volt. Nagyon nem tetszett az, ahogyan a dolgok kinéztek. Talán el sem indultunk Cambridge-ből.

A képernyőkön semmi sem látszott. A szó legszorosabb értelmében. Sem feketeség, sem fehérség, sem elektronikus hangyaháború. A képernyők semmit sem mutattak. Ellenőriztem a műszereket. A jelenséget nem a benti felszerelés vagy a kinti kamerák hibája okozta. A képernyők azért nem mutattak semmit, mert nem volt odakint semmi, amit mutathattak volna.

A kronométerre pillantottam. Az is fejre állt. Nullát mutatott. Figyeltem pár pillanatig, de az érték nem változott. A kiíró hol elsötétedett, hol kivilágosodott, de az eredmény ugyanaz maradt. A kronométer szerint az idő nem múlt. A kiíró nullát jelzett, és nulla is maradt.

Ellenőriztem a kinti szenzorokat, amik a léghőmérsékletet, a hőmérsékletet és hasonlókat figyelték.

Semmi.

A műszerek megint csak tökéletesen működtek. Egyszerűen csak nem volt semmi, amit mérhettek volna. Semmi sem volt odakint. Az égvilágon semmi. A semmi vett körül minket.

– Mi az, Max? – érdeklődött a professzor. – Mi a baj?

Nem magyarázhattam el, mert én sem tudtam. Az ösztöneim arra biztattak, hogy mondjak valami vigasztalót, de az nem lett volna

tisztességes Eddie-vel szemben. Intelligens férfiú volt, a szakterülete vezető tekintélye. És jó ember is ahhoz, hogy szarságokkal traktáljam.

– Nem tudom, Eddie – feleltem a fejemet rázva. – Számítógép, ellenőrizd a dátumot és a helyszínt!

A számítógép rendszerint azonnal reagált, de most négy-öt másodperces késésekkel válaszolt.

– Ellenőrizhetetlen.

– Számítógép, kérlek, erősítsd meg az előző ugrásunk dátumát és helyszínét!

– Cambridge, 1668.

– Számítógép, erősítsd meg a jelenlegi ugrásunk dátumát és helyszínét!

– Nem tudom végrehajtani a parancsot.

– Számítógép, miért?

– Pontosítsa a kérdést, kérem!

Hülye dög.

– Számítógép, miért nem tudod azonosítani a jelenlegi helyszínt?

– A jelenlegi helyszín azonosíthatatlan.

– Miért?

– Fogalmazza át a kérdést, kérem!

A fogamat csikorgattam, de megtettem:

– Miért azonosíthatatlan a jelenlegi helyszín?

– Nincs jelenlegi helyszín.

– Miért azonosíthatatlan a jelenlegi dátum?

– Nincs jelenlegi dátum.

– Számítógép, mi van odakint?

– Semmi.

– Határozd meg a semmit!

Ekkor nagyon hosszú szünet következett.

– A bármi hiánya – közölte végül a gép.

– Ez van odakint? A bármi hiánya? Megerősítést kérek.

Még hosszabb szünet.

– Megerősítve.

Jól van. Ki kell jutnunk innen. Egyértelműen nem ott vagyunk, ahol lennünk kellene.

– Riadalomra semmi ok, Eddie – mondtam, és amilyen gyorsan csak tudtam, beállítottam a St. Mary koordinátáit. – Hamarosan hazavisszük.

Megkapja a tradicionális lebaszást dr. Fostertől, amiért hagyta megszúrni magát, és onnantól valóban közénk fog tartozni.

Elfordítottam egy utolsó kapcsolót.

– És mehetünk. Számítógép, indítsd az ugrást!

Semmi sem történt.

– Számítógép, indítsd az ugrást!

Semmi sem történt.

Ó... a rohadt életbe!

– Azt hiszem... – mondta Eddie, és erőlködni kezdett, hogy felkeljen

–

vetnem kéne rá egy pillantást.

Először arra gondoltam, hogy nem kell megtennie. Maradjon csak a padlón, és takarékoskodjon az erejével. De aztán az járt a fejemben: miért is? Hogy több időbe teljen, amíg kiszerved? Ráadásul, én semmit sem tudtam csinálni. Fogalmam sem volt, hogy mi történt.

Sem pedig, hogy hol vagyunk. És Penrose professzor, a maga gigászi agyával, talán megtalálhatta a választ.

Felsegítettem, és leültettem az egyik székre. Együtt tanulmányoztuk a képernyőket és a műszereket, ami nem tartott sokáig. Mindegyik vagy üres volt, vagy nullát mutatott.

– Adjon egy percet, Max, rendben? – kérte a professzor, aztán a gondolataiba merülve, csendesen kortyolgatta a teáját.

Elraktam a paprikaspray-t és a kábítópisztolyt. Minden baj okozója, az én kis kerek tükröm, a padlón hevert. Valamelyikünk nyilvánvalóan rálépett, mert törött volt.

Hét év balszerencse...

Bárcsak lenne még annyi időm!

– „A kristálytükör kettéhasadt, / ím, az átok utolért, így kiáltott / Shalott úrnője” – szavalta Penrose professzor, ami nélkül speciel kibírtam volna.

Ismét letelepedtem a székre, és a műszerfalat bámultam. Semmi sem változott.

Nem vagyok vallásos. A küldetés alatt hajlamos vagyok hinni az adott környéken ólálkodó istenekben: Oziriszben, Odinban, Athénében, Mardukban, akárkiben, mert ostobaság lenne kísérteni a sorsot. Máskor megesik, hogy csak odahajítok mindent a múltjárók istenének ölébe –

akiben csak félig-meddig hiszünk –, azzal a kéréssel, hogy hozzon ki belőle valamit, amilyen gyorsan csak lehet, így aztán fogalmam sincs, miért jutott eszembe a Bibliának pont ez a sora:

„A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén.”

Igyekeztem összeszedni magam. Hallottam a komp elektronikus rendszereinek megszokott zúgását, de máskülönben dermesztő csend vett körül minket.

Eddie megmoccant, és beszélni kezdett:

– Nos, szedjük össze mindent, amit tudunk, rendben? Nem tudjuk, hol vagyunk, mert a műszereink szerint nem vagyunk sehol. Nem tudjuk, hogy mikor, és a műszereink szerint odakint nem halad az idő. Nem tudjuk, hogy mi van odakint, mert megint csak a műszereink szerint semmi sincs odakint. Ez lenyűgöző, Max. Abszolút lenyűgöző.

Pont olyan elvetemült alak volt, mint a múltjárók. Ha egy múltjáró szembekerült egy katasztrófával, mialatt ész nélkül menekült a biztonság felé, okvetlenül megállt legalább egyszer, és azt gondolta: *Ó, hát ez igazán érdekes. Ezek szerint a spártaiak nem mindig kötötték össze a hajukat.*

Néha persze ez volt az utolsó gondolatuk. Penrose professzort egyértelműen a megfelelő anyagból formálták meg valaha. Múltjáró anyagból.

– Milyen értelemben, professzor?

– Nézzen csak ránk! Itt ülünk ebben a dobozkában, ebben a kompban, és teljesen rendben vagyunk. Tudunk mozogni és beszélni, tehát számunkra nyilvánvalóan múlik az idő. Itt minden olyan, amilyennek lennie kell.

A kinti világgal van probléma.

Azért bent is akadtak problémáink. Kezdjük ott, hogy Eddie egyre sápadtabb lett. Amikor ezt közöltem vele, egyszerűen leintett.

– Nem, nem, remekül vagyok. Csak gondolkodom – mondta, és tovább bámulta a képernyőket.

Továbbá, tisztában voltam azzal, hogy a levegő, ha nem is azonnal, de rövidesen igencsak elhasznált lesz. Sosem vittünk magunkkal oxigént.

Minek is vittünk volna? Elméletileg könnyedén megtehetjük, hogy kinyitjuk azt a kurva ajtót, és kilépünk a kompból.

Csendesen üldögéltem, hogy ne zavarjam Eddie-t a gondolkodásban. És mert a csendes üldögéléssel takarékoskodtam az oxigénnel. Amiből hamarosan nagyon kevés lesz...

Aztán, hogy csináljak valamit, újra beállítottam a koordinátákat. És az ugrás megint nem jött össze.

– Én ezt nem értem, professzor – dörmögtem rosszkedvűen. – Minden működik. Csak... nem működik.

Rátette a kezét az enyémre, és felém hajolva közölte:

– Van egy ötletem. Mi lenne, ha nem a St. Marybe próbálnánk visszajutni? Menjünk vissza Cambridge-be! Ott biztonságban leszünk, amíg nem nyitjuk ki az ajtót. Egyszerűsítsük le a dolgot, Max! Csak rakja hátramenetbe a gépet, és faroljunk vissza Cambridge-be!

– Kiváló ötlet, professzor!

És tényleg az volt.

Csak éppen nem jött be. Ezúttal sem ugrottunk sehová.

Eddie hátradőlt, és hirtelen annyi idősnek látszott, amennyi valójában volt. Kerítettem neki egy takarót. Bele akartam erőltetni még egy adag teát, de nem kért. A szíve összevissza vert. Egyre jobban féltettem.

– Mi lenne, ha... – mondtam elég bizonytalanul, mert vonakodtam felfedni a tudatlanságomat egy ekkora koponya jelenlétében. – Mi

lenne, professzor, ha mindent kikapcsolnánk, aztán vissza? Ez mindig bejön, valahányszor fejre áll a táblagépem.

– Kitűnő ötlet, Max! – vágta rá jobb kedvre derülve. – A végén még fizikust csinálunk magából.

– Mielőtt túlságosan beleélné magát, Eddie... fennáll a lehetőség, hogy nem csupán nem jön be a trükk, hanem többé nem tudjuk visszakapcsolni az áramot, és akkor a mostaninál is pocsekább helyzetbe kerülünk.

– Nem, szerintem nem – felelte magabiztosan.

Odamentem a főkapcsolóhoz, visszanéztem rá, és megkérdeztem:

– Mehet?

Lendületesen bólogatott.

Lehúztam a kapcsolót, és a legfeketebb sötétség borult ránk, amit valaha megtapasztaltam. Pár pillanattal később az ajtó felett pislákolni kezdett a telepről működő vészlámpa.

– Számoljon el huszonkilencig – kérte Eddie –, aztán kapcsolja vissza az egészet!

– Miért pont huszonkilencig?

– Az a kedvenc számom.

Így aztán, bár eléggé hülyén éreztem magam, elszámoltam huszonkilencig, vettem egy mély lélegzetet, és felnyomtam a kapcsolót.

Hangos kattanás, erősödő zúgás, pár sípolás, és a műszerfal kivilágosodott.

És semmi sem változott.

Csapdába estünk a semmi közepén. Az oxigénünk egyre fogyott, és minden működött, csak nem működött.

Visszatértem a helyemre, leültem, és egy darabig törtem a fejemet. Én voltam a küldetés vezetője, és eljött a döntés pillanata.

– Na most, akkor – mondtam csendesen –, több választásunk van.

– Az biztos – felelte a helyzethez illő komolysággal Eddie. –

Beszélhetünk róluk?

– Nem tudom, hogy hol vagyunk, de azt hiszem, nem fogunk kijutni ebből a valamiből.

– Tényleg nem?

– Mi tényleg nem?

– Nem tudja, hol vagyunk?

– Persze hogy nem. A műszereink szerint nem vagyunk sehol.

– Ez igaz – dörmögte gondterhelten. – Sehol sem, ugye? Elnézést!

Folytassa, kérem!

– Véget vethetünk ennek hamar, és véget vethetünk sokkal később.

Elmondaná, mi a véleménye?

– Nos, az én esetemben nem sokat számít. Egyre jobban fázom és gyengülök. Gyanítom, hogy hamarosan elveszítem az eszméletemet, és soha többé nem térek magamhoz. Önnek kell meghoznia a döntést, Max.

Mit szeretne: órákon át nyújtani ezt, és a végén félig megfagyva meghalni úgy, hogy zihálva próbál oxigénhez jutni, vagy a saját

feltételei szerint, a saját maga által meghatározott időben távozni?

– Nem akarom elnyújtani, Eddie.

– Megértem.

– Viszont, meghalni sem akarok. Van egy jövőm, amit szeretnék megvalósítani. Egyelőre nem adom fel.

– Ezt örömmel hallom. Az a benyomásom támadt, hogy... egy-két dologban nem tud dönteni.

Megint csak többet látott, mint amennyi kényelmes lett volna nekem.

– Most pedig – mondta határozottan –, gondolkodom egy kicsit. Öt perc múlva bökjön oldalba, hátha elalszom!

Arra használtam ezt az időt, hogy jómagam is töprengtem. Leon Farrellre gondoltam. Aztán Trójára. Aztán arra, hogy mennyire szívderítő

lenne, ha valaha a jó sorrendben csináltam volna a dolgokat. Felidéztem magamban az életemet, és visszajátszottam néhány fontos mozzanatot,

persze kicsit átalakítva. Sokkal több akadt ezekből, mint valaha sejtettem volna.

Penrose professzor megmoccant, és megszólalt:

– Támadt egy ötletem. Egy nagyon rossz ötletem.

– Gyakran megesik, hogy azok a legjobbak. Mondja el!

– Kinyitjuk az ajtót.

Mi van? Ennek elmentek otthonról? A vérveszteség miatt megzápult az agya? Döbbenten bámultam rá, és makogni kezdtem:

– A haszna pedig az lenne, hogy...

– Odakint a semmi van. Idebent van valami. Itt létezik az anyag. Az idő

halad. Kinyitjuk az ajtót. A valami összeütközik a semmivel. Ez az ütközés talán, de csak talán, megadhatja a kezdőlökést az ugráshoz. Nem ez a jó megoldás, Max. Szinte biztos, hogy nem éljük túl. Amiről beszélek, az a bizonytalan halál a biztos halállal szemben.

Megfontoltam azt, amit mondott, majd megjegyeztem:

– Rohadt nagy dörrenés lesz.

– Az biztos.

– Ki kell iktatnom a biztonsági protokollokat.

– Képes rá?

– Azt hiszem, igen.

– Csak a másodperc aprócska, icipici töredéke kell. Éppen csak annyi, hogy végtelenül kevés mennyiségű valami... kiszökjön. Nem több.

A számítógép képes megbirkózni egy ennyire kevés valamivel?

– Fogalmam sincs. De nem is számít, nem igaz?

– Nem, nem igazán.

Átgondoltam, hogyan szövegezzem meg az utasítást, majd beszélni kezdtem:

– Számítógép, amikor szólok, iktasd ki a biztonsági protokollokat!

Aztán nyisd ki az ajtót! Nulla egész nulla, nulla, egy másodperccel később léptesd életbe a protokollokat, zárd be az ajtót, és hajtsd végre az előre betáplált ugrást a St. Marybe! Engedélykód: Maxwell, öt, nulla, alfa, kilenc, nyolc, nulla, négy, bravo. – Összefontam két ujjamat, és hozzátettem: – Nyugtázást kérek!

– Nyugtázom.

– Hát, ezzel megvagyunk, Eddie. Azt mondja, megteszi. De hogy képe se rá, azt persze... Túl fogjuk élni?

– Ha ez segít, Max... ha nem válik be, nagyon gyorsan túl leszünk rajta.

– Igen, értem.

Hallgattunk egy darabig, majd a professzor megszólalt:

– Max, sajnálom, hogy belerángattam ebbe.

– Én hibáztam, Eddie. Sokkal jobban kellett volna vigyáznom önre.

– Ha ez vigasztalja, én nem bánok semmit. Nagyon kevés dolgot bánok az életemmel kapcsolatban. Hát maga?

Elgondolkodtam pár pillanatra.

– Az első éveket szívesen kihagytam volna, de egészében véve nem bánok semmit.

– Ez mindig annak a jele, hogy azt az életet élte, amire vágyott.

Megint beleszerettem az öregúrba.

– Együtt fogjuk végigcsinálni, Eddie.

– Hát rendben, csináljuk!

Megfogtam, és a műszerfalhoz irányítottam a kezét.

– Mehet?

– Igen.

– Kiadom a parancsot, és akkor...

– Nagyon gyors lesz, Max. Észre sem fogjuk venni.

– Eddie, ha még nem mondtam volna...

– Max, ha negyven évvel fiatalabb lennék, tökmindegy lenne, hogy mit mond...

– Eddie, maga egy nagy gazember. Pont az esetem.

Inkább éreztem, semmint hallottam a professzor kuncogását.

Szorosan fogtuk egymás kezét.

– Számítógép... amikor jelzek, iktasd ki a biztonsági protokollokat!

Most!

Erős fény villant a szemembe, és felforralta az agyamat.

A lökéshullám letépte a húst a csontjaimról.

Izzó forróság borult rám.

Lángoltunk...

Zuhantunk...

Haldokoltunk...

BÁRCSAK megszabadulhattam volna attól a bosszantó érzéstől, hogy elfelejtettem valamit, ami fontos lett volna...

Halk sípolásokat hallottam, amit jó jelnek vettem. Valami működött.

A műszerfal nyilvánvalóan beindult. Minden működött. Csak annyit kellett tennem, hogy... ha csak ki tudnám nyitni a szememet... vagy mozdítani a kezemet...

Küzdöttem. Valami fontos...

Gyenge, zavaros hangot hallottam, ami hol elhalkult, hol felerősödött.

Erőlködtem, hogy megmozdítsam valamimet – egy ujjamat –, bármit.

Fontos dolog... A sípolás egyre hangosabb lett. A zavaros hang mondott valamit. A sípolás elhalkult... hosszú időre...

Kinyitottam a szemem, és minden fekete volt. Megint távolodtam a valóságtól...

Kinyitottam a szemem, és emberek beszéltek. Most meg ők távolodtak...

Kinyitottam a szemem, és Hunter nővér azt mondta:

– Ez már jobb, Max. Ezúttal próbálj velem maradni!

Mosolyogtam, mert kedveltem őt, és... valami fontos... Hunter távolodott...

Hogy egy olyan valaki vegye át a helyét, akitől soha nem lehetett elmenekülni.

A hangjában olyan felhangok rezegtek, amiktől a halottak is felébredtek volna.

– Maxwell? Fejezze be a lustálkodást, és nyissa ki a szemét! Most, ha kérhetem! Dr. Foster vagyok.

– Te tényleg gloucesteri vagy? – káromtam, és megint elájultam.

Valószínűleg ez mentette meg az életemet.

Végül kinyitottam a szemem, és végignéztem az ágyon, a sípoló berendezéseken, a gyenge fényű lámpákon, és Hunteren. Eszembe jutott, hogy mi volt az a fontos dolog, és recsegő hangon megkérdeztem:

– Penrose professzor?

– Biztonságban van – felelte Hunter fölém hajolva.

Most már alhattam.

Azt mondták: legyek hálás, hogy életben maradtam. A legkevésbé sem éreztem magam hálásnak. Sőt, igazából semmit sem éreztem. Élveztem azt a derűs, lebegő érzést, amit az erős fájdalomcsillapítóknak tulajdonítottam, és az eufóriának, ami azért kerített hatalmába, mert nem haltam meg. Ezt a kellemes érzést meg akartam őrizni magamban, ameddig csak lehet.

Mert természetesen tudtam, hogy komoly bajban vagyok. Ha elvisszük a nagyfőnök régi barátját, belekeverjük egy utcai verekedésbe, amelynek során megszúrnak, aztán átrepítjük öreg csontjait téren és időn át, végül belevágjuk a Hawkingba egy lángoló kompban, az rendszerint nem tesz jót a pályafutásunknak.

Tudtam, hogy dr. Bairstow-nak lesz hozzám egy-két-ötezer szava.

Tudtam, hogy a szobában van. Arra gondoltam, hogy nem mozdulok, és halottnak tettetem magam az oposszumok stílusában. Vagy azt színlelem, hogy elszállt az emlékezetem. Bizonyosan megúszhatom, ha azt állítom, hogy kiégett az agyam. Melegben feküdtem,

kényelmes ágyon. Szükség esetén az örökkévalóságig fekhettem volna.

Nem, nem lehetett. A puszta tudat, hogy ő ott áll, és vár...

Kinyitottam a szemem.

Az ágy végénél állt, sötét alakként rajzolódott ki az ablakkal a háttérben, az arc kifejezését nehezen lehetett leolvasni. Sokáig csak néztük egymást, ami eléggé idegtépő volt. Vártam, és azt mondogattam magamnak, hogy túl beteg vagyok még egy tisztességes letoláshoz.

A csend mind hosszabbra nyúlt.

Dr. Bairstow végül megrázta a fejét.

– A szavak cserbenhagynak... – mondta egyszerűen, és elbicegett.

Megint lehunytam a szemem.

Másodiknak Leon futott be, aki már nagyon unta, hogy gyakran üldögél a betegágyamnál, és hallgatja, hogyan forrnak össze a csontjaim. Tudtam, hogy így állunk. Nem csoda, hogy azt akarta, mindketten hagyjuk el a St.

Maryt. És miután a professzor társaságában csapdába estem a sötétben, ahol és amikor voltunk éppen, nagyjából egyetértettem Leonnal. De persze ezt nem óhajtottam tudatni vele.

Ismertem a jeleket. És tudtam, hogy az lesz a legjobb, ha hagyom, hogy lelökje a terhet a mellkasáról.

– Az ugrás célja Cambridge volt – kezdte halkan. – A mocsárvidék közepe. Az ország egyik legnedvesebb városa. Hogy sikerült lángra lobbantanod a kompodat? Úgy építjük meg őket, hogy még a múltjárók se tudják felgyújtani. Az isten szerelmére, mondd, hogy

Isaac Newton még életben van! Ugye nem hamvasztottad el minden idők legnagyobb tudósát?

És mi van Penrose professzossal? Hetvenhat éves, és te szúrt sebbel hoztad vissza, másodfokú égési sérülésekkel és agyrázkódással. Egy oktatási intézményt néztetek meg, az ég szerelmére, nem Konstantinápoly kirablását!

– 1204 – mormoltam segítőkészen.

– Megolvasztottad a kompodat!

– Igen, jól vagyok, köszönöm.

– Egy teljes napra le kellett zárunk a Hawkingot. Maradványsugárzás miatt.

– És a professzor is. Ő is jól van, köszönöm, hogy rákérdezett. Remekül érezte magát.

– Egy tűzgolyó érkezett a hangárba!

– És azt hiszem, megadtuk a kezdőlökést a tükrös teleszkóp feltalálásához.

– És fogalmam sincs, hol álljunk neki a Nyolcasnak. A külső burkolat úgy néz ki, mint a grillezett sajt.

– Szóval, egész sikeres ugrás volt, azt hiszem.

Vett egy mély lélegzetet, és hatalmas erőfeszítéseket tett, hogy megőrizze a nyugalma.

– Tehát, hogy vagy?

– Megolvasztottam a kompotat? Ez király!

Kommunikáció... a St. Mary sikereinek sarokköve.

* * *

Amint talpra álltam, elvándorogtam, hogy meglátogassam Eddie-t. Hogy megnyugtassam magam. Nevetett, amikor meglátott. Mindketten vörösek, fényesek és csillogóak voltunk, mint a vadiúj tűzoltókocsik.

A prof az itt kölcsönkapott pizsamáját viselve üldögélt az ágyán.

Jegyzetek, iratok, a jó ég tudja, még mi minden vette körül, és boldogan

adta át magát Hunter nővér szakértő gondoskodásának. Amikor Hunter távozott, az öregúr vidáman rám kacsintott.

– Hogy s mint, professzor?

– Max, kedvesem, hogy érzi magát?

– Feltámadtam, és remekül vagyok. Hát ön?

– Nos, még most is úgy érzem magam, mintha átmentem volna egy olyan ódivatú mángorlón, de ez a kedves ifjú hölgy azt mondja, hogy hamarosan talpra állok. Mondja, észrevette, hogy egy pillanatra mit mutatott a műszer?

– Nem – feleltem óvatosan –, a kérdéses időben éppen lángoltunk.

– Ó, igen – dörmögte Eddie –, ahogyan Jeanne d’Arc mondaná: rakj tüzet egy lánynak, és pár percre melege lesz. Gyújts fel egy lányt, és élete végéig melege lesz.

Gyanakodva néztem rá, és megjegyeztem:

– Jeanne d’Arcnak több esze is lehetne, semhogy rosszul idézze Terry Pratchettet. A nagy embernek aligha tetszene. De mondja csak, teljesen biztos, hogy maga nem történész?

Alattomos kis kuncogást hallatott, és kijelentette:

- Ha tudtam volna, hogy találkozom önnel...
- Komolyra fordítva a szót, professzor... a forróság, a robbanás, a sugárzás... szét kellett volna szóródnunk az univerzumban.
- Így van – helyeselt, és esküszöm, kissé bánatosan folytatta: – Csak gondoljon bele, Max, az atomjaink részévé váltak volna a leglátványosabb galaxisoknak, a legnagyobb fekete lyukaknak, a legfurább és legszebb világoknak... – Sóhajtott egyet, és hozzátette:
 - De nem ez történt, és nem tudom pontosan, hogy miért. A kompunk megvédett minket, bár ennek oka is homályban van számomra. Azt megtudtam, hogy a megérkezésünk látványosra sikerült.
- Farrell főnök valamiért a tűzgolyó kifejezést emlegeti mostanában.
- Egy újabb csodálatos, Maxwell-féle megmenekülés. Az univerzum talán valami mást tartogat az ön számára.

Felnevettem. Ha életben maradtam, akkor csak úgy, mint a pulyka, amit életben hagynak karácsonyig.

- Professzor, maga mit gondol, hol voltunk? – kérdeztem aztán.

Pár pillanatig elgondolkodva hümmögött, majd visszakérdezett:

- Mondja, Max, mit tud az Idő Folyójáról?

Kotorásztam egy kicsit az emlékezetemben, és derengett valami, hogy Farrell főnök valaha próbált megértetni velem valamit.

- Nos, Einstein így definiálta az Időt – mondtam, miután összeszedtem magam. – Az Idő úgy halad, akár egy folyó. Ide-oda kanyarog a galaxisok körül, felgyorsult vagy lelassul, amikor holtágakhoz vagy örvényekhez ér.

Vannak helyek, ahol az Idő máshogy folyik. Mint egy folyó.

– Pontosan! Nos, az egyik magyarázat, hogy csapdába estünk az Idő

Folyójának egyik holtágában. Valahol az Idő annyira lelassul, hogy megáll. Állóvíz lesz. Vagy pedig, egy zátonyféleségen rekedtünk, hogy úgy mondjam, amit az Idő Folyója szárazon hagyott. Vagy, tovább szöve a folyó-analógiát, ha az Idő egyenletesen telik egyik másodpercről a másikra, akkor lehetséges, hogy két másodperc között estünk csapdába.

Tényleg nem tudom. – Vidám pillantást vetett rám, és hozzátette: – Vagy pedig, talán van egy valóban gyalázatos és lehetetlen elgondolásom.

– Annál is gyalázatosabb és lehetetlenebb, mint hogy csapdába estünk két másodperc között?

– Ó, igen. Ismeri az Idő másik definícióját?

– Igen – feleltem bólogatva. – Newton időnyila. Az idő csakis egy irányban haladhat. Előre. Sosem tér le az útvonaláról. Sosem gyorsul fel, és nem lassul le. Pontosan úgy, mint egy nyílvevessző.

A professzor átvette a szót, és mialatt beszélt, figyelmesen fürkészte az arcomat.

– Nos, ha mindenáron vitatkozni akarnék, akkor megkérném, hogy képzelje el, mi fog történni, amikor az időnyíl befejezi a repülést.

Ahogy annak meg kell történnie. Amikor az Idő többé nem halad előre.

Amikor minden megáll. Amikor mindenhol, minden hideg, fekete és halott. Az összes csillag semmivé égett. A soha véget nem érő történet rég véget ért. Az Idő megállt, mert nincs semmi, amihez viszonyíthatnánk.

Nincs változás egyik pillanattól a másikig. Az entrópia győzött. Az univerzum halott.

Önkéntelenül megborzongtam, és halkán megkérdeztem:

– Lehet, hogy ott voltunk? Ahol minden véget ért? Az univerzum végénél? Hogy keveredtünk ki onnan?

– Megint csak azt mondom: lehet, hogy ez történt, de hogy miért, arról fogalmam sincs. Azt hiszem, amikor kinyitottuk az ajtót, kiengedtünk valamit. Az Idő egy parányi, tovaröppenő darabkáját. Az Idő kiszabadult.

Az Idő megszökött. Valami találkozott a Semmivel. A Semmi többé nem volt Semmi. Aztán jött egy nagy bumm. És most itt vagyunk.

Hunyorogva nézett rám, és várta, hogy felfogjam az elhangzottakat.

Nem akartam, hogy komplett hülyének vagy örültnek nézzen, ezért nagyon megfontoltan és finoman válaszoltam:

– Eddie, ha nem volt sem idő, sem tér... azt mondja... hogy az a... hogy mi az ősrobbanást láttuk-hallottuk?

– Ó, nem! – felelte nevetve. – Nem, nem, nem!

Igen, ekkor már komplett idiótának éreztem magam. Örültem, hogy a képem eleve vörös.

– Nem, nem! Az nem a mi Nagy Bummunk volt... – mondta Eddie.

Hirtelen megkomolyodva nézett rám, és továbbra is várta, hogy kapcsoljak. Én meg azon törtem a fejem, miért is nem vettem még észre, hogy az öregúrnak ilyen szúrós, kék szeme van.

Érzékeltem a kihívást, de... féltem szavakba önteni. Aztán csak kiböktem:

– Professzor... az... univerzum újjászületésének lettünk tanúi?

Körülnézett a szobában, jőllehet csak ketten voltunk, és a hangját lefojtva válaszolt:

– Szép munka, Max, de nem teljesen igaz. Szerintem nem a tanúi voltunk... hanem mi okoztuk.

Ritkán akad a torkomon a szó. Mondjuk, szex közben megesik, de akkor sem tart sokáig.

Amikor újra tudtam beszélni, megkérdeztem:

– Dr. Bairstow mit szól ehhez?

– Ó, ő teljes mértékben önt tartja felelősnek.

Mielőtt bepánikolhattam voltam, a prof matatni kezdett a takarója alatt.

– Eddie, mit művel? – hördültem fel.

Ekkor a párnája alatt kotorászott.

– Hova is tettem... á! – mondta megkönnyebbülten, és átadott egy papírdarabot. – Olvasta P. G. Wodehouse könyveit?

– Igen... – feleltem, és átvettem a lapot.

– Hát akkor, tessék – mondta, és a papír felé biccentett.

Ekkor bejött Helen, és zordon tekintettel méregetett mindkettőnket.

Nyilvánvalóan megszegtuk azt a szent szabályt, amelynek értelmében a betegek nem érezhetik jól magukat.

Felálltam, és elbúcsúztam.

– Viszlát, Eddie! A vacsoránál találkozunk!

– Alig várom, Max. Sok idő telt el azóta, hogy utoljára együtt vacsoráztam pizsamában egy hölgygel.

Rázkódtam a röhögéstől.

– Bocsánat, rosszul fejeztem ki magam. Tudja, hogy értettem. Használja bátran azt, amit adtam!

A folyosóra érve kihajtottam a lapot. Elolvastam a rajta szereplő egyetlen szót, és szélesen vigyorogtam.

Ó, a bosszú oly édes néha!

* * *

Elcsattogtam, hogy meglátogassam dr. Bairstow-t, és visszarakassam magam az aktív listára. Meglepő módon nem azzal kezdte, hogy levonja a béreimből a világegyetem újbóli megteremtésének költségeit. A váratlan jóindulattól felbátorodva megmutattam neki az Eddie-től kapott lapot, és elmagyaráztam, hogy mi jár a fejemben. Horkantott egyet, de nem mondott azonnal nemet, ami nekem tökéletesen megfelelt.

Mrs. Mack a szokásos hadműveletet irányította a konyhában.

– Max! De örülök, hogy újra egészséges!

– És milyen szépen fénylik!

– Hát, ezt nem akartam mondani, de most, hogy szóba hozza... mit tehetek önért? Mentolos csokiszirom? Az én gyilkos csokoládémousse-om? Egy igazi, az artériákat eltömítő McMackburger?

– Szeretnék némi vaját kölcsönvenni – közöltem kerek perccel.

– Lehet, hogy mégsem tért magához teljesen – válaszolta aggodalmasan. – Nem szokott vaját kölcsönvenni.

– Most fogok. Azt akarom, hogy én legyek az intézményben fellelhető

minden arasznyi, fontnyi, ujjnyi, gyűszűnyi vaj tulajdonosa. De nem mindörökre. Ezért használtam nagy fondorlatosan a „kölcsönvenni”

kifejezést.

– Előhozakodhatok a szintén fondorlatos „miért” szóval?

Elmagyaráztam.

Amikor nagy nehezen abbahagyta a kacagást, hozzátettem:

– A hasznon megosztozunk. Én a részemét annak az állatmenhelynek adom, ami a St. Stephen Street mögött működik. Hát maga?

Elgondolkodott egy pillanatra, majd közölte:

– Egy gyermekeket nyaraltató szervezetnek.

– Kiváló!

Mrs. Mack gonosz kis kuncogást hallatott, és kijelentette:

– Megyek, beszélek a csapattal, és bezárom a hűtőkamrát.

– Én pedig összehívom a társaságot – feleltem az ajtó felé indulva.

* * *

Végighordoztam rajtuk a tekintetemet – és tudtam, hogy a bőröm csodásan fénylik.

Visszanéztek rám – ők meg csodásan kékek voltak, mindahányan.

Valószínűleg elsüthettem volna egy-két poént, de nem akartam mást, mint gyorsan rátérni a lényegre – a nagy kaszálás nem várhatott.

– Jó reggelt mindenkinek! Nyugi, ez csak egy baráti találkozó. Most jövök dr. Bairstow-tól, aki nem meglepő módon kissé bosszús, amiért egy rakás hupikék törpike igazgatója, és megkért, hogy jelentsem be a következőt. Ettől a pillanattól fogva, aki kék marad, annak fizetnie kell a kiváltságért. Másként megfogalmazva, emberek, minél tovább maradnak kékek, annál több büntetés kerül levonásra a fizetésükből. Ennyi.

Elmehetnek.

Senki sem mozdult. Nehezemre esett, hogy ne vigyorogjak diadalittasan. Annyira, hogy pár pillanattal később diadalittasan vigyorogtam.

– De Max, megpróbáltuk – mondta Schiller. Megnyalta és megdörzsölte az ujját, de semmire sem ment vele. – Nem jön le!

– De igen, lejön – feleltem, és felmutattam a professzortól kapott lapot.

– A kezemben tartok egy írást, ami biztosítja, hogy béke uralkodjon a mi időnkben.

Sandán néztek rám, mire tisztáztam a dolgot:

– Vaj.

Pislogtak, én pedig megadtam a magyarázatot:

– A vaj néven ismert anyag alkalmazásával gyorsan és hatékonyan megszabadulhatnak a kék színüktől. Beszéltem Mrs. Mackkel, tőle

tudom, hogy a készlet bőséges. Elég lesz mindannyiuk számára.
Ugyanakkor...

Ó, istenek, annyira, de annyira élveztem ezt a dolgot!

– ...ugyanakkor, egy korábbi tranzakciónak köszönhetően ennek a bőséges készletnek a tulajdonjoga átkerült egy bizonyos személyhez.
Jelen

pillanattól kezdve, ezen félfolyékony anyagnak minden darabkája,
morzsája és cseppje... az enyém.

Elfordultam, hogy távozzak, mit sem törődve a mögöttem felhangzó
gágogással.

Markham beugrott elé, és csak annyit kérdezett:

– Mennyi?

Gyors kalkulációt készítettem. Húsz kék ürge rohangált ebben a csapatban.

– Négy uncia 50 font.

– Micsoda? De hát ez...

– Rablás. Előre megfontolt szándékkal elkövetett rablás – mondtam
segítőképpen.

– De ugye tudja, hogy a falusi boltban is vehetünk vajat?

– Ahogy gondolják. Ne felejtssék el kijelentkezni! Ó, nem, várjanak!

Kék személyek nem hagyhatják el a St. Maryt. Hogy is felejtettem
el? Na mindegy.

– De...

– Igen, Mr. Markham?

– Néhányunknak... – kezdte fojtott hangon. – Nem csak a keze és az arca kék.

– Sajnálom, nem értem.

– Tudja... néhányan... mindenhol.

– Nem. Még mindig nem értem. Néhányan... mi van a mindenhollal?

– Tudja...

– Ugye nem azt akarja mondani...?

Markham szájalmasan bólogatott, és kibökte:

– Bátorságpróba volt.

– Ó, te jó isten! – feleltem derűsen. – Rövidesen tele lesznek kiütéssel.

Remélem, nem allergiásak a tejtermékekre!

– Maga egy gonosz nő.

– És hamarosan gazdag gonosz nő leszek. Fizessenek, vagy tönkremegy a bőrük. És még dr. Bairstow-nak is fizetniük kell. Én legalább próbálok segíteni. Hogy lehetnek ennyire hálátlanok...

Markham a tárcájáért nyúlt, és kijelentette:

– Most fizetek, de egyszer bosszút állok.

Lenéztem a pénzre, és megkérdeztem:

– Száz font?

– Aha... tudja, nem akarok dicsekedni, de nekem négy uncia nem lesz elég. Attól sokkal több kell... most hova megy?

– Penrose professzorral vacsorázom. Bár az étvágyam alighanem elszállt.

* * *

Szomorú voltam, amikor Penrose professzor végül elhagyott minket. Egy darabig együtt üldögéltünk, és vártuk az autóját. Megint elmondta, hogy mennyire élvezett minden egyes pillanatot.

– Még az igazán izgalmas jeleneteket is? – kérdeztem.

– Főleg az igazán izgalmas jeleneteket. Azt kell hogy mondjam, Max, ha a pályafutásom másik végénél állnék, elvégeznék egy gyors, kezdőknek való történelemkurzust, és jelentkeznék a St. Marybe, amilyen hamar csak lehetne. De így...

– Remélem – feleltem, és megfogtam a kezét –, hosszú és boldog nyugdíjaskora lesz, Eddie. Tele kalanddal és verekedéssel.

Körülnézett, és a hangját lefojtva megkérdezte:

– És maga, Max? Maga is hosszú és boldog nyugdíjaskorra számít?

– Természetesen – vágtam rá lelkesedést és meggyőződést színlelve, de persze egy pillanatra sem tudtam megtéveszteni. Tényleg mindent észrevett. Többet tudott arról, hogy mit gondolok, mint én magam. Bár, azt hiszem, ha valaki az egész életét azzal tölti, hogy az univerzum titkait fürkészi, akkor egy apró, vörös múltjáró gondolatainak kiolvasása csak apró ujjgyakorlat lehet a számára.

Bizonytalanul mosolyogtam, mire megkérdezte:

– Lehetséges, Max, hogy fenntartásai vannak?

– Nincsenek. És vannak.

– Aha... – hümmögte elgondolkodva. – Tudja, amikor nehéz döntést kell meghoznom, általában hasznosnak találom, ha fordítva is megvizsgálom a helyzetet.

A szemöldökömet felvonva néztem rá, mire folytatta:

– Például, mit érezne, ha az úriember visszavonná az ajánlatát? Ha többé nem lehetne elérhető az az ijesztő új élet? Vagy mit érezne, ha a barátja valaki másnak ajánlaná fel ugyanazt? Akkor mennyire lenne boldog?

– A legkevésbé sem, Eddie.

– Akkor most gondolja át a következőt: a St. Mary elhagyása a probléma? Vagy az, hogy új életet kezdjen valahol máshol?

– Nos... – kezdtem, de megakadtam, mert hirtelen nagyon elbizonytalanodtam.

– Tökéletesen érthető, Max. Csatlakozott az intézményhez, még mielőtt igazi tapasztalatokat szerzett volna a világban. Abban a különleges helyzetben van, hogy veszedelmes, de védett életet él. Most pedig elébe került egy biztonságos, de kiszámíthatatlan élet. Ki tudja, mit hoz valamelyik új nap? Például, milyen gyakran eshet meg, hogy a Tesco felé tart, és hirtelen azon kapja magát, hogy szörnyekkel harcol?

– Úgy sejtem, nem sűrűn.

– Ezek szerint lehet, hogy nem az új, biztonságos élet miatt aggódik, hanem, ahogyan gyanúm szerint állunk, hogy meg kell osztania valaki mással az új, biztonságos életet?

– Eddie, ön túl okos az én lelki békémnek.

– Hát, akár meg is mondhatja. Roppant diszkrét vagyok.

– Nem tudom, hogy... hogy én... nem tudom, hogy ő...

Elakadtam, és csak szuszogtam. A beszédképességem alighanem szabadságra ment ezen a napon.

– Nem tudja, mi fog történni, erről van szó, ugye? Mióta itt dolgozik, tudja, hogy a perzsák támadni fognak, a fáraó meg fog halni, a földrengés bekövetkezik. Ellenőrzése alatt tart mindent, ami történik az életében. De most nem tudja előre, hogy mi vár magára.

Bólintottam.

– Üdvözlöm a való világban, Max! – mondta a prof, és a szeme vidáman csillant.

Muszáj volt nevetnem.

– Mindenesetre, megnyugtató a tudat, hogy gondtalanul közelíti meg ezt az új életszakaszt, vagy úgy, hogy nincsenek valós fogalmai arról, milyen problémákkal jár, ha együtt él valakivel. De én azt gondolom, hogy maguk ketten meg fogják találni a közös nevezőt. Talán nem hagyományos módon, vagy nem úgy, ahogyan várják, de miután mindkettejükkel találkoztam, nem féltem magukat.

Egy pillanatra elhallgatott, majd megkomolyodva azt mondta:

– Ugyanakkor...

– Igen, professzor?

– Ha az egész elviselhetetlennek bizonyul... meg kell ígérnie nekem valamit.

– Mégpedig?

– Meg kell ígérnie, hogy enyém a maga elővásárlási joga.

Imádtam a pasast.

– Eddie, ígérem, ha nem sikerül a dolog, könnyörtelenül rámászok magára.

Megpaskolta a kezemet, és mosolyogva felelt:

– Szerintem maga sosem fog egyszerű, hétköznapi életet élni. És azt hiszem, a legkevésbé sem hagyományos módon fogja megtalálni a boldogságot. Á... megjött Teddy.

Teddy Bairstow?

– És a kocsim.

– Akkor most elköszönök, Eddie – mondtam, és felálltam. – Vigyázzon magára!

Arcon csókolt, és a fülembe dörmögte:

– Ne feledje, ha nem működik, a *hálószobám* ajtaja mindig nyitva áll ön előtt!

5

ÉS AKKOR jöhetett Trója. A következő küldetésünk.

Mindig ez volt a kedvenc pillanatom: még előttünk van az egész, tele ígérettel és izgalommal, és még nem volt esélyünk rá, hogy elcsesszük.

Mindenki megjelent, leszámítva a Nagyfőnököt, aki elment, hogy a látogatásával büntesse a Thirsk népét. Tudtuk, hogy egy időre nyugtunk lesz felőle.

Végignéztem a várakozást tükröző arcok tengerén. A történettudományi szekció a csarnok egyik oldalán telepedett le. A biztonságiak és a műszakiak a másik oldalt szállták meg, míg a K+F munkatársai kisebb-nagyobb csoportokba gyűlve üldögéltek. Ezek az

alakok – a vezetőiket ismerve – gondosan ügyeltek, hogy Rapson professzor és dr. Dowson a lehető legmesszebb üljenek egymástól.

Mrs. Enderby és a Gardrób emberei lelkesen locsogtak a közelükben ülő

Mrs. Mackkel és a konyhásokkal. Az orvosi csapat tagjai hátul foglaltak helyet, talán azért, hogy felmérjék, milyen sérülésekre számíthatnak, de sokkal valószínűbb volt, hogy torpedózni és amőbázni akartak.

Mindenki adattáblát, üres adatkockát, dossziét, mi több, ódivatú jegyzetömböt rakott ki maga elé. Készen álltunk a kezdéshez. Szokás szerint mélyet lélegeztem, és belevetettem magam.

– Jó reggelt mindenkinek! Köszönöm, hogy eljöttek. Mint azt mindenki, aki nem halott, mostanra már biztosan tudja, a következő megbízatásunk: Trója. Ennek az eligazításnak az a célja, hogy nagy vonalakban felvázoljuk a küldetést, meghatározzuk a felelősségi köröket, és megbeszéljük az előzetes ütemtervet.

A nagy képernyőt használva bemutattam azokat a térképeket, amiket találtunk. Továbbá, néhány művészi koncepciórajzot, hogy érzékeltessem a légkört.

– Íme, a célunk, Trója városa és annak környéke. Törökország északnyugati partvidékén fekszik, és két folyó határolja, a Szkamandrosz és a Szimoeisz. A város fontos keleti-nyugati kereskedelmi útvonalak

mentén helyezkedik el, és őrzi a Fekete-tenger bejáratát. Ennek a két ténynek köszönhetően a legfontosabb és leggazdagabb város a világnak ezen a részén. Trója hatalmas vagyonra tett szert abból, hogy vámokat és különféle díjakat szedett, és általában véve lefölözte mindenkinek a profitját.

Az uralkodócsalád feje Priamosz király. Nagy a család, főleg fiúkat nemzett, akikből tizenkilenc számít törvényesnek. A hivatalos feleség Hekabé királyné, és a legfontosabb gyermekeik: Hektór, Parisz, Déiphobosz, Helenosz és Kasszandra. Hektór a király örököse, kedvence és Trója hőse. A felesége Andromakhé, és van egy kisfiuk, akit úgy neveznek: Asztüanax, a város ura. Így néz ki a trójai csapat.

Hamarosan felvonulnak ellenük: Agamemnón, Mükéné királya, a görögök vezére. A testvére Meneláosz, Spárta királya, és férje Helenének, aki elméletileg minden baj okozója. Aztán jön egy seregnyi társ: Odüsszeusz, a ravasz csirkefogó, a Nagy és a Kis Aiász, a fárasztó Nesztór, és persze Akhilleusz. Felejtsek el a magas, szőke hőst, a fickó egy tébolyult pszichopata. Ő az első, aki totális háborút folytat. Nem a korra jellemző tradicionális, családi, rituális harcot vív, hanem teljes gőzzel, vérben tobzódva gyilkol. Nem mintha valaki panaszkodna, mivel a kortársak vagy boldogok, mert a győztes oldalon állnak, vagy halottak.

A támadókat görögöknek fogom nevezni, bár Görögország még sok idő

múlva fog megszületni. Homérosz számos nevet adott nekik. Találkozni fognak a hellén elnevezéssel, akiknek semmi közük Helenéhez, továbbá az akháj és argoszi kifejezésekkel. A trójai csapatok trákokból, phrügökből, lüdökből, károkból, lükökből, és még sok más népből állnak. Az egyszerűség kedvéért görögöknek és trójaiaknak fogjuk nevezni őket.

Eddig van kérdés?

Nem volt.

– Rendben. Ez a bronzkor utolsó nagy csatája. Egy, a kelet és nyugat közötti ütközet. De akármi az ok, és többek között azt próbáljuk kideríteni, Trója el fog esni. Mi pedig ott leszünk, és végignézzük.

A küldetés két részből áll. Az első a háború előtti kor megfigyelése.

Trója városa már jóval a háború előtt is létezett, és utána is fog, még sokáig. Az első látogatásunk ellenőrző látogatás. Megismerkedünk a várossal, méghozzá alaposan, hogy aztán majd felmérhessük a háború hatásait. Amikor ez megvan, visszamegyünk egy tíz évvel későbbi időpontba, hogy a tanúi legyünk a trójai háború végének.

Az Útkeresők meghatározzák a dátumokat. Ezt a feladatot dr. Peterson fogja felügyelni. Az i. e. 1250 és 1180 közötti időszakot lőjük be. Az informatika elemzi és kidolgozza a koordinátákat, amiket Farrell főnök fog betáplálni. Amint a rendelkezésünkre állnak a dátumok, elugrunk egy rövid időre, hogy helyet keressünk a kompoknak. Ezt hárman intézzük: Farrell főnök, Guthrie őrnagy és én. Lehet, hogy ott töltünk egy-két napot, amíg körbeszaglászunk, de nem valószínű.

Két helyszín lesz, amiket rendkívüli eredetiséggel és leleményességgel úgy nevezünk el: A és B. Az A helyszín a fellegrvárban vagy annak közvetlen közelében lesz, mivel ez tűnik praktikusnak, a B pedig az alsóvárosban. Az A helyszínt Miss Van Owen felügyeli, a B helyszínt Miss Schiller.

A Három Szabálya, emberek! Mindkét helyszínen három komp lesz, mindegyikben három ember, akik három hetet töltenek a helyszínen, majd egy hétre visszatérnek pihenni. Egyszerre legfeljebb kilencen tartózkodnak egy helyszínen, akik közül legalább három fő biztonsági lesz.

A Négyes, a Hatos és a Hetes kompok kerülnek az A helyszínre, míg a Hármas, az Ötös és a Nyolcas a B-re. Az Egyes és a Kettes ingajaratban lesznek, embereket és készleteket szállítanak az éj leple alatt.

A teherkompot kihagyjuk ebből a buliból.

A második látogatásunk lehetőséget biztosít majd, hogy megfigyeljük és rögzítsük a háború végét, illetve felmérjük a várost ért hatásokat.

Rövid szünetet tartottam. Mindenki abbahagyta a körmölést és a bökdösést, és engem nézett. Rájuk vigyorogtam, és hozzátettem:

– Igen, és természetesen megnézzük a trójai falovat.

Megkönnyebbülten felsóhajtottak, és rögtön folytattam:

– Ami az egyéni felelősségi köröket illeti... igyekeztem figyelembe venni mindenki kedvenc nünükéit és a szakterületét, amennyire csak lehetséges, de szokás szerint rengeteg a tennivaló, és kevesen vannak, akik dolgozhatnak.

Guthrie őrnagy... ön és a csapata a felelős a város feltérképezéséért és megfigyeléséért. Részletes utcatérképet kérek. Az alsóváros eltűnt az idők folyamán, míg a felsővárost lefejezték, hogy helyet csináljanak az új Athéné-templomnak, úgyhogy ez nagyon fontos lesz. Kérem, próbáljon minél többet összehozni már az első látogatás alatt! Valószínűleg nem jó ötlet pont egy háború közepén felderíteni egy várost.

Guthrie a szemét forgatta, és megkérdezte:

– Mindezt azonfelül, hogy meg kell óvnunk a múltjárókat attól, hogy kárt tegyenek magukban, egymásban és/vagy az időtengelyben?

– Természetesen. Számít nehézségekre?

– Ami a város felderítését illeti: nem. Megvédeni a mostani múltjáróinkat saját maguktól: igen.

– Majd csak elboldogulnak – feleltem jóindulatúan. – Eddig még mindig sikerült.

Az őrnagy sóhajtott egyet, és megjegyezte:

– Érzem, hogy rám telepszik a jó öreg, küldetés előtti depresszió.

– Nézd a napfényes oldalt, Ian! – szólt oda neki Leon. – Ha sikerül kinyírniuk egymást, hamarabb hazajöhetünk.

– Ez igaz – ismerte el Guthrie, és szemlátomást jobb kedvre derült.

Sistergős iramban toltam tovább:

– Mr. Clerk, szeretném önre bízni a vallás és a szertartások tanulmányozását. Ebbe beletartozik az istenek panteonja, a születéssel, a halállal és a házasságkötéssel kapcsolatos rituálék. A szokásos dolgok.

Válassza ki a csapata tagjait! Az A helyszín lesz a bázisuk. Kérdés?

Clerk a fejét rázta, és közben tovább írt.

– A kultúra Miss Prentissé. Szeretném, ha vállalná az egészet. Nyelv, ha van írás, akkor az is, legendák, mesék, történetek, a szokásos. Kérem, vegye bele a szórakozást is, a nyilvánost és a magát egyaránt! Festészet, köcsögök, szobrok. Tudja, mikre gondolok. Ön az A helyszínen lesz, Mr.

Clerkkel. Úgy sejtem, lesznek átfedések. Kérdés?

– Hány embert vehetek be a csapatba?

– Legfeljebb hármat. Ez az összes csapatfőnöknek szól: ügyeljenek, kit raknak össze kivel! Vegyék kölcsön egymás embereit, ha kell, de ne felejtsek el visszaadni őket! Nem leszünk annyian, hogy egyszerre dolgozzunk az összes feladaton, úgyhogy kidolgozunk egy ütemtervet.

Egyik csapat sem élvez prioritást, és gyakran kell majd félbehagyni az egyes feladatokat. Kilenc hónapig maradunk a városban, ennyi bőven elég lesz. Megértették?

Tudtam, hogy a múltjáróknak el kell mondani ezeket a dolgokat, máskülönben több lesz a konfliktus a város falain belül, mint kívül.

– Jól van, a következő feladat kemény dió lesz. Dr. Peterson fogja felügyelni, valamint dr. Black, aki visszatért a Thirskről erre a küldetésre.

Társadalmi struktúra. Tim, kérem az orvoslás és az egészségügyi helyzet felderítését, és ebbe az étrend is beletartozik. Mindennapi élet,

családszerkezet, háztartás, öltözködés, ezek a dolgok. És vessetek egy pillantást az etnikumokra, valamint a nemi szerepekre!

Kal, azt kértem tőled, hogy vállald magadra a társadalmi struktúrát –

királyok, papok, katonák, kereskedők, rabszolgák, és minden, ami ezek között van. És ami a legfontosabb, a királyi család felépítése. Azonosíts annyi játékost, amennyit csak lehet! Talán még Helenét is látni fogjuk.

Mondjuk, ebben kételkedtem. Mialatt biztosra vettem, hogy maga a háború valóban megtörténik, és hogy Akhilleusz, Meneláosz, Hektór és a többiek valós alakok, erősen kételkedtem abban, hogy Szép Heléna valaha elutazott Trójába. Ha valaki olvasott Hérodotoszt, az tudja, hogy akkoriban mennyire lazán kezelték a királyi asszonyok elrablását. Valaki lecsapott A hercegnőre, hazavitte, aztán pár hónap múlva elvesztette B

királynőt, mert megtorlásul elrabolták. Szinte rituálénak számított.

A világ első történetírója szerint elképzelhetetlen, hogy Priamosz képes lett volna kockáztatni a városát és az alattvalói életét egy nőért, akit Parisz lenyúlt a házigazdájától. A vendégjoggal való durva visszaélésnek azzal kellett volna végződnie, hogy mindkettőt visszaviszik Meneláosznak, tolmácsolják Priamosz bocsánatkérését,

és azt az ajánlatát, hogy nyugodtan intézze el mindkettőt, ha ahhoz van kedve.

Nem, jómagam meg voltam győződve arról, hogy a trójai háború a pénzről és a hatalomról szólt, nem egy királynőről, akármilyen szép is volt. Trója a legfontosabb város volt a világnak azon a táján, a helyzete lehetővé tette, hogy ellenőrizze a kor tengeri kereskedelmi útvonalainak egy részét. Mükéné áhítozott erre a szerepre. Agamemnón emiatt ment neki Trójának a legnagyobb hordával, amit sikerült összeszednie. Hatalmi harc volt. Később ugyanez ismétlődött meg Róma és Karthágó között.

Folytattam:

– Dr. Black az A helyszínen lesz, dr. Peterson pedig a B helyszínen.

Mr. Roberts, ön az A helyszínre kerül. Szeretném, ha tanulmányozná a kereskedelmet, a hajózást, a kikötőt – ha van. Nézze meg a boltokat, a piacokat, a raktárakat és a járulékos kereskedelmi ágakat! Kérem, szenteljen különös figyelmet a pénznek, ha van egyáltalán, valamint figyelje meg a cserekereskedelem működését!

Roberts úszott a boldogságban, de rettegett is egyben. Csak nemrégiben vizsgázott le, és egyfelől vágyott valamilyen feladatra, másfelől félt, hogy elszúrja – annak idején magam is így voltam vele. Van Owenre

pillantottam, aki apró biccentéssel jelezte, hogy rajta tartja a szemét a fiún.

– Őrnagy, megint maga jön. Szeretném, ha Miss Morgannel együttműködve megvizsgálná a katonapolitikát. A hadsereg, a haditengerészet, csak van nekik, az isten szerelmére! Miért nem vetették be, amikor felbukkantak a fekete hajók? Tovább, a kormányzati struktúra, a város védelmi rendszerei, tudja, miről beszélek. Falak, őrtornyok, kapuk, vízkészletek. Kérem, szenteljen

külön figyelmet annak, hogy teljes volt-e az ostromzár, vagy a város a keleti útvonalakon kapott-e készleteket!

Hogyan bírtak ki egy tíz évig tartó ostromot? Mindketten a B helyszínen lesznek.

Ittam egy korty vizet, és tovább beszéltem:

– Tehát, a csapatvezetők kezdjék szervezni az embereiket! Azt kérem, hogy mindenki legyen szakértője legalább egy területnek, de maradjon elég rugalmas, hogy szükség esetén besegítsen itt-ott!

Mindenki alapos orvosi vizsgálaton fog átesni. Jelentkezzenek dr.

Fosternél, és beszéljenek meg időpontot! És mindenki frissítse fel az elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit!

Jelentkezzenek Mrs. Enderbynél, és szerelkezzenek fel! Mindenki tunikát fog viselni, pontosabban khitont – nyáron vásznat, télen gyapjút.

A hölgyeké bokáig ér, a férfiaké térdig, úgyhogy, uraim, itt az idő, hogy megvastagítsák a vádlijukat, és rendezzék a szőrzet bosszantó kérdését! És ha jobban belegondolok, azt kérem, hogy mindent viseljenek, mielőtt ugrunk! Nem szeretnék látni egy rakás szerencsétlent, akik vadiúj khitónban és szandálban szaladgálnak!

A váltás úgy néz ki, hogy három hét munka, egy hét szabadság. Miss Lee, kérem, állítsa össze a beosztásokat, Mrs. Mackkel együttműködve szervezze meg az élelem-utánpótlást, illetve Farrell főnökkel egyeztessen az ellátókompok menetrendjével kapcsolatban!

Dr. Dowson fogja szolgáltatni a háttérinformációkat. Keressék fel őt a szükséges anyagok listájával!

Megint ittam egyet, és folytattam:

– Kérem, legyenek tudatában, hogy legalább egy esetben félrevezettek minket! Az *Íliász* ban a trójaiak a homéroszi görögöt beszélik. Valójában a luvi nyelvet beszélik, ami hasonlít a lükre, és közeli rokona a hettitának.

Dr. Dowson mindenkinek ad majd egy listát, ami tartalmazza az alapvető

szavakat és kifejezéseket. Tanuljanak meg annyit, amennyit csak tudnak,

de ne feledjék, hogy amíg a görögök többé-kevésbé egy közös nyelven beszéltek, a trójai szövetségesek néha nehezen értették meg egymást!

Úgyhogy ne essenek pánikba, ha nem tudnak beszélni valakivel!

Dr. Peterson, mint az Útkeresők vezetője, kérem, dolgozzon össze dr.

Dowsonnal a dátumok megállapítása során! Ő és Miss Lee fogják összerakni a szokásos beosztást.

Ha egy küldetés során az emberek jönnek-mennek, és próbálják leszűkíteni egy bizonyos kor és hely koordinátáit, nagyon oda kell figyelni a dolgokra. Ennélfogva, megteremtettünk egy adattárat, és ezt egy olyan emberre kellett bízunk, akitől mindenki rettegett. Más szóval, Rosie Leere, az asszisztensemre, akivel soha, senki nem szállt vitába. Soha. Hogy egyszerűen intézzük a dolgokat – elvégre múltjárók vagyunk –, van egy fontos alapszabály. Nem ugráljuk körbe a helyszínt. Mindenki egy irányba halad: előre. A terv úgy szólt, hogy az Útkeresők i. e. 1250-ben kezdenek, és lassan haladnak előre, mígnem megállapítják a trójai tábor időpontjait.

Mr. Markhamnél lehetett fogadást kötni. Az én tippem i. e. 1184 volt, ahogyan azt Eratoszthenész állította – egy pofa, aki tényleg tudta, hogy miről beszél. Nem kevés pénzt tettem rá.

– Farrell főnök, vizsgálják át és készítsék fel a kompokat! Mindet használni fogjuk, leszámítva a TK2-t, ami túl nagy. Nem akarjuk magunkra vonni a figyelmet.

Ian Guthrie horkantott egyet, és megkérdezte:

– Egy rakás múltjáró egy háborús zónában? Nemcsak feltűnést fogunk kelteni, hanem szerencsések leszünk, ha egy hétig kihúzzuk.

– Kevesebb ideig, ha a biztonsági részleg munkatársai a tőlük megszokott gyatra teljesítményt nyújtják – vágott vissza Kalinda.

Kránakogtam egyet, és gyorsan közbeszóltam:

– Rengeteg munka vár ránk. Ahhoz, hogy végezzünk, mindennek simán kell mennie. De még egy dolog, és ez mindenkire vonatkozik, úgyhogy adják tovább! Ilyen esemény egyszer van az ember életében. Még senkinek sem volt rá lehetősége, és talán soha többé nem is lesz.

Dolgozzanak keményen, de ne feledjék: néha emeljék fel a fejüket, és nézzenek körül! Jusson eszükbe, hogy hol vannak! És élvezzék!

* * *

Hát, így kezdődött. Nem először csináltam, és tapasztalatból tudtam, hogy a felkészülés legalább olyan fárasztó és idegtépő, mint maga a küldetés.

Órákat töltöttem a könyvtárban, adatokat gyűjtöttem, és információs csomagokat állítottam össze dr. Dowsonnal.

Tartottam egy sor előadást Trójáról és mindenféle trójai anyagról, a műszaki és a biztonsági részlegek különleges igényeihez szabva.

Rengeteg időt töltöttem azzal, hogy döntőbíróként működtem dr.

Dowson, a könyvtárunk vezetője, valamint Rapson professzor, a kutatás-fejlesztés feje között, mialatt a kettejük viszonya folyton változott az alapnak számító semleges harckészültség, a merev formalitás és a kőfejű

ellenségesség között.

Még több időt töltöttem azzal, hogy kikerüljem Guthrie őrnagyot, aki mindenáron a latrinákról akart beszélni velem. Ez a téma engem sokkal kevésbé bűvölt el, mint őt. Rámutatott, hogy a legtöbb embernek van vastagbele, és az nem csupán évente kétszer működik, hanem jóval gyakrabban.

Sajnáltam a pasast.

Akármerre jártam, üveges tekintetű, fejhallgatót viselő embereket láttam, akik bizonytalanul bolyongtak, és azt mormolták: „kuisz-ki, kuvari-hol, kuvati-mikor”. Aztán nekiütköztek a szemből érkező

alakoknak, akik azt mantrázták: „iszarvilisz-jobbra, ipalisz-balra.”

Ahogy vártam, sok időt fordítottam arra, hogy ítéleteket hozzak, mialatt a csapatvezetők összeállították a csoportjukat. Sűrűn hallottam olyanokat, hogy: „Odaadom Miss Yilmaz felét, ha engeded, hogy Spencer és Travis nálam legyen minden második napon.” Egész békeszerződéseket dolgoztak ki könnyebben, mint mi ezt.

Igyekeztem kimaradni belőle, csak akkor avatkoztam be, amikor már féltő volt, hogy vér fog folyni. Tizenegy múltjárónk volt, az ég szerelmére! Annak idején a társulat csupán Kalból, Timből, Sussmanból és belőlem állt, és elboldogultunk valahogy.

Végül rendeződtek a viták, de keményen meg kellett dolgozni mindenért, és attól félttem, hogy kifárasztjuk magunkat, még mielőtt egyáltalán elkezdjük. Emlékeztem a krétakori küldetést megelőző

felkészülésre. Ez is hasonlított hozzá abból a szempontból, hogy rengeteg információt kellett megemésztünk. És ha ezúttal nem is

kellett összeraknom *A dinoszauruszokról hülyéknek* című segédletet, nyelvet kellett tanulnom, meg kellett ismernem szokásokat és hagyományokat, le

kellett csitítanom ingerült múltjárókat, és kerülnöm kellett a latrina-fixációban szenvedő Ian Guthrie-t.

Mindvégig úgy éreztem, hogy nem vagyok megfizetve azért, amit csinálok.

Előadásokat tartottam mindenkinek, együttműködtem Leonnal a kompok menetrendjének kidolgozása során, tárgyaltam Mrs. Enderbyvel a ruháinkról, végighallgattam Mrs. Macket, mialatt a kajáról magyarázott, és próbáltam nem elfelejteni, hogy Leonnal ebédelek. Nem mindig sikerült.

De ha lassan, araszolva is, azért csak haladtunk. A vezetők kiválasztották a csapataikat, és megállapodtak. Én lefektettem a múltjárókra vonatkozó szabályokat. Leon ugyanezt tette a kompokkal, és Guthrie őrnagy senkiben nem hagyott kétséget afelől, hogy mi történik azokkal, akik nem tartják be a biztonsági szabályokat. Helen tartott egy előadást az ókori nyavalyákról, és az illusztrációk egy az egyben elvették mindenkinek az étvágyát.

Egy napon viszont felébredtem, és minden kocka, minden sor ki volt pipálva. Végre-valahára mindent előkészítettük.

Készen álltunk az indulásra.

6

A HÁRMAS komp előtt álltam, és mindenféle gondolat keringett a fejemben. Noha csak előzetes látogatásra indultunk – egy gyors oda-vissza menet, hogy meghatározzuk a két helyszín helyét –, de így is izgatott voltam.

Trójába megyek, öregem! Trójába! A legendák Trójájába. Priamosz, Hektór és Andromakhé városába, és mindazon halhatatlan szereplőébe, akiknek tettei és szavai még most is végigvisszhangzanak az évszázadokon.

Látni fogom a legendás Tróját.

Akár megtörtént a trójai háború, akár nem – akár létezett-e Akhilleusz, Odüsszeusz, vagy a trójai faló –, senki sem tagadhatja a hatást, amit a legenda gyakorolt a nyugati civilizációra. És most... nem számított, hányszor csináltam már, mindig rám tört az izgalom, a várakozás. A mohó vágy, hogy láthassak... ott lehessek...

És ekkor eszembe jutott, hogy ez az utolsó küldetésem kezdete. Hogy már nem sokáig csinálom. Éreztem egy kis fájdalmat ott bent, mélyen. De még nem végeztem. Ennek a küldetésnek nagyon messze volt még a vége.

A Hawking megtelt. A St. Mary egész népe ott ácsorgott a galérián, vagy a vonal mögött várt. A Nagyfőnök sok szerencsét kívánt nekünk. Beléptünk a kompa.

A koordinátákat már betáplálták, a műszereket beállították. A bal oldali ülést foglaltam el. Leon letelepedett mellém. Guthrie ellenőrizte a fegyvereit, és várt. Leon végigfuttatta a tekintetét a műszerfalon, és bólintott.

Ennyi volt.

– Számítógép, indítsd az ugrást! – mondtam fennhangon.

És a világ fehérbe borult.

* * *

Úgy terveztük, hogy a várostól körülbelül egy mérföldre fogunk landolni.

És úgy is történt. Nem egy mocsárban. Sem egy folyó fenekén. Vagy a tengeren, pár mérföldre a parttól. Pontosan oda kerültünk, ahová az Útkeresők szántak minket. Kiváló munka volt.

Leon leállította a rendszereket, míg Guthrie a képernyőket tanulmányozta. Én inkább kintről akartam először látni a környéket.

A vállamra terítettem egy megfakult gyapjúköpenyt, felemeltem egy fonott kosarat, és az ajtónál vártam. Farrell és Guthrie vaskos vándorbotot hordoztak, és az őrnagy még egy halom rejtett fegyvert is.

– Minden kész? – kérdeztem tőlük.

Bólintottak.

– Ajtó!

Előreengedtek, ami bölcs lépés volt a részükről. Alighanem kitalálták, a földre taposnám őket, hogy minél hamarabb kijussak, és *lássak...*

Egy kisebbfajta liget közelében landoltunk, a Szkamandrosz nyugati partján. Lassan körbefordultam, és Tróját a végére tartogattam. Nyugat felé az Égei-tenger csillogott és kéklett a napfényben, és árbócerdő

lengedezett a hullámok ritmusában. A kikötő a nyugati parton volt, közvetlen összeköttetéssel a tengerhez. Észak felé fordulva láttam a védett öblöt, ami sok-sok éve akkora ajándék volt a városnak, és azt is, hogy mostanra csúnyán feltöltődött. Apró hajók csalinkáztak ide-oda a keskeny csatornákon, de a nagyobbak már nem juthattak el a szárazföld belsejében fekvő területekhez.

Határozott vonalú kocsutak vezettek a kikötő körüli házaktól a poros síkságon át a gázlóig. Ott átkelhattünk, és onnan egy ugrással elérhettük a várost.

Tróját.

Vettem egy mély lélegzetet, és odanéztem.

Trója tőlünk körülbelül egy mérföldre kezdődött, bár a sűrű pára miatt nehéz volt pontosan felmérni a távolságot. A körülötte elterülő síkságból kiemelkedő város uralta a teljes környéket – a Troászt, az Égei-tengert és az átjárót a Fekete-tengerhez. Ahogy ott állt, szögletesen és fenségesen, minden szónál ékesebben közvetítette az üzenetet: *Rettegj tőlem, mert én Trója vagyok. Hatalmas és erős vagyok, te pedig nem vagy egyéb, mint por a talpam alatt.* Pontosán az építői szándékának megfelelően.

Sokkal nagyobb volt, mint vártam. Az alsóváros sokkal nagyobb területet fedett le, mint amire a modern kori régészeti leletek alapján

következtetni lehetett. A kutatók úgy becsülték, hogy öt-tízezer fő élhetett Trójában. Én úgy véltem, hogy inkább tízezer, vagy annál is több. És bár láttam védőárkokat és kerítéseket, a város határai eléggé elmosódtak.

Kisebb épületcsoportok tarkították a síkságot. Művelt földfoltok terültek el olívaligetek és kisebb erdősávok között. Láttam mezőket és lábasszágot, főleg lovakat.

Onnan, ahol álltunk, jól láttam, hogy emberek mozognak az utakon.

Sokan taligát húztak vagy állatokat hajtottak. A forgalom kétirányú volt, amit jó jelnek vettem. Nyugodtan csatlakozhattunk az eleven folyamhoz, bizonyosnak tűnt, hogy senki sem fog figyelni ránk.

Elég sokáig ácsorogtunk. Elsőnek Guthrie indult meg, aztán Leon a nyomába szegődött. Én a kosaramat a vállamon tartva követtem őket.

Tapasztalataim szerint a nők csak akkor mennek elől, ha a társaság aknamezőn jár.

A fejünket lehajtva besoroltunk a Déli kapu felé tartó oszlopba.

Közvetlenül előttünk egy idős asszony és egy fiatal fiú három kecskét terelgetett, amiknek saját elképzelésük volt az előrehaladásról.

Megelőztük őket, és beépültünk egy jókora családba, ami ismeretlen cél felé tartott.

A bronzkorban jártunk. Nem léteztek iratok, amiket fel kellett volna mutatnunk. Elisméltetem magamban azt a néhány luvi szót és kifejezést, amit sikerült belekalapálnom az agyamba. Mondjuk, attól nem kellett tartani, hogy engem megszólít valaki, de vészhelyzet esetén beléphettem volna Guthrie mögé, hogy megsúgjam neki azokat a szavakat, amikre szüksége lehet. Bár ez sem sokat számított. A nyelv ebben a korban erősen helyi ügy volt, és simán megtörtént, hogy két, egymástól tíz mérföldre élő

ember nagyon eltérő dialektusban beszélt. Mi több, két teljesen különböző

nyelven. És ha a kommunikációs kísérleteink kudarcot vallottak volna, rátérhettünk a B tervre, vagyis hogy hülyének tettetjük magunkat.

Valamilyen oknál fogva, ez mindig nagyon jól ment a St. Mary munkatársainak.

A Déli kapu közelébe értünk – ami dél felől a város első védővonala volt. Ha a régészek jól okoskodtak, akkor a legkülső ároknak kellett előttünk lennie, valamint a falnak és egyetlen kapunak. Azon túl egy olyan terület várt ránk, ahol a kikötőbe szánt vagy onnan érkező árukat tároló raktárak sorakoztak. Aztán következett a külső védőfal, két kapuval, majd maga az alsóváros.

És megérkezünk.

Láttam, hogy Ian szorosabb fogást vesz a botján, míg a másik kezét a derékszíja közelében tartja, hogy gyorsan elérhesse az energiapisztolyát.

A küldetésnek ennél a részénél ő volt a főnök, és egyértelmű utasítást adott: „Baj esetén fedezem magukat. Maga és Farrell lelépnek, és a kompnál találkozunk. Világos? Megértették?”

Megértettük, de mindannyian tudtuk, hogy soha nem hagynánk hátra, hogy egyedül küzdjön meg tízezer trójaival. Rövid imát rebegtem a múltjárók istenéhez, arra kérve őt, hogy ne kelljen a gyakorlatban is kipróbálni ezt az elméletet. A hírhedten lökött istenség a jelekből ítélve rajta volt az ügyön, mert az örök még csak ránk se néztek. A kosaramat sem vizsgálták át. Mi több, még csak elő sem bújtak abból a szőlővel borított menedékből, amelyben lebzseltek, hogy ellenőrizzék az embereket. Végül áthaladtunk a másik kapun, az előttünk lévő alakok szétszóródtak, és mi bent voltunk Trójában.

Bent voltunk Trójában!

A standard eljárásnak megfelelően félrehúzódtunk, megálltunk egy kapualjban, és mialatt járókelők jöttek-mentek előttünk, betájoltuk magunkat.

Nem először tapasztaltam meg, hogy a mediterrán térség lakói a szabadban töltik az idejük java részét, és tudtam, hogy tízezerre becsültem a városban élők számát, egy pillanatra az a benyomásom támadt, hogy mind a tízezer ott zeszseg, abban az utcában.

Minden a házakon kívül zajlott. A keskeny utcák még keskenyebbek lettek attól, hogy öregasszonyok guggoltak mindenfelé, a portékájukat a kezükben tartva: zöldségeket, nyalábba gyűjtött zöld izéket, összekötött lábú csirkéket. Öreges, rekedtes hangon rikácsolva dicsérték az árut. Úgy tűnt, mindenki el akar adni valamit. Apró kölykök cikáztak a tömegben kiabálva és nevetve. Az egyik megbotlott az egyenetlen kövezeten, és hasra esett. Egy férfi

megállt mellette, és felsegítette úgy, hogy közben tovább beszélt valakihez, aki tőle nem messze egy ajtóban állt.

Emberek lökdösődtek és kiabáltak mindenütt. Állatok bégettek, nyerítettek és bőgtek. A fal mellett macska osont, a szájában egy rángatózó valamivel. Valahol a magasban, egy nyitott ablakon túl egy asszony kiabálva lehordta a gyerekét, aki hangosan sírt.

Katonák nyomakodtak előre a tömegben. Valamennyien kardot viseltek.

Könnyű díszpáncéljuk fényesre csiszolva villogott, a sisakjukból felmeredő lósörény-taréjok a lépteik ritmusára lengedeztek és bólogattak.

Hirtelen befordultak egy lefüggönyözött ajtón. Egy férfi fennhangon megrendelt valamilyen szolgáltatást, mire több nő kacagott és visongott.

Aha, hát arról a fajta szolgáltatásról volt szó!

A házakat vályogtéglából építették, és olyan fehérre meszelték, hogy vakítóan ragyogtak a napfényben. A kevés és kicsi ablakokat magasra rakták, nyilván azért, hogy elriasszák a tolvajokat. A lapos tetőket agyagcserepekkel fedték le. Örültem a látványnak. A kompok tökéletesen beleillettek ebbe a környezetbe. Csak annyit kellett tennünk, hogy megfelelő helyet találunk nekik.

Útnak indultunk.

Meleg volt. A nap fényesen sütött, és a síkság hűvös szellője nem jutott el a városig. A szűk utcák forróak és levegőtlenek voltak. A por, a füst, a trágya, a sült ételek és az emberek szaga mellbevágó volt, és mindhárman megkönnyebbültünk, amikor kiértünk az utcából, és egy nyitott téren találtuk magunkat.

Azzal szembesültünk, hogy az alsóváros koránt sincs olyan sűrűn beépítve, mint a felső citadella. Kimondottan nagy, üres földfoltok választották el egymástól a házakból és műhelyekből álló, kisebb-nagyobb épületcsoportokat. Ez a félig vidéki környezet tele volt olíva- és gyümölcsfákkal, művelt földekkel, legelőkkel, karámokkal, istállókkal és kovácsműhelyekkel.

– Nézzünk körül arrafelé! – javasolta Guthrie, és nekivágtunk egy útnak, amelybe a taligakerekek egy-egy mély keréknyomot vájtak. Hamarosan elhaladtunk három-négy lakóház, egy üzlet, valamint egy kicsi fogadóféleség előtt. Az út átvezetett egy kisebbfajta olívaligeten, és annak másik oldalán tovább kanyargott a következő épületcsoport felé. Tőlünk jobbra félig lebontott fal állt. Gyanítottam, hogy magától omlott le, aztán a környék lakói kiszedték belőle a még hasznosítható téglákat.

Ugyanakkor, a sűrű aljnövényzetből ítélve, régóta nem háborgatta senki a ligetet.

Megálltam, és visszanéztem. A fák között éppen csak láttam a házak hátsó falát.

Közel voltak, de nem túl közel.

Leon felé fordultam, és odaszóltam neki:

– Te mit gondolsz?

Leon körüljárta a területet, Guthrie pedig a falat vette szemügyre.

Jómagam letelepedtem egy kőre, és körülnéztem.

Összességében tetszett, amit láttam. Egy kicsit közel esett a déli kapuhoz és pár létező lakóépületekhez, de a terület sík volt, javarészen kőmentes, és ebben a zsúfolt városban viszonylag csendes. Nyomát sem láttam a téli árvizeknek – ezen az egész környéken hatalmas áradások pusztítanak még a modern korban is.

Ami legjobb: északnak fordíthattuk a kompokat, hogy hűvösek maradjanak még a durva nyári forróságban is.

Guthrie visszatért, aztán ő is körbejárta a területet. Ezt követően tárgyalt Leonnal, majd odajöttek hozzám.

– Max, te mit gondolsz?

– Nagyon ígéretes. Csendes és elszigetelt. A talaj szilárd. Senki nincs a közelben. A tájolás is jó. És ami a legfontosabb, elhagyatottnak tűnik.

Ezeket az olívákat évek óta nem metszették meg. És ha kiderül, hogy a liget valakié... hát, majd kitalálunk valamit. A megvesztegetés általában működni szokott. Főnök?

– Egyetértek. Simán idehozhatunk három kompot. A szokásos elrendezés: egy négyzet három oldala mentén. Felrakunk pár vásznat, ami majd árnyékot ad, és takar minket. És van hely az ellátókompnak is.

Mindaddig, amíg sötétben jön és megy, remekül elleszünk. Igen, tetszik.

– Nekem is – tette hozzá Guthrie. – Sík terület körös-körül. Ha jön valaki, messziről látjuk. De eléggé elszigetelt is. A latrinákat oda áshatjuk.

Egy ember a tetőn őrködik. Szerintem ennél jobbat nem fogunk találni.

– Szerintem sem. Kérek egy percet – felelte Leon, azzal elővette az adattábláját, gyorsan körülnézett, és gépelni kezdett. Guthrie megint elsétált, én pedig elővettem egy kamerát, és lassan körbefordultam vele, jobbról balra. A teljes fordult végén balról jobbra is végigcsináltam.

Az egész ügy kábé húsz percig tartott, és ezen idő alatt senkivel sem találkoztunk, amit biztatónak vettünk.

Elraktuk az elektronikus cuccokat, és felkészültünk a távozásra.

Elvégeztünk egy gyors ELIT-et. (Eldobott Idegen Tárgyak. Sokszor kihirdettem már, hogy bármilyen modern tárgy hátrahagyása kivégzést von maga után, amit én hajtok végre, a lehető legfájdalmasabb módon.) Majd gyorsan ellenőriztük, hogy nem szedtünk-e fel valamit akaratlanul –

ez az eljárás a FELIT (Felszedett Idegen Tárgyak) néven ismeretes.

Miután megállapítottuk, hogy tiszták vagyunk, elindultunk visszafelé.

A liget melletti épületek még ekkor is elhagyatottnak látszottak. Talán mindenki elment a piacra.

Egyértelműen a munkásosztály által lakott környéken jártunk.

Hallottam a fémnek ütköző kalapácsok csengését. Lovak nyerítettek a távolban. Trója híres volt a lovairól – ott van mindjárt a trójai faló.

Láttunk tímárműhelyeket. És asztalosműhelyeket is. Frissen vágott fa illata csapta meg az orromat, amikor elhaladtunk egy nyitott ajtó előtt.

Úgy tűnt, a környéken mindenki tart valamilyen haszonállatot. Vagy kipányvázva legeltek, vagy rőzsehalmokból épített ideiglenes ólakban ácsorogtak az udvarok sarkában. Apró, dundi birkák ügettek vézna lábakon. Nyilván a gyapjukért tartották őket, mert láttam már több húst egy alaplacon is. Gonosz tekintetű kecskék egyensúlyoztak alacsony falakon, és vészjóslóan meredtek ránk. Az egyikről valamiért Rosie Lee jutott eszembe.

Mialatt távolodtunk a Déli kaputól, egyre nagyobb épületek között jártunk, és mind kevesebb üzletet és műhelyt, viszont annál több

lakóházat láttunk. Az utcák itt szélesebbek voltak, és a legtöbbet kőburkolat fedte.

A házak még jobban egymáshoz szorultak, de látszottak a szervezettség és a tervezés jelei. Itt korántsem uralkodott akkora összevisszaság, mint a délebbre eső végen.

Az utcákon persze itt is hemzsegték az emberek, és nyoma sem volt forgalomirányításnak. Mindenki utat követelt magának, a magas rangú hivatalnokoktól kezdve egészen a kócos kóbor kutyáig. És rendszerint azok élveztek elsőbbséget, akik a lehangosabban ordítottak.

Megint megálltunk, hogy alaposan körülnézzünk.

A fellegvár fala mindennek fölébe tornyosult, fennen hirdetve, hogy hol lakik a góré. Nem sűrűn láttam hozzá foghatót. Az alja hatalmas mészkőtömbökből épült, felfelé egyre kisebbekből, míg fent a fal a mindenütt jelen lévő sártéglákban végződött. Kissé befelé dőlt, és váltakozó hosszúságú, egymástól függőleges betoldásokkal elválasztott szakaszokból állt. Az utóbbiak talán dekorációként szolgáltak, vagy hogy megtörjék az egyhangúságot.

Tudtam, hogy két fő kaput fogunk találni. A Dardánt, ami többé-kevésbé középen állt, és a hírhedt Skaiai kaput – amit a trójaiak lebontottak, hogy bevontassák a falovat. Épp azon töprengtem, mennyire valószínű, hogy ez valóban megtörtént, amikor Guthrie oldalba bökött, hogy visszarántson a jelenbe, és folytattuk utunkat.

Rengeteg látnivaló akadt. Például, a citadellát domináló, óriási északkeleti torony, ami egyfelől a víztároló ciszternát védte, másfelől őrtoronyként szolgált, mivel a tetejéről zavartalan kilátás nyílt a városra és a környező területekre.

Lazán, gondtalanul sétáltunk a Dardán kapu felé. És ekkor döbrentünk rá, hogy milyen könnyen jutottunk el idáig, ezen ugyanis nem engedtek be minket. Bár, meg sem próbáltuk, mert teljesen

feleslegesen erőlködünk volna. Talpig páncélba öltöztetett, elegáns örök álltak ott, és szinte mindenkit elküldtek. Ki hitte volna... A bronzkori Trója, az első kapuval védett közösség.

Tettük, amit tehattunk, vagyis feltűnés nélkül elsétáltunk párszor a kapu előtt, sőt egyszer megálltunk úgy tíz percre, és Leon színleg a kosaram vállszíjával vacakolt. A kosár immár a köpenyemet is tartalmazta, ugyanis meleg volt. Rohadás meleg. A kövekből és a téglákból is csak úgy dőlt a forróság. Az úton tojástart lehetett volna sütni. Guthrie jócskán eltúlozva sóhajtott, majd nekidőlt a falnak az árnyékban, a fogát piszkálta, és a szemét félig lehunyva figyelte a kaput.

Jómagam is kihasználtam az alkalmat, és gondosan tanulmányoztam azt, amit lehetett.

A tág kapunyíláson túl nagy, oszlopsoros épületek sorakoztak. Az alsóvárosban a legtöbb épületet megtoldották-bővítették a családok igényei szerint, és így gyakorlatilag egymásba értek, de odabent szabadon, egymástól elkülönülve álltak. Soknak emelete is volt, ami oszlopokon nyugodott. És bár gyötrően rosszul, de ki tudtam venni egy valamilyen épületegyüttest. Alighanem a város legnagyobb építménye volt – talán a palota –, és alighanem szentélyt és kincstárat is tartalmazott. Ennek is utána kellett járnunk.

Guthrie végül ellökte magát a faltól, és továbbhaladtunk úgy, hogy a fal nekünk balra esett.

Először azt hittem, hogy nem lesz szerencsénk, és egyáltalán nem találunk megfelelő helyet. Ezen a részen rettenetes zsúfoltság uralkodott.

A jelekből ítélve nagyon felkapott lehetett a környék, ami közel volt a vízkészletekhez, illetve a belső fal Dardán kapuja és a külső fal Keleti kapuja közötti sávban terült el. Úgy sejtettem, hogy jó iskolák lehetnek errefelé, továbbá bőven akad parkoló azoknak a spéci terepjáró taligáknak.

Megfordultunk, és visszafelé baktattunk ugyanazon az útvonalon, így a belső fal most tőlünk jobbra magasodott. Ezúttal ránk vigyorgott a szerencse. A fal északnyugati árnyékában találtunk egy kisebb üres foltot.

Nem volt elég nagy ahhoz, hogy kialakítsuk a három oldalról zárt négyzetet, de egymás mellett elfért rajta a három komp. És lerakhattuk őket úgy, hogy a fal felé essen a bejárat, ami javította a védhetőséget, illetve így az ajtók északnak nézhettek. A dolog azzal a hátránnyal járt, hogy errefelé túl nagy volt a forgalom, így az ellátókomp érkezése és távozása kockázatosnak ígérkezett. Ez azt jelentette, hogy majd mindent át kell cipelnünk a B helyszíntől az A-hoz. Ugyanakkor, úgy ítélt meg, hogy ettől senkinek nem esik komoly baja, és az itteni kollégáknak ezt az árat kell megfizetniük azért, hogy menő környéken élhetnek. És eszembe jutott, hogy, ha úgy alakul, keríthetünk nekik egy szamarat.

Leon és Guthrie megint járkáltak és mormoltak, én pedig ácsorogtam és forgolódtam (ami nem volt olyan könnyű, mint amilyennek tűnik), és felvételeket készítettem, hogy majd odahaza tanulmányozhassuk a részleteket.

Az őrnagy végül lefújta a bulit.

– Az árnyékok egyre hosszabbak. Órák óta itt vagyunk. Ideje távozni.

Napnyugtakor alighanem bezárják a kapukat, és nem szeretnék itt rekedni.

Útnak indultunk. Kicsivel kényelmesebb pozícióba rántottam a kosaramat, és tisztelettudóan lemaradva követtem a férfinépet.

Mialatt átvágtunk a városon, hallottam, hogy jókat röhögnek.

* * *

Éjnek évadján landoltunk. Szakaszosan. Először csak egy komp. Miután senki sem reagált, egy nappal később megérkezett a második komp.

Csendesen, a sötétség leple alatt. Ezúttal sem rontott ránk feldühödött tömeg. Összefontuk az ujjainkat, amikor a harmadik is megérkezett, és semmiféle problémánk nem akadt. Összehoztuk a B helyszínt.

Ugyanezt az eljárást követtük az A helyszínen. Van Owen jelentette, hogy pár gyerek, kutya és öregasszony kíváncsiskodott, de senki sem lépett fel ellenségesen. Itt állandóan jöttek-mentek az emberek.

Végigmentem a névsoron.

Az A helyszínre került Van Owen, Kalinda és Prentiss, akik a Négyesben laktak; Roberts, Dieter, és Clerk a Hatosban; Randall, Weller és Brooks a Hetesben, és ők gondoskodtak a biztonságról.

A B helyszínen lakott Schiller, Morgan és én a Nyolcasban; Farrell, Guthrie és Peterson a Hármásban; Markham, Ritter és Evans pedig az Ötösben kaptak helyet. Jó keveréke volt ez a múltjáróknak és a biztonságiaknak, továbbá mindkét helyszínre került egy-egy műszaki, arra az esetre, ha sikerülne eltörnünk valamit.

Mindenki kapott pár napot az akklimatizálódásra, bár mindenki részt vett már küldetésben, és szert tett valamennyi tapasztalatra. Felállítottuk a tábort. Guthrie őrnagy kijelölte a latrina helyét, bár a lelkesedése odáig már nem tartott ki, hogy ő maga is nekiálljon ásni.

A B helyszínen a kompok egy négyzet alakú, kisebb teret zártak körül három oldalról. A tér fölé ócska, foltozott vásznakat feszítettünk ki, részben azért, hogy árnyékot adjanak és takarjanak minket, részben pedig a tábor minél inkább ideiglenesnek és leharcoltnak tűnjön. Kijelöltük a tűz őrzőit, a favágókat, a vízhordókat, a szakácsokat és a szaktudással nem bíró segédmunkásokat. A szaktudással nem bíró segédmunkás egészen

pontosan én lettem. Egyszer majdnem amputáltam a saját lábamat egy fejszével, és épeszű ember nem evett volna meg semmit, amit én főztem.

A világnak ezen a részén az emberek szinte a szabadban éltek, ezért kiraktunk pár szalmazsákot, kivonszoltuk a korba illő cuccokat a kompokból, és szétszórtuk őket. Két nap alatt vékony, szemcsés porréteg lepett el mindent, és a bázis úgy nézett ki, mintha már évek óta ott lett volna.

7

AZ ELSŐ DOLOG, ami történt, hogy Markhamet és Robertset majdnem letartóztatták tyúklopásért, a templom meggyalázásáért, és ha engem kérdeznek, pusztán azért, mert ők Markham és Roberts. Gyakran gyanítottam, Markham titkos vágya az, hogy minden évszázadban legyen róla rendőrségi feljegyzés, de azon meglepődtem, hogy Mr. Roberts, aki szokatlanul csendes volt a mi szokatlan lármás cégünknel, belekeveredett ebbe a disznóságba.

Guthrie és én éppen a várost jártuk. A látszat szerint kellemes esti sétára indultunk, de valójában azért mentünk, hogy felderítsük azokat a területeket, amelyeket a következő napokban akartunk megfigyelni. A nap a hátunk mögött ereszkedett lefelé, mialatt az alsóváros útvesztőjében bolyongtunk. Rengetegen sütöttek-főztek a házuk előtt, és gyötrően kellemes illatok szállongtak. Sójajtottam egyet. A mi kajánk aligha lehetett olyan jó, mint az, ami itt készült.

Hamarabb hallottuk, mint láttuk, hogy történik valami.

Feldühödött városlakók eltéveszthetetlen lármája ütötte meg a fülünket.

Akármelyik korban az emberek akár a hunok miatt idegesek, akár a fejadó, a király legújabb szeretője, a rossz termés, a csekély számú óvodai férőhely miatt Nagy Heródes korában, a franciák, az olajárak,

a harcikosci-csapat veresége miatt, a hang mindig ugyanolyan. Valahol egy-két szerencsétlen ördög nagyon rá fog fázni...

Mivel a diszkréciónak is megvan a maga értéke, ösztönösen bekotortunk egy elhagyatott mellékutcába, hogy minél távolabb legyünk attól, ami a saroknál történik. Balszerencsénkre, a lárma követett minket.

Guthrie behúzott egy kapualjba, és vártuk, hogy meglássuk az ordítózás okát.

Hamarosan kiderült, hogy az ordítózásnak két oka is van: Markham és Roberts. Gyors léptekkel haladtak előre (sose fuss, feltűnést kelt!), és idegesen pillantgattak hátrafelé. (Visszanézni sem szabad, csakis a

menekülésre kell összpontosítani!) A dühös városiakok valahol a távolban üvöltöztek, de egyelőre nem adták fel az üldözést.

Guthrie trágár átkokat hörgött, kilépett az utcára, mindkettőjüket nyakon ragadta, és mielőtt rájöttek volna, hogy mi történik, berántotta őket a kapualjba.

Izzadtak voltak, porosak és nyugtalanok. Markham a szokásosnál kicsivel dagadtabbnak tűnt.

Guthrie nyitotta már a száját, de ebben a pillanatban templomi örök kisebb falanxa húzott el előttünk. Az örök ide-oda forgatták a fejüket, és a kezüket jelentőségteljesen a kardjuk markolatán tartották. Mielőtt akármit tehattünk volna, odaértek a kapualj elé, elhaladtak előtte, és máris távolodtak.

Vártunk pár percet, és amikor ismét messziről érkeztek hozzánk a kiáltások, visszamerészkedtünk az utcára.

– Maga... – mondtam vészjósló hangon Mr. Robertsnek – maga az enyém. És azt teszek magával, amit akarok. – Guthrie felé fordultam,

és ráparancsoltam: – Lője le!

– Micsoda? – kérdezte halálra váltan Roberts. Nem régóta dolgozott nekem.

– Az idegösszeroppanás határán álló nő vagyok. Majdnem egy hónapja érkeztünk. Az összes csoki elfogyott, és naponta csak egy teát ihatok. Mit gondolnak, meddig bírom még?

Markham került már ilyen helyzetbe, ezért a ruhaujját rángatta, a fejét rázta, és kézmozdulatokkal jelezte, hogy csendesebben, csendesebben.

Én persze folytattam:

– De most kísérleti célból átadom magát Guthrie őrnagynak. Ami pedig önt illeti – tettem hozzá Mr. Markhamre nézve –, eleve az őrnagyé, testestől-lelkestől. Úgyhogy, mindkettejük sorsáról ő fog dönteni.

– Kérhetem, hogy helyezzenek át a történettudományi szekcióhoz? – kérdezte idegesen toporogva Markham.

– Még a történettudományi szekcióban sem lehet annyira szörnyű a helyzet – válaszolta Guthrie, és dermesztő pillantásokkal fürkészte a pasast. – Mi van a tunikája alatt?

Markham némi nehézséggel előrángatott egy tyúkot. Ki más rejtegetne egy döglött tyúkot a ruhája alatt, mint ő? Ráadásul szép kis példányt. Egy hófehér tollú példányt, ami most, a vézna, izmos, hosszú lábú csirkék korában, kellemesen dundi volt.

– Képesek voltak ellopni egy tyúkot?

Erre felháborodottan közölték, hogy találták.

– Szóval, összefutottak egy magányos tyúkkal, ami fogta magát, és ott, az orruk előtt megdöglött, mire felkapták, hogy illő temetésben részesítsék? – tudakolta Guthrie.

– Majdnem így történt, uram. Halott volt már, amikor megtaláltuk.

Kínos érzés kerített hatalmába. Az ember nem talál csak úgy döglött tyúkokat az úton. Különösen nem ilyen szép kövéreket.

– Hol találták?

– A nagy, fehér épület mellett a téren, ahol a sarkon az a bőrös olyan izéket árul...

– Ez egy áldozati ajándék, maguk ökrök! Valaki felajánlotta az isteneknek! Maguk meg ellopták. Még ha Apollón nem is kapja fel az íját ezekben a pillanatokban, jó pár éhes templomi alak töpreng azon, hová tűnhetett az ebédje. Azok az örök az ajándékot keresték. És magukat. És valószínűleg nem ebben a sorrendben.

Csüggedten pislogtak, és ernyedtebbnek néztek ki, mint a tyúk.

– Akkor... visszavigyük?

– Semmi szín alatt nem merészkedhetnek annak a templomnak a közelébe, sőt semmilyen templom közelébe, egy döglött tyúkot szorongatva.

Ránéztem a Mr. Markham khitónjának hasi részére lógó csirkére, és röhögöm kellett, de ellenálltam a készítésnek.

Guthrie őrnagyot keményebb fából faragták, és kíméletlenül mondta tovább a magáét:

– A felelőtlen viselkedésükkel veszélybe sodorták a küldetést és annak összes résztvevőjét. Ha nélkülözhetnénk magukat, rég úton volnának a St.

Mary felé, hogy dr. Bairstow döntsön az ügyükben.

Erre már feljajdultak. Főleg Roberts rettegett, akinek ez volt az első nagy küldetése.

– Sa... sajnáljuk, uram – dadogta megrendülten. – Nem tudtuk. Azt hittük, hogy csak egy döglött tyúk.

– A csapatért tettük – fűzte hozzá Markham, aki mesterien értett a felelősség áthárításához, miközben megpróbálta visszagyömöszölni a csirkét oda, ahonnan előkerült.

Gyorsan másfelé néztem. Bizonyos dolgokat nem arra teremtettek, hogy egy magamfajta úrinő lássa őket.

– Latrinaszolgálat – morogta Guthrie, aki mesterien értett ahhoz, hogyan bánjon Mr. Markhammel, és akit az iménti érv nem hatott meg.

A latrinaszolgálatos munkatárs mindennap kiürítette a budit, elszállította a tartalmát a latrinához, átvizsgálta a nevezett tartalmat, hátha valaki beleejtett egy-két anakronisztikus tárgyat (meglepődnének, ha elsorolnám, mik kerültek elő), aztán vastag földréteggel befedte a napi termést, hogy ne ússzon bűzben az egész környék.

– Egy hónapig – tettem hozzá, ráérezve a dolog ízére.

Mindketten megroskadtak.

Ekkor egy leírhatatlan és kimondhatatlan valami kicsusszant Mr.

Markham tunikájából, és ott himbálózott a szegélye alatt. Én a falat bámultam és a téglákat számolgattam.

Guthrie olyan önfegyelemmel, amit csak csodálni tudtam, utasította őket, hogy teljes gőzzel tűnjenek el a szeme elől.

– És ha elkapják magukat – szólt utánuk –, dr. Maxwell és én nem vállalunk semmiféle felelősséget a tetteikért. Még azt is letagadjuk, hogy ismerjük magukat!

A két nyomorult elmenekült. Valami – csak remélni tudtam, hogy a tyúk valamelyik alkatrésze – megint megjelent, ott lengedezett pár pillanatig Markham lába között, aztán szerencsére befordultak a sarkon, és mi végre szabadon röhögöttünk.

A végén megtöröltem a szemem a ruhám ujjával, majd összeszedtük magunkat.

– Láttá az arcukat? – kérdezte elégedetten Guthrie. Nem sűrűn sikerült így elintéznie Mr. Markhamet.

– Nem hittem volna, hogy van egy ennyire kegyetlen oldala is, őrnagy.

– Pedig van – felelte önelégülten. – Bizony, van.

– És – tettem hozzá boldogan – ma este tyúkhúst eszünk.

Az őrnagy hirtelen megdermedt, és síri hangon megkérdezte:

– Gondolja, hogy Markham visel alsógatyát a khitón alatt?

– Igen. Szinte biztosan. Valószínűleg. Talán. Nem.

– Akkor marad a kenyér és a sajt, ugye?

– Igen... ó, istenem, igen!

* * *

Csapágyasra hajtottuk magunkat. Valaha három hónapot töltöttem a krétakorban, és egészen mostanáig az volt a leghosszabb küldetésem. Hat hónapja élünk Trójában, és kicsivel jobban álltunk,

mint eredetileg számítottuk. Úgy becsültem, hogy kábé még hat hétre van szükségünk.

Még hat hét biztonságos, feltűnés nélküli megfigyelés, aztán, amikor kész vagyunk, visszatérünk a St. Marybe egy hónapra, hogy összegezzük és kiértékeljük az adatainkat. Ezt követően visszajövünk, és kezdődhet az igazi Nagy Meló. A trójai háború vége. Nem csekély izgatottság uralkodott el rajtam, valahányszor erre gondoltam. Ami gyakran megtörtént.

A küldetés jól ment. Nem küzdöttünk különösebb nehézségekkel. Jól éltünk. Az istenek rámosolyogtak Trójára és a népére.

A városlakók keményen dolgoztak és gyarapodtak. A vagyon csak úgy zúdult befelé a városba, remek közösségi épületek és templomok születtek belőle, továbbá megbízható vízellátás, (viszonylag) tiszta utcák, és az, ami mindig, minden más fölé tornyosulva gondoskodott valamennyiünk biztonságáról: Trója védőfala.

A félelmetes falak teljesen körülzárták a várost. Olyan magasak és rendíthetetlenek voltak, hogy a kor legjobb katonái sem tudtak áttörni tíz év alatt. A falak között az utcákon járó trójaiak is olyan biztonságban tudhatták magukat, mint a házaikban. És mégis, valamilyen oknál fogva le fogják bontani egy-két helyen, és beengedik az ellenséget. Miért? Ezt is ki akartuk deríteni.

Csendesen és boldogan éltünk. Kialakítottuk a napi rutint. Virradatkor keltünk, megettük az előző napról maradt kenyeret – olajba mártogattuk, hogy megpuhuljon –, ittunk egy bögre – csak egyetlen bögre –

felbecsülhetetlenül értékes teát.

Ezt követte a házimunka, amihez nem kevés idő kellett. Fát gyűjtöttünk, elmentünk a piacra lopni és cserekereskedni, kiráztuk a matracokat, kisöpörtük a kompokból a szemcsés port, ami

mindenhová bejutott valahogy, és vizet hoztunk, sok vizet. Több tucat gallonnal kellett szereznünk, hogy moshassuk a ruháinkat, illetve tisztán tarthassuk a kompokat és magunkat.

A kompokat nem hagyhattuk nyitva, mert a trójai házi- és haszonállatok a jelekből ítélve semmitől sem féltek. Rendszeresen betértek hozzánk, és kényelembe helyezték magukat. A kiköltöztetésük néha veszedelmesnek bizonyult. Mr. Markham egy alkalommal elkeseredett ütközetet vívott fél tucat libával, amik először kikergették a kompból. Ám a rettenthetetlen

alak ismét belevetette magát a csata forgatagába, és végül kihajtotta a népséget. A libák lilára csipkedték, mindenét zöld, híg fos borította – de diadalt aratott.

Korán ebédeltünk, rendszerint kenyeret és a helyiek nedves, sós sajtját, majd szétszóródtunk, hogy nekilássunk az igazi munkának. Mivel nekem nem volt saját kutatási feladatom, besegítettem ott, ahol kellett, vagy átmentem az A helyszínre, hogy megnézzem, mi az ábra.

Az alapszabály úgy szólt, hogy napnyugtára mindenki hazatér, aztán vacsorát főztünk. Húst vagy halat, ha tudtunk szerezni, és jellemzően nem tudtunk, úgyhogy maradt a kenyér, a sajt, a tojás (ami a jelekből ítélve egyfajta közös valutának számított Trójában), továbbá a zöldségragu és a gyümölcsök. Sajnálatos módon Markham feltalált egy szörnyű, szürke kásaféleséget, amit boldogan osztogatott, és egyesek *megették*. Jómagam nem tudtam főzni – félreértés ne essék: ma sem tudok –, és nagyjából mindent megettem, amit elém raktak. De Markham borzalmát nem. Hiába érvelt szegény, hogy milyen eredeti kaja. Mások megették, és életben maradtak. Jómagam különféle udvarias kifogásokat agyaltam ki.

A szabadban főztünk és ettünk, a szalmazsákokon ülve, aztán egy-két órán át átbeszéltük a napi felfedezéseinket, míg végül

leállítottam az egészet. A múltjárók képesek egész éjjel pofázni, ha úgy adódik – és ez a tudományos dolgaikra is igaz.

A pattogó tűz körül üldögéltünk, beszélgettünk és nevettünk. Roberts néha elővette a gitárját. Mindenki magával hozhatott egy személyes tárgyat: könyvet, hangszer, akármit. Néha énekeltünk, és pontosan ez ment Trója oly sok másik pontján is. Az biztos, hogy ehhez a küldetéshez könnyen asszimilálódtunk. Semmi gondunk nem volt a helyiekkel.

Leszámítva persze azt, hogy a piacokon kotló aprócska, félelmetes trójai öregasszonyok letépték rólunk a ruhát, és az utolsó petáig megkopasztottak minket.

Egy este felnéztem, és két arcocskát pillantottam meg a fák között.

Láttam már őket korábban is: a szomszéd fogadóban lakó kicsi lány és az öccse álltak ott. Gyakran láttam az apjukat, amint a vendégeit szolgálta ki a fogadó mellett, a fák között. Néha integetett. Az ő gyerekei bámultak minket fene kíváncsian. Leon észrevette, hogy nézek valamit, mire ő is odafordult, és pár pillanat múlva kinyújtotta a kezét.

Guthrie azonnal megfeszítette az izmait, de aztán megnyugodott, és Markham kihúzta a kezét a köpenye alól.

A gyerekek közelebb jöttek, de tétován megálltak a tűz fénykörének határán. A kislány nyugodtan nézett ránk, minden félelem nélkül. A kisfiú az orrában kotorászott, majd mocskos ujját a szeme elé tartva megvizsgálta azt, amit talált.

Leon nem mondott semmit, csak kettévágott egy régi, szottyadt almát, és odakínálta a kicsiknek.

Átvették, és nyomban elináltak.

Másnap este visszatértek, és ekkor alaposabban megismerkedtünk velük. A vézna fiú, Hélios három-négy éves lehetett, és úgy nézett ki, mintha mások össze nem illő testrészeiből rakták volna össze. A nővére, az angyalarcú és kecses Heliké egy-két évvel volt idősebb a testvérénél.

Megint nem mondtunk semmit, és amikor Leon a kezét nyújtotta, a fiú adott neki egy kicsi tálat, ami tucatnyi fügét tartalmazott.

Valamennyien a tűz körül ültünk, és a fügét rágcsáltuk. Közülünk egyedül Leon látott már közlelől gyereket, a többiek nem, ezért eléggé tanácstalanok voltunk. Itt vannak ezek a kölykök. Eddig jó. És most mit csináljunk velük?

Ők maguk oldották meg a problémát. A kislány elővett egy elnagyoltan kifaragott fababát, ami rongyból szabott ruhácskát viselt, letelepedett Guthrie ölébe, és csacsogni kezdett. Az őrnagy arca kameráért kiáltott. De persze senki sem mert röhögni.

Mire körülnéztem, Leon, Markham és a fiú javában kártyáztak, és látszott rajtuk, hogy máris összehaverkodtak. Hallottam, amint Markham rászól a kölyökre:

– Ne turkálj az orrodban, édes fiam! A végén még kivárod a saját agyadat.

Egy-két óra múlva Markham hazavitte a gyerekeket. Nem vacakolt, rávette őket, hogy fogják a kezét, amikor elindultak. Úgy tűnt, az apjuk a legkevésbé sem aggódik a dolog miatt. Az efféle apróságok áthidalták a különböző kultúrák közötti árkokat.

Amúgy is, a kis létszámú populációkban a gyerekek rendkívül értékesek

– elvégre ők a jövő, és ez a kölykök szempontjából egyfajta gondtalan bizalomban nyilvánul meg. Ki akarna ártani nekik? Miért bánthatná őket bárki? Kedvükre csavaroghattak, ahová csak akartak. A

nagycsaládok és a kotnyeles szomszédok korában valaki valahol mindig figyelte őket. Soha nem eshetett bajuk. Emlékeztem arra, hogy az első itt töltött napon láttam: egy rohanó gyerek elesett, mire egy vadidegen férfi felsegítette, leporolta,

lesimította a haját, útjára bocsátotta, és mindezt úgy, hogy közben tovább beszélt valakihez.

Héliosz és Heliké egy idő után a második otthonuknak tekintették a bázist. Minden este átjöttek, egyszerű kézzjátékokat játszottak velünk, és a saját dalocskáikat zümmögték. Markham minden este hazavitte őket.

A dolog kifizetődött. Munkát ajánlottak neki, amit borral és egy fél sajttal háláltak meg.

Szombat esténként megengedtem az embereknek, hogy igyanak egy italt. Ha volt mézes süteményünk vagy valami különlegességünk, azt is félretettük a szombat estékre. Néha átjöttek az A helyszínen dolgozó kollégák, és olyankor kicsit összébb húztuk magunkat. A gyerekek táncolni tanítottak minket – vagy inkább csak megpróbálták. Roberts a gitárját pengette, míg a férfiak többé-kevésbé ritmusra topogtak a porban. A nők külön táncoltak. Alighanem azért, mert mi sokkal jobban nyomtuk.

Sokat nevettünk. Az élet szép volt.

A város virágzott. Egyetlen jel sem utalt a közelgő konfliktusra. Ha Priamosz tudott is arról, hogy a görögök gyülekeznek a tenger túloldalán, a hír még nem szűrődött ki az utcára. A gazdagok tovább gazdagodtak, de még a szegények sem álltak olyan vézsesen rosszul. A papok ennivalót osztottak, ami vagy a palotából származott, vagy az áldozati ajándékokból.

Egyszer-kétszer – a történelmi kutatás szellemében – mi magunk is beálltunk a sorba.

A szomszédaink barátságosak voltak, és a legkevésbé sem törődtek azzal, hogy hirtelen emberek telepedtek le két mezővel arrébb. A házakat folyamatosan építették és bontották, ahogy a családi igények diktálták.

Senki sem foglalkozott azzal a pár ócska épülettel, ami az olívaliget másik oldalán állt. Mi többé, egy rövid időre csatlakozott hozzánk egy kisebb család, plusz egy nagymama és két kecske. Tőlünk húsz yardra vertek tábort, jókat integettek és mosolyogtak, átküldték hozzánk a kölyköket, hogy lopjanak el mindent, ami nincs leszögelve, aztán eltűntek, ugyanolyan gyorsan és titokzatosan, mint ahogyan felbukkantak.

Egy-egy munkatársunk néha elvégzett kisebb munkákat, olívát vagy szőlőt szüreteltek, vagy faanyagot rakodtak egy-két napig. Tojással és olívbogyóval fizették ki őket, illetve egyszer egy végkimerülésben elpusztult tyúkkal, amit ugyan vagy két napig főztünk, de így is nagyra értékeltünk.

Csendesen éltünk, kialakítottuk a napi rutint, és megfigyeltük, hogy mi történik körülöttünk. A háború kezdetéig még egy év volt hátra.

Az élet szép volt.

Lehetett volna nagyon szép is, de az istenek ritkán engedik meg, hogy valami tökéletes legyen.

Kal és az emberei heteken át figyelték és azonosították a királyi család, illetve az udvari nép tagjait. És ha csak Párizs nem tartotta egy pincébe zárva, nagy nehezen, de el kellett fogadnunk a tényt, hogy Helené sosem járt Trójában. Semmi, de semmi nyom nem utalt a jelenlétére.

A felfedezés mindenkit elcsüggesztett. Kal kérésére több embert átvezényeltem a csapatába, de egy hónapnyi intenzív megfigyelés után sem találták a nőci nyomát. Egész egyszerűen nem tartózkodott Trójában.

Arra gondoltam, hogy talán összeveszett Páriszal. A fickó talán rávette, hogy szökjön el vele, de ha megtörtént is, nem hozta magával Trójába.

Hallottam egy történetet arról, hogy Helené biztonságos helyen, Egyiptomban bekkelte ki a háborút. Ennek is utána kellett néznünk.

Minden egyes napon reméltem, hogy előkerül valamilyen bizonyíték.

Vagy valaki megpillantja a hölgyet. Vagy leszáll egy frissiben érkezett hajóról.

De logisztikailag lehetetlen volt. Immár hat hónapja éltünk Trójában, és néhány, több napos vadászkirándulást leszámítva Parisz sosem hagyta el a várost – és akkor is legalább öt-hat fivére társaságában. Nem volt alkalma elutazni Spártába és lenyúlni Helenét. És most már túl késő volt. Egy év maradt a háború kezdetéig, és Agamemnónnak ennyi idő biztosan kellett, hogy összeszedje a seregét. Kellott ennyi, hogy összehívja a szövetségeseit, megépítse és felszerelje a hajókat, fegyvereket gyártasson, és kialakítsa az ellátó, illetve kommunikációs vonalakat. Az Égei-tenger másik oldalán Mükéné királya már javában szervezte a kor legnagyobb hadseregét, és ennek az égvilágon semmi köze nem volt a világ legszebb asszonyához.

Mint az összes többi, ez a történet is a pénzről szólt.

Ami Pariszt illeti, távol állt a legendákban szereplő csinos, gyenge, kicsit zavaros fejű kölyöktől. A valóságban alacsony volt, kemény és szívós, és alighanem ő bánt a legjobban az íjjal egész Trójában. Tapasztalt vadászként gyakran kiment a városból, és sosem jött vissza üres kézzel.

Diadalmasan hajtott végig az utcákon, megmutatva a zsákmányt az ujjongó tömegnek. Hektór mellett – akit szinte istenként imádtak – ő volt

a királyi család legnépszerűbb tagja. De egész idő alatt legfeljebb az anyját és a lánytestvéreit láttuk mellette, más nőt nem. Sőt, úgy tűnt, hogy a sógornője, Andromakhé az egyetlen nőnemű lény, aki iránt bármilyen érdeklődést mutat, de még az is csak a fivér/nővér viszonynak felelt meg.

– Álca – jelentette ki Kal. – Ha muszáj ráakaszkodnod egy nőre, ki lenne jobb ehhez, mint az a nő, aki Trója legjobb pasiját fogta meg magának?

A tömegben állva figyeltünk. A vallási szertartás befejeződött, és az ősz hajú Priamosz király megállt egy pillanatra, hogy váltson pár szót

a kedvenc papjaival. Ezen a nyilvános eseményen káprázatos bíborszínű

khitónt viselt, aminek a szegélyét aranyló mintázat díszítette. A jobb karján kék klamiszt, vagyis köpenyt hordozott. Amikor elfordította a fejét, díszes arany fejéke meg-megcsillant a napfényben. Nem volt magas –

egyértelmű volt, hogy Párizs kitől örökölte zömök alkatát –, de amikor megszólalt, mindenki odafigyelt. A három-négy pap, akiket megszólított, a szemét udvariasan lesütve állt, és minden figyelmével leste a szavait.

Hektór jól láthatóan a királynőre ütött. A magas Hekabé, aki a megannyi szülés után is karcsú maradt, az udvarhölgyei között állt, és türelmesen várt. Ő is az uralkodóknak járó, bíborszínű ruhát viselte – egészen pontosan peploszt, ami művészién hajtogatva és redőkbe szedve omlott le a földre. Egy olyan korban, amelyben a nők nyilvánosan mutogatták a gazdagságukat, a királynőt szinte elborította a smukk. Vaskos, hajlítottfém-nyakéke szinte ragyogott a napfényben – nyilvánvalóan szándékosan tervezték ilyenre. A karján több vastag karkötő, az ujjain tucatnyi gyűrű villogott. A szertartás alatt viselt könnyű fátylat visszahajtotta, hogy látni lehessen vésetekkel gazdagon díszített, arany fejékét. Alighanem rohadt nehéz lehetett, de Hekabé erősen sminkelt arca nem árult el semmit. Mialatt ott állt, a napernyője alatt, és csendesen várta a férjét, még messziről is érzékelt a belőle áradó tekintélyt.

Az egész a kirakatról szólt. Az aranyról, az ékszerekről és a drága szövetekről. Trója gazdagságáról és hatalmáról. Hogy megmutassák magukat. Trója falai is üzenetet közvetítettek, míg a királyi család tagjai időről időre megjelentek az alsóvárosban, és a jelenlétükkel szintén üzentek.

Párizs és Andromakhé kicsivel távolabb álltak. A fiú az alkalom tiszteletére a szokásosnál kicsivel csinosabban öltözött fel: egyszerű,

sötétvörös khitónt és elegánsan megkötött szandált viselt.
Ugyanakkor,

egy-egy kígyó formájú arany karkötő tekergett a felkarján, hogy vaskos és formás izmaira irányítsa a figyelmet.

Andromakhé egyszerű szabású, világoszöld ruhája elegáns redőkbe szedve hullott alá. Hekabééval ellentétben ennek a hajtásai rálógtak az övére. *Lehet, hogy ismét gyereket vár?* – tűnődtem magamban. Erről a lehetőségről soha, senki nem beszélt. Talán csak a ruha stílusa volt ilyen.

Egy napernyő alatt állt, amit két udvarhölgy tartott. A napozás ebben a korban nyilvánvalóan nem volt divatos. Sőt, egészen a huszadik századig, ha egy nő divatosan óhajtott megjelenni, azt csakis hófehér ábrázattal tehette meg.

Parisz mondott valamit Andromakhénak, és mindketten nevettek.

Hektór közeledett, aki mindkettőjüknél magasabb és szebb volt. Sokkal többet adott a megjelenésére, mint nemtörődöm fivére. Bíbor szegélyű

öltözete fennen hirdette királyi státuszát. A csuklóját arany- és bronzkarikák fogták körül. Míg Parisz nem viselt semmit a fején, Hektór egyszerű, vékony arany abronccsal fogatta le a haját.

Paris mondott valamit Andromakhénak, közben a testvérére mutatott, és most mindhárman nevettek. Egy boldog pillanat, egy kellemes napon.

Hektór szelíden megfogta a felesége karját, mire a nő rámosolygott.

Élvezték ezt a tünékeny pillanatot, ami még ennyi ember között, egy nyilvános rendezvényen is bensőséges volt. Aztán felzárkóztak a király és a királyné mögé. Udvaroncok, katonák és papok csatlakoztak sietve.

Rézkürtök és harsonák zúgtak. Emberek éljeneztek, és a menetoszlop lassan haladt a palota felé – egy ezer színben pompázó kaleidoszkóp.

Látni másokat, és megmutatni magukat – ez volt a cél.

Parisz oldalán egyetlen nő sem sétált.

– Helené egy szál se, igaz? – mormoltam, és sóhajtottam egyet.

– Végül is, te mindig ezt állítottad, nem? – kérdezett vissza Kal. – És, úgy tűnik, igazad volt.

– Tudom, de akkor is...

– Ó, egyetérték. Sokért nem adnám, hogy lássam az arcot, ami miatt elindítottak ezer hajót.

Végignéztem Tróján. Gazdag, erős és látszólag legyőzhetetlen várost láttam.

Aztán a tovatűnő menetoszlop után néztem. Pariszt aligha lehetett szépfiúnak minősíteni. Helené pedig ki tudja, merre járt.

– Szerinted Homérosz miben tévedett még? – kérdeztem halkán.

– Várunk, és majd meglátjuk – felelte bólogatva Kal.

8

VÉGEZTÜNK. Elrepült hét hónap. Mint mindenki más, én is fáradt voltam. A por valósággal beleépült a bőrömbe, és elkeseredetten vágytam arra, hogy órákig ázzak a forró vízben, vágytam továbbá a saját testsúlyommal egyenlő mennyiségű csokoládéra, és egy tál sült kolbászra.

És igen, mindhármát egy időben. Miért is ne?

Guthrie és Peterson társaságában álltam a hűvös hajnalban, és még egyszer megnéztük a B helyszínt. Ami majdnem hét hónapig az otthonunk volt.

Ismertem minden ágot, minden követ, és minden egyes szálát az itteni erős, barnás fűnek, és most távozni készültünk. A küldetés egy része befejeződött. Óriási mennyiségű adatot gyűjtöttünk be Trójáról és a lakóiról. Megrajzoltuk a város szinte teljes térképét. Rengeteg holofelvételt készítettünk a mindennapi életről. A Nyolcast durranásig töltötték a csodálatos, páratlan, felbecsülhetetlenül értékes adatok. Ládák álltak benne, tele adatkockákkal, -lemezekkel, de még kézzel írt jegyzetekkel és kézzel rajzolt vázlatokkal is. Egyfelől alig vártam, hogy rávessem magam az adathegyre, másfelől vonakodtam elmenni. Tudtam, hogy mire visszatérünk, itt már háború lesz.

Korábban már megvitattuk, hogy itt hagyjuk-e legalább az egyik kompot. Hogy megjelöljük a territóriumunkat. Leon és Dieter magabiztosan állították, hogy tíz év múlva is tökéletesen működőképes lesz, legfeljebb egy nagyobb beszabályozást igényel majd, hogy újra használatba vegyünk. De végül Guthrie javaslatára elvetettük az ötletet.

Míg a trójaiak nem jelenthettek veszélyt – sehogyan sem juthattak be a kompa –, az a rohadék Clive Ronan még szabadon rohangált a világban.

Az alkalomra várva. Magányosan és elkeseredetten. Egy felügyelet nélkül hagyott komp csak úgy vonzotta a bajt. Végül valamennyien úgy éreztük, hogy könnyebben megbirkózunk majd a gyanakvó trójaiakkal, mint azzal, ha Ronan netán megint ellop tőlünk egy kompot.

Azért, hogy, amennyire lehet, előkészítsük a talajt a visszatéréshez, szóltunk a szomszédoknak, hogy elmegyünk. Bólogattak. Aztán megmondtuk nekik, hogy majd visszajövünk. Megint bólogattak, elég közönyösen. Egyébként is könnyen megtörténhetett, hogy mire

visszatérünk, ők már nem lesznek itt. Mire visszatérünk, ők már tíz éve fognak csatázni a görögökkel. Tíz év háború óriási változásokat hoz.

Szakaszosan vonultunk vissza. Először a Hármas ment. Kicsivel utána az Ötös. Így már csak hárman maradtunk. Tudtuk, hogy, amikor visszajövünk, itt már minden más lesz. Semmi nem lesz ugyanolyan, mint amilyen most.

A nap felkelt, és a hajnali köd lassan oszladozott. A levegőben füst szaga terjengett.

Guthrie megmoccant, és megszólalt:

– Menni kéne, Max. Hamarosan felébrednek az emberek. És a St.

Maryben várnak minket.

– Felőlem indulhatunk.

A világ fehérbe borult.

* * *

Peterson jókora zökkenővel landolt. Mint mindig.

Aktiválta a fertőtlenítőt, és a hideg, kék fény elintézte minden gonosz trójai vírust, amit esetleg magunkkal hoztunk. Sőt, mivel oly sokáig éltünk ott, a biztonság kedvéért még egyszer elindítottam a rendszert.

Peterson és Guthrie ide-oda rohangálva a holmijukat szedegették.

A képernyőre pillantva narancssárga műszakiak seregét láttam. A fiúk készen álltak, hogy megrohanják a kompokat, amint ki tudnak rugdosni minket a Hawkingból. Alig várták, hogy munkához lássanak.

Végül kiléptünk. A St. Mary furcsán nyersnek, lármásnak, bűdösnek és ismeretlennek hatott.

Vettem egy mély lélegzetet, és körülnéztem. Dr. Bairstow a galérián állt, mint mindig, és engem nézett. Mosolyogtam, és biccentettem egyet.

Ő is bólintott, és... lehet, hogy? Nem. Semmi mosoly. Másrésztől, az a küldetés, amelynek során senki sem halt meg, és nem a kirúgással végződött, jónak minősült.

A csapat többi része megvárta minket. Mindig együtt fejezzük be a küldetést. Én ragaszkodom ehhez. Van Owen és én összeszedtük a népet,

hogy a gyengélkedőbe vezessük. A múltjárókat jól ismerő dr. Foster előre odaküldte mindenre elszánt harcosait a bárhoz, hogy eltereljenek onnan minket. Amit őszintén sajnáltunk, mert hónapokon át vagy a Trójában kotyvasztott borzalmakat ittuk, vagy semmit. Nekem személy szerint nagyon hiányzott már valami, ami kék, és erős, és van egy kicsi esernyője.

A talpig fehér köpenybe és sztetoszkópba öltözött Helen erőlködés nélkül elérte, hogy fegyelmezetten viselkedjünk, amihez egy nála gyengébb nőnek fekete bőrruhára és ostonra lett volna szüksége. Aztán jelezte, hogy álljunk sorba.

A St. Mary népe lévén kialakítottunk több kisebb csoportot, valamint egy rombusz alakzatot.

Hallottam, Markham tájékoztatja Hunter nővért arról, hogy van egy elfertőződött libacsípése.

– Valóban? És az a liba már fertőzött volt, mielőtt megcsípte magát, vagy aztán lett az?

– Szerintem meg kéne vizsgálnia az egyik vizsgálóban – javasolta Markham.

– Arra semmi szükség. Maga fertőzött, de azzal a sebbel semmi gond.

– Megmondom őszintén, azt hiszem, elkaptam a kolerát. Úgyhogy, tényleg meg kéne vizsgálnia. Minél hamarabb.

– Jelentkezett egyáltalán valamilyen tünet? Akármilyen? Bármi, ami orvosi probléma?

– Igen. Igen, hogyne. Van az a dolog, amikor az ember olyan furán érzi magát. Tudja. Mindenhol. Azonnali és sürgős kezelést kíván.

– Maga miről beszél?

– Tudja, sz-szel kezdődik, és m a vége.

– Á, arra nincs gyógymód. Béke poraira.

Előkerült Schiller. A jelekből ítélve ő már átesett a vizsgálaton, mert kék ruhát viselt, és az ábrázatán aggodalmas kifejezés honolt.

– Max, gond van.

– Kérek egy kis szünetet. Alig tíz perce értem vissza.

– Rapson professzorról van szó. Ő most... nem önmaga.

– Hála a jó istennek...

– Nem, Max, tényleg jönnie kell. És dr. Dowson...

– Ő sem Rapson professzor? – kérdeztem, megszedülve attól, hogy hamarosan egy tál kolbászhoz jutok.

– Ő pedig... ingerült.

– Mi a fene folyik itt? – kérdeztem, és mérgesen néztem Schillerre.

Ekkor a közelben álló és minket hallgató Guthrie őrnagyra pillantott.

– Megtenné, hogy jön, és megnézi?

Elkezdtem kiaraszolni a sorból.

– Hé, maga meg hová megy? – förmedt rám éles hangon Helen.

Esküszöm, a tarkóján is volt szeme. – Még nem kapta meg az engedélyt!

– Akkor kapjam meg!

Sóhajtott egyet, és új oldalt hívott az adattáblájára.

– Hogy érzed magad?

– Jól.

– Rendben, mehetsz!

– Mi? Ennyi? Hol marad az, hogy „Mindent telefröcskölsz vérrel”?

Vagy hogy „Hopp, ez itt egy jól fejlett skrofula”? Vagy hogy „Jé, elvesztetted az egyik lábadat”?

– Markham ugyan erőlködik, hogy a kolera tüneteit produkálja, de mindenki rendben van. Ez rád is vonatkozik. Annyira, hogy még sosem láttalak ennyire épnek és egészségesnek. Azt hiszem, ez az első

küldetésed, amiről úgy jöttél vissza, hogy nincs semmilyen sérülésed.

Biztos, hogy nem egy szekrényben lapultál hét hónapon át?

- Nagyon vicces. Akkor leléptem.
- Én is – közölte Peterson, aki mindig tudni akarta, hogy mi a fene történik.
- És én is – tette hozzá Guthrie, aki szintén mindig tudni akarta, hogy mi a fene történik, bár egészen más okból.
- Ó, arra semmi szükség, őrnagy. Rengeteg dolga van itt.
- Igazából nem is rossz ötlet – jegyezte meg Schiller.

Ekkor már tudtam, hogy odébb lesz az, hogy nekiessek a tál kolbásznak.

Felderítőútra indultunk.

- Hol a professzor?
- A veremben.
- Dr. Dowson megint kitiltotta? Erről szól a dolog?

A verem nevű raktár a Könyvtár mögött van. Ott tartjuk a régi küldetéseink anyagait, és egy halom titokzatos rendeltetésű lomot. Az óriási tárolók ritkán használt feljegyzéseket tartalmaznak. A többsoros polcok a padlótól a boltíves mennyezetig érnek. Van ott egy nagy könyvtári létra, amit ide-oda lehet gurítani, illetve fel lehet mászni rajta, mígnem az ember eléri a felső polcok ritka légkörét. A St. Mary népe

azonban többre becsüli a szokást és a gyakorlatot, mint az egészséget és a biztonságot, így jellemzően a tárolókon mászunk fel és le, továbbá úgy ugrálunk és lengedezünk, mint Tarzan, csak mi szőrösebbek vagyunk, és hangosabban üvöltünk. Gyakornokkoromban versenyeket rendeztünk.

A teremben a káosz volt az úr. Nem a múltjárókra jellemző káosz, hanem a másik fajta. Papírok heverték mindenütt. A ládákat felborították, a tartalmuk szétszóródott. A helyiség úgy nézett ki, mint St. Albans, miután Boudica beugrott pár napra. Persze, a levágott végtagok és megcsonkított tetemek nélkül, de a hatás ugyanaz volt. Óvatosan vágtunk át a romok között, hogy legalábbis mi ne tapossunk szét semmit.

A magasból hangok szálltak felénk. Valaki énekelt. A jelekből ítélve Timothy Leary halott volt. {1}

No, no, no, no

On the outside

Looking in...

És a színtelen hangú siratóéneket dr. Dowson kiáltásai központoszták.

Tudtam, hogy ez nem lesz egyszerű. Egyszer beléjük botlottam a professzor irodájában, ahol a *White Ship* ről folytatott tudományos vita hamar elfajult. Rapson és Dowson már lila fejjel kiabáltak, és hajszál választotta el őket a tradicionális, akadémikus kijelentéstől: „Igen?

Tényleg... Ha ilyen kemény fickónak hiszi magát, jöjjön, és játsszuk le!”

A hangok forrása felé tartva befordultunk egy sarkon. És megláttuk.

Dr. Dowson szó szerint a kezét tördelve állt, és felfelé nézett a félhomályba.

– Ó, Max! Hála az égnek! – hadarta. – Nem tudom lecsalogatni a vén bolondot, és biztos, hogy le fog zuhanni. Hogy jutott eszébe? Mindig mondtam, hogy egy napon... és most tessék, nézzék meg, mit művelt! Le kell hoznunk onnan.

Guthrie elsiklott mellettem, és megkérdezte:

– Mit művelt, doktor?

Léptem egyet előre, hogy jobban lássak felfelé, és megcsúsztam valamin.

– Ó, bakker! Mibe sikerült belelépnem?

– Hé, mindenki! – kurjantott dr. Dowson riadtan hadonászva. – Ne mozduljanak! Ne nyúljanak semmihez! Tegyétek zsebre a kezüket!

– Mitől ilyen ragacsos itt minden? – tudakolta Guthrie. Megszagolta az ujját. – Ez...?

– Megálljon, őrnagy! – rivallt rá dr. Dowson, és elkapta a karját. –

Nehogy megnyalja a...

Elkészt.

– Ez méz – közölte meglepetten Guthrie. – Gondoltam, hogy az.

Mondja, miért borít itt mindent méz?

Lassan körbefordultam. Az őrnagynak igaza volt. Mézfoltok voltak mindenütt. És Rapson professzor finoman szólva furcsán viselkedett.

Rossz érzésem támadt. Peterson felé fordultam, aki alighanem ugyanarra gondolt, mint én.

– Xenophón.

– Pompeius – felelte kapásból.

Guthrie a khitónjába törölgette a kezét, de a méztől nem egykönnyen lehet megszabadulni.

– Elárulnák, hogy miről beszélnek? – érdeklődött higgadtan. – Mi folyik itt?

– Kergeméz – közölte mélyet sóhajtva Peterson.

Guthrie elborzadva nézte az ujjait, és felmordult:

– Hogy a pokolba lehet kerge a méz?

– Nincs nagy baj, őrnagy. Csak egy kis kergeméz-mérgezés. Nem végzetes. Általában. Egy kicsit szédülni fog, és talán furá dolgokat lát, de rendbe jön.

– Éppen csak megkóstoltam.

– Sajnos, csak ennyi kell.

– De mi az a kergeméz? És mivel a történettudományi szekcióval beszélek, azt kérem, száznál kevesebb szóval magyarázzák el!

Összekapartam magamban az adatokat, és beszélni kezdtem:

– Kergeméz. Olyan méhek készítik, amik a Fekete-tenger környéki rododendronokról gyűjtik a pollent. Szédülést, rosszullétet, mozgásszervi koordinációs zavarokat és hallucinációkat okoz. Pompeius és Xenophón katonái bekajáltak a cuccból, és vereséget szenvedtek. Nyugalom, nem halálos. Pár óra alatt elmúlik a hatás. Egy kicsit furán fogja érezni magát.

Beáll tőle. Igazából úgy beáll, mint az állat. Bár annyira talán nem, mint a mi drága professzorunk. Le kell szednünk onnan, mielőtt valaki meglátja.

– Van itt valahol egy létra – mondta Peterson, és eltűnt a félhomályban.

– Ezt hogy sikerült összehoznia Rapsonnak? – kérdeztem ekkor dr.

Dowsontól. – Rododendronok, méhek, kaptárak, mi több, Fekete-tenger nélkül ezt hogy hozta össze?

– Modern változatokat kerestem. Tudomásom szerint az aggófű néha...

– Hallom, hogy nő a hajam. Azt a... öregem, szó szerint hallom, hogy nő

a hajam.

– Igen, őrnagy, talán jobb lenne, ha leülne egy kis időre.

Dr. Dowson megragadta a karomat, és ijedten hadart:

– Max, tényleg rá kéne vennünk, hogy lejöjjön. Az ilyen eseteknél gyakori, hogy az ember azt hiszi, képes repülni. Képzeld el, hogy megpróbálja... le kell hoznunk onnan.

– Miért tenné?

– Ki tudja azt, Max? Ki tudja, hogy a vén marha miért csinál bármit is?

Általában azt gondolom, hogy ha nem engedjük gyufa közelébe, jó esélye van ép bőrrel átvészelni a munkanapot, erre tessék, kiderül, hogy még egy csupor mézet sem lehet rábízni.

Dowson teljesen kiakadt. Tekintetbe véve, hogy ő és a professzor szinte örökös hadiállapotban voltak, egy külső megfigyelő talán meglepődött volna azon, hogy a jó doktor hülyére idegeskedi magát. De én láttam őket, amikor Alexandriában vállt vállnak vetve, együtt szálltak szembe az ellenségeikkel. Nem volt más fegyverük, csak egy átalakított porszívó és egy tejeskanna, és lángokat szórtak, és ősi csatakiáltásokat harsogtak, és a maradék hajuk égnek állt, és korom borította őket, és messze félelmetesebbek voltak, mint minden, amit Clive Ronan felvonultatott ellenünk azon a napon. Ilyen vagy olyan

minőségben együtt voltak azóta, hogy munkába álltak. Gyanítottam, hogy meglepődnének, ha valaha rádöbbenének, valójában milyen szeretetet éreznek egymás iránt.

És más jellegű problémánk is akadt. Mialatt dr. Bairstow bizonyos fokú elnézéssel szemlélte a St. Maryben tapasztalható *joie de vivre*-t, ami főleg egy-egy nagyobb küldetés után szabadult el, a drogokat és a droghasználatot egyáltalán nem tűrte. Semmilyen drogot. Soha. Senkitől.

És most már nem csak a professzor szállt fel a sztratoszférába. Guthrie őrnagy egy polcnak támaszkodott, és halkán énekelgetett. Azt gondoltam, ez a legijesztőbb valami, amit valaha láttam. Egészen addig, amíg egy fehér köpeny hullott le a magasból. Amit egy nyakkendő követett.

– Ó, istenem... vegye vissza a ruháját, vén bolond! – harsogta dr.

Dowson. – Hölgyek is vannak a teremben!

– Ne aggódjon, doktor, lehozzuk.

– Hogyan?

– Ian! – kiabáltam Guthrie-nak, és megráztam a karját. – Koncentráljon!

Van valamilyenfajta emelőkosarunk?

– Mmm?

– Valamilyen emelőkosarunk? Mr. Strong hogyan cserél izzót? Hogyan festi a mennyezetet? Hogyan metszi a fákat?

– Favágók...

Elengedtem a karját, és értetlenül pislogtam.

– Favágók?

– Igen! Hát, néha négy, de rendszerint csak kettő – felelte Guthrie, azzal összeroskadt, és halkán röhögve nekidőlt a polcnak.

– Ezzel nem sokra megyünk – mormoltam neki, és ridegen néztem le rá.

– Elspeth? – kérdezte aztán, és megváltozott az arckifejezése. – Magát keresem!

– Órnagy...?

– Már mindenütt kerestem.

– Ne engedjen a sötét oldal csábításának, őrnagy!

– Mi folyik itt? – csattant fel Helen, aki hirtelen megjelent mellettem, hogy még rosszabb legyen a helyzet.

A magasból ismét dalolás hallatszott:

Well I can fly.

High as a kite if I want to

Faster than light if is want to... {2}

– Helen, ne nyúlj semmihez! – kiáltotta hirtelen Peterson, aki végre visszaért egy könyvtári létrával.

– Miért ne? Mi ez az anyag?

– Ne! – ordítottuk kórusban.

Elkéstünk.

– Miért borít itt mindent méz?

– Hosszú história – felelte Peterson. – Na, én felmegyek. A létra tetején vagy egy kis platform. Olyan, mint a reptéri lépcsőkön. Leszedem a polcokról, és ráveszem, hogy lejjön a létrán. Amikor az aljánál jár, kapjátok le róla!

– Ne légy ostoba! – förmedt rá gorombán Helen. – Odafent nincs hely két embernek, és én annyira szeretlek...

Hát, erre lett egy kis (rohadt nagy) csend. Senki nem nézett senkinek a szemébe.

– Jól van – mondtam fennhangon. – Tim, Helen a tiéd. Dr. Dowson, kérem, figyelje a mi vágótáncos őrnagyunkat, én pedig megyek, és beszélek a fenti meztelen emberrel. Miss Schiller, hol van dr. Bairstow?

– Amennyire én tudom, az irodájában.

– Figyelje az ajtót! Senki sem jöhet be!

Peterson a vállára emelte Helent, és odaszólt nekem:

– Max, nem mehetsz fel oda. Ha a fejébe veszi, hogy valami hülyeséget csinál, nem vagy elég erős ahhoz, hogy megfékezd.

– Hát, te nem mehetsz. Az intézmény egészségügyi részlegének vezetője van rajtad.

– Hallottátok, mit mondott? Na, most már tanúim is vannak...

– Sokra mérsz vele. Ha emlékezni fog arra, ami itt történik, nem hagy életben minket. Valamennyiünknek csatlakoznia kell valahol egy tanúvédelmi programhoz.

– Jön valaki! – kurjantotta Schiller az ajtóból, mert még nem volt elég pocsék a helyzet.

– Gyorsan! – hadarta Tim. – Mindenki vágjon olyan pofát, mintha minden rendben lenne!

Guthrie lába megbicsaklott, mintha a térde gyurmából lett volna.

Hát, ez csodás...

Leon érkezett, engem keresett. Elbocsátották a gyengélkedőből, és elment a szobámhoz, ahol nem voltam ott. Ekkor lement az étkezőbe, arra számítva, hogy egy nagy halom sült kolbász meghitt társaságában ülök valamelyik asztalnál, de ott sem voltam. Ezt követően, természetesen, már csak az ordítások forrását kereste, és eljutott hozzánk.

Annak a politikusnak a rémületével meredtünk rá, akinek a szavazóurnák zárása előtt tíz perccel jut eszébe, hogy van olyan, hogy országos képviselő-választás.

Nem tudtam eldönteni, hogy Leon felbukkanása jó-e nekünk vagy nem.

Valamennyien hajlamosak voltunk elfelejteni, hogy ő a St. Mary második embere. Főleg azért, azt hiszem, mert sosem érezte ezt a tényt. Amit a Barclay-félék sosem értettek meg, az az, hogy minél hangosabban és

hosszabban kiabál valaki, annál kevesebben figyelnek rá. Ez persze nem jelentette azt, hogy Farrell nem tudott ordítani, ha akart.

Egyetlen pillantással felmérte a helyzetet.

Dr. Dowson hol könyörgött a professzornak, hogy jöjjön már le, az isten szerelmére, hol pedig iszonyatos sorsot ígért neki arra az esetre, ha megtenné.

Ian Guthrie úgy hevert a padlón, mint egy marionettbáb, aminek egyszerre elengedték az összes zsinórját, és egy kaledóniai dalocskát

zümögött, amiből csak a tengerpart, a „brae” – akármilyen jelentsen is – és a Bannockburn szavakat értettem.

És az intézmény egészségügyi részlegének vezetője minden látszat szerint kéjesen majszolgatta a fő kiképzőtisztet, aki egyáltalán nem tiltakozott, sőt ostobán vigyorogva hagyta magát.

És mindezt alig húsz perccel azután, hogy visszatértünk.

Farrell hosszasan nézett a szemembe. A *hét hónap* szavakat nem is lehetett volna tisztábban üzeni, még akkor sem, ha zenét komponálnak hozzá. Vettem az adást. A küldetések alatt nincs szex. Egyfelől ostobaság lenne, másfelől kínos helyzeteket eredményezne. És a műszakjaink nem estek egybe. Így aztán Leon hét hónapja várt, és gyanítottam, hogy már nem sokáig bírja. Ugyanakkor, előbb más dolgokat kellett elintéznünk...

Speeding through the universe

Thinking is the best way to travel... {3}

Leon, helyesen megállapítva, hogy nincs jelentősége annak, ami a padlószinten történik, hátravetette a fejét, és ellentmondást nem tűrő

hangon felkiabált a magasba:

– Rapson professzor, örökre leköteleznie, ha lejönne ide, közénk. Nem kevés riadalmat okoz, és dr. Dowson zaklatottnak látszik.

Úgy tűnt, ebből átment valami. Az éneklésnek vége szakadt.

– Octavius, édes öregem...

– Nem kéne egyedül próbálkoznia – jegyeztem meg halkán.

– Nem fog. Majd én lehozom. Te menj dr. Bairstow-hoz, mert téged keres, és egyikünk sem akarja, hogy itt találjon rád. Dr. Peterson,

kérem, segítsen Guthrie őrnagynak eljutni a szobájába! Miss Schiller, megtenné, hogy eltámogatja dr. Fostert a sajátjába? Azonnal induljanak! Dr. Dowson, maga marad.

Azzal elindult felfelé a könyvtári létrán.

Mialatt hálás szívvel elhúztam onnan, utoljára még hallottam, hogy bizonytalan léptek dobolnak egy fémpolcon, aztán a professzor felkiáltott:

– Occy, drága barátom, mi ez az egész?

A következő pillanatban hallótávolságon kívülre kerültem, de nem kételkedtem abban, hogy a helyzet megnyugtatóan rendeződött.

Felrohantam a lépcsőn, és kimelegedve, nyakig mézesen beromboltam a Nagyfőnök irodájába. Mrs. Partridge rosszállóan nézett rám, de hát ő

mindig ezt csinálta. Rávillantottam egy vigyort, csak hogy bosszantsam, és bementem a belső helyiségbe.

– Jó reggelt, uram!

– Dr. Maxwell, üdvözlöm idehaza!

– Köszönöm, uram. Jó hazajönni.

Tetőtől talpig végignézett rajtam, és megállapította:

– Figyelemre méltóan sértetlennek tűnik.

– Az vagyok, uram.

– Még ha egy kicsit ragacsosnak is.

– Ez méz, uram.

– Természetesen – mondta, mintha a világ legtermészetesebb dolga lett volna, hogy egy, a bronzkorból érkezett, mézzel lepett hazatelepülővel beszélget – és ami a St. Maryben tényleg az is volt.

– Tudomásom szerint, a küldetés sikeres teljesítésén felül azt is megakadályozta, hogy Mr. Markham elkapja a kolerát.

– A képességeim határtalanok, uram. Amit a következő

teljesítményértékelésem alkalmával szándékomban áll felvetni.

– Valóban? Miért?

– Hát, nem lenne helyes, ha valaki más hozakodna elő vele, nem igaz?

– Mivel biztos vagyok abban, hogy addigra akármilyen érdemeket szerez, nem ellensúlyozhatja velük kellőképpen az ön által a jövőben okozott károkat, nem riaszt meg ezzel a fenyegetéssel.

– Önre hagyom, hogy meddig áztatja magát ezzel a hamis biztonságérzettel, uram.

Amikor már az ajtóban jártam, utánam szólt:

– Igazán remek munkát végzett, dr. Maxwell.

– Köszönöm, uram – feleltem, és valósággal ragyogtam a porral vegyes mézréteg alatt.

– Tizenkét óra.

– Elnézést, uram, mit óhajt?

– A szokásos lábadozási idő. Tizenkét óra alvás, és az illető teljesen helyrejön. Kérem, közölje ezt dr. Dowsonnal, hogy megnyugodjon!

Tátogva meredtem rá. Honnan a fenéből tud ezekről a dolgokról?

A nagyfőnök irodájából kilépve megtorpantam. Kolbász illata csapta meg az orromat. És sörbundában sült halé. És más kedvenceké, amit valakik nagy gondossággal válogattak össze, hogy ezzel fogadjanak minket idehaza. Tudtam, hogy csokoládémousse vár. És palacsinta. És Mrs. Mack csirke tikka masalája. Az étkező felől hallatszó lárma ugyanolyan csábítóan hatott rám, mint az illatok. Ó, istenem, de akartam azt a kolbászt! És nem, ez nem metafora.

Csakhogy...

Hősiesen elvonszoltam magam a szobámhoz, ahol némi szerencsével majdnem ugyanolyan jó dolog várt rám.

Mindenki szokott fantáziálni. Az ábrándok gyakran nagyszabásúak és változatosak.

Átfogóak.

Képzeletgazdagok.

Részletesek.

Én nagyjából nyolc régi fantáziaképeket láttam egyszerre.

A szobában félhomály uralkodott. A háttérben a „Lucy in the Sky with Diamonds” szólt csendesen. Ez én voltam. A meghitt pillanatokban Lucynek szokott nevezni. A kaleidoszkópszemű lány.

Odahúzta a régi asztalomat az ágy végéhez, letakarta egy terítővel, amit alig láttam a ráhalmozott jó dolgoktól.

Volt ott nem egy, nem két, hanem három doboz a kedvenc csokoládémból. Mögöttük két – mert egy sosem elég – magas kehely állt, csordultig tele csokimousse-szal. Tányérok, vastagon megpakolva rózsaszín és felpöndörödő füstölt lazaccal. Egy tányér szusi. Egy kancsó Margarita, mellette két deres pohár. És középen, a műsor kettes számú sztárja, egy gigászi tál, tele kolbásszal, amit

ropogósra sütöttek, pont olyanra, ahogyan szeretem, és rengeteg kis fekete íz tapadt a tetejükhöz.

Azért írtam, hogy kettes számú, mert a műsor igazi, első számú sztárja anyaszült meztelenül feküdt az ágyon, úgy vigyorgott, mint egy csintalan kölyök, ami lenni akart, és látványosan, erőteljesen örült, hogy láthat engem.

Mindkét kezét a tarkóján tartotta, és teljes hosszában elnyúlva hevert a párnákon.

– Nos, Lucy, most mihez kezdünk?

* * *

Később – sokkal később –, amikor végre képes voltam egymás után rakni két szót, halkán megkérdeztem:

– Ki az az Elspeth?

Leon hallgatott egy darabig, majd megfontoltan válaszolt.

– Alighanem te is ismered a nevet. Elspeth Grey?

Tényleg ismertem. Elspeth Grey volt az első név a dicsőségtáblánkon.

Azok nevei szerepeltek rajta, akik a St. Mary szolgálatában vesztették életüket. Elspeth elment a 12. századi Jeruzsálembe, és sosem jött vissza.

Az a szemétláda Ronan elkapta.

Bólintottam, és nem tudtam, mit is mondhatnék. Ez volt Leon rémálma

– hogy egy nap én sem térek vissza. Ezért akarta, hogy kiszálljak.

A csendes és visszafogott Ian Guthrie-ra gondoltam. Annyi éve ismertem, és sosem sejtettem. Az előbb, amikor kimondta a nevet, annyi, de annyi fájdalom érződött a hangjából.

Megborzongtam, amikor erre gondoltam.

* * *

Ahogy a Windmill a második világháborúban, úgy a St. Mary sem állt le soha – mindig hallani lehetett a jövés-menés-töketlenkedés hangjait, néha még csatazajt is. Hát, most valósággal dübörgött az egész. Múltjárók rohagáltak a csarnoktól a könyvtárig és vissza, papírfüzéreket vontatva vagy adattárolókat markolva. Átnézték és rendszerbe foglalták az adatokat, és azonosították a további tanulmányozást igénylő területeket.

Az alakatlan információtömeg feldolgozható formába való alakítása valami olyasmi volt, mintha tizenegy egymással veszekedő múltjáró egyszerre próbált volna belegyömöszölni egy párnát a huzatjába.

Bokszkesztyűben. És sötétben.

Fáradt műszakiak hemzsegték a kompok körül, és sorolták a szokásos panaszait, merthogy volt pofánk valóban használni a cuccot ahelyett, hogy hagytuk volna, hogy ott álljanak a talapzatukon, patyolattisztán és érintetlenül. (A kompokra gondolok, nem a műszakiakra.)

Naponta jelentettem a Nagyfőnöknek, hogy mennyit haladtunk, és Leon is így tett.

Az első huszonnégy órában nem hagytuk el a szobámat (miért is hagytuk volna el?), de aztán nem sok időt töltöttünk egymással. Akkor nem tűnt fontosnak, hiszen előttünk állt az egész jövő.

Néha azért beszélgettünk az új, közös életről. Mivel arra már rá kellett jönnie, hogy nem igazán tudok főzni, annyira, hogy egyáltalán

nem, hát közöltem vele a többi rossz hírt is.

– A házimunkában sem jeleskedek.

– Majd felveszünk valakit.

– Tényleg? Neked az megfelelne?

– Nézd, láttam már, amikor fegyvert csináltál két darab vécépapírból és egy papírcsíptetőből. Nem történhet meg, hogy beszorulok egy apró lakásba egy dühös dr. Maxwellel, aki könnyen eléri a porszívót – felelte, majd rárakta a kezét az enyémre, és hozzátette: – Menni fog, majd meglátod.

– Tudom – válaszoltam –, tényleg tudom. Ha meggondolnád magad, és nem akarnád, akkor nagyon csalódott lennék. Csak... én...

– Hát persze hogy te... – mondta, nehézség nélkül követve a gondolatmenetemet. – De minden rendben lesz. Igen, lesz ajtócsapkodás és pár virágcserep garantáltan a falnak vágódva végzi. De itt és most ígérem, hogy soha többé nem kell egy gardróbban bujkálnod.

Gyerekkoromban sok időt töltöttem a gardróbomban. Olyankor szorosan lehunytam a szememet, reménykedtem és imádkoztam, hogy amikor kinyitom a szememet, Narnia hóborította fáit lássam, és egy biztonságos helyet. Sosem történt meg.

Bólintottam, és azt feleltem:

– Alig várom. Nem azt, hogy elhagyjuk a St. Maryt, mert az nem lesz vicces, de...

– Nem mindörökre búcsúzol el – szólt közbe Leon. – Majd meglátogatjuk őket. És átjöhetnek vasárnapi ebédre. Nem mindenki egyszerre, persze, mert nem lesz elég székünk. Majd a pubban

találkozunk velük. Nem kell teljesen kimetszened őket az életedből. Ne feledd, nekem is a barátaim.

– Igazad van. Nem is tudom, miért aggódom, elvégre van egy tartalékom. Ha a kettőnk dolga rosszul alakul, Penrose professzor bármikor befogad.

Leon elkomorodva nézett rám, és megkérdezte:

– Nem elég, hogy körbe-körbe pattogtál az univerzumban az öregúrral, még az utolsó éveit is képes lennél tönkretenni?

– Nem hibáztathatsz azért, mert gondoskodom tartalékról.

– Annyira örülök, hogy teljes elkötelezettséggel közelíted meg életednek ezt az új szakaszát.

– A professzor nagyon odáig volt értem.

– Durva agyrázkódása lehetett.

Fenyegetően meredtem rá, és megjegyeztem:

– Egy napon majd el kell mondanod, miért gondolod, hogy más férfiak nem tartanak vonzónak.

– Arra egy nap kevés lesz.

– Ugye tudod, hogy nem Penrose professzor az egyetlen? A világ tele van férfiakkal, akik ellenállhatatlannak találnak.

– Tényleg? Bekaphatják.

– Ők igen... az utolsó megjegyzésed után tőlem ne várj semmit!

A MÁSODIK látogatásunk idejére minden megváltozott. Számításaink szerint a háború már tíz éve tartott, és a trójaiak szenvedtek. Hosszú évek óta gubbasztottak a falak között, és ezért nagy árat fizettek.

A szövetségesek

megérkezésével

a

lakosság

létszáma

megháromszorozódott. Az utcákon hemzsegték a lüdek, a károk, phrügök, a lükök, a trákok, és még sokan mások. Valamennyien ordibálva tolakodtak a tömegben, továbbá megtöltöttek minden út menti kocsmát és kajáldát.

A vidékies területek sokkal rendezettebbek lettek, mint az első

látogatásunk idején voltak. Szinte minden tenyérnyi földet művelésbe fogtak. Az állatok már nem kóboroltak szabadon, hanem bezárták és gondosan őrizték őket.

A mi olívaligetünk megmaradt, de valaki birtokba vette: megmetszette a fákat, és lekaszálta a füvet. Immár három, póznák köré épített szénakazal magasodott köztünk és a fogadó között.

Sokáig fontolgattuk, hogy az eredeti helyszínekre térjünk-e vissza. Attól tartottunk, hogy a hirtelen felbukkanásunk egyesekben minimum gigászi kíváncsiságot ébreszt, ha ugyan nem ellenséges érzéseket. Idegenek voltunk, akik itt éltünk, aztán elmentünk, jött a háború, és visszatértünk.

Nem esett nehezünkre elképzelni, hogy a szomszédok gyanakodni fognak.

Az A helyszínről lemondunk, mert túlságosan szem előtt lett volna. Túl közel az erősen őrzött fellegvárhoz. És közelebb kellett lennünk egymáshoz. A biztonság kedvéért.

Nagyon óvatosan merészkedtünk vissza Trójába. Először csak egyetlen komp, velem, Guthrie-val és Petersonnal. Vártunk egy napot. Senki sem akarta elharapni a torkunkat. A második komp, az Ötös, éjnek évadján landolt, így reggelre már kettő állt a ligetben.

Semmi sem történt.

Megismételtük három nappal később a Hármassal, ami húsz yarddal odébb állt, a liget nyugati oldalán. Semmi reakció. Végül, nem kevés

aggodalmaskodással, meghoztuk a negyediket, a Hatost. Ekkor már tizenketten tartózkodtunk itt, és nem idegeskedtem, mert két napba telt, mire valaki megjelent, és megnézett minket, és az is csak egy alacsony, koszos képű kölyök volt. A haja feketében pompázott, és a füle láttán az én régi Bogárhátúm visszapillantó tükrei jutottak eszembe. Igen, Héliosz megnőtt.

És ha Héliosz megnőtt, akkor nyilván Heliké, a nővére is, aki most már tizennégy-tizenöt éves lehetett. Elég idős ahhoz, hogy férjezetlen legyen, különösen, mivel csinos lány volt. A szegény Héliosz nem került sorra, amikor a jó megjelenést osztogatták. Később megtudtuk, főleg kézzel-lábbal mutogatva, hogy a lány hozzáment egy katonához, ha minden igaz, egy íjászhoz, akit kábé hat hónappal korábban megöltek. Heliké a szokásoknak megfelelően hazatért az apja házába, és most mindkét gyerek a fogadóban dolgozott.

A fogadóban sok katonát szállásoltak el, de sosem háborgattak minket.

Az ő világukban az emberek jöttek-mentek. Az emberek éltek-meghaltak.

Háború volt. Senki sem törődött velünk. Sokkal fontosabb dolgok miatt aggódtak.

Először is, a városban járvány dühöngött. Mivel annyi ember zsúfolódott össze, ez természetesen nem is lehetett másként. És kevés volt az ennivaló. Volt, de sosem elég. A vizet nem adagolták, de katonák álltak az összes kútnál. Jóindulatúan viselkedtek, de mindenki csak a tisztas részét kapta meg.

Az öreglányok eltűntek az utcákról. Nem maradt semmijük, amit árulhattak volna. Az emberek felhalmozták az élelmiszert, ha tehették.

Senki sem éhezett, de a gyerekek soványak voltak. Már nem nagyon szaladgáltak. Ők és mindenki más, aki nem vett részt a harcokban, vagy nem őrizte a falakat, a mezőkön dolgozott, hogy kicsikarja az utolsó falatnyi ennivalót is a kimerült talajból.

De ha a trójaiak szenvedtek, akkor a görögök még jobban. Tíz éve ostromolták a várost, és sehová sem jutottak. Hol a beígért fosztogatás?

A hadizsákmány? A nők?

Úgy gondoltam, hogy a tizedik év volt a vízváltató. Nem akartak tovább játszani. Nem akartak mást, mint fogni a játékaikat, és hazamenni.

Minden éjjel hallottuk őket. Kiabálva vitatkoztak, és az éjszakai csendességben a szavaik messzire szálltak. És amikor felkelt a nap, egy-

két hajó felszedte a horgonyt, és az itt maradók gúnyolódásától és sértéseitől kísérvé, csendesen távozott.

Hogy Agamemnón hogyan tartotta itt őket, azt sosem tudtam meg.

Azonfelül, hogy katonai szempontból semmit sem haladtak előre, a táboruk mocsokban úszott. Ez már csak így megy, ha az embernek oly sok latrinát kell ásnia tíz év leforgása alatt. Törött felszerelések rakásai és bűdös szeméthalmok szegélyezték a homoksávot. A part menti sekély vizeket barnára festette a szennyvíz. Amikor a szél felőlük fúj, Trójában is éreztük a bűzt. A görögök döbbenetes körülmények között éltek.

Időközben megépítették a saját, híres falukat – az árkot telerakták kihegyezett karókkal, hogy védjék magukat a trójai harci kocsiktól –, és komoran gubbasztottak mögötte. Telt az idő, és Agamemnón serege egyre csak fogyatkozott.

A Troász, az egykor termékeny síkság mostanra megsemmisült. Elűntek az apró gazdaságok, a házcsoportok, a szépen megművelt földek, az olívaligetek, az erdősávok. Az egymással küzdő hadsereg irdatlan súlya mindent összezúzott. A fákat rég kivágták. A növényeket a földbe taposták.

A haszonállatokat időben beterelték Trójába, ahol biztonságban tudhatták őket.

Igen, a trójaiak szenvedtek, de legalább a saját földjükön álltak.

A görögök csapdába estek a keskeny tengerparti sávon, a hátuk mögött a tengerrel, és egyre elkeseredettebbek lettek.

Érezni lehetett, hogy hamarosan eltörik valami.

Homérosz is mehet a búsba az ariszteiák – a hősi párbajok – hosszas leírásával, amelyek során mindkét fél katonái, afféle pihenés gyanánt, végignézték, hogy a bajnokaik megmérkőznek egymással. Valójában az öregfiú kicsit el volt tévedve. Csodás költő – csapnivaló haditudósító.

Először is, valódi összecsapásra ritkán került sor. Az otthonuktól távolra került görögöket sokkal inkább érdekelte az, hogy ennivalót

szerezzenek, és sok időt töltöttek egyre messzebb Trójától, mialatt mindent összeszedtek a környező tájakon, amit csak találtak.

Kilenc éven át folytak a hatástalan tengeri támadások és a fura csetepaték a falakon kívül, és cserébe senki nem tudott felmutatni semmit.

De most, már jóval a tizedik évben, hirtelen minden megváltozott.

Mint derült égből a villámcsapás: egyik nap még a falakon ácsorogva, letargiába zuhanva figyeltük a tíz éve tartó patthelyzetet – és másnap elszabadult a pokol.

A forró szelek időszaka következett. A szelek porral hordták tele az összes zugot és rést. A por rátapadt verejtékes bőrünkre, és az örületbe kergetett minket. Beférkőzött a ruhánkba, az ágyunkba, az ételünkbe és a szemhéjunk alá. A szelek forró levegőt fújtak a képünkbe, akármerre fordultunk. A szelek ingereltek minket, gúnyolódtak velünk, és megőrijtettek mindenkit, míg végül ingerültek és robbanékonyak lettünk, és még egymással is seperc alatt összevesztünk. Nem volt ebben semmi személyes, csupán így nézett ki az évnek ez a szakasza. Képzeljék el, hogy egy ménkű nagy hajszárító forró levegőt tol az arcukba huszonnégy órán át. Na?

Hogy a szelek mennyiben járultak hozzá a változáshoz, azt nem tudom.

Valószínűleg jelentős mértékben. Mindenesetre, ez a nap volt a vég kezdete. Reggel még nem tudtuk, hogy ez lesz az a nap, amelyen Akhilleusz végül kilép a sátrából, vérszomjasan és bosszúra áhítózza, és megnyílnak a pokol kapui.

Homérosz leírása szerint Agamemnón és Akhilleusz a zsákmány elosztásán vesztek össze annak idején. Akhilleusznak elborult az agya, bevonult a sátrába, és nem volt hajlandó előmászni. Gondoljanak egy szeszélyes, sértődött kamaszra. A görögök pocsékul álltak, így aztán Patroklosz lenyúlta barátja és földije, Akhilleusz

páncélját, és harcba vezette a mürmidónokat. Hektór azonnal megütöközött vele, és meg is ölte, aztán mindenki mással együtt abban a hitben élt, hogy Akhilleusszal végzett.

Mi sajnós lecsúsztunk ezekről az eseményekről, de eljött az a nap, amelyen Akhilleusz bosszúvágya legyőzi a bánatát és büntudatát. Az a nap, amelyen Akhilleusz visszatér a csatamezőre.

Akkor még nem tudtuk, mennyien fognak meghalni ezen a napon.

A nap teljesen normálisan indult. A városfalon ácsorogtam Peterson társaságában, Kal és Markham kicsivel odébb voltak. Azt próbáltuk felmérni, hogy Agamemnón hány hajót veszített az éjszaka folyamán. Úgy tűnt, ha így mennek tovább a dolgok, a trójaiaknak csak annyit kell tenniük, hogy várnak. Hogy ilyen körülmények között mi vitte ki Hektórt és a seregét a falon kívülre, azt mindenki találja ki magának! Homérosz isteni közbeavatkozásnak tulajdonította. Amennyire én tudom, akár az is lehetett.

Harsonák szólaltak meg a városban, amire kiáltások feleltek a falon kívül és belül is.

Idebent nagy volt az izgalom. Az emberek a falakra rohantak. Mindenki érezte, hogy történik valami. Mégpedig most, ezekben a percekben.

Éppen finoman tolakodtam, hogy jobb helyre kerüljek a falon, amikor Roberts oldalba bökött.

– Nézzen oda!

Fel és jobbra fordítottam a tekintetemet.

És ott, a Skaiai kapu feletti falon, pontosan Homérosz leírásának megfelelően, ott állt Hektór, Trója hőse, és csendesen beszélgetett Andromakhéval, aki a gyermeküket, Asztüanaxot tartotta a kezében.

Mindenki mástól kicsivel távolabb álltak, és összedugták a fejüket. Túl messze voltam ahhoz, hogy halljam a szavaikat, de a testbeszédük mindent elárult.

Elbúcsúztak egymástól.

Számomra – mindannyiunk számára – ez volt a legvarázslatosabb pillanat. A legenda a szemünk láttára kelt életre. Mert ha Homérosz helyesen örökítette meg ezt a mozzanatot... akkor ez az a nap, amelyen a tömeggyilkos Akhilleusz elhagyja a sátrát, hogy azt csinálja, amihez a legjobban ért.

A képzeletem beindult, és a gondolataim elkalandoztak...

Agamemnón, aki sehová sem vonulhat vissza, kiadja az utolsó parancsait.

Akhilleusz talpig páncélban kilép a sátrából, és elindul, hogy bosszút álljon barátja, Patroklosz haláláért.

Az Olümposzon, az istenek otthonában Zeusz szól a többieknek, hogy nyugodtan pártolják azt a felet, amelyiket akarják. Ezen a napon nincsenek szabályok, sem határok.

És itt, Trójában Hektór elköszön a feleségétől és a fiától, akik mindketten érzik, hogy ez a hős életének utolsó napja, és hogy Trója pusztulásra van ítélve.

Az asszony elkeseredetten kapaszkodott a férjébe, nem tudta elengedni.

Hektór megsimogatta a neje arcát – megnyugtatónak és bátorításnak szánt gesztus volt.

A harsonák ismét megszólaltak. Hektór a fejére húzta vörös lószőr tarajjal díszített sisakját, mire a kisleány felkiáltott ijedtében. A szerető

családapa eltűnt, és a helyét Hektór, a harcos foglalta el, Trója hőse, aki lenyűgöző látványt nyújtott arany mintákkal ékesített bronzpáncéljában.

A kapu kinyílt. A trójaiak hosszú sorokban vonultak ki. A görögök is megindultak, hogy fogadják őket.

Elkezdődött.

Akhilleusz egyenesen a trójaiak fősserege felé vezette üvöltő

mürmidónjait, mire a trójai katonák felemelték a pajzsukat és a lándzsájukat. A két társaság olyan ordítással, fémcseggel és dübörgéssel csapott össze, hogy megremegett a föld.

A csaták korántsem olyan rendezettek és takarosak, ahogyan azt Homérosz elhitette velük. Valahányszor megnéztünk egyet, általában fogalmunk sem volt arról, hogy ki kicsoda. Csak annyit tehattünk, hogy feltűnés nélkül lefilmeztünk mindent, amit lehetett, aztán utóbb lassított felvételeket tanulmányozva elemeztük a történeteket. Ebben a tekintetben szigorú voltam. Mindig erős a kísértés, hogy megfeledkezzünk a kameráról, és a kibontakozó eseményeket figyeljük. Megrázó részletességgel leírtam a csapatomnak, milyen sors vár arra, aki megfeledkezik arról, hogy miért jöttünk ide. Embereket állítottam a falra, egymástól szabályos távközönként, és két főt a Skaiai kapuhoz küldtem.

Ennél többet nem tehettem.

A mézszárlás szörnyű volt. Ádáz és erőszakos. Brutális. Tömeges. Nehéz volt még elképzelni is, hogyan élheti túl bárki. Emberek harcoltak egymással közvetlen közletről. Karddal sújtottak le, lándzsával döftek, de még köveket is hajigáltak. Leütötték és agyonverték egymást kövekkel, és amikor egyetlen fegyverük sem maradt, ütöttek, rúgtak és fejeltek.

A sűrű tömeg előbb ez egyik irányba mozgott, aztán a másikba. A por felhőkben szállt, kaparta a torkunkat és marta a szemünket. Én is részt vettem már ütközetben, és tudtam, hogy harc közben mennyire megszemélyesít az embert. Elképzelni sem tudtam, hogy azok az üvöltő és bömbölő katonák mit éreznek, mialatt a kegyetlenül tűző napon lassan megfőnek a páncéljukban, és megfulladnak a saját maguk által felvert portól.

Mindez azonban senkit sem lassított le. Mindenütt karok emelkedtek fel és csaptak le, újra és újra, fáradhatatlanul. Egyesek eldobták a pajzsukat, és mindkét kezükben kardot szorongatva küzdöttek. Mások a pajzsukkal védték az íjászokat, időt adva nekik arra, hogy tudjanak célozni és lőni.

Ritkán, nagyon ritkán valaki kivált az örületből, és visszasántikált a saját vonalaihoz, de ez tényleg csak elvétve fordult elő. Az ilyen típusú

harcban valaki vagy talpon volt, vagy meghalt. Köztes állapotok nem léteztek.

Tartottam magam a saját utasításaimhoz – ez egyszer –, és csak azt figyeltem, ami előttem történt, de egész idő alatt vártam... Vártam valamilyen eseményre, akár kicsire, akár nagyra, amit felismerek, és az mondom rá: „ez az” – és ezt használhatom kezdőpontnak a szereplők azonosításához.

És hirtelen összejött.

Tőlünk délnyugatra rettenetes harc vette kezdetét. Maroknyi görög katona őrvongva nekiment egy nagyobb trójai egységnek. Gyanítottam, hogy maga a nagy tömeggyilkos indított támadást.

A trójaiak rémülten hátráltak, aztán a zárt sorok feloszlottak. A katonák fele Trója felé menekült, a többiek behátráltak a Szkamander folyóba, talán abban a reményben, hogy ott biztonságban lesznek.

Nem így történt. Egy pompás páncélzatot viselő alak parancsokat harsogott, és biztatta az embereit, hogy folytassák. Nem lehetett más, mint Akhilleusz – könyörögtem az istenekhez, hogy ő legyen az. Mindig is óriásnak képzeltem el. Aranyló páncélba csomagolt, kolosszális gyilkológépnek, de még a jellegzetes fekete sisaktarójával együtt sem magasodott ki a társai közül. És a páncélját bronzból kovácsolták, mint mindenki másét. Ő is csak ember volt. De úgy harcolt, mint egy isten.

Bömbölt, mint egy felbőszült bika, belegázolt a vízbe, és a menekülő trójaiak közé érve jobbra-balra sújtott a kardjával.

Senki sem menekülhetett.

Azt szokták mondani: „a folyó vizét vörösre festette a vér”, és ezen a napon tényleg így történt. Annyi holttest lebegett a vízben, hogy eltorlaszolták a folyót, ami visszaduzzadt, kiöntött, és kezdett irányt váltani.

A gyilkolásnak még ekkor sem lett vége.

A fáradhatatlan Akhilleusz visszatért a száraz, poros síkságra, megint maga köré gyűjtötte a harcosait, és könyörtelenül indult a többi trójai felé.

Nyilván Hektórt is el akarta kapni.

Nem tudtam, hol van Hektór. Pariszt sem láttam. Sem pedig Déiphoszt, vagy a többi trójai tábornokot, viszont az egész világ láthatta a dühében tomboló Akhilleuszt, amint halomra mészárolja a trójai katonákat, és egyre közelebb tör Trója kapujához.

Előlépett egy bátor harcos – talán Agénór lehetett, Anténór fia –, és elhajította lándzsáját, ami súrolta Akhilleusz lábát, valamivel páncélba burkolt térde alatt.

Akárki volt az, nagy bölcsen úgy döntött, hogy nem ógyeleg tovább a környéken. Elinalt, mint egy szarvas, míg a teljesen sértetlen, dühödten ordító Akhilleusz üldözőbe vette. Hogy mi történt Agénórral, ha valóban ő

volt az, nem láthattam a por miatt, de legalább száz trójai arra használta Akhilleusz távollétét, hogy megpróbálja átpréselni magát a kapun, amilyen gyorsan csak lehet. Nyoma sem volt ott méltóságnak. Sem lovagiasságnak. Sem becsületnek. Egymással küzdöttek, könyökkel és vállal törtek utat maguknak, vadul lökdösődtek, hogy beérjenek a fal mögötti, biztonságos területre. Hogy a lehető legmesszebb legyenek a nagy, szőke gyilkológéptől.

Egyvalaki kivételével.

Megtaláltam Hektórt. Pontosan ott állt, ahol Homérosz írta.

A távolban Akhilleusz felhagyott Agénór üldözésével, és visszafelé futott. Még ekkor is tüzelte a vágy, hogy megbosszulja a barátja halálát.

A falakon állók egyszerre üvöltöttek, hogy figyelmeztessék Hektórt.

Még Priamosz király is felállt, és integetett.

Hektór azonban rendíthetetlenül állt. Díszes bronzpáncélja tele volt horpadással, és a vörös sisaktarójába szürke porcsíkok vegyültek. De felemelte bronzpajzsát, és szilárdan megvetette a lábát. És várt.

Nem könnyű csendesen állni, és végignézni egy ember halálát. Mert ezt szoktuk csinálni, és néha elgondolkodunk rajta. Pár perc választott el minket attól, hogy a szemtanúi legyünk az ókor egyik legnagyobb párbajának. Hektór és Akhilleusz. Trója hőse a kor legnagyobb gyilkosa ellen.

Csend telepedett az egész környékre.

Akhilleusz lépteinek dobbanását még messziről is hallani lehetett.

A nyakamat nyújtogatva helyezkedtem, hogy jobban lássak. A mellettem álló asszony, akinek a szájából irdatlan fokhagymabűz áradt, és valami hihetetlenül rondák voltak a fogai, mérgesen oldalba lökött, és mondott valami csúnyaságot, de nem voltam abban a hangulatban, hogy engedjek.

Én is meglöktem őt, és németül hadartam valamit – ha valaki átkozódni akar, ezt a nyelvet ajánlom hozzá, mert higgyék el, erre a célra ez az egyik legjobb.

Priamosz mellett megjelent a felesége, Hekabé, aztán Andromakhé is, aki a fejét elfordítva mondott valamit. A dajka elvitte Asztüanaxot. Nem nézhette végig, hogy az apja meghal ezen a napon. Bár nem nagyon számított, mert neki is csak pár napja maradt.

Trója ideje fogytán volt.

Ekkor sújtott le rám a dolog, méghozzá keményen. Rádöbbsentem, hogy ez nem holmi távoli esemény lesz, amit tanulmányozunk, dokumentálunk és elemzünk. Hanem a valóság. Ezek az emberek élnek. Ezek az emberek léteznek. Szeretnek. Szenvednek. És mind meg fognak halni. Mi pedig a szemtanúi leszünk az egésznek.

Hogy a családja látványa – a szerettei ott álltak, együtt, és könnyörögtek neki, hogy térjen vissza – volt-e túl sok még Hektórnak is, azt nem tudom.

Elfordította a fejét, vetett egy pillantást a gyorsan közeledő Akhilleuszra, aztán ismét a családját nézte. A felesége felemelte a karját, mintha könnyörögne neki, majd leejtette. Hektór ismét Akhilleuszra nézett, aztán hirtelen megfordult, és elindult a kapu felé.

Ami mostanra bezárult.

A falakon összegyűlt emberek kiabálni kezdtek, de már nem volt idő arra, hogy kinyissák a kaput.

Hektór nem tudott felkészülni, még csak a fegyverét sem rántotta elő, és mert Akhilleusz már a nyakában lihegett, az egyetlen dolgot tette, amit tehetett: futásnak eredt.

Nem futotta körül háromszor a várost, ahogyan a legendában áll.

Távolodott a görögöktől, az elesetteket, a kocsironcsokat és az elhajított páncélokot kerülgetve átvágott a síkságon, mialatt Akhilleusz dühösen ordítózva kergette.

Ki tudja, meddig futottak volna? Akhilleusz nem tudta utolérni Hektórt, aki nem juthatott vissza Trójába, mert az ellensége közte és a falak között volt.

Hirtelen ráfékezett, és kisebb porfelhőt felverve megtorpant. Egy alak állt a közelében, a kezében két, kincset érő hajítódárdával. Most már kapott esélyt arra, hogy eredményesen vegye fel a harcot. Déiphobosz nem hagyta cserben a fivérét.

Az *Íliász* ban Déiphobosz valójában az a szürke szemű ribanc Athéné, aki a fiú alakjában vette rá Hektórt, hogy megküzdjön Akhilleusszal, aztán szépen ott hagyta, kiszolgáltatva a gyilkos haragjának.

Az összecsapás rövid és brutális volt. Nem került sor jól hangzó beszédekre. Semmi isteni beavatkozás.

Akhilleusz elhajította a dárdáját.

Hektór lebukott, és a fegyver ártalmatlanul elsüvített a feje felett.

Felegyenesedett, és elhajította a dárdáját. Akhilleusz a pajzsával állította meg, akkora csendülés kíséretében, hogy azt még Trója

falain is hallottuk.

Hektór ekkor a fivére felé fordult, hogy átvegye tőle a másik dárdát.

Csak hogy a saját bőrét féltő Déiphobosz eltűnt a közeléből. Hektór teljesen magára hagyva, egyedül állt ott. Pontosan úgy, ahogyan az *Íliász* leírja.

Az elkeseredett nyögést az egész városban hallani lehetett.

Tudta? Hektór a szíve mélyén tudta, hogy nem menekülhet? Az utolsó pillanataiban az istenek megajándékozták ezzel a tudással? Hogy a városa nem menekülhet? Hogy az egész népe nem menekülhet?

Egy pillanatig sem habozott.

Félrehajította súlyos, kerek pajzsát, előhúzta a kardját, megsuhogtatta a feje felett, aztán hátravetette a fejét, és egy utolsó, kihívó csatakiáltást harsogva rávetette magát Akhilleuszra...

...aki csak állt, a fejét félrebillentve gondolkodott, mérlegelt... aztán lassan, szinte hanyag mozdulattal felemelte a lándzsáját, és egy mesteri döféssel nyakon szúrta Hektórt.

Hosszú, vörös vérsugár ívelt át a levegőn.

Trója bajnoka hátrafelé dőlve elzuhant, és elterült a porban.

Egyetlen halk neszt sem lehetett hallani a falakon. De még a felsorakozva figyelő görögök felől sem.

Hektór egy gyorsan terebélyesedő, vörös tócsában feküdt, és megmegrándult. Még maradt benne élet.

Akhilleusz hátradöntötte a fejét, ökölbe szorította a kezét, és üvöltve közölte diadalát az istenekkel, Patroklosz szellemével, Trója városával, az egész világgal.

Aztán meztelenre vetkőztette Hektórt, átszúrta mindkét bokáját, és bőrszíjat fűzött át a sebeken. A szíjak végét a harci kocsihoz kötözte, majd elindult a kocsival a falak mentén, és maga után vonszolta az összevissza pattogó, még élő Hektórt, akinek teste hosszú, vörös sávot festett a porba.

Iszonyatos jajongás kezdődött. A város összes lakója kiadta magából a gyászát. Az asszonyok sikítva zokogtak, és Andromakhé úgy dőlt el, mint egy zsák.

Az udvarhölgyei a segítségére siettek. Homérosz szerint az asszony a szövőszékén dolgozott Hektór halálának percében, de nem így történt. Ott állt a védőfalon. Láta meghalni a férjét. Azt már nem látta, hogy Akhilleusz újra és újra megkerüli a várost, amelynek falai sajnos nem voltak olyan magasak, hogy megkímélik a lakóit hősük megaláztatásának látványától. Zokogtak.

Egyvalakit kivéve.

Parisz félmeztelen volt, viszont egy íjász-alkarvédőt viselt a balján.

Óvatosan kikerülte a jajongó asszonyokat úgy, hogy szinte egyetlen pillantásra sem méltatta őket. Felajzotta hatalmas íját, és nagy gondossággal kiválasztott egy tökéletes nyílvesszőt. Odalent Akhilleusz ismét közeledett, hogy újabb kört tegyen a város körül. A kocsi mögött a köveken ugráló valamiről nem lehetett megállapítani, hogy nemrég még ember volt.

Akhilleusz a saját maga által felvert porban száguldott. Valahol útközben elhagyta a sisakját, és hosszú, szőke haja büszkén lobogott a feje mögött. Továbbra is bömbölve tudatta a diadal hírét a trójaiakkal, bár a kerekek dübörgésétől egyetlen szavát sem lehetett érteni. A fekete lovak teljes testhosszukban elnyúlva vágattak, a sörényük és a farkuk fenségesen röpködött. Az oldalukon hab fehérlett, amiből néha leszakadt egy-egy foszlány. Ugyanolyan vadnak és tébolyultnak tűntek, mint a hajtójuk.

– Kal, a te csapatod Akhilleuszt figyeli – mondtam halkán. – Az én csapatom: mindenki Pariszra összpontosítson! A Skaiai kapu felett van.

Mialatt a legtöbben nem látták őt, mert minden figyelmüket a közeledő

Akhilleusz kötötte le, Parisz felkapaszkodott a falra. Fél térdre ereszkedve messze kihajolt – majdnem túl messze –, és a célpontját keresve, lassan kihúzta az íjat. Az arca nem tükrözött mást, csak intenzív összpontosítást, mialatt célra tartott. A nap elég magasan járt még ahhoz, hogy ne vakítsa el, és mintha az istenek is őt támogatták volna, elállt a szél.

Úgy éreztem, az egész világ megdermed egy pillanatra.

Aztán Parisz simán, tökéletes oldással útnak indította a nyilát.

A vessző röptét nem láttam, de azt igen, hogy az istenektől irányítva egyenesen a híres sarokba fúródik. Akhilleusz megtántorodott, elvesztette

az egyensúlyát és a lovai feletti irányítást is.

A kocsi oldalra lendült, és kifarolt. Az egyik kerék telibe kapott egy jókora követ, és a könnyű jármű magasra felpattant.

Akhilleusz vadul hadonászva repült, és fejjel előre vágódott a kövek közé. A koponyája széthasadt, de olyan reccsenéssel, hogy azt Trója összes falán, de még Agamemnón legtávolabbi hajóján is hallani lehetett.

A világ megállt. Ismét néma csend ereszkedett a környékre.

A görögök döbbenetben álltak. A legnagyobb diadaluk egyetlen pillanat leforgása alatt a legnagyobb katasztrófába fordult át. Még a trójaiak

is megdermedtek a megdöbbenéstől, míg odalent a gazdájuk biztatása híján a fekete lovak lelassítottak, végül megálltak.

Az események bizarr összjátékaként, vagy talán az istenek fura humorának köszönhetően, a kor két legnagyobb hősének teteme egymástól alig tízlábnyira feküdt.

A Skaiai kapunál Parisz leeresztette az íját, átkökött a mellvéd felett, és lassan elsétált.

10

EGÉSZ éjjel ébren voltunk, és feldolgoztuk az anyagokat. Újra és újra lejátszottuk a felvételeket, azonosítottuk a főszereplőket, és megpróbáltunk rendet vágni az adatok zűrzavarában. Tökéletesen tisztáznunk kellett, mi történt ezen a napon, hogy biztosan a kellő helyen legyünk a következőn.

Kábé egy órát aludtam, és Kal ébresztett azzal, hogy a fülemben visított.

Ez az, aminek senkivel sem szabadna megtörténnie.

– Max! Kelj fel! Elmentek. Vigyük a csapatot a falakra! Elmentek!

A görögök elmentek!

Én reggel sosem vagyok formában. Legurultam a matracomról, talpra küzdöttem magam, egy kicsit tántorogtam, amíg a lábam valahogy ráérezett a teendőire, és nagyokat pislogtam, mialatt az agyam magasabb fokozatba kapcsol.

Mások is mozgolódtak körülöttem, összeütögették a sarujukat, hogy megszabaduljanak a skorpióktól, aztán elkezdtek felszedni a cuccokat.

– Figyelmet kérek! – mondtam fennhangon, mielőtt szétszóródtunk volna. – Párban dolgozunk, és maradjanak együtt! Egyedül senki sem megy sehová! Szánjanak rá egy percet a felszerelés ellenőrzésére, mielőtt elindulnak! Senki sem fogja megismételni az akciót a kedvünkért, úgyhogy elsőre jól kell csinálnunk.

Felmarkoltam egy vizeztömlőt és egy kamerát.

Guthrie parancsokat sorolt az embereinek. Minden múltjáró kapott egy kísérőt. Leon és Weller maradtak, hogy őrizzék a kompokat.

– Mozgás! – recsegttem ingerülten, mert türelmetlen voltam a késlekedés miatt, és mert félttem attól, hogy lemaradunk valamiről.

A görögök elmentek, és a parton ott kellett állnia annak, amit alighanem a modern világ minden pontján ismertek.

A trójai falónak.

Az igazi trójai falónak.

Végre.

– Ne feledd! – szólt utánam Leon. – Nézz be a farka alá!

Régi vicc volt ez kettőnk között.

Szétrebbentünk, és nekiláttunk dolgozni. Mindenki tudta, melyik területért felelős. Annyiszor, de annyszor végigmentünk már ezen, és most... most végre eljött a pillanat.

Látni fogom a trójai falovat.

Gyakorlatilag végirepültem az utcákon, szinte azzal sem törődve, hogy Guthrie mögöttem van-e vagy sem. Teljes gőzzel rohantam a nyugati fal felé. Trója összes lakójával egyetemben. Izgatott tömegeken küzdöttem át magam. Guthrie rám tapadt, és jó munkát végzett, máskülönben vagy féltucatszor letapostak volna. Az

emberek persze nem rosszindulatból tették. Egész egyszerűen csak *lát*ni akarták.

Ahogy én is.

Látnom kellett...

Felvergődtünk egy kőlépcsőn, és kijutottunk a falra. A szél belekapott a hajamba. A fal tetején sűrű tömeg tolongott. Csalódottan ugráltam, míg végül Guthrie bevetette a két könyökét, és előreküzdöttük magunkat.

Lábujjhegyen álltam, a nyakamat nyújtogatva forgattam a fejem, és próbáltam mindent egyszerre látni. Körülöttem mindenütt trójaiak kiabáltak és mutogattak.

Kalnek igaza volt. Tényleg elmentek. A görögök elhúzták a csíkot.

El tudtam képzelni, milyen éjszakájuk lehetett. Gyanítottam, hogy Akhilleusz halálával minden maradék lelkesedésük elszállt. A legnagyobb harcosuk meghalt. És továbbra is ott nyomorogtak a parton. Tíz hosszú év eltelt, és tapodtat sem jutottak közelebb ahhoz, hogy bevegyék a várost, mint az első napon, amikor megérkeztek ide. Trója falai szilárdan álltak.

Besokalltak. Még a hajnalt sem várták meg.

Elképzelttem a jelenetet, amint a hajók egyesével-kettesével elindulnak, és az utasaik alig várják, hogy maguk mögött hagyják ezt az átokverte helyet. Agamemnón pedig inkább velük ment, semmint a világ a tanúja legyen annak, hogy a serege elhagyja őt. Nem hibáztattam azért, hogy nem óhajtotta magányosan végighallgatni a trójaiak gúnyos röhögését. Vagy ami még rosszabb – az egész világét. Mert azt bizonyosan tudta, hogy mindenki hallani fog arról, ami itt történt. Hogy az ő nagy vállalkozása kudarcba fulladt. Tíz évet vesztegetett el, és semmit sem tudott felmutatni.

A szégyenének híre be fogja járni az egész ismert világot.

Trója ostroma véget ért.

Hangos csikorgást hallottam, és tőlem jobbra a Skaiai kapu kinyílt.

Nehézfegyverzetű gyalogosok vonultak ki. Trója lakói éljeneztek. A kapu azonnal bezárult mögöttük. Nem akartak semmiféle felesleges kockázatot vállalni. Harcedzett, óvatos népség élt itt. A legenda, mely szerint lerombolták a saját kapujukat, hogy bevonzolják a falovat, tökéletesen hihetetlennek tűnt.

Már csak azért is, mert nem létezett trójai faló.

Onnan, ahol álltam, beláttam az egész síkságot, végig az egész partvonalat, és nem állt ott a faló.

Sem másfajta hatalmas, fából ácsolt izé.

A csalódottság és a hitetlenkedés úgy söpört át rajtam, mint egy hideg hullám. Először: semmi Helené, és most: semmi trójai faló. Nem kellett volna számítania, persze, de számított. Nekem hatalmas különbséget jelentett. A trójai faló soha nem létezett.

A körülöttem állók izgatottan locsogtak és nevetgéltek. Közvetlenül mellettem egy koszos, sárga khitónt viselő férfi kiabált és mutogatott.

Igyekeztem minden zavart kirekeszteni a tudatomból, és a feladatra összpontosítani.

A síkság és a part korántsem volt üres. Mindent elborított a hulladék, amit az elvonuló görögök hagytak hátra. Ócska páncéldarabok, törött holmik, kocsikerekek, vitorlafák, deszkák, a szétszedett hajók darabjai, füstölgő tábortüzek – a háború undorító mocska csúfította el a síkságot.

Még lovak is akadtak itt-ott. A fejüket lehajtva, éhesen és szomjasan ácsorogtak, a szél meg-meglobogtatta a farkukat és a sörényüket.

Alighanem túl öregek voltak már ahhoz, hogy hazavigyék őket. Szomorú látványt nyújtottak, ahogy ott álltak magányosan azon a hosszú, elhagyatott parton.

Görögöknek és hajóknak nyomát sem láttam. A tenger és a láthatár teljesen üres volt.

A falakon egyre hangosabb lett a lárma. Egy férfi ordított valamit.

Megszólalt egy kürt. A szél megint felerősödött. A zászlók és a lobogók oldalirányba lobbantak, majd hangos csattogással táncoltak. Kipislogtam a port a szememből.

Megint kürt bőgött, ezúttal odakint, a síkságon. Az alakzat feloszlott, a katonák elkezdtek átkutatni a maradványokat – edényeket rúgtak fel, a szemetet bökdösték, alighanem értékes vagy használható holmikat keresve.

Noha nem hallottam vagy láttam semmiféle jelzést, a trójaiak elhagyták a falakat. A Skaiai kapu ismét kinyílt, és a város lakói, akik tíz éven át a saját falaik közé zárva éltek, kitódultak a síkságra.

Nem tartottunk velük, inkább a falon maradtunk. Onnan sokkal jobban lehetett látni. Elővettem a kamerámat. Guthrie, mint mindig, fedezett, és vigyázott rám. Párszor végigpásztáztam a parton. Készítettem néhány felvételt a falakról, aztán a város felé fordultam, hogy megörökítsem a szinte hisztérikus kivonulást.

Amikor ez megtörtént, a karomat a mellvéden pihentetve álltam, és gondolkodtam egy sort.

Van Owent hívtam, aki megerősítette, hogy ő és Ritter biztonságban vannak és dolgoznak. Leont hívtam, aki jelentette, hogy senki nincs a környéken – Hélios és a családja is kijött ide, mint mindenki más.

Peterson jelentette, hogy ő, Kal és Evans kimentek a síkságra, és minden rendben van velük. Mi több, ha kellően kiguvasztottam a szememet, láttam Markhamet, aki szintén kint volt – egy törött hajítódárdát forgatott a kezében, és Robertsszel beszélgetett.

Minden teljesen békésnek tűnt... de akkor miért érzek valami kellemetlen nyugtalanságot?

Guthrie mellettem állt, és szokásához híven hallgatott.

A görögök elmentek. A trójaiak felszabadultak. Sehol a trójai faló. Lehet, hogy összekeverem a kínos érzést a csalódottsággal? A csalódottságot, ami azért szállt meg, mert az egyik kedvenc történelmi mozzanatom egész egyszerűen nem történt meg?

Ez ostobaság volt. Ha az ember leült, és jobban belegondolt... mennyire valószínű, hogy létezett a trójai faló? Először is: honnan szereztek volna annyi fát, hogy összerakjanak egy akkora valamit? És hogy elrejtőzött benne egy rahedli pasas, és senki nem vette észre őket? Hogy a trójaiak egy tízéves ostrom után, ami akkora áldozatokat követelt tőlük, képesek voltak lebontani a falakat?

A trójai faló sosem létezett.

Eszembe jutott a saját, apró falovam, amit Leon faragott nekem valamikor a múltban. Sokat vitatkoztunk azon, hogy hol volt a csapóajtó.

Leon mindig is hangoztatta, hogy nem lehetett a hason, ahogyan az oly sűrűn szerepel az ábrázolásokon. Szerinte a fark alatt volt. Alig vártam, hogy végignézhessem, amint a görög hősök kivergődnek a ló seggéből, mint megannyi óriási galandféreg.

De erről lecsúsztam.

Mert a parton egy fia trójai faló sem állt.

És ekkor, hála a múltjárók istenének, kapcsoltam.

De igen, ott állt – persze, átvitt értelemben.

Pontosan az orrom előtt. Azt néztem. És ott volt még egy. Odébb még még kettő. Egy kisebb ménesre való. Nem csupán egyetlen trójai faló létezett. Hanem kilenc, tíz, tizenegy... legalább tizenkettőt láttam.

A gondolataim elszabadultak, én pedig nem próbáltam megfékezni őket.

Hagytam, hadd repüljenek oda, ahová akarnak. Tudták, mit csinálnak.

A kép egy részét megkaptam. Az egész még nem jött össze, ám az első

részletet már láttam.

De kezdjük a legfontosabbal. Van Owent hívtam, és megkérdeztem:

– Ki van magával?

– Ritter.

– Küldje vissza a kompokhoz! Robertset és Evanst is. Mondja meg nekik, hogy töltsenek meg vízzel minden elérhető kannát és edényt!

Töltsék tele a tartályokat! Szerezzenek vizet, amennyit csak tudnak! És zárják el az összes ennivalónkat! Ettől a pillanattól kezdve csak a saját készleteinket fogyasztjuk. Nem eszünk és nem iszunk semmit – de semmit, megértették? –, ami kortárs forrásból származik. Én a nyugati falon vagyok, a kék lovas zászló alatt. Idejönne? A lehető leghamarabb!

– Úton vagyok.

Leont hívtam, aki hűségesen őrizte a kompokat, és ugyanazokat az utasításokat adtam neki.

– Weller és Ritter segítenek – tettem hozzá –, majd később elmagyarázom. Egy kicsit elfoglaltak vagyunk, de nagyon fontos az, amit mondtam!

– Vettem az adást – felelte higgadtan, és ekkor egy kicsit magam is lenyugodhattam.

Petersonnak is szóltam, és pár perccel később Tim, Guthrie, Van Owen, Kal, Markham és jómagam egy fa árnyékában ültünk a halpiac melletti kis téren. Fojtott hangon beszéltünk, bár senki sem járt a környékünkön.

A város kiürült. Tíz év után csak azok maradtak a falak között, akik nem tudtak járni.

Peterson elemelt pár lapos cipót, mivel egyikünk sem reggelizett.

– Mi ez az egész? – kérdezte aztán.

– Hát, kezdjük ott, hogy... trójai faló, az nincs.

A társaim bólogattak. Láttam rajtuk, hogy ők is csalódottak. Az igazság kiderítése mindig fontos, viszont mindenkinek szüksége van mesékre.

– Bár ez nem teljesen igaz – folytattam. – Nem egy trójai faló van, hanem tizenkettő. Gondolkodjanak egy kicsit!

– Van odakint tíz-tizenkét ló – felelte Kal. – Ezekre gondolsz?

– Igen. A lovak értékesek. Nagyon értékesek. A harci kocsi húzására betanított lovak drága kincsek. Ezek meg itt hagytak tizenkettőt. Miért?

– Mert öregek. Vagy sebesültek. Nem éri meg hazavinni őket.

– Akkor miért nem vágják le, kockázzák fel és eszik meg őket a hazaúton? A világnak ezen a részen senki sem evett sok húst mostanában.

– Azért, mert valami bajuk van – vélekedett Van Owen. – Igen, ez az.

– Pontosan! – vágta rá Peterson, és hirtelen izgatott lesz. – Ha olvastátok Homéroszt, az *Íliász* dögvésszel kezdődik. Először a kutyák betegszenek meg, aztán a lovak, aztán az emberek. Apollón haragjának tulajdonították a csapást. Ezek a lovak betegek.

Itt átvettem a szót.

– És a trójaiak, akik éhesek, ráadásul nem ismerik Homérosz írásait, beviszik a lovakat a városba. Levágják őket. Felajánlják az isteneknek a húst – amiből először a papok esznek. A katonák kapják az oroslánrészt, a maradékot szétosztják a nép között. Egy modern kori tehénből ezer embert lehet megetetni.

Ne kérdezzék, honnan tudok ilyen dolgokat! Tudom, és kész.

– Egy ilyen, kétségkívül vézna lóból, mondjuk, hatszáz embernek jut egy-egy adag. Legalább. Az több mint hétezer ember. Ennyien lesznek közvetlenül megfertőzve. A legtöbben katonák. És itt még nem áll meg a dolog. A vér a csatornába csorog. A kutyák és a macskák felnyalják, aztán bekóborolják a várost, és tovább terjesztik a betegséget. Senki sem mos kezét rendesen. Egy pék kézbe veszi a bacikkal teli húst, aztán nekilát megsütni a reggeli kenyeret. Amit mások megesznek. Több évi háborúskodás és rossz táplálkozás után ezek az emberek legyengültek.

Huszonnégy óra múlva gyakorlatilag a város összes lakója hányni és fosni fog. Jó, biztos lesznek páran, akik enyhébb tünetekkel megússzák, és valószínűleg kevesen fognak belehalni, viszont nem lesznek olyan állapotban, hogy védekezzenek.

Elhallgattam, és törtem magamnak még egy darab kenyeret.

– És aztán mi lesz? – vetette fel Kal. – Rendben, a város pár napig szarban fog úszni, de ez mennyiben probléma?

– Annyiban, hogy ha a görögök visszatérnek, nem lesz itt senki, aki fel tudna emelni egy kardot.

– De miért? Miért jönnének vissza a görögök? Azt mondd, szándékosan hagyták itt a lovakat? Hogy megfertőzzék az embereket?

Aztán majd visszatérnek, és elfoglalják a várost?

– Nem tudom – vallottam be, és hirtelen csikorogva ráfékeztem, mígnem megálltam. – Egyszerűen nem tudom.

– Nem – szólalt meg ekkor Guthrie. – Nem számít, hogy a trójaiak képesek-e megvédeni magukat, vagy sem. Ha a görögök felbukkannak, a trójaiak szépen visszahúzódnak a falak mögé, bezárják a kapukat, és meglapulnak. Egy dolgot biztosan tudunk, méghozzá azt, hogy a falak és a kapuk szinte áthatolhatatlanok, akár védik őket, akár nem. Biztosan kint tartják a támadókat addig, amíg a bentiek talpra állnak.

– Ez igaz, órnagy. Tehát, ön azt gondolja, hogy a görögök egyszer s mindenkorra eltakarodtak?

– Igen. Szerintem egyszer s mindenkorra eltakarodtak.

Hallani véltem a fogaskerekek csikorgását, mialatt a társaim továbbra is töprengtek és küzdöttek, hogy összeegyeztessék a legendát a ténnyel. És ha nekünk ekkora problémát okozott, elképzelni sem tudtam, mit fognak szólni a modern kor emberei, amikor megtudják, hogy nem volt itt sem Helené, sem trójai faló, sem hősök, sem istenek, csak egy jó hosszúra nyúló csetepaté, ami

sosem dőlt el, és a végén egyszer csak leállt. Az emberek szeretik a meséiket – a legendáikat. Nem egykönnyen mondanak le róla.

Sóhajtottam egyet, és ismét megszólaltam:

– Nos, nekünk mindenesetre sok dolgunk van még. Mindaddig, amíg nem eszünk és iszunk kortárs kaját és piát, nem lesz bajunk.

Figyelmeztessük a társainkat, és folytassuk a munkát!

Visszamentünk a falakra.

Mostanra már elindultak befelé a lovakkal. Mai szemmel nézve vézna nyomorultak voltak – a kor jellegzetes lovai. Nagy fej, hordótest, cingár láb. A fejüket mélyen lelógatták, de amúgy nem látszottak betegnek.

Ezek szerint a legendának ez a része igaz volt. A trójaiak maguk zúdították a bajt a saját nyakukba.

A következő rész is igaznak bizonyult. A Skaiai kapu felett magányos alak állt, mindkét karját feltartva. A királyi család többi tagja – mínusz Parisz – a szivárvány összes színét felvonultató ruhákat, valamint

temérdek aranyat és ékkövet viselt, ez a nő egyszerű, fehér ruhát, mintha a külseje egyáltalán nem érdekelte volna. Míg a körülötte álló nők bonyolult frizuráját ezüst és arany fésűk és tűk rögzítették, addig az ő arany-vörös haja szerteszét állt.

A hangja tisztán csengett, úgy hasított az általános lármába, mint a harsona rikoltása. A szavait nem értettem, de valamennyien tudtuk, hogy ki az a fiatal teremtés.

Kasszandra állt ott, Priamosz lánya, egyike annak a csupán két embernek, akik figyelmeztették a trójaiakat, hogy ne hozzák be a lovakat a városba. És senki sem hallgatott rá.

A szépségének köszönhetően Apollón beleszeretett, ám amikor Kasszandra elutasította – ezt sose csinálják egy istennel! –, Apollón kettős átokkal sújtotta. Az első az volt, hogy Kasszandra lássa a jövőt. A második, és alighanem ez lehetett a durvább, hogy senki se higgyen neki.

Ezekben a percekben biztosan nem hittek neki. Akár a király lánya, akár nem, ő csupán az a bolond Kasszandra volt, aki mindig hülyeségeket zagyvál. Az emberek nevettek és mutogattak. És ismét nevettek.

Kasszandra még hangosabban kiabált.

Az emberek még hangosabban röhögtek.

Aztán, a kiabálás kellős közepén, hirtelen elhallgatott. Leeresztette a karját, elfordította a fejét, és egy pillanatig úgy éreztem, hogy egyenesen engem néz.

Nem tudtam elfordítani a tekintetemet. Akartam, de nem ment.

Aztán Guthrie rám szólt, és ezzel megtört a varázs.

A dolog alaposan megrázott. Beléptem az őrnagy mögé, ahol Kasszandra nem láthatott, hogy legyen egy perc nyugtom.

A lovakat ünneplő tömeg követte. Szerinte a városban a hentesek már javában fenték a késüket. A papok tüzet gyújtottak. Trója bulira készült.

Ájulásig tartó bulira.

Mi természetesen az utcákat jártuk. Hülyék lettünk volna nem ezt tenni.

Ha nem ettünk és nem ittunk semmit, nem eshetett bajunk.

A muri akkor kezdődött, amikor a nap a láthatár alá ereszkedett.

Előszedték az utolsó, gondosan őrzött készleteket, és az emberek kivágták az ablakon az önmérsékletet. Tíz hosszú, keserves év után végre ünnepelhetek.

És csakugyan ünnepeltek. Az egész város egyetlen óriási utcabállá vált.

Minden lámpát meggyújtottak. Az ital patakokban folyt. Sülő hús illata

szállongott mindenfelé. Az emberek hosszú sorokat alkotva táncoltak az utcán, találomra fel-felkaptak valakit, megpörgették és letették, ahogy épp a kedvük diktálta. Sok pár húzódott be a sötét kapualjakba, és biztosra vettem, hogy egy egész új generáció fogan meg ezen az éjszakán.

Minden téren égett legalább egy nagy tűz, és az emberek kanyargó sorokban várakoztak. A sülő lóhús illata kellemesnek bizonyult, de egyikünk sem érzett kísértést. Amúgy meg kihirdettem, hogy aki eszik a helyi kajából, azt kötél általi halálra ítélem. Személyesen ellenőriztem a készleteinket, és tudtam, hogy Kal is megtette ugyanezt az olívaliget másik oldalán. Ez volt az egyetlen lehetőségünk, hogy lássuk az itteni eseményeket, és nem akartam elbukni azért, mert a csapatom fele kifekszik.

Így aztán ide-oda mászkáltunk a tömegekben, nevettünk, táncoltunk, filmeztünk – jómagam pedig azon töprengtem, hogy mi a fene következik.

Még sosem vettem részt olyan küldetésben, ahol ilyen helyzet állt elő.

Rendszerint különleges eseményekhez ugrunk, és máris tudjuk nagyjából, hogy mi fog történni. A kisebb részletek néha nem stimmelnek, de ha például elugrunk Hastingsba, 1066-ba, tudjuk, hogy a normannok fognak győzni. Azt nem tudjuk biztosan, hogyan,

és kideríthetjük, hogy ki kapott nyilat a szemébe, de a lényeg, hogy tudjuk, a végén a normannok győznek.

Ahogy Penrose professzor mondta egyszer nekem: a munkánk veszedelmes, de megjósolható.

Most pedig, fogalmunk sem volt, hogy mi lesz a történet vége. Bármilyen történhetett. Egész izgalmas volt. Ezt ki is mondtam, mire Guthrie csak a szemét forgatta.

Éjfél tájban hazazavartam a társaságot. Számítottam rá, hogy páran ünneprontónak neveznek ezért, de mindenki teljesen kifáradt. Hajnal óta talpon voltunk.

És meg is éhezünk rendesen. Kétpofányit lenyeltem Markham szörnyű

kotyvalékából, mire rádöbbsentem, hogy mit művelek.

Aztán mindannyian lefeküdtünk.

Másnap korán ébredtem. Egy darabig csak feküdtem, a halványuló csillagokat néztem, és továbbra is az előző napon töprengtem, főleg azon, hogy mi az, amit nem vettem észre. Egy idő után hallottam, hogy a többiek mocorogni kezdenek, és felültem. Ezen a reggelen Roberts és Markham voltak a teafelelősök. Én félrevonultam a magaméval, a hátamat egy olíva fának vetve letelepedtem, és tovább gondolkodtam.

És nem jutottam semmire. Egyszerűen nem láttam, hogy mi lesz a történet vége. Mostanra persze a város lakóinak többsége a csatornák felett guggolt és nyögött, és híg ürülék csorgott minden létező felületre. Azok pedig, akik netán megúszták az ételmérgezést, pokolian másnaposak lehettek. Biztosra vettem, hogy páran meg fognak halni – a legyengült állapotuk miatt talán sokan –, de annyian nem, hogy Trója elessen.

Még mindig volt valami, amiről nem tudtam.

Maradt kenyerünk az előző napról, és azt ettük sajttal, aztán terveket szőttünk erre a napra.

Peterson és az emberei az alsóvárost vették célba. Én visszamentem a falra, Guthrie kíséretében.

Leon – áldás fejére – önként vállalta, hogy marad, és vigyáz a két helyszínre.

– Nem vagyok múltjáró – közölte vidáman –, kábé annyira vagyok hasznos, mint az ötödik kerék a kocsin. Menjetek, gyermekeim, szóródjatok szét! Keressétek meg utatokat a világban, és tegyétek azt, amit a múltjárók egész álló nap tenni szoktak! Én itt maradok, a lábamat felcsapva üldögélek majd a kellemes árnyékban, de ígérem, éber leszek.

Mindig, minden pillanatban.

Peterson horkantott egyet, és útnak indultunk. Megint Guthrie-t kaptam, aki szokásához híven hallgatott.

Furán éreztem magam. A szél elállt, de ez nem okozott megkönnyebbülést. Minden zártnak és levegőtlennek érződött. A hangok valahogy tompán és torzan szálltak felénk. Reméltem, hogy később érkezik némi huzat a tenger felől. Még a forró szél is jobb volt, mint ez a fojtogató hőség.

Édes istenem, mi ment az előző éjszakán ebben az ősi városban! Nem kellett ide a görögök, Trója máris úgy nézett ki, mintha átgázolt volna rajta egy hadsereg. Emberek feküdtek az árnyas zugokban, falfehéren, a ruhájukon foltokkal, amelyek eredetéről nem óhajtottam gondolkodni. Egy meztelen férfi arcra borulva hevert egy ki tudja, miféle tócsában. Tüzek füstje szállongott a szeméttel teli utcákon. Jószerevel senki sem volt talpon. Pár szerencsétlen – valószínűleg rabszolgák – a tűző napon dolgozott, jellemzően vizet

húztak. Viszonylag jól néztek ki, már ahhoz képes, hogy rabszolgák voltak. Aligha kaptak az előző esti fertőzött húsból. Valahol a közelben valaki öklendezett, aztán még durvább hangokat hallottam. Egy férfi felnyögött és átkozódott.

A falakon maroknyi őr állt, akik megroskadva támaszkodtak a lándzsájukra. Az, amelyik mellett elmentem, lehunyva tartotta a szemét.

Aligha lehetett jól, ha elaludt a tűző napon.

És meleg volt. Rohadás meleg volt, hát még ahhoz képest, hogy még csak a délelőtt közepén jártunk. Éreztem, hogy verejték csorog a hátamon.

Még Guthrie-nak is gyöngyözött a homloka, pedig ő nem szokott izzadni.

Anélkül, hogy összebeszéltünk volna, bevonultunk egy magas falszakasz árnyékába.

Kinéztem a síkságra, és az azon túli, üres tengerre. Pár ember odakint mászkált, a hulladékban keresgéltek.

A város lassan ébredezett mögöttem. Egyre több ember jelent meg az utcákon. El kellett végezni bizonyos feladatokat: az állatokat meg kellett etetni, vizet kellett húzni, satöbbi. A város lassan, nehézkesen, de életre kelt.

Múlt az idő, és türelmesen hallgattam a fülemben folyó csevegést – semmi rendkívüli.

Lassan haladtak, igyekeztünk mindvégig az árnyéksávban maradni.

Hoztunk magunkkal vizet, de egyszerre csak egy-két kortyot ittunk. Mert mindketten tudtuk, hogy amikor elfogy, nem lesz több. Nem

vállalhattuk a kockázatát annak, hogy trójai vizet igyunk.

Éppen készültem javasolni, hogy keressünk egy hűvösebb helyet, ahol megebédélhetünk, amikor Guthrie-ra pillantottam. Nagyon sápadt volt, és verejték csorgott az arcán.

– Jól van, őrnagy? – kérdeztem hirtelen támadt aggodalommal.

Összeszedte magát, de látszott rajta, hogy kínlódik.

– Igen. Igen, jól vagyok – felelte, ám nyomban megingott, és még több szín szaladt ki az arcából.

– Ian, maga beteg.

– Nem, az nem lehet. Nem ettem és nem ittam mást, mint a többiek.

Nem vagyok rosszul, nincs hányingerem, vagy ilyesmi. Csak olyan... furcsán érzem magam.

A tekintete is furcsa volt – mintha gondolatban messze járt volna.

– Ezt hallotta? – kérdezte hirtelen.

– Mit?

– Le kell mennünk a falról!

– Miért?

– Nem tudom – felelte, és nem nézett rám. A lábára szegezte a tekintetét, és a fogait csikorgatva, halkán beszélt. – Le a falról! Azonnal!

Nem vitatkoztam. Régóta ismertem már őt. Odatereltem a legközelebbi lépcsőhöz, és levergődtünk az utcaszintre. Megpróbáltam árnyékos helyre juttatni Guthrie-t, arra gondolva,

hogy talán napszúrást kapott, de ragaszkodott hozzá, hogy egy nyílt területen maradjunk, a halpiacnál, és nem tudtam rávenni, hogy elmozduljon onnan.

Tényleg nem az az idő volt, amikor az ember boldogan ácsorog a napon.

És tényleg átok meleg volt. A khitónomból facsarni lehetett a vizet. A sós verejték kegyetlenül marta a szememet.

Az őrnagy elkapta és nagy erővel megszorította a karomat. Az ujjai mélyen belevájtak az izmomba.

– Szóljon nekik, Max! – suttogta rekedtes hangon. – Menjenek nyílt területre! Távolodjanak el az épületektől! Mondja meg nekik, hogy menjenek el az épületek közeléből!

Hallottam már ilyesmiről, de nem igazán hittem el.

Bekapcsoltam a kommunikátoromat, és megszólaltam:

– Itt Maxwell. Vörös kód. Vörös kód. Vörös kód. Távolodjanak el minden épülettől! Keressenek szabad területet, és maradjanak ott! Azonnal induljanak! Most rögtön! Vége.

Kutyák kezdtek vonyítani szerte az egész városban. Először egy, aztán egyre több zendített rá. Körülnéztem, de nem láttam semmit, ami okot adott volna erre. Rikácsoló madárraj röppent a levegőbe, tett egy kört, aztán eltűnt.

Döbbsen forgolódtam. Ian a fejét markolászta, és halk, fojtott nyögés szakadt ki belőle.

A csend szinte fülsüketítő volt.

A hőség elviselhetetlen súllyal nehezedett rám.

A világ visszatartotta a lélegzetét.

Az istenek még vártak.

Aztán valahonnan a lábam alól, a mélyből, ijesztő hangot hallottam.

Mintha egy bika bömbölt volna.

Földrázó Poszeidón ébredezett.

Ó, istenem, tudtam, mi következik. Átéltém már földrengést.

Éppen csak annyi időm maradt, hogy felkiáltsak:

– Földrengés! Mindenki hasra!

És a föld megmozdult. A létező legrosszabb ok miatt.

Először csak finom remegést lehetett érezni, és arra gondoltam, hogy talán nem is lesz olyan rossz, aztán a talaj mind jobban rázkódott, egyre nagyobb erővel és kilengésekkel.

Leguggoltam, és próbáltam megőrizni az egyensúlyomat. A hang iszonyatos volt. A föld dübörgött és megint dübörgött. Mindenfelől agyagedények csörömpölését hallottam, aztán hangosabb reccsenéseket és dobbanásokat, ami azt jelezte, hogy a bútorok elmozdulnak vagy felborulnak. A rengések egyre erősebbek és hangosabbak lettek, és az épületek kezdtek összedőlni. Először az apró sárkunyhók adták meg magukat. Porfelhőbe veszve roskadtak le, aztán a nagyobb építmények következtek – leomló kövek döngésétől kísérve összeomlottak.

És ugyanolyan hirtelen, mint ahogyan kezdődött – vége lett.

Rövid időre nyomasztó csend támadt.

Aztán felhangzottak az első sikolyok.

Feltápászkodtam a földről, és Guthrie-hoz siettem. Hozzám hasonlóan őt is összetört téglák pora borította.

Felsegítettem, és megkérdeztem tőle:

– Megsebesült?

– Nem. Hát ön? – kérdezett vissza, és ebből tudtam, hogy visszakaptam a régi, az igazi Iant.

– Nem – válaszoltam, bár az én kicsi szívem majdnem kiugrott a bordáim közül. Hajlamosak vagyunk magától értetődőnek venni azt, hogy a talaj szilárd a lábunk alatt, és kissé meglepődünk, amikor kiderül, hogy nem az.

Guthrie megtörölte az arcát, amivel pont semmire nem ment, és körülnézett.

– A kurva életbe, ez durva volt – dörmögte halkán.

Igaza volt. Az épületek vagy egyes részeik törmelékhalommá váltak.

A fák lehetetlen szögben megdőlvé álltak. A téren óriási hasadék futott végig, alig néhány lábbal mellettünk.

– Ian, tudta, hogy ez lesz?

– Nem. Csak azt, hogy valami nincs rendben. A nyomás a fejemben...

nem láttam. Nem hallottam semmit, csak a dübörgést. Most már megszűnt.

Hallottam már erről a jelenségről. Egyes emberek előre megérik a viharokat, hát akkor mások miért ne érezhetnék meg a földrengéseket?

Thészeusz, Athén királya, magának Poszeidónnak a fia meg tudta jósolni a

rengéseket. És hallottam történeteket Amerikából – nyilván még a határok lezárása előtt –, olyan emberekről, akik állították, hogy képesek ugyanerre. Bár, ha jobban belegondolok, ugyanaz az ember, aki ezt mesélte, azt is állította, hogy odaát a focimeccs úgy megy, hogy a fiúk a kezükben fogják a labdát, és szaladnak vele – ez mennyire hihető?

Csendesen álltam, levergettem a port a ruhámról, és vártam, amíg Guthrie begyűjtötte a jelentéseket. Miután végzett, kikapcsolta a kommunikátorát, és biccentett egyet.

– Semmi súlyos sérülés.

A nap forrón sütött. Felnéztem az égre, amiből a borzasztó forróság minden színt kiszívott.

Körös-körül emberek léptek ki az épületekből. Tele voltak sebekkel, zúzódásokkal, de magukkal hozták a gyerekeiket, a családi értékeiket, vagy azt, amit éppen a kezükben tartottak az előző percekben. Az arcuk megdöbbenést és értetlenséget tükrözött, és miután meglátták a pusztítást, félelmet is. A helyzetből mit sem értő gyerekek sírtak és jajgattak. Az asszonyok sikoltoztak. A férfiak kiabáltak, és hiábavalóan kaparták a törmeléket.

Én levertem és elképedten bámultam őket. Minden ösztönöm arra biztatott, hogy segítsek. De mit tehettem volna? Guthrie oldotta meg a problémát: karon fogott, és vontatni kezdett.

– Gyerünk innen, Max!

Évekkel korábban, Franciaországban egy katonai kórházban dolgoztam, amikor az kigyulladt. Még most is emlékszem a pánikra, amikor a tehetetlen emberek kitántorogtak a füstből és lángok közül, egyenesen a mély sárba, hogy aztán tehetetlenül futkossanak körbe-körbe, veszélybe sodorva magukat és másokat.

Itt is ugyanez történt. Akkor megpróbáltam segíteni, és most úgy éreztem, megint meg kéne tennem.

– Ian...

De ő könnyörtelen volt. Csak húzott, és meg nem állt. Mondjuk, neki volt igaza. Nekem elsősorban a sajátjaimról kellett gondoskodnom, de hogy csak elfussak magatehetetlen, összetört emberek – gyerekek – mellett, amikor segítséget kérnek tőlünk...

Valahogy visszavergődtünk a kompokhoz.

Leon elénk jött. A saját szabályunkat megszegve, gyengéden megsimogatta a karomat, és megkérdezte:

– Minden rendben?

Bólintottam, és gyors fejszámolást végeztem. Mindenki jelen volt, és többé-kevésbé épen, ami a St. Mary-sek esetében kábé a legjobb, amiben reménykedhetünk. Markham nyomókötetést viselt a fején. Úgy nézett ki, mintha a fejére esett volna egy lezuhanó téglá, bár őt ismerve arra is láttam esélyt, hogy megint megcsípte egy feldühödött liba.

Úgy döntöttem, hogy mára elég lesz ennyi.

11

EGÉSZ éjszaka folytatódtak az utórengések, különböző erősséggel és időtartamban. Kint ültünk, a fullasztóan meleg éjszakában, és nyitva hagytuk a kompok ajtaját arra az esetre, ha sietve kellene távoznunk. És az iszonyat hangjait hallgattuk, amelyek a máris romba dőlt városból szálltak felénk. Hallottuk, hogy a távolban dühös hullámok ostromolják a partot.

Senki sem aludt egy percet sem, és egy órával napkelte előtt ismét szétszéledtünk.

Folyamatos kapcsolatot tartottam fenn Van Owennel, aki a városba vezetett egy csapatot. Jelentette, hogy mindenütt súlyos károkat lát, ám a fellegvár épületeit, bár szorosan össze voltak zsúfolva, jobban megépítették, és kevesebb sérülést szenvedtek.

Guthrie és jómagam a délelőtt közepe táján visszatértünk a kompokhoz üres lemezekért, és ekkor ismét megtörtént.

Az őrnagy az egyik pillanatban még teljesen rendben volt, de hirtelen a fejéhez kapott, és felhördült.

Éppen csak annyi időm maradt, hogy elkiabáljak egy figyelmeztetést, amikor kipattant a nagy rengés. Nagyon durva volt, és nem állt le. A talaj remegett és rángatózott. A föld szinte nyögött fájdalomában. Mindannyian elterültünk. Hallottam, hogy a kompokban a felszerelés kizuhog a tárolókból.

Az ilyen rengések rendszerint pár másodpercig tartanak, bár gyakran tűnik úgy, hogy sokkal tovább.

Ezúttal nem. A föld rettenetes erővel rázkódott. Hallottam, hogy az olívaliget másik oldalán épületek omlanak össze.

Iszonyatos hangok szálltak felénk a város felől. Emberi sikolyok.

Rémült állatok bőgése. Az összeomló épületek látszólag végeérhetetlen robajlása, mialatt Ilium tetőtlen tornyai meginogtak és ledőltek. Aztán a máris éktelen dübörgés és morajlás annyira felerősödött, hogy a saját kiáltásunkat sem hallottuk.

A földön fekvé összegömbölyödtem, a kezemmel eltakartam a fejemet, és, mint mindenki más, igyekeztem kibírni, ahogyan csak tudtam.

Valahogy mindig ilyennek képzeltem a világvégét.

A talaj rándult még egy utolsót, és ezzel véget ért.

Senki sem mozdult. Továbbra is hallottam a lehulló tárgyak csörömpölését. Aztán – a sikoltozást leszámítva – minden elcsendesedett...

Feltápáskodtam, és levertem a khitónomról a port, a koszt, a törmeléket.

A közelemben az emberek sorban talpra álltak, és felsegítették egymást.

Csodával határos módon egy-két kisebb sérüléssel megúsztuk. Schillernek kificamodott a csuklója, amikor elesett. Markham több vágással és zúzódással gyarapította máris látványos gyűjteményét.

Köhögtem és port köptem, aztán megszólaltam:

– Főnök, légy szíves, futtass le teljes körű ellenőrzést a kompokon!

Leon bólintott, kidörgölte a port és még a jó isten tudja, mit a hajából, és belépett a Hármasba.

– Miss Van Owen, hogy állnak a dolgok a maguk tájékán?

– Megdöbbszentő módon teljesen rendben. Kicsit porosak és megviseltek vagyunk, de igen, minden rendben – válaszolta, és rátért arra a témára, amit mindketten fontosabbnak tartottunk. – Max, ide kell jönnie. Eltűnt.

Totálisan megsemmisült.

– Micsoda? Mi semmisült meg?

– A Skaiai kapu. Teljesen elpusztult. És mindkét oldalán magával rántotta a fal egy-egy jókora szakaszát. Nincs ott más, csak egy halom törmelék. A felsővárosban is súlyosak a károk. A palota nyugati része leomlott. Athéné szobra ledőlt. A nagy torony padlón van, és megsérült a ciszterna. Mindenhol víz van. Tüzek törnek ki

mindenfelé. Fel kell hoznia ide még pár embert. Egy pillanat... mi van?

– Mi van? – kiabáltam szinte magamon kívül. – Mi történik? Jelentést!

– Max, hajók közelednek. Több száz. A fekete hajók. A görögök visszatérnek.

Hát persze... Valószínűleg már tegnap visszafordultak, az első rengés után. Mivel fennállt a szökőár veszélye, biztonságos kikötőt kerestek, és ez esett a legközelebb.

– Mennyi időnk van?

– Mielőtt ideérnek? Kábé fél óránk, talán egy kicsivel több.

A hullámokkal futnak, és a hátukba kapják a szelet.

– Az elsődleges feladata, hogy gondoskodjon az emberei biztonságáról –

hadartam izgatottan –, de annyi anyagot kérek erről, amennyit csak be lehet gyűjteni!

– Meglesz – ígérte Van Owen higgadtan, és megszakította a kapcsolatot.

Mindenkit bevettem. Leon a kompoknál maradt. A sérült, de működőképes Schillert az őrnaggyal és Petersonnal a Skaiai kapuhoz küldtem, hogy megfigyeljék és dokumentálják a partraszállást. Markham és Prentiss velem jöttek a fellegvárhoz.

– Kevesebb mint harminc percünk van – mondtam végül. – Amint a görögök partot érnek, nyomás a kompokhoz! Ez a múltjárókra is vonatkozik. Nem érdekel, hogy éppen felfedezték, Agamemnón valójában nő, és hogy Helené Odüsszeusszal hancúrozott az utóbbi

tíz évben. Amint az első görög trójai földre teszi a lábát, elindulnak. Megértették?

Bólintottak, és szétszóródtunk.

Amikor elhúztam mellette, Leon elkapta a khitónom szegélyét, és rám szólt:

– Az isten szerelmére, legyél nagyon óvatos!

Ez kábé úgy hangzott, mintha azt mondta volna a víznek, hogy lesz szíves dombnak felfelé folyni, de azért bólintottam. Annyira siettem, hogy azt hiszem, még csak arra sem vettem a fáradságot, hogy rendesen ránézzek Leonra.

Amint elindultunk, megszólaltak a harsonák. Előbb egy, aztán a többi is rázendített.

Körös-körül, az egész városban harcba hívták a férfiakat. Minden férfit.

Láttam fiatal fiúkat, akik akkora karddal rohangáltak, mint ők maguk.

Mindenki felfegyverkezett valamivel, ha mással nem, akkor furkósbottal.

Az asszonyok felkapták a gyerekeiket, és pincékbe vagy melléképületekbe rejtették őket, majd sebtében felmarkolt háztartási eszközökkel felszerelve őrködtek az ajtók előtt.

Trója lakói fegyverkeztek. Hogy védjék magukat és az otthonaikat. De én tudtam, hogy semmire sem mennek vele.

A szívem megszakadt értünk. Egy tíz évig tartó háború. Dögvész.

Földrengés. Pusztulás. És most védtelenek voltak. A görögök visszatértek.

Az már bizonyosnak tűnt, hogy az istenek magukra hagyták őket ezen a napon.

Előre láttam, hogy ez nem a legendák dicsőséges győzelme vagy hősi veresége lesz. Hanem mézszárlás. A trójaiak túlságosan legyengültek ahhoz,

hogy ellenálljanak, ráadásul idejük sem volt felkészülni, így nem maradt semmi esélyük. Mintha az apokalipszis mind a négy lovasa összegyűlt volna ezen a napon, ezen a helyen, hogy végignézze a leghatalmasabb város megsemmisülését.

Sikoltozó emberekkel teli tömegeken nyomakodtunk át. Számos épület még állt, vagy legalábbis részben, de alig tudtunk tájékozódni, annyira ellepte a törmelék az utcákat.

A városlakók életének romjain másztunk át.

A Dardán kaput senki sem őrizte. A katonáknak fontosabb dolguk is akadt. Beléptünk a fellegvárba, ahol nem uralkodott akkora vakrémület, mint az alsóvárosban.

Férfiak rohantak a megmaradt falak felé. Tüzek égtek mindenütt. A szél hamut és port sodort magával.

Markham ragaszkodott hozzá, hogy maradjunk együtt, azzal érvelve, hogy ő nem az a csecsemő a Salamon-sztoriból, és nem képes kettévágni magát. Átvillant az agyamon a gondolat, hogy a mi drága Mr.

Markhamünk nem csupán átokmód jól ért a munkájához, hanem sokkal tanultabb, mint hinni szoktuk.

Lefilmeztük a romos épületeket, főleg Athéné templomát, ami súlyosan megsérült: az egyik oldala levált, és meredek szögben kifelé dőlt. Ha a legendák igazak – és az utóbbi napok után ki tudta volna megmondani, hogy melyik igaz, és melyik nem –, akkor

Kasszandra és más trójai nemes asszonyok a szentélyben kerestek menedéket. Bizonyosnak tűnt, hogy annak sem lesz jó vége.

Filmeztünk, amennyit csak tudtunk, és Markham úgy terelt és siettetett minket, mint egy ideges pásztorkutya. Hallottam, hogy Prentiss a rögzítőjébe beszél. Találtunk egy rést az épületek között, és átmásztunk a leomlott köveken, hogy láthassuk azt, ami a síkságon történik.

Van Owennek igaza volt. A görögök visszatértek: szinte repültek a partra zúduló, erős hullámokon. A több száz hajóból álló fekete, sűrű falat még százak követték. A vitorlák kifeszültek ugyanabban az erős szélben, ami port és hamut vágott a képünkbe.

Prentiss lefilmezte a hajókat. Én a romba dőlt városról készítettem felvételeket. Markham, mit sem törődve a történelmi hűséggel – ahogyan arra csakis a biztonsági részleg munkatársai képesek –, az egyik kezében kábítópisztolyt szorongatott, a másikban vastag botot, és nyugtalanul toporgott.

– Max... – nyögte végül, amikor már nem bírta tovább.

– Igen, végeztünk. Gyerünk!

Fogalmam sincs, hogyan történt. Mindenesetre, Prentiss megcsúszott.

A bal lába kiment oldalra. Felkiáltott fájdalmában, elesett, és mialatt ügyetlenül talajt fogott, elejtette a kameráját.

Markham azonnal mellette termett.

– Fel tud állni?

– Igen, persze. Áááá! Nem.

– Hadd emeljem fel!

– Nem az a baj. Beszorult a lábam!

Markham átadta a fegyverét, és onnantól én őrködtem, bár senki sem figyelt ránk. Mindenkit lefoglalt az, hogy biztonságos helyre jusson.

Markham leguggolt, és felmérte a helyzetet.

– Nagyon fáj?

– Nem. Csak beékelődött oda.

Az *oda* egy rés volt két fehér mészkőtömb között, amelyek nemrég még a palota déli oldalán álló, pompás épület falát alkották.

Markham megmozgatta Prentiss lábát.

– Ez milyen volt? – érdeklődött aggodalmasan.

– Kurvára nem esett jól.

– Meg tud szabadulni a szandáljától?

– Nem.

– Azért csak próbálja meg, rendben? Nem szívesen amputálnám a lábát.

Még nem reggeliztem.

Felálltam, és elnéztem a tenger felé. A hajók már nagyon közel jártak.

– Srácok...

– Várjon egy kicsit! – kérte Markham, azzal benyomta a botja alsó részét a kisebbik kő alá, és felfelé nyomta a felső végét. A jó öreg Arkhimédész, meg az emelője.

A kőtömb hajszálnyit emelkedett, és visszaereszkedett.

A hajókat már csak néhány méter választotta el a parttól. A város zaja morajlássá erősödött. Az emberek százával másztak át a falak maradványain, és futottak a síkságon, azt remélve, hogy elmenekülhetnek a támadók elől.

– Próbálja újra! – mondtam Markhamnek. – Azt hiszem, nem várhatunk tovább.

– Menjenek! Mind a ketten – hadarta Prentiss. – Beszorultam. Ha várnak, nem érik el a kompokat. Inkább egy halott legyen, mint három!

– Hallgasson! – förmedt rá Markham. – Ilyen ügyekben csak azok szavazhatnak, akik nem dugták bele a lábukat egy lyukba.

A tenyerébe köpött, megmarkolta a botot, és felfelé feszítette. Nem sokra ment, úgyhogy én is beszálltam. A tömb megint megemelkedett.

– Még egy kicsit! – kiabálta Prentiss. – Mindjárt megvan!

Markham hangosan nyögött az erőlködéstől.

Tőlem jobbra az első hajók kifutottak a homokra, és a görögök tucatjával ugrottak le róluk. A viselkedésükből világosan látszott, hogy fogalmuk sincs, mi történt a városban a távollétük alatt. Nem azért jöttek vissza, hogy támadjanak. Csupán menedéket kerestek a Földrázó elől.

Most viszont végignéztek a leomlott falakon, a romba dőlt városon, a szervezetlen lakosságon, és nyilván alig hitték el, és hogy ekkora mázlijuk van. Arra készültek, hogy gyorsan kialakítanak egy hídfőt, és védik, amíg muszáj. A legvadabb álmaikban sem jelent meg az, hogy a város így az ölükbe hullik.

A trójaiak ekkor talán még megúszhatták volna. A görögök sem tudtak eligazodni az eseményeken. Úgy sejtettem, hogy ha a város lakói összeszednének egy kellően nagy sereget, levonulnának a régi görög állásokhoz, és még visszaszoríthatnák a görögöket a tengerbe.

De a sokkos állapotba került trójaiak betegek, sebesültek és szervezetlenek voltak, és kiszállt belőlük minden harci kedv. Nem tudtam, hol vannak a vezérek. Hektór meghalt, Priamosz menedéket keresett valahol, Aineiasz pedig kifelé tartott a városból, hogy aztán Karthágó felé vegye az irányt. Nem volt semmi esélyük.

Meghallottam egy hangot: valaki bikaként bömbölve parancsokat osztogatott. Gyanítottam, hogy Agamemnón lehet az, és éppen támadásra vezeti a katonáit. Harsonák zengtek. A görögök fülsértő üvöltéssel végigsöpörtek a parton, egyenesen a leomlott kapu felé, és mindenkit lemészároltak, aki az útjukba került.

Az emberek sikoltoztak, és visszamenekültek a városba.

– Gyerünk – lihegte Markham –, sikerülnie kell!

Megint felfelé feszítettük a botot, és a tömb ismét emelkedett.

– Ez az! – kiáltotta Prentiss.

A hóna alá nyúltam, és húzni kezdtem. Markham rekedtes hangon hörögte:

– Siessenek... már nem sokáig bírom!

– Mindjárt megvan!

– Naaaahhh! Csúszik! Húzza ki, Max! Húzza már ki!

Csak húztam és húztam Prentisst, aki a kőnek támasztotta a szabad lábát, és eltolta magát tőle.

– Kihúzná végre, a kurva életbe! – kiabálta Markham. – Jó volna, ha még lehetnének gyerekeim!

Minden erőmet beleadva húztam Prentisst, mire végre kiszabadult, és a lendülettől mindketten hanyatt estünk. Markham visszaengedte a követ, és zihálva állt.

– Akkor, összegezzük! – mondtam elégedetten. – Van egy múltjárónk, akinek sérült a lába, és egy biztonsági őrünk, aki heresérvet kapott.

Rosszabb is lehetne.

Prentiss felkapta a kameráját, és futásnak eredtünk. Gyorsan kellett mozognunk. A kompok a város másik végében vártak ránk. Csüggedten bámultuk a romos alsóvárost.

– Ott kellett volna hagyniuk – fakadt ki dühösen Prentiss.

– Jól van – vágott vissza Markham. – Szeretné, ha visszadugnánk a kő

alá?

El kellett tűnnünk a városból, amilyen gyorsan csak lehetett.

A fellegrárból jól láttuk a görög sereget, ami a síkságon átvágva haladt a Skaiai kapu felé. Vagy inkább arrafelé, ahol nemrég a kapu állt.

A trójaiak gyülekeztek. Gyengék voltak, de nem adták fel. Mindenki szerzett magának valamilyen fegyvert. Egy kisebbfajta csapat megpróbálta tartani a kaput, amíg megérkezik az erősítés.

– A Dardán kapun megyünk ki – közölte Markham, és abba az irányba tolt minket. – Egy darabig a keleti fal mentén haladunk,

majd átvágunk a kompokhoz. Ha sikerül tíz percig tartaniuk a kaput, lesz esélyünk.

Mozgás!

A lehető leggyorsabban siettünk végig az utcákon, félretaszítva a harc elől fejvesztve menekülő embereket. Hogy miben reménykedtek, hol találnak menedéket, azt elképzelni sem tudtam.

Kisebb-nagyobb törmelékhalmozatokat kerülgetve haladtunk, néha pedig át kellett másznunk némelyiken. Narancssárga lángok táncoltak mindenfelé, és a körülöttünk lévő épületek felől tüzek ropogását hallottam. Savanyú füst marta a torkomat, és kegyetlenül csípte a szememet. Egész idő alatt

hallottam a közeledő görögök ordítását. Meddig tudják tartani a védők a Skaiai kapu helyén emelkedő törmelékhalmozatot?

Erre a kérdésre a válasz úgy hangzott: nem sokáig. Mindannyian tudtuk, hogy ez a vég. De a trójaiak talán kitarthattak addig, amíg mi elhúzzunk innen.

Tíz-tizenkét férfi rohant el mellettünk. A kezükben kardot és pajzsot tartottak, de arra már nem jutott idejük, hogy felvegyék a páncéljukat.

Talán ők mozdítottak el valamit, nem tudom. Mindenesetre, a tőlem balra álló, máris megdőlt épület még jobban megdőlt. Pillanatokkal később az utcai oszlopfolyosó leomlott. Markham elkapta Prentisst, és jobbra rántotta. Én pedig balra ugrottam. Az épület összedőlt. Sűrű porfelhő

csapott fel, kövek és törött gerendák zúdultak az utcára.

Fuldokolva köhögtem, és hirtelen rájöttem, hogy Markham a nevemet kiabálja:

– Max! Hall engem?

– Igen! – feleltem, azzal lesöpörtem magamról egy kisebb törmelékhalmot, és feltápászkodtam.

– Hol van?

– A romhalmaz másik oldalán. Jól vagyok. Nem tört el semmim.

– Átmegyek magáért!

– Ne! Maradjon ott! Ez a halom teljesen instabil. Menjenek tovább!

Átküzdöm magam a szomszéd utcába, és utolérem magukat.

– Max...

– Ez parancs, Mr. Markham! Menjenek!

Hát, elmentek.

Kiráztam a stólámat – ennél feleslegesebb dolgot még sosem csináltam

–, és kiutat keresve körülnéztem. Átnyomakodtam két fagerenda között, amelyek az emeletet tartották, és egy olyan helyiségben találtam magam, amely teljesen nyitott volt az ég felé. A falak megrokkadtak, de az ajtó szemöldökfája sértetlen maradt. Nagyon óvatosan, nehogy meglökjek valamit, átmentem ott, és eljutottam valahová, ami kisebbfajta terasz lehetett. Egymásra dőlt oszlopok heverték a földön. Körülnéztem, és mindenütt láttam az eget. Az ügy egyszerűnek tűnt: csak át kellett préselnem magam a legstabilabbnak tűnő résen. Felnéztem, és azt láttam, hogy még mindig átkozottul sok minden szakadhat a fejemre, ha túlságosan elkapkodom a dolgot.

Aztán észbe kaptam. Az isten szerelmére, ötvenezer vérszomjas görög üget felém, és tényleg nem számít, hogy egy törmelékhalom

alatt halok meg, vagy lándzsára szúrva, nem igaz?

Belevetettem magam a legszélesebb részbe, és rángatózva nyomultam át rajta. Éles kövek nyomódtak a bordáim közé. Megvágtam és lehorzoltam a tenyeremet. A khitónom beleakadt valamibe. Nem volt idő vacakolni, így csak rántottam egyet rajta. A hátam mögül zuhogó kövek baljóslatú dübörgését hallottam.

Nem volt vesztenivalóm. Minden erőmmel toltam magam – túl nagy erővel –, és fejjel előre kizuhantam egy meglepően tiszta járdára.

Felemeltem a fejem, és körülnéztem. Athéné temploma velem szemben állt. Az egyik fala továbbra is örült szögben dőlt kifelé, bár a fából ácsolt előcsarnok és a főépület java része sértetlennek látszott.

A másik irányban állt a Dardán kapu, és mialatt odanéztem, éppen benyomultak rajta az első görögök, fegyverrel a kézben, és mindenre elszántan.

Reméltem, a múltjárók istene gondoskodott róla, hogy Markham és Prentiss biztonságosan elérjék az alsóvárost. Ott jobb esélyeik voltak.

Felmertem magam a kövezetről, és az árnyékokban mozogva átlibbentem a szentélyhez. Az elülső fahomlokzat ép maradt. Az ajtó nyitva állt, és én besurrantam.

Vártam pár pillanatig, amíg a szemem hozzászokott a félhomályhoz.

Csend uralkodott idebent, és kellemesen hűvös levegő vett körül.

Hátranéztem, és azt láttam, hogy a katonák szétszóródnak a téren. Tudtam, hogy pillanatokon belül itt lesznek, és égnek a vágytól, hogy fosztogassanak.

És hogy megerőszakolják a nőket.

Eszembe jutott – elég későn –, hogy milyen sorsra jutott Kasszandra, és alighanem a többi nő is, akik itt, a templomban kerestek menedéket. Ha létezett hely, ahová nagyon nem kellett volna bejönnöm, akkor ez volt az.

És már rohadtul késő volt.

A katonák már a lépcsőn csattogtak felfelé.

A fal mentén haladva eloldalaztam egy távoli sarokig, ahol lekuporodtam, és magamra borítottam a stólámat. Azt reméltem, hogy talán – de csak talán – a kincsekkel és a nemes asszonyokkal fognak foglalkozni, és békén hagyják a szegény rabszolgát.

Csak hülyítettem magam.

És ekkor beléptek az ajtón.

Ha a legendák igazak, akkor az elsőnek érkező, a vezetőjük Lokriszi Aiasz volt, a Kis Aiasz. Bár, ha ő volt a „kis”, akkor az istenek tudták, mekkora lehet a másik, a Nagy Aiasz.

Benyomultak a szentélybe, és megálltak.

Mostanra a szemem tökéletesen alkalmazkodott az itteni fényviszonyokhoz, és sokkal jobban láttam.

Pallasz Athéné szobra a csarnok bejárattal szembeni végében állt, és egy porral teli fénykéve vetült rá a mennyezet felől. Ez nem az a nagy, nyilvános szobor volt, ami megsemmisült a földrengésben. A kisebb, sokkal intimebb alkotás az istennő kettős természetét jelenítette meg: a jobb kezében lándzsát tartott, a másikban guzsalyt. Törött lámpások vették körül, amiken látszott, hogy sebtében rakták össze és gyújtották meg őket.

A fényesre csiszolt márványpadlón olajtócsák terjengtek, és törött cserepek heverték, a földrengés szomorú emlékei. Az Athéné körül

táncoló fényfoltot leszámítva a csarnok többi részére sötét árnyék borult.

Hogy ekkor mi történt, arról több, egymásnak ellentmondó leírás született az idők folyamán.

Egyesek azt állították, hogy Kasszandrát erőnek erejével szakították el a Palladióntól, Trója elpusztíthatatlanságának jelképétől, de most láthattam, hogy az az ősi szobor nincs itt. Talán soha nem volt, mivel a jelenlegi alkotás úgy nézett ki, mint ami már régóta azon a helyen áll. Ha a legendák igazak – és miért ne lennének azok –, akkor a Palladiónt ezekben a percekben csempészte ki Aineiasz a városból, hogy aztán végül eljusson Rómába. És talán... talán... ha más legendák igazak – és miért ne lennének azok –, onnan átkerüljön Britanniába. A leszármazottja, Brutus viszi majd oda, akiről a szigetország a nevét kapja. Valahol mélyen talán mindannyian Trója gyermekei vagyunk.

Íme, hogy mi történt valójában.

Kasszandra és az udvarhölgyei a szobor lábánál gyűltek össze. A nagy Athéné pislogás nélkül nézett át a fejük felett.

Egyre több görög katona dübörgött be a templomba, ebbe a belső terembe, ebbe a szentélybe. A márványfalak visszaverték a hangjukat, és akármekkora lármát csaptak odakint, az istennő jelenlétében azonnal elhallgattak.

Sokáig semmi sem történt. A görögök onnan, ahol álltak, nem láthattak engem. De Kasszandrát és a többi nőt jól látták. Látták a szobrot és a

templom kincseit. Látták azt, amiért jöttek.

Csak az istennő jelenléte miatt fogták vissza magukat.

Mit fognak csinálni?

Az egyik asszony lépett egyet feléjük. Rendkívül tekintélyesnek tűnt, és ebből ítélve amondó vagyok, hogy Theanó lehetett, Athéné papnője és egy király leánya. Királyi család tagja volt maga is, a saját jogán. Évekkel korábban a férje, Anténór szót emelt a háború ellen.

Beszélni kezdett, ceremóniákon és ünnepeken edződött hangja könnyedén betöltötte a jókora teret.

Senki sem mozdult.

Theanó ismét beszélt. Kasszandrára mutatott, aki maga is úgy állt, mint az istennő, és vörös haja szinte ragyogott a lámpák fényében. Ekkor első

ízben tisztán láttam az arcát. Tényleg gyönyörű volt, az az intenzív, lélegzetelállító szépség. Egyszer ott álltam Stuart Mária előtt, akit szintén körülengett a tragikus sors aurája.

A fürkész tekintetek láttán Kasszandra dacosan felszegte az állát, de egy pillanatra sem engedte el Athéné lábát.

Mert ez volt a törvény. A szentély törvénye. Mindenkire vonatkozott, a legalacsonyabb sorban élő rabszolgától a birodalom királyáig. Mindaddig, amíg meg tudta érinteni az istennőt, Kasszandra a védelme alatt állt. Így szólt a törvény.

Kivéve a mai napot. Ezen a napon nem léteztek törvények. Ezen a napon sok minden örökre megváltozott.

A csodás templomban továbbra is csend uralkodott. Aiasz végül rántott egyet a fején. Tudtam, hogy Theanót futni hagyták. A legendák szerint ő és a férje elvitorláztak Aineiasszal és a Palladiónnal.

Nem mindenki volt ennyire szerencsés. Ezekben a pillanatokban Priamoszt szabályosan felaprították Zeusz templomában. A csecsemőt, Asztüanaxot kitepték az anyja karjából, és ledobták a városfalról. Hektór már halott volt. Parisz sorsáról semmit sem tudtam.

De Theanót megkímélték.

Nem úgy Kasszandrát.

Végignézte, hogy a többi nő kivonul a Templomból. Egyedül Theanó nézett vissza rá, majd ő is eltűnt. Eltűnt Trójából és a Történelemből.

Kasszandra magára maradt.

Tudtam, mi fog történni. Ahogyan ő is. Ahogyan mindenki más. Azt kívántam, bárcsak tehetnék valamit. De nem lehetett. Nem tehettem

semmit. Még csak nézni sem akartam. Megint eszembe jutott az a pillanat a városfalon. Amikor rám nézett.

Aiasz lassan megközelítette Kasszandrát, és mondott neki valamit, ami parancsnak hangzott.

A fiatal nő kinevette. Dacolt vele.

Aiasz nem engedhette meg magának, hogy elveszítse a tekintélyét.

Megint lépett egyet előre, belemarkolt Kasszandra hajába, és húzni kezdte.

Az emberei felhördültek.

Ilyen szentségtörést elkövetni az istennő jelenlétében...

Kasszandra még szorosabb fogást vett a szobron.

Aiasz egyre nagyobb erővel húzta. Kasszandra feje hátrafeszült. Az inak messze kidagadtak a nyakán, de nem engedte el a szobrot.

Aiasz ekkor a másik kezével is belemarkolt a hajába, és ekkor már valóban erősen húzta. Kasszandra fejbőre megfeszült. A bal keze csúszni kezdett. Aztán a jobb is.

Mindenki hallgatott. Nem hallatszott más, csak Aiasz ritmikus zihálása.

Kasszandra mindkét keze lassan lecsúszott Athéné sima lábáról.

És ekkor... ekkor Kasszandra kissé elfordította a fejét, és rám nézett.

Egyenesen rám.

Megint.

Ezúttal sem tudtam elfordítani a tekintetemet. Kasszandra beszélt hozzám. *Az én nyelvemen...*

Látlak téged,

Aranyszemű lány,

Idő nagy eseményeinek figyelője,

Kleió szeretettje.

Siess álmaidat siratni,

Mert ma mind meghalnak,

S a szíved majd kihűl.

És mire a levelek lehullnak,

Az aranyszemű lány

Elhagyja ezt a világot,

Hogy soha vissza ne térjen.

Mialatt kimondta az utolsó szavakat, a keze elvált a szobortól, és innentől nem állt az istennő védelme alatt.

Aki semmit sem tett, hogy megakadályozza ezt az iszonyatot.

A temploma meggyalázását. Ami jellemző az összes istenre, akit csak fel tudunk sorolni. Nem számít, hogy kicsi, helyi istenek, akik egy odvas fában laknak a falu határában, akik ismerik az embert, az anyját, és az anyja anyját, egészen vissza, az idők kezdetéig. Vagy a nagy, hímvárú, égi istenek, a maguk szigorúságával és kegyetlenségével. Minden isten ugyanolyan. Odáig vannak azért, hogy imádják őket, és a ceremóniáikért, és a lenyűgöző épületekért, de amikor valakinek valóban szükségük van rájuk – soha nincsenek ott.

Athéné biztosan messze járt. Jó, később az örületbe kergette Aiaszt ezért a gyalázatért, de hol kódorgott, amikor Kasszandrának szüksége volt rá? Hol volt Apollón, aki szerelmes volt a lányba? Hol volt bármelyikük?

Ott kuporogtam abban a sötét sarokban, és Kasszandra szavai visszhangoztak a fejemben. Az átká az volt, hogy soha, senki nem hitt neki. De én igen. Ezen a napon végre kapott valakit, aki hitt neki. Később megjósolja a saját és Agamemnón halálát – és továbbra sem fognak hinni neki. Csak én.

Aiasz kivonszolta a templomból. Még ő sem volt kész arra, hogy a végsőkéig elmenjen egy templomban. Nagyon sokáig hallottam Kasszandra sikolyait.

A görögök elkezdtek kifosztani a templomot.

Én pedig nem tudtam eldönteni, hogy mit csináljak: menjek vagy maradjak?

Egyelőre senki sem látott meg. Reméltem, hogy ez így is marad.

Aztán rám talált egy apró termetű, rusnya bőrű alak, akiből hagyma- és kecskeszag áradt. Félrevonult, hogy vizeljen, és belém botlott.

Ezt is kösz, Athéné!

Nagyon vigyáztam, hogy ne csináljak zűrt. Ne álljak ellen. Ne adjak nekik semmilyen kifogást. Az ilyen helyzetre szóló utasításaink teljesen egyértelműek. Húzd meg magad! Hajtsd le a fejed, tartsd a szádat, és várj, amíg megmentenek!

Kilökdöstek a templomból néhány másik nővel együtt, akik ugyanolyan kócosak és porosak voltak, mint én.

Az immár meztelen Kasszandrát a téren át a kapu felé húzták. A kapzsi Agamemnón magának akarta. És ezzel a végzetet zúdította a saját

nyakába.

A fülemben megszólalt Markham:

– Max? Mi történik?

Óvatosan felemeltem a kezem, és megkopogtattam a fülemet. Ezzel jeleztem, hogy nem tudok beszélni.

– Bajban van?

Egy koppintás.

– Értem. Tartson ki! Megyünk magáért.

A katonák felsorakoztattak minket, nyilván azért, hogy kiválasszák a zsákmányt. Aiasz viszont, noha már megszerezte a magáét, nem volt abban a hangulatban, hogy ezt megengedje az embereinek is, és dühösen kiabált velük. A fél pofáján vörös sáv húzódott végig, amit folyton megtapogatott. Idegesnek és haragosnak tűnt. Mit mondhatott neki Kasszandra? Vagy az istennő máris elvetette az elméjében az örület magvait?

Hirtelen Guthrie hangja zengett a fülemben.

– Max, még a fellegvárban van?

Koppintás.

– Csak húzza meg magát, Max! Ne keveredjen bajba! Kimentjük.

Vigyázzon magára! Komolyan beszélek. Ismerem magát.

A templomi kincsek jókora halomban álltak az udvaron, a közeli épületekből származó zsákmánnyal együtt. Aiasz csak egy futó pillantást vetett rájuk, míg minket, nőket még ennyire sem méltatott. Amit, őszintén szólva, meg tudtam érteni. Elég pocsókul festettünk: a hajunk szétállt, véresek voltunk, és annyira elborított minket a por, hogy gyakorlatilag azt sem lehetett megállapítani rólunk, hogy nők vagyunk, hát még kiválasztani közülünk a csinosakat.

Múlt az idő. A kincshalom egyre nagyobb lett, Aiasz szemmel látható örömére. Egyre több nőt tereltek közénk, ami jól jött nekem. Mindig igyekezzenek beleveszni a tömegbe! Néhányan átölelték magukat mindkét karjukkal, előre-hátra dülöngéltek, és jajgattak.

Mivel úgy ítéltém meg, hogy egyelőre biztonságban vagyok, a csapatom többi tagjára fordítottam a figyelmemet. Megint koppintottam egyet a fülemben.

– Max? Mi a baj? Úton vagyunk.

Átöleltem magam, dülöngéltem, és jajgattam.

– Jelentést! – mondtam közben.

– Mindenki biztonságban van. Vannak sebesültjeink. Némelyik komoly, de nem életveszélyes. A Hármas és az Ötös hazavitte a sérülteket. Black előkészíti a Hatost. Markham, Ritter és én megyünk magáért.

– Ne! Dugó van. Elvisznek minket a hajókhoz. Ott szedjenek fel!

– Szó sem lehet róla.

Tudtam, mi jár a fejében: könnyen megtörténhet, hogy nem érek el a hajókig.

– Ez parancs, őrnagy.

Hallgatott, de igazam volt. Nem volt semmi értelme, hogy felküzdjék magukat idáig, kiszabadítsanak, és együtt visszaverekedjük magunkat a kompokig. Jobbnak tűnt az, ha hagyjuk, hogy a görögök levigyenek innen, ők pedig menet közben valahogy kiszednek a sorból.

– Értettem – felelte végül Guthrie.

Egész nap a tűző napon üldögéltünk. Néha egy-egy utórengés nyomán leomlott még néhány fal, de a tér közepén viszonylag biztonságban voltunk. Előregörnyedve kuporogtam, és gondoskodtam róla, hogy mások mögött legyek. Először próbáltam megfigyelni, hogy mi folyik körülöttem. Sőt, még az is megfordult a fejemben, hogy bekapcsolom a kamerámat, de azzal ordítva hívtam volna magamra a bajt. Gondosan elraktam az apró készüléket egy titkos zsebbe, mert azt aztán végképp nem akartam, hogy egy jövőbeni régész egyszer majd kiásson egy három és fél ezer éves, csúcsminőségű 3D-s kamerát, aminek az aljába illegálisan belekarcoltam a monogramomat.

Mint említettem, kezdetben próbáltam figyelni, de ahogy teltek az órák, a sok ember halálának látványa és a hangok túl soknak bizonyultak. Az öregeket, a betegeket, a sebesülteket, és bárkit, akinek nem tetszett a képe, ott helyben kivégezték. Egy gyors dőfés a lándzsával, és a szerencsétlenek elterültek a véráztatta porban. Az utcákon rémült emberek és haldoklók sikolyai visszhangoztak.

Azt csináltam, amit a többi nő. Az arcom elé vontam a stólámat, és látszólag megadtam magam a kétségbeesésnek.

Amikor a délután lassan estébe fordult, elindítottak minket. A fojtogató hőség nem enyhült. Megpörkölődtem a napon, és nem voltam biztos abban, hogy amikor eljön a pillanat, képes leszek munkára fogni megmerevedett lábamat.

Aztán pár dőfés egy lándzsa tompábbik végével meggyőzött arról, hogy igen, képes vagyok rá.

– Elindulunk – mondtam halkán.

– Készen állunk – válaszolta halkán az őrnagy.

És valóban elindultunk.

A baj akkor kezdődött, amikor elértük azt, ami megmaradt a Dardán kapuból.

Hátul voltam, és nem láttam tisztán, hogy mi van előttünk, de amikor a kapu közelébe értünk, az elöl haladó nők hirtelen megtörték a hallgatást, és olyan jajgatásba kezdtek, hogy égnek állt a szőr a karomon. Mások is rázendítettek. A nyakamat nyújtogatva próbáltam kideríteni, hogy mi a fene folyik ott.

Az őreink, akik nyilvánvalóan bonyodalomra számítottak, benyomultak közénk, és dühösen ordibálva, dőfésekkel, illetve ütésekkel hajtották tovább a foglyokat.

Nem sokra mentek vele. A menetoszlop lelassult, végül teljesen megállt.

A jajgató nők megtépték ruhájukat, és körmeikkel felhasították arcukat.

A kapu maradványain Parisz meztelen holtteste állt, a kezét-lábát szétvetve. Levágták a nemi szervét. Legalább harminc nyílvessző állt ki belőle, az egyik egyenesen a szemébe fúródott. Élő céltáblának használták.

A lába körül elterülő, legyekkel teli vértócsa méretéből ítélve hosszú időbe telt, mire meghalt.

Nem harcoshoz méltó halál volt ez.

A rohadékok!

Egy nő kiugrott a sorból, és rohant, hogy belemerítse a stóláját a vérbe.

Pár pillanatig úgy tűnt, hogy a mi kis vonulásunk teljes zűrzavarba fullad.

Más nők is futásnak eredtek. Aiasz parancsot kiáltott, és a katonái könyörtelenül levágták azokat, akik elhagyták az oszlopot. Úgy feküdtek ott, mint az elhajított rongybabák, a vérük undorítóan vörös volt a szürke porban.

Rémülten, sokkos állapotban összetömörültünk, gyakorlatilag egymáshoz bújtunk. Az oldalamhoz tapadó lány hevesen reszketett.

Nagyon fiatal volt még. Porral lepett haja az arcába lógott, nagy, sötét szeme ide-oda villant. Görcsösen rángatózva kapkodta a levegőt, és bármelyik pillanatban megadhatta magát a hisztériának. Mások is követhették a példáját, és akkor nagy bajba kerülhattünk.

Megfogtam a lány kezét, és megcsíptem a hüvelyk-, illetve a mutatóujja közötti bőrlebensyt. Összerándult, a torkán akadt a lélegzet, aztán, nem

csekély megkönnyebbülésemre, potyogni kezdtek a könnyei. Az arca elé húzta a stóláját, és elfordult tőlem.

Soha többé nem láttam. Manapság néha eltűnődöm azon, hogy mi történhetett vele.

Kikerültük a holttesteket, kimentünk a kapun, és a főutcán vonultunk a külső védőfalon tátongó rések egyike felé.

Korábban sosem láttam egy város halálát. És soha többé nem akarom látni.

Az alsóváros szinte eltűnt. Még ekkor is tüzek égtek sokfelé, és köhögve vágunk át a füstfelhőkön. Félig elégett tetemek heverték mindenfelé. Az egyik ablakból egy asszony holtteste lógott. A felsőteste érintetlen maradt, de a lába csontig elégett. Eszembe jutott, hogy sok nő pincékbe és melléképületekbe rejtette a gyermekeit, és elgondolkodtam azon, hogy vajon mit értek el vele. Halott és megcsonkított katonák feküdtek az úton.

Tisztán éreztem a vér fémes szagát. Hullahalmokon másztunk át. Legyek zümmögtek mindenütt. A tőlem balra lévő asszony folyamatosan sikoltozott. Mereven előreszegeztem a tekintetemet, és azt figyeltem, hogy hová rakom a lábamat.

A füsttől újra és újra köhögnünk kellett. A levegőben ráadásul hamu és por szállongott, ami belopakodott még a ruhánk ráncaiba is, és mind vastagabb rétegben lepte a hajunkat. Nem volt nyálam, amit lenyelhettem volna, és égő fém ízét éreztem a számban. Mindenkit és mindent vastag, szürke mocsok borított.

A nők és a gyerekek sorait leszámítva sehol sem láttam élő embert az alsóvárosban. Kezdtém féltetni a csapatomat. Körülöttem a többi

nő megint sírt és jajveszékelt. Én pedig gyorsan kihasználtam a lármát.

– Őrnagy?

– Max, nem látjuk magát. Mindannyian ugyanúgy néznek ki.

Igaza volt. A ruhánk színei nem látszóttak a por miatt. Még a hajunk is szürke volt. Az arcunkon is vastagon állt a kosz. Könnycsíkokat láttam a körülöttem lévő arcokon.

– Hol vannak, őrnagy?

– Én a Skaiai kapunál. Ritter kint a síkságon, Markham pedig a Déli kapunál.

– Én is a Skaiai kapunál vagyok.

És ebben a pillanatban elfogyott a szerencsém, mert ugyanaz a rusnya kis féreg, aki rám talált a szentélyben, valamiért nem tűrte, hogy halkan

mormoljak, és keményen odavágott a lándzsája nyelével, egyenesen a képembe.

Azt hittem, megvakultam. Azt biztosra vettem, hogy eltört az orrom.

Oldalra tántorodtam, és elestem volna, de két nő elkapott, és megtartott.

Mindhárman gyanítottuk, hogy aki nem képes járni, az máris halott.

Próbáltam nem pánikolni. Ian Guthrie nem volt messze. Tudtam, hogy rám talál. Nyomjelzőt viseltem – mint minden társam –, és ha az őrnagy elég közel került hozzám, könnyen megtalálhatott, akár felismert, akár nem. Így aztán a körülmények dacára derűlátó maradtam, mígnem kitántorogtam a síkságra, és amint a látásom

kitisztult, első ízben felmérhettem Trója vereségének léptékeit. Ezer és ezer fogoly –

elsősorban nők – ült, feküdt vagy állt a lassan araszoló sorokban... több ezren voltak.

Sóhajtottam egyet.

Úgy mégis, hogy a francba fognak megtalálni engem a fiúk...?

12

A SZEMEM pillanatok alatt bedagadt, és az orrom akkorára duzzadt, mint egy teniszlabda. Ha egyszer a kezem közé kapom azt a ronda kis patkányt... bár valójában szívességet tett nekem, mert innentől a vérző

orromhoz szoríthattam a stólámat, így remekül takarhattam a számat.

– Most hagyom el a kaput. Nyugat felé tartunk. Kábé harminc nő.

Három ór.

Vánszorogtunk még egy darabig. A két nő nem akart elengedni, én pedig nem erőltettem. Ismertem ezt a dolgot. Válsághelyzetben segíts valakinek!

Ez az elme egyfajta védekező mechanizmusa. Lehetővé teszi, hogy valami másra gondoljunk. Köszönetem jeléül megsimogattam a kezüket.

A part felső hajlatán álltunk meg. Az őreink a lándzsájukra támaszkodva álltak, és az orrukat piszkálták. Néha odakiáltottak egymásnak. Veszélyes időszak volt ez. Nem ügyeltek rájuk tisztak, és bizonyosnak tűnt, hogy hamarosan elkezdenek unatkozni. És akkor szórakozni akarnak.

– Max, üljön le!

Leültem.

Rövid szünet következett, majd:

– Most álljon fel!

Felálltam, és körülnéztem.

– Megint üljön le!

Leültem, de sajnós magamra vontam a rusnya törpe figyelmét.

Felemelte a lándzsáját, de mielőtt elintézhetett volna, ismét megindultunk.

A görögök ekkor már az üzletre gondoltak. Hosszú sort alkottunk.

Körülottem a passzív kétségbeesés átadta a helyét a végső elkeseredésnek.

A nők harcolni kezdtek a gyermekeikért, a csecsemőikért és a szabadságukért. Öngyilkosság volt minden mozdulat, de ez nem állította meg őket. Sokan inkább azt választották, hogy meghaljanak itt, a parton, a városuk előtt, semmint a görögök elhurcolják őket. Katonák érkeztek, a sorok közé rontottak, ahol ütöttek és rúgtak, és szélsőséges esetben

gondolkodás nélkül végeztek a bajkeverőkkel. A homokot számos helyen vörösre festette a kiömlő vér.

A kegyetlen forróság miatt a katonák türelmetlenek és szomjasak voltak.

Néha kiválasztottak valakit, hogy példát statuáljanak a többiek előtt...

Az én sorom lassan araszolt előre. Hogy mi felé, azt nem láttam. De azt tudtam, hogy másodperceim maradtak. Ha a társaim nem találnak rám hamarosan... ha egyszer felkerülök az egyik hajóra... ha eljutok odáig egyáltalán. Ez nem mindenkinek jött össze. Hol vannak már a biztonságiak? Az előttem álló két nőt elrángatták valahová.

Lehajtottam a fejemet, és lesújtottan pislogtam két, ócska szandálba bújtatott, mocskos lábra. Valaki felhúzott, nem éppen kíméletesen. Egy kéz megragadta az államot, és ide-oda forgatta a fejemet, mintha a gazdája alaposan meg akarná nézni az arcomat. Aztán az illető megforgatott.

Tetőtől talpig végigtapogatott, hogy felmérje, mennyit érek.

Aztán meghallottam egy halk hangot:

– Én vagyok.

Alig láttam valamit, de a hangot megismertem.

– Ez fájni fog. Sajnálom – mondta Guthrie. – Essen össze!

A következő pillanatban pofon vágott, mire az egész nyilallás és lüktetés újra kezdődött. Nem esett nehezemre összeroskadni, és az őrnagy a vállára emelt, mint egy liszteszsákot. A többi katona röhögve elkiabált tanácsaitól és biztatásától kísérve távolodtunk a parttól.

– Jelentést! – hörögtem fejjel lefelé lógva, mialatt mindkét karom lefelé nyújtva himbálózott a fülem mellett.

– Van Owen csapata már ugrott. Markham és Ritter velük mentek.

Mindenki megvan, és mindenki jól van. Peterson még itt van a Nyolcassal.

Minket vár.

Guthrie itt abbahagyta.

A nyakamat rátettem volna, hogy Leon nem ment el nélkülem.
Valami nem stimmelt.

– És Farrell főnök?

– Valószínűleg a kompan fog várni minket, mire odaérünk.

Nem kérdeztem többet. Más dolgok jártak a fejemben. Olyasmik, hogy hogyan kéne átjutnunk egy romba dőlt, égő városon, amiben hemzsegnek a részeg, feltüzelt katonák, akik bosszút akarnak állni tíz év minden nyomorúságáért és megaláztatásáért.

Nem volt könnyű. Az összes görög zsákmánnyal megrakodva a part felé tartott. Guthrie káromkodva és lökdösődve váltott át a tömegeken, valahogy úgy, ahogyan a lazac úszik felfelé a patakban. Páran elkapták a karját, és ráförmedtek.

Erre ő rácsapott a seggemre, és a legtisztább kaledóniai nyelven válaszolt. Mindenki röhögött, engem leszámítva.

Olyan ernyedten lógtam, ahogy csak bírtam, és próbáltam a lehető

legkevésbé vonzónak látszani, nehogy mások is kedvet kapjanak egy menethez. És ez legalább sikerült, mert a katonák még egy utolsó röhögéssel folytatták útjukat.

A kapu egy kőhalom volt, amiből törött gerendák álltak ki. Guthrie nehézkesen átmászott velem a kisebbfajta dombon. Felemeltem a fejemet, és hátrafelé figyeltem, hogy baj esetén figyelmeztessen az őrnagyot. Füst szállt felénk, és kegyetlenül csípte a torkomat.

Attól, hogy fejjel lefelé lógtam, az agyam kegyetlenül lüktetett. Guthrie páncélja a bordáim közé vágott. Alig tudtam lélegezni. A szemem úgy bedagadt, hogy szinte teljesen bezáródott, továbbá alvadt vérrel vegyes takony lógott az orromból, és belekeveredett a

hajamba. Ugyanakkor éltem, és ha nem is tudhattam biztonságban magam, nagyobb biztonságban voltam, mint tíz perccel korábban.

Guthrie talált egy zárt zugot, ami távol esett a tömegek fő útvonalától, és óvatosan lerakott a földre. A szememet lehunyva ültem, mialatt ő

vigyázva megtörölte az orromat és az arcomat – sokkal több gyengédséggel, mint amennyit vártam tőle.

– Nem hiszem, hogy eltört az orra, de beszerzett egy világklasszis monoklit – dörmögte halkán. – Lát egyáltalán? Hány ujjamat mutatom?

– Hetvenhármát.

– Jó, majdnem eltalálta. Nagyon fáj?

– Egy kicsit. Olyan az arcom, mintha fel akarna robbanni – feleltem, és az járt a fejemben, hogy én leszek az első nő a Történelemben, akivel a tulajdon orra végez.

– Gyorsabb lesz, ha viszem magát. De fájdalmasabb is.

– Csinálja, ahogy akarja, őrnagy!

Az a Trója, amit ismertem, felismerhetetlenné vált. Holttestek heverték mindenütt, akár az összezúzott, elhajított bábok. Kevesen távoztak gyors és könnyű halállal. Sokakat agyontapostak vagy a beáradó görögök, vagy a menekülő városlakók.

Az egyik csatornában egy kicsi, rózsaszín kéz feküdt.

Narancssárga lángokat láttam mindenütt, és a szél égő hús bűzét sodorta felém.

Az utcákat a háború szemete borította. Bútorok darabjai, döglött háziállatok, összetört tetőcserepek és elhajított fegyverek. Láttam

falakba fúródott nyilakat, törött dárdákat, szilánkokra fröccsent edényeket, halott embereket – itt minden vagy darabokban volt, vagy semmit sem ért. Vagy halott volt. Minden, ami bírta némi értékkel, odakint volt a parton, és behajózásra várt.

Néha távoli, haragos kiáltásokat hallottam, jókedvű dalolást, vagy a rettegés sikolyait, de Guthrie teljes biztonságban vágott át velem Trója füstölgő romjain.

A nyíltabb területeken való átkelés idegtépő volt. Bárki belénk küldhetett egy nyilat.

– Rakjon le! Ha futok, gyorsabbak leszünk.

– Nem hiszem, hogy tud futni. És ha így fekszik rajtam, jobban takar engem, mint egy pajzs.

Az olívaliget melletti házak lángoltak. Az ajtóban két elszenesedett holttest feküdt. Még ma is emlékszem, hogy a tűz milyen hangosan ropogott a máskülönben csendes alkonyatban. Az üzletet kifosztották.

Néhány edénydarab hevert a földön, de minden más eltűnt.

És a fogadó... az apró fogadó, amelyben Héliosz és Heliké éltek...

Guthrie lerakott, és körülnéztünk.

– Ugye érti ezt a dolgot – morogta rekedtes hangon, és elfordult.

Az embereket darabokra vágták. Leszámítva Helikét. Őt egyben hagyták.

Kiáltást hallottunk a hátunk mögül. Két görög bukkant fel a sarkon.

Mindketten borostömlőt markolásztak, és készen álltak megvédeni a területüket a betolakodóktól. Amikor megláttak engem, a szemük felragyogott.

Guthrie kézmozdulatokkal jelezte neki, hogy örömmel megosztózik velük a zsákmányán, ha cserébe kap pár korty bort, és feléjük lökdösött.

A bal oldali felé lépkedtem. Guthrie elővette a kábítópisztolyát, és leterítette a vele szemben közeledőt, aztán a másikat is kiiktatta egy időre.

Nem szabad megölnünk az embereket. Sosem jó ötlet megtizedelni az őseinket.

– Gyerünk! – mondta Guthrie, és karon fogott, aztán átvágtunk az olívfák között. Szörnyű hőség tombolt, és a füsttől már a könnyeim csorogtak. Folyamatosan forogtunk, hogy minden irányt figyeljünk, de senki sem mozgott körülöttünk. A falusias területek nem ígértek annyi zsákmányt, mint a városiak. Egy olívfát nem lehet kitépni a földből és hazacipelni.

A Nyolcas sértetlen maradt. Azok után, amiken nekem köszönhetően átment az évek során, pár lángnyelvnél és néhány részeg katonánál több kellett volna neki, hogy gondjaink legyenek. Az ajtó kinyílt, és Peterson fedezett minket, amíg odaértünk.

Most, hogy biztonságban voltam, nem tudtam tétlenül várni. Le kellett foglalnom magam, hogy ne gondoljak arra, ami a parton történik. És ami velem történt volna, ha Guthrie nem húz ki a bajból.

– Köszönöm, Ian – mondtam neki halkán, és megérintettem az alkarját.

Lehúzta a fejéről lopott sisakját, levette a mellvértjét, és mindkettőt a földre dobta. Az arca megfeketedett a füsttől, és verejtékben úszott.

– Megtiszteltetés és kiváltság, Max.

Rávigyorogtam, és megjegyeztem:

– Mondjuk, ez a frizura nem jó a sisakviseléshez.

Erre ő a vállamra csapott.

Peterson mindkettőnket megvizsgált, és kijelentette:

– Semmi idegen tárgy.

Beléptünk a kompba.

Farrell főnök egy szál se.

Odadobtam Guthrie-nak egy vizespalackot, egy másikat alaposan meghúztam, majd Petersonhoz fordultam:

– Jelentést kérek!

– Mindenki biztonságosan távozott. Már csak a Főnököt várjuk, és mi is megyünk.

– Hol van?

Feszengve toporgott. Nem tudta.

Mi a fészkes fenét gondolt Leon? Mit képzelsz, mivel szórakozik?

Kinyitottam a tárolót, és szemügyre vettem a kockákat, szalagokat, lemezeket, kézzel írt jegyzeteket, térképeket és adattáblákat. Ott volt előttem minden egyes, felbecsülhetetlenül értékes adat, amit össze tudtunk szedni a trójai háborúról. Annyi anyag, ami évekre boldoggá fogja tenni dr.

Dowsont.

Adtam magamnak egy másodpercet, hogy elégedettséget érezzek a jól végzett munka miatt. De csak egyetlen másodpercet.

– Abban az esetben, ha muszáj lesz, le tudunk lépni egy pillanat alatt? –

kérdeztem aztán.

– Igen. Elvégeztem az ELIT-et és a FELIT-et – felelte Peterson. Nem mondta ki, hogy „Csupán Farrell főnököt várjuk, aki hirtelen és megmagyarázhatatlan módon eltűnt”.

Hirtelen az az érzésem támadt, hogy jeges kéz markolássza a szívemet, és eszembe jutottak Kasszandra szavai:

Siess álmaidat siratni,

Mert ma mind meghalnak.

Ez volt a vége. Az utolsó küldetésünk. Én biztonságban voltam. De Leon merre jár? Lehet, hogy az egész a kútba hullik az legutolsó percekben?

– Megjött – jelentette hirtelen Guthrie. Elemi erejű megkönnyebbülés áradt szét bennem. Az ajtó kinyílt.

Leon állt ott, és nem egyedül.

Héliosz a mellkasához tapadt, és kézzel-lábbal úgy kapaszkodott bele, mint egy apró, rémült majom. A fiú szorosan lehunyta a szemét, az arca oldalát fekete, száradt vér borította.

Az ajtó becsukódott mögöttük, és egy darabig csak Leon zihálását lehetett hallani.

Siess álmaidat siratni,

Mert ma mind meghalnak.

Azt hiszem, abban a pillanatban tudtam, hogy ennek mi lesz a vége.

– Jelentést kérek! – mondtam éles hangon, idegesen.

Leon vett még néhány gyors lélegzetet, és megszólalt:

– Odakint mindenki halott. A nővérét nem tudtam megmenteni, de Hélioszt sikerül kihoznom.

Megsimogatta a fiú fejét, és előrehajolt, hogy lerakja, de a kiskölyök még nagyobb erővel kapaszkodott bele.

Peterson és Guthrie úgy álltak, mint egy-egy kőszobor.

Tudtam, mi lesz a vége, de azért megpróbáltam.

– Guthrie és én épp az előbb vágunk át azon a területen. Már nincs ott senki. Nyugodtan elküldheted a fiút.

– Megőrültél? Egy óráig sem maradna életben.

Érzékeltem, hogy valami kezd felerősödni bennem.

A félelem. Mert Leon ki akarta emelni Hélioszt a saját idejéből. Nem érte be azzal, hogy megmentette, majd ott hagyta, hadd boldoguljon úgy, ahogy tud – csináltuk már ezt, és megúsztuk. Vagy inkább, a Történelem futni hagyott minket. De ez... hogy szándékosan kitépjünk valamit a saját idejéből... Már önmagában véve is nagyon rossz ötlet volt, ráadásul, mi lesz aztán? Kitevesszük a fiút egy másik korban? Egy másik életben? Vagy visszahozzuk ide a húsz évvel későbbi időbe? Hogy ott folytassa, ahol abbahagyta? Van fogalma Leonnak, hogy mivel játszadozik? Az időtengelyre gyakorolt hatás, a következmények... Biztosan tudtam, hogy a Történelem nem fogja hagyni, és nem fog vacakolni. A megoldása gyors lesz – és végleges.

És nemcsak félttem, hanem dühös is lettem. Leon hogy tehette ezt?

Hogyan hozhatott ilyen helyzetbe? Hogy mert arra kényszeríteni, hogy én legyek az, aki halálra ítéli ezt a kisfiút? Mert azt tudtam,

hogy megteszem.

Nem lehetett kérdéses, hogy megteszem. Tudtam, hogy nekem sem fog tetszeni, de ha kell, megteszem.

És szörnyű szomorúságot is éreztem. Mindent sirattam magamban, amit máris elvesztettem, és amit hamarosan el fogok veszteni. Mert biztosra vettem, hogy mindent el fogok veszteni.

A hosszú hallgatással megadtam a választ.

– Max, ne csináld! Halálra ítéled. Vagy még rosszabb sorsra. Nem hagyhatod itt. Máskor is megmentettél már embereket.

Nem. Felszedtem embereket a földről, és lehetőséget adtam nekik arra, hogy egy másik napon haljanak meg. A maguk idejében és a maguk helyén.

Ez egyáltalán nem ugyanaz a dolog volt. Ez annyira rossz volt. A múltjáró énem az utolsó szilánkjáig figyelmeztetést kiabált, vagy inkább sikított.

Azt mondják, a nők nem tudják, hogyan mondjanak nemet. De a helyzet az, hogy ezt a férfiak állítják évszázadok óta. Hogy amikor a nők nemet mondanak, valójában igent gondolnak. Hát, rossz hírem van, hapsikáim...

– Nem.

Nem kell több. Sem kevesebb. Semmi magyarázat. Semmi érvelés.

Semmi kifogás. Csak annyi kell: nem.

– A reggelt sem éri meg. A halálba küldöd. Ha szerencséje van. Nézz rá!

Nem elég idős ahhoz, hogy rabszolgát csináljanak belőle. Felviszik egy hajóra, használják az utazás végéig, aztán, amint partközélbe

érnek, lehajítják a fedélzetről. Erre ítéled.

– Nem.

Guthrie felszedte a fegyverét, és Petersonnal együtt elhagyta a kompot.

Lehetőséget adtak, hogy rendezzem a dolgot, mielőtt túlságon elfajul a helyzet. Nem akartak belekeveredni, és én nem hibáztattam őket ezért. Én sem akartam belekeveredni. Leon hogy tehette ezt?

– Max, könyörgök! Még ha túléli is ezt az éjszakát, Trója még évekig nem lesz biztonságos. Van fogalmad arról, hogy milyen lesz itt az élet?

Természetesen volt.

– Nem.

Héliosz, aki még mindig túl rémült volt ahhoz, hogy rájöjjön, mi történik körülötte, megpróbálta belefúrni a fejét Farrell vállába, mire ő

gyengéden megsimogatta a hátát.

– Max, még soha nem kértem tőled semmit, de most igen. Csak szeretnék biztonságos helyet keresni neki.

Héliosz számára nem létezett biztonságos hely. És tudtam, ha nem zárom le az ügyet, akkor nekünk sem lesz.

– Nem.

– Könyörgök – folytatta elkeseredetten. – Kérlek. Csak ezt az egy embert mentsük meg! Csak Hélioszt mentsünk meg!

– Nem.

A hangból érződő eltökéltség végre hatott. Leon megvetette a lábát, és felszegte az állát. A kihívás kimondatlan maradt, de ott lebegett kettőnk között.

– A St. Mary igazgatóhelyettese vagyok. Utasíthatlak, hogy...

Én pedig a küldetés vezetője voltam. Odaléptem az egyik tárolóhoz, kivettem egy pisztolyt, és belecsaptam egy tárat.

– Nyissa ki az ajtót, Főnök, és rakja ki a fiút!

– Te... – dadogta, és a szemét kimeresztve nézett rám. Sokk, árulás, fájdalom, ilyen érzések jelei kergették egymást az arcán. – Nem hiszem el, hogy képes lennél...

Felemeltem a pisztolyt.

– Nyissa ki az ajtót, Főnök, és tegye ki a fiút! Most rögtön, kérem!

– Szóval ennyi, mi? Az rendben van, amikor katonákat húzol ki a sárból, vagy egy favágót a hóból, de mindenki más...?

Nem mondtam semmit. Nem voltam hajlandó vitatkozni erről a dolgról.

– Te... rohadt kurva!

Igen, Leon, ez az, amit te csináltál belőlem. És egy rohadt kurva leszek, hogy megóvjam magunkat a katasztrófától. És nem várhattam el Guthrie-től és Petersontól, hogy az örökkévalóságig ácsorogjanak odakint.

Gyanítottam, hogy ha nem vetek véget a jelenetnek, akkor Guthrie fogja megtenni, még hozzá hamarosan.

Vagy a Történelem.

– Te szívtelen, álszent kurva! Nem hiszem el... képes vagy itt hagyni ezt a fiút, hogy meghaljon. Ez Héliosz, az isten szerelmére! Csokit adott neki.

Ugróiskolát játszottál vele. Megtehetnéd, hogy megmented, de azt mondd, hogy csak lökjük ki a kompból? Oda? Tudod te, hogy mi történik odakint? Vagy annyira csak a Történelem és saját magad érdekel, hogy túl hülye vagy ahhoz, hogy észrevedd? Hát, én nem olyan vagyok, mint te, hála istennek. Nem fogom megmenti. Lőj le, ha mersz!

– Nem fogom lelőni, Farrell főnök. A fiút lövöm le.

És Hélioszra szegeztem a pisztolyt.

– Vagy nyissa ki az ajtót, és rakja ki! Úgy még van esélye. Több, mint akkor, ha idebent marad.

Leon nem mozdult. Nem hitt nekem, márpedig létfontosságú volt, hogy higgyen.

Átváltottam a biztosítókart. Képes lennék rá? Képes lennék megölni egy gyereket? És ami a legfontosabb: Leon elhiszi ezt rólam? El kellett hinnie.

Csakis így juthattunk ki ebből a helyzetből.

Meggyűlöltem azért, amit rám kényszerített.

A csend mind hosszabbra nyúlt. Végül Leon elfordította a fejét, és felmordult:

– Ajtó!

Csak ekkor döbrentem rá, hogy visszafojtom a lélegzetemet.

Anélkül, hogy rám nézett volna, azt mondta:

– Húsz perc.

– Rendben.

Azzal a fiúval együtt eltűnt.

Peterson és Guthrie visszatértek a kompbá. Az őrnagy felvonta a szemöldökét, amikor meglátta a fegyvert, de nem mondott semmit.

Jómagam biztosítottam a pisztolyt, és visszaraktam a helyére.

Tim a műszereket ellenőrizte. Én megmostam a kezemet és az arcomat, reszkető ujjaimmal megnyomkodtam az orromat, megpróbáltam rendbe hozni a hajamat és elrendezni a ruhámat. Múltjáró vagyok, és mi sosem térünk vissza ziláltan.

Feltűnés nélkül figyeltem az órát, és azon töprengtem, hogy mi a fenét csinállok, ha Leon nem jön vissza húsz percen belül.

De visszajött.

– Megérkezett – jelentette Guthrie.

Ebben a pillanatban nyílt az ajtón, és Farrell bebotorkált. Nem én voltam az egyetlen, aki döbbenetben bámulta. Kimerültnek tűnt, és bár a képét kétnapos borosta borította, így is látszott, hogy az arca beesett, a bőre pedig szürke.

Anélkül, hogy bármelyikünkre ránézett volna, bevonzolta magát az egyik sarokba, és a padlóra roskadt.

– Amikor készen állsz, Tim – mondtam határozottan.

– Ugrás indítva!

És a világ kifehéredett.

* * *

Azon az éjszakán durvábban tomboltam, mint korábban bármikor.

Vedeltem. Zabáltam. Vedeltem. Táncoltam. Vedeltem.

Markham és én részt vettünk a hírhedt pincéerversenyben, és kis híján a nyakunkat törtük.

Megpróbáltam meginni egy yard sört, és ennek eredményeként Miss Prentiss csaknem megfulladt.

Kal és én elénekeltünk a „Blow the Man Down”-t, de úgy, hogy a tengerészdal egész más értelmet kapott.

Néha rajtakaptam Guthrie-t és Petersont, hogy engem figyelnek, ilyenkor mosolyogtam, integettem, és még keményebben buliztam.

Tudtam, hogy ha soha nem hozom szóba az ügyet, akkor ők sem fogják.

A megérkezés után kiszedtem a problémás szalagot a komp biztonsági rendszeréből, és megsemmisítettem. Ha Guthrie észrevette is, nem szólt semmit.

Soha, senki nem tudta meg, hogy Leon Farrell mivel próbálkozott. Nem jelentettem fel. Ez volt a legtöbb, amit tehettem érte.

Soha többé nem beszéltünk egymással közvetlenül. Közvetítőkön vagy adóvevőn át kommunikáltunk. Kerültem őt, ahogy bírtam. Sosem bocsátottam meg neki.

Valahányszor rám nézett, a szeme jégkék és üres lett. Sosem bocsátott meg nekem.

Nem hagytuk el a St. Maryt. A mi új, közös életünk halva született.

Bele kellett volna pusztulnom, de nem így történt. A jogos harag tartotta bennem a lelket. Hogy mindenki közül éppen ő próbálkozott ilyesmivel, azt szinte nem tudtam elhinni. Így aztán fogtam a

dühömet, és tápláltam magamban. Sosem tudtam megbocsátani a férfinak, aki rákényszerített, hogy válasszak közte és a munkám között. Mert a végén, amikor már a falig hátráltam, a munkámat választottam – ahogyan azt érzésem szerint mindketten előre tudtuk.

13

A TRÓJA-SZTORI persze nem ért véget ezzel. A legendák szerint minden baj okozója, Helené visszatért Spártába a férjével, és jellemző módon a páros boldogan élt, míg mindenki más, aki életben maradt, évtizedekig küzdött a véres utóhatásokkal.

Odüsszeusz húsz év alatt vergődött haza. Kasszandrát és Agamemnónt megölte Klütaimnésztra, a király felesége. A férjét a fürdőjében, amikor meztelen és sebezhető volt, a lányt pedig Agamemnón hálósobájában, mialatt csendesen várta a végzetet, amit megjósolt magának.

Félretettük Odüsszeuszt és a problémáit egy másik időre és másik ugrásra. Ez önmagában véve is nagyobb küldetésnek ígérkezett, de Kal és én elugrottunk Agamemnón műkénéi palotájába, mert látni akartuk Kasszandra történetének végét.

Fürdős rabszolgának adtuk ki magunkat. Jóval az esemény előtt landoltunk, meghúztuk magunkat egy árnyékos zugban, és órákon át néma csendben, mozdulatlanul vártunk. Végignéztük azt, amiért jöttünk, aztán elsurrantunk abban a felfordulásban, ami a nagy királyok meggyilkolását szokta követni.

Trója bukásával sok minden lezárult, és új dolgok kezdődtek.

Mert azt követően a világnak abban a részében már semmi sem volt ugyanolyan senki számára.

És nekem sem a St. Maryben.

A mind erősebb függetlenségünk és tekintélyünk jele volt, hogy erre a prezentációra a Thirsk népe jött el hozzánk.

Boroztunk és ebédeltünk velük, majd leültettük őket a csarnokban. Én mondtam el a szokásos bevezetőt, ismertettem a küldetés paramétereit, és leírtam a módszertant. A vetítők működésbe léptek, és hirtelen ott találtuk magunkat, azon az apró dombon Trója előtt, és azt a termékeny síkságot láttunk, ami olyan ismerős volt, mintha az előző napon jártam volna ott.

Éreztem, hogy a szívem összerándul, és azt színlelve, hogy a holofilmet nézem, behúzódtam az árnyékokba.

Átvittük őket a városon, rövid bepillantást nyújtottunk a mindennapi életbe. Nem túl sokat – nem akartuk, hogy heves tudományos vitába kezdjenek, vagy ahogyan az alacsonyabb rendű halandók mondják: egymás haját tépve visítozzanak, mielőtt befejezzük.

Megmutattunk néhány, az alsó- és a felsővárosról készült felvételt, aztán vetettünk néhány gyors pillantást a királyi családra, majd Akhilleuszra és Hektorra, amint a végső összecsapásra készülnek, ezt követte a mesés felvétel a partra felfutó fekete hajókról, és végül, egy távoli felvétel a romba dőlt, füstölgő városról – minden csupa füst és hamu, és a parton hosszú sorokban állnak az emberek...

Nem tudtak megszólalni. Kétszer kellett megmutatnunk az egészet, de még ezután is többet akartak.

Ezek után a rektor megkérdezte tőlem, hogy publikálom-e az anyagot.

– A háború végét. A lovakat. Publikálnia kell!

Megráztam a fejemet. Kicsit sokáig vártam azzal, hogy elkezdjek publikálni. El tudtam képzelni az írásomra adott reakciókat. Épp elég bilit rúgtam fel annak idején. Úgy éreztem, jobb lesz, ha meghagyjuk a világnak a legendáit.

Így aztán megráztam a fejemet.

– Publikálj, vagy eltűnsz – emlékeztetett a rektor.

A St. Mary tagjaként sokkal eredetibb módokon is eltűnhettem annál, mint hogy egyszerűen nem publikálok rendszeresen.

Köszönetet mondtam neki, és visszautasítottam.

A hölgy ekkor a pohara pereme felett rám nézett, és megkérdezte:

– Volna kedve csatlakozni hozzánk a Thirskön?

Én is éppen emeltem a poharamat a szám felé, és hirtelen megdermedtem. Azt mondta, hogy...? Érdekes gondolat volt. Nagyon hízelgő gondolat. Végül is, már készültem elhagyni a St. Maryt. Lélekben már el is rugaszkodtam. Erre most felajánlottak egy helyet, ahol landolhattam.

Egy új kezdet. Új környezetben. Egy hely, ahol nem fogok mindennap arra emlékezni, Farrell főnök hogyan vágta tönkre számomra a Trója-küldetést.

Sorolni kezdtem magamban a jó dolgokat: rendszeresen láthatom Kalt.

És Petersont, meg Dietert is, ha átugranak. És végre levágathatom az átkozott hajamat.

A rektor óvatosan fürkészte az arcomat.

– Gondolja végig! – mondta aztán, azzal elsétált, és visszatért dr.

Bairstow-hoz.

* * *

Tényleg megtettem. Rohadt sokat gondolkodtam rajta.

Másnap este kopogtak az ajtómon. A tévé előtt szunyókáltam, macinaciban és pulóverben, és a párna mintázata belenyomódott a képembe. Egyszer majd kifinomult úrinő leszek, ígérem. Kinyitottam az ajtót, és a Nagyfőnök állt előttem. Szempillantás alatt magamhoz tértem.

– Megengedi, dr. Maxwell, hogy bemenjek?

– Természetesen, uram.

Legalább nem kellett kapkodnom, hogy gyorsan rendet rakjak. Már nagyon fiatalon megtanultam, hogy ne hagyjak semmi nyomot, ami arra utal, hogy le akarok lépni. Az ágy be volt vetve, és mindenütt rend uralkodott.

Dr. Bairstow leereszkedett a roskatag kanapéra.

– Kitűnő prezentáció volt, dr. Maxwell. Kérem, adja át gratulációmát minden érintettnek, és közölje velük, hogy köszönöm!

– Köszönöm, uram – feleltem, és vártam, hogy előjőjön a látogatás valódi céljával.

– Elveszítem önt?

Úgy döntöttem, hogy őszinte leszek.

– Nem tudom, uram.

Bólintott egyet, és megfontoltan folytatta:

– A rektor, attól vezérelve, amit ő udvariasságnak képzelt, úgy tájékoztattott, minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy elorozza tőlem a személyzetem egyik vezető tagját. Árulja el, Max, ha elmegy, akkor elmenekülne valami elől, vagy menekülne valamihez?

– Ez nagyon jó kérdés, uram. Nem tudom. Az igazat megvallva, pillanatnyilag nem nagyon kedvelem magamat.

– Gondolja, hogy ha távozik a St. Maryből, akkor meg tud szökni az önutálat elől?

– Nos, azt szokták mondani, hogy a változás ugyanolyan jó tesz, mint a pihenés. Nem tudom. Nézze, uram, nagyon sajnálom, de mostanában tényleg nem tudom, mit akarok.

Felállt, hogy távozzon, majd megkérdezte:

– Mialatt ezen gondolkodik, szolgálhatok egy tanáccsal?

– Igen, uram.

– Fessen! Emlékszem egy ifjú múltjáróra, aki pár évvel ezelőtt visszatért a második világháborúból. Egy kicsit fiatalabb volt, és sokkal kevésbé bölcs, mint manapság. Azzal szabadult meg a felzaklató gondolataitól, hogy kivonszolta őket nyílt területre, rátapasztotta valamennyit a gyengélkedő falára, és szembeszállt mindenkivel, aki tiltakozni merészelt. Meglehetősen kedveltem azt az ifjú múltjárót, és nem szeretném azt gondolni, hogy mindörökre eltűnt.

– Igen, uram – feleltem, és nyeltem egy nagyot.

– Szeretném, ha minél hamarabb letisztázná a trójai anyagot, dr.

Maxwell. Van egy új küldetésem a számára.

– Igen, uram.

Az ajtónál megállt, és megjegyezte:

– Ez három *igen, uram* volt egymás után, dr. Maxwell. Az engedelmessége nyugtalanító. Lesz szíves felhagyni vele!

– Igen, uram.

* * *

Kábé egy napig törtem a fejem. Ahogyan dr. Bairstow mondta, valamikor, réges-régen úgy jöttem vissza a Somme-tól, hogy a fejem tele volt képekkel, amelyek nem hagytak nyugton. Ez a helyzet is nagyon hasonló volt. Valahogyan túl kellett lépnem rajta. Ha azt akartam, hogy valaha megtaláljam a lelki békét, túl kellett lépnem rajta. Két képet terveztem, egyet Agamemnónról, amint holtan lebeg a kádjában, a másodikat pedig Kasszandra haláláról.

Miután nekikezdtem az elsőnek, szokás szerint nem tudtam leállni.

Mindent belefestettem.

Vízcsobogás visszhangzik a fürdő falai között. A hullámozó felszínről, a falakról és a mennyezetről visszaverődő fények szeszélyesen táncolnak.

A padlót tócsák borítják. Olajok és illatszerek édes illata terjeng.

Agamemnón meztelen teste lágyan ringatózik. Zömök és szögletes, tele van hegekkel és tatóngó sebekkel, amelyekből vékony, vörös csíkok indulnak ki, és vonulnak át a türkizkék vízben.

És mindezek felett ott áll, magasan és egyenesen, vizes hajjal, testhez tapadó, átázott ruhában, elnehezülten, de erősen, fagyos tekintettel és

megbékíthetetlenül egy másik Lady Macbeth, kétezer évvel a saját kora előtt. Vérvörös árnyéka úgy borul rá a férjére, mint egy átok.

Már mialatt összehoztam ezt a jelenetet, elkezdtem gondolkodni a következőn. A történet másik felét. Azt a gyilkosságot máshogy akartam megcsinálni. Az első a már befejezett bűntényt ábrázolta, és úgy terveztem, hogy a második a tett pillanatát fogja.

Meg akartam mutatni a két nő közötti kontrasztot. Kasszandra, a lány magas és karcsú, légies, nem e világi, és immár nincs hatalma. Vele szemben Klütaimnésztra, a matróna, a királynő, a terhességtől meghízva, a helyéről kitúrva, túl a virágkorán, és emiatt iszonyat veszélyes.

Kasszandra türkiz köntöst visel, ugyanolyan színűt, mint amilyen Agamemnón fürdőjében volt a víz, vörös haja szerteszét áll, Medusza stílusában. Klütaimnésztra királyi bíborba öltözött, fakuló hajfürtjei kiszöknek bonyolult kontyából. A két nő arcát néhány ujjnyi távolság választja el, gyűlölködve merednek egymás szemébe, a fogukat csikorgatják, és mindketten tudják a másikról, hogy micsoda. És csak lefelé nézve lehet látni, hogy a királynő már beledöfte a tört Kasszandra mellkasába, nagyon mélyre, egészen a szívéig. Kasszandra már halott, de őket, kettejüket mindörökre összekapcsolja és összeköti a gyűlölet.

Minden sarokból árnyék nyúlik át a helyiségen, és mindegyik Klütaimnésztra felé mutat.

Tényleg megfestettem mindkét képet – de még be is fejeztem őket. Nem sűrűn festek embereket, de most úgy ment, mint a karikacsapás. És jó nagyok lettek. Peterson kifeszítette a vásznat a kedvemért. A végén mindkettőt nekitámasztottam a falnak, és eltűnődtem, hogy mi a fenét kezdjek velük. Kábé egy hét alatt a berendezés részeivé váltak, mígnem dr.

Dowson megkeresett, és megkérdezte, hogy megengedném-e, hogy átvigye az alkotásokat az archívumba. Teljesen érzéketlenül néztem utánuk, amikor eltűntek, a Trója-anyag maradékával együtt.

És továbbra sem tudtam meghozni a döntést.

Az emberek azt hiszik, hogy a történészek beleragadnak a múltba, és fogalmuk sincs, hogy mi folyik körülöttük. Ez természetesen nem igaz.

Néha nagyon jól tudjuk, hogy mi folyik körülöttünk. Sőt, olykor még részt is veszünk a dolgokban.

* * *

Dr. Bairstow az egész díszes társulatot összehívta egy nagy, közös gyűlésre, és egyáltalán nem tűnt boldognak.

– Jó reggelt, mindenkinek!

A gyengébbek kedvéért a lehető legegyszerűbben fogom kifejezni magam. Azok, akik veszik a fáradságot, hogy lépést tartsanak a jelenlegi eseményekkel, tudnak róla, hogy nemrégiben a kormányzat kísérletet tett egyfajta fejadó bevezetésére, és ez a mostani ostoba próbálkozás ugyanolyan sikert ért el, mint annak idején, 1381-ben és 1990-ben. Erős nyugtalanság tapasztalható az egész országban, de tudomásom szerint még Rushfordban is íródott egy udvarias hangvétellű tiltakozó levél, amit az előző napon továbbítottak a város tanácsnak. Engem, személy szerint, mélységesen lehangol, hogy a jelekből ítélve az emberiség képtelen tanulni a hibáiból. Ugyanakkor, ha valamelyikük netán úgy gondolná, hogy ezen a hétvégén kimerészkedik a világba, legyen tisztában a jelenlegi eseményekkel!

Kérem, azt se feledjék, hogy a munkaszerződésük külön előírja a politikai semlegességet, vagyis, amennyiben tüntetésen, netán zavargásban vennének részt, azzal megszegnék a szerződésüket, ami fegyelmi eljárást vonna maga után. Miután egyikük sem fizetett még, és nem is fog egyetlen penny fejadót, vagy annak megfelelő adót, a legkevésbé sem fogok együtt érezni azzal, aki megpróbálja a mai világban megismételni Tyler, Ball, illetve Straw urak tetteit. Remélem, sikerült világosan és egyértelműen ismertetnem az álláspontom.

A jónép csalódottan bólogatott.

– Dr. Maxwell – tette hozzá a Nagyfőnök –, megtenné, hogy az első

lehetséges időpontban felkeres az irodámban?

A kurva életbe! Honnan tud ezekről a dolgokról? Nem szerezhett tudomást arról, hogy Peterson, Markham és én, jogos polgári felháborodásunktól vezérelve, munkaidő után indulni akartunk, hogy növeljük a zűrzavart Rushfordban. Markham már a tábláinkat is megcsinálta. Az egyikén az udvarias NON AD CAPITAGIUM (Nem a fejadóra) felirat szerepelt, a másikon a reménykedő MAGIS

STIPENDIUM HISTORICI (Több pénz a történészeknek), a harmadikon az örökérvényű POLICITI NOSTRAE OMNEC SZOPÓSSZÁJÚ SUNT (A

mi politikusaink nem éppen rendesek).

Gyanítottuk, hogy Markham egy internetes fordítóprogrammal dolgozott, ráadásul rondán elnézett valamit. De nem volt szívünk

felvilágosítani.

Mrs. Partridge keményen összepréselte a száját.

– Ma reggel már hívták telefonon a Thirskről, a bankból, a rendőrségtől.

Ha kérhetem, dr. Maxwell, ne ingerelje fel még jobban!

Mintha lett volna rá esély...

– Jó reggel, uram! Ismét csődhelyzettel állunk szemben?

– Annyira sosem rossz a helyzet, dr. Maxwell. Mindig vannak területek, ahol khm... kiigazításokat lehet eszközölni.

Sietve másra tereltem a szót, mielőtt eszébe jut kiigazítani a fizetésemet.

– Mi történt a darabbal, uram? Azt hittem, mindörökre gazdagok leszünk.

Kábé ötszáz évvel ezelőtt dr. Bairstow rendelt egy darabot magától a nagy embertől, Bill, a bárdtól, ami Stuart Mária életéről szólt. Eltemette a St. Maryben, hogy mi majd megtaláljuk, és anyagilag függetlenné váljunk.

Ám a remekmű már az első akadálnál elbukott, amikor is Rapson professzor felfedezte, hogy ebben a verzióban Tudor Erzsébetet végzik ki.

Vissza kellett ugranunk a forráshoz, hogy rendezzük a problémát.

A küldetésnek az a része remekül sikerült. Sajnálatos módon, az a rész, amelyben vissza kellett volna hoznunk azt a rohadék gyilkos Clive Ronant, kevésbé jól ment. Meglépett előlünk. Megint. Mindig elmenekült. De egyszer...

Na de vissza a jelenbe! Dr. Bairstow még nem fejezte be.

– Hát, volt nekünk egy szonettgyűjteményünk, a mi felbecsülhetetlenül értékes szonettjeink, amelyekből fény derül a Fekete Hölggy kilétére, valahogy... elkerült tőlünk, dr. Maxwell.

Mondjuk, ez egy kicsit aljas húzás volt. Én adtam oda a jövőbeni, súlyos gondokkal küzdő St. Marynek a szonetteket, mert annak a csapatnak nagyobb szüksége volt rá, mint nekünk. És a Nagyfőnök személyesen rejtette el a csomagot, hogy a jövőben felfedezhessék. Hogyan is lehettem én a hibás?

– Valamilyen titokzatos módon, aminek magyarázatára nem óhajtok vállalkozni, dr. Maxwell, teljesen mértékben önt tartom felelősnek a jelenlegi kínos helyzetünkért. Ugyanakkor, adok egy lehetőséget, hogy mindent helyrehozzon.

Azt már csak nem várta el, hogy elugorjak a jövőbe, és visszakérjem a szonetteket?

– A Könnyek kapuja – mondta, és átadott egy dossziét.

Tudom, hogy ez úgy hangzik, mintha egy olyan véres és őrült számítógépes játék címe lenne, mint amikben a műszakiak és a biztonságiak állandóan versenyeznek egymással a Hawkingban. De a Könnyek kapuja valójában egy keskeny szoros a Vörös-tengeren ott, ahol Afrika szarva majdnem megérinti Jement, és ahol a legfrissebb kutatások szerint az őseink megtették a második és egyetlen sikeres kísérletet arra, hogy elhagyják Afrikát, és benépesítsék a világ többi részét.

Döbbsenten bámultam a Nagyfőnököt. Még annyi év után is meg tudott lepni.

– De... de... uram... hogy... – dadogtam, ám eszembe jutott, hogy nincs jó hangulatban, és valószínűleg nem méltányolja, hogy az egyik részlegvezetője csak mekeg, mint egy összezavarodott kecske.

Felvonta a szemöldökét, hogy elbátortalanítsa, de ilyen könnyen nem adtam fel.

– A koordináták meghatározása szinte lehetetlen, uram. A becslések szerint valamikor a 130 000 évvel ezelőtt kezdődő és 60 000 évvel ezelőtt lezárult időszakban történt.

– Járt már ennél régebbi múltban is, dr. Maxwell.

– Igen, uram, de az nem eseményspecifikus volt. Akkor csak kóvályogtunk a krétakorban. Az, ami a Könnyek kapujánál történt, csupán egy apró esemény az idő hatalmas óceánjában, és ha nem...

– Nem apró esemény, dr. Maxwell. Az egyik legfontosabb esemény az emberiség fejlődése során.

– Egyetértek, uram. De amit szeretnék kihozni belőle, az az, hogy pontos koordináták nélkül...

– A pontos koordináták – szólt közbe, és átadott egy papírlapot.

Lenéztem a rajta szereplő adatokra. Ha dr. Bairstow azt mondta, hogy ezek a pontos koordináták, akkor azok voltak. Eszembe sem jutott vitatkozni.

– Hogyan...?

– Holnap délelőttre kérem a küldetéstervet! A csapatát ön állítja össze.

Vettem egy mély lélegzetet, hogy tovább beszéljek, de a jelekből ítélve arra ítéltetem, hogy egy rohadt mondatot se tudjak befejezni ezen a reggelen. Máig sem tudom, hogyan, de hirtelen az ajtón kívül találtam magam, és Mrs. Partridge szokásához híven részben ingerülten, részben gyanakodva fürkészte a képemet.

Szabadon összeállíthattam a csapatomat. A galérián állva néztem le a történettudományi szekcióra, amelynek tagjai lármásan kóboroltak a csarnokban, teát kortyolgattak és vitatkoztak. Egyesek még most is magukon viselték a trójai küldetés nyomait. Schiller és Van Owen leharcolt állapotban voltak. Prentiss még mindig sántikált. Robertset és Morgant még csak könnyített szolgálatra osztottuk be.

Mentem, és megkerestem Petersont.

– Van működőképes útkeresőd?

– Egy szál sincs. Még most is bicegnek, tele vannak zúzódással, kötéssel, és/vagy hullafáradtak.

– Igen, sejtettem. Csak én gondolom így, vagy a mai fiataloknak tényleg nincs semmi állóképességük?

– Mondja ezt egy nő, akinek akkora monoklija van, hogy a füléig ér.

– És mi van veled?

Azonnal gyanút fogott.

– Hogyhogy mi van velem?

– Van egy ugrásom. Szeretnél eljönni?

– Miért én?

– Amikor utoljára rád hagytam a részleget, mindenki kék lett, mire visszajöttem.

– Jaj, ne kezdjük már újra, rendben? Max, meg kell tanulnod elengedni a dolgokat.

– Jól van, ha nem érdekel...

– Azt nem mondtam.

Vártam. Csak vártam.

– Rendben. Miről van szó?

– Könnyek kapuja.

– Hű, de kibaszottul vidámnak hangzik! És most konkrétan milyen katasztrófába rángatsz bele?

– Az Afrikából való második és egyetlen sikeres kivonulás. Napsütéses éghajlat. Tengerpart, ameddig a szem ellát. Semmi tömegnyomor.

Egyszerű megfigyelés. Interakció semmi. Bármennyi lehet az időtartam, két naptól két hónapig. Ingyen vakáció.

– Igazából egész jól hangzik. Jó, benne vagyok. Még valaki?

– Senki több – feleltem talán egy kicsit túl gyorsan, de Tim nem mondott rá semmit.

– Mikor?

– Holnapután?

– Részemről rendben.

* * *

Két nappal később a Nyolcas, az én kompom előtt találkoztunk. Peterson alaposan szemügyre vette, és megállapította:

– Nem hiszem el, hogy ez a vén ócskaság még működik.

– Egyben fog maradni, amíg végigpattogtatod Jemenen, és belevágod a Vörös-tengerbe.

– Mondja ezt az az illető, aki egyszer tűzgolyóvá változtatva hozta vissza a kompját.

– Kész vannak? – érdeklődött Dieter. – Vagy leülhetünk és pihenhetünk, amíg maguk eldöntik, hogy melyikük a rosszabb sofőr? Higgyék el nekem, nemigen lehet eldönteni!

Miután ilyen szépen leoltott mindkettőnket, eltűnt a kompban, mi pedig követtük. Peterson elvégezte az indulás előtti ellenőrzést. Én elraktam a holmit.

Két perccel később a világ fehérbe borult.

* * *

Egy széles síkságon landoltunk, a szoros keleti oldalán – amit részben homok, részben alacsony, durva fű borított. Tőlünk nyugatra szigetekkel tarkított tenger tükrözte vissza a sötétkék égboltot. Ha valaki visszaugrik az iparosodás és a légi utazás előtti korba, akkor tudja meg igazán, hogy mára milyen mocskos lett a világunk. A távolban, a füves pusztaságon túl alacsony, zöld dombok sorakoztak. Kellemes, langyos szellő fújdogált.

A hullámok szelíden nyaldosták a homokot.

– Hát, az tény, hogy szép – állapította meg Peterson, mialatt kivonszolta az álcahálót. – Mondjuk, azért segíthetnél egy kicsit.

A következő órát táborveréssel töltöttük. A komp felett kifeszített álcaháló nem varázsolt láthatatlanná minket, de így már sokkal kevésbé voltunk feltűnőek. És adott némi árnyékot, amire nagy szükségünk volt.

Egy nyomorult fa sem állt a környéken. Tüzet gyújtottunk, teát főztünk, és letelepedtünk, hogy várjunk.

És vártunk.

És vártunk.

Két héttel később még mindig vártunk.

Tim csodásan leburnult. Nekem leégett és lehámlott az orrom. Jókat úsztunk, kiolvastunk pár könyvet, felderítettük a partvonalat, megírtuk a naplónkat, és úgy általában véve nagyokat lebzseltünk. Pont úgy, mintha vakációznánk. Három hónapra elegendő készletet hoztunk magunkkal.

Igazán megengedhettük magunknak, hogy várjunk. Megfordult a fejemben, hogy dr. Bairstow talán azért küldött ide, hogy valamilyen okból egy időre félreállítson minket az útból. Amikor ezt megemlítettem Petersonnak, csak röhögött, és azzal vádolt, hogy paranoiás vagyok. Ami azért nevetséges, mert természetesen tisztában vagyok azzal, hogy nem akar elkapni az egész világ. Biztosra veszem, hogy Svájc semleges.

Eltelt még egy hét, és kellemesen éltünk, úgyhogy pont nem érdekelt.

A nap forrón sütött, de mindig hűvös szellő fújt. A tengerszint akkoriban jó százötven lábbal alacsonyabb volt, mint manapság, és kiugró sziklák, illetve kisebb szigetek füzére nyúlt át a Vörös-tengeren, ami távolról nézve egy egész csordára való Loch Ness-i szörnyre emlékeztetett.

– Nem lehet olyan nehéz – vélekedett Peterson, amikor megnézte, hogy mit bámulok. – Feltehetően nem kell mást csinálniuk, csak szigetről szigetre ugrálni.

Bólogattam, igazat adtam neki. Innen nézve könnyűnek tűnt. A másik partról a szoros felett átnézve simán láthatták Jemen alacsony, zöld dombjait. Biztosra vettem, hogy volt valami céljuk. Nem vágtak neki csak úgy a nagy ismeretlennek.

Azzal párhuzamosan, hogy Afrikában az életfeltételek egyre silányabbak lettek, kisebb embercsoportok indultak el, hogy új életet kezdjenek valahol. Kezdetben északnak tartottak, és a mai Közel-Keleten telepedtek le. És végül kihaltak. Az az ág megszakadt. Aztán, amikor a Szahara még jobban bedurvult, az emberek elkezdtek keleten keresni a kiutat. És így jutottak el ide, a Könnyek kapujához. Talán az emberiség hosszú történelmének legfontosabb eseményéhez. Mert a DNS teljesen egyértelműen bizonyítja. Afrikát csakis egyetlen csoportnak sikerült elhagynia, és minden egyes ember – az Afrikán kívül élők – az átkelés résztvevőinek egyikétől származik. A becslések szerint a csapat kétszáz-kétszázötven főből állt. Hát, ennyire közeli rokonok vagyunk. Néha nem ártana emlékezni erre.

Tim és én azért jöttünk ide, hogy a szemtanúi legyünk annak az egyetlen, sikeres átkelésnek.

Legalábbis reméltük, hogy összejön.

Ritkán szakítottuk el a tekintetünket a partvonalától, mialatt vártuk, hogy meglássuk az embereket – az elődeinket –, amint kigázolnak a tengerből.

Tudtuk, hogy simán lecsúszhatunk róla, mert ha minden rendben megy, az egész dolog pár percig fog tartani: felbukkannak, kijönnek, és elmennek.

Nem törődünk azzal, hogy őrizzük a táborhelyet. A régi szokásokat nehéz levetkőzni, és kellett némi idő, hogy megszokjuk. De tény volt, hogy minket leszámítva Afrikán kívül egyetlen modern emberi lény sem élt. Pontosan ez volt a lényeg, ezért jöttünk ide.

Néha viszont, különösen éjszakánként, abban a nagy semmiben, ami körülött minket, a gondolat eléggé nyomasztó volt.

Aztán, egy napon, közvetlenül ebéd után, Tim nekilátott, hogy feszesebbre húzza az álcahálót, amikor kinézett a vízre, és

megszólalt:

– Max. Itt vannak. Jönnek.

És csakugyan jöttek.

Talpra ugrottam. Apró pontokat láttam a távolban. Sok-sok apró pontot.

Tényleg megérkeztek.

Felmarkoltuk a felszerelést, és letelepedtünk a gondosan kiválasztott helyen, ahonnan mi jól láttuk őket, ők pedig nem láthattak minket.

Tim jól sejtette, valóban szigetről szigetre haladtak. Felállítottuk a rögzítőket, és belekezdünk.

– Azt nézd meg! – mondta halkán Tim. – Ki meri azt állítani, hogy az őseink nem voltak okosak?

Igaza volt. A csapat csodálatosan szervezettnek látszott. Egymáshoz kötöztek egy rakás tutajt, amiken halmokban állt a holmijuk, továbbá azokon utaztak az öregek és a gyerekek. Hallottam már azt a mondást, miszerint meg lehet ítélni egy társadalmat abból, ahogyan az öregjeivel bánik. Egy olyan korban, amelyben az emberek értékes forrásnak számítottak, mindenkit fontosnak ítélték. Nem élt olyan sok ember a Földön, hogy ne törődjenek egymással.

Az erősebbek – nők és férfiak egyaránt – a tutajok mellett gázoltak a vízben, folyamatosan figyelték, tolták és húzták az alkalmatosságokat.

Néhányan hosszú póznákat cipeltek, de nem azért, hogy a tutajokat tolják, hanem a mélyebb helyeken valaki vízszintesen tartotta a rúdját, másvalaki megragadta a másik végét, és az alacsonyabbak, vagy azok, akik nem tudtak úszni, a póznába kapaszkodva, biztonságosan áthúzták magukat.

Öt-hat ember vezette a csapatot, a medret bökdösve keresték a sekélyebb szakaszokat.

– Útkeresők – suttogta elégedetten Peterson.

Némelyik ember apró gyermeket hordozott a vállán, és egész idő alatt kiabáltak egymásnak. Volt nyelvük. Utasításokat kiáltottak, tanácsokat és bátorító szavakat. Biztatták egymást, hogy haladjanak tovább. Senkiről sem feledkeztek meg.

Olykor valaki rácsimpaszkodott egy tutajra, vagy azért, hogy irányítsa, vagy azért, hogy megpihenjen.

Az egyik percben úsztak, aztán megint sekély vízben caplattak.

Hamarosan megint úsztak, mialatt szigettől szigetig, zátonytól zátonyig haladtak.

Ám az utolsó szakasz volt a leghosszabb és legnehezebb rész. Az utolsó apró földnyelv elég messze esett a keleti parttól. És a csatornában erős áramlatok kavarogtak. Ráadásul, az átkelők már fáradtan érkeztek ide.

A vezetőik küszködve próbáltak talpon maradni, majd feladták, és úszni kezdtek. Kutyaúszásban küzdötték előre magukat, a fejük magasan kiemelkedett a vízből. Aztán, mialatt tovább figyeltük őket, hirtelen már nem úsztak, hanem kapálóztak. Ketten-hárman eleresztették a botjukat, ami azonnal elsodródott tőlük. Emberek kiabáltak a tutajokon. Páran felálltak, és a tutajok dülöngélni kezdtek. Csomagok hullottak le róluk és sodródtak el. Egyre többen kiabáltak. Valaki elkapott egy úszó alakot, és mellé zuhant. Másvalaki sikoltott. Az élen haladó férfiak, akiknek minden figyelmüket az útkeresésre kellett volna fordítaniuk, hátranéztek. Az áramlat megint elkapott valakit, és meglepően gyorsan vitte.

A tutajok sora kezdett szétválni. Vagy azért, mert elszakadtak a kötelek, vagy az utasok vágták el őket, hogy ha valamelyik elsüllyed,

ne vigye magával a többit.

Az emberek összevissza kiabáltak. Egyre többen estek pánikba.

A konvoj mostanra szétszakadt. Az egyik tutaj kezdett elsodródni.

Gyerekek ültek rajta...

És még mindig meg kellett tenniük bizonyos távolságot a partig.

Láttam, hogy nem fog sikerülni nekik. Ez az átkelés ugyanolyan sikertelen lesz, mint a többi.

Szörnyű kétségbeesés kerített hatalmába. A szerencsétlenek akkora utat tettek meg. És majdnem sikerült már... megérdemelték, hogy sikerüljön.

Biztosra vettem, hogy tehetünk értük valamit. Voltak köteleink.

Segíthetünk.

Talpra ugrottam, de Peterson azonnal visszarántott a homokba.

– Mi jut eszedbe! – förmedt rám ingerülten. – Hová mész?

– Kötélért. Segíthetünk.

– Nem, nem segíthetünk.

– Tim, az isten szerelmére...

– Nem teheted, Max. Most nem.

– Nem fognak partot érni. Tennünk kell valamit. Az egyik legjelentősebb esemény az emberi történelemben.

– És pontosan ezért nem avatkozhatunk közbe. Ezúttal nem. Hát nem érted? Túlontúl fontos. Ha beavatkozunk, megváltoztatjuk az

emberiség egész történelmét.

Küzdöttem vele, hogy kiszabaduljak, mire éles hangon rám szólt:

– Fejezd be! Nem engedlek el, mert nagy hülyeséget fogsz csinálni.

– Tim, ezek az emberek meg fognak halni.

– Akkor az a sorsuk. Te is tudod. Múltjáró vagy, Max. Sok mindent megúsztál már a múltban, és ez valószínűleg a jövőben is így lesz. De ma nem csinálsz semmit.

– Engedjen el, Mr. Peterson! Azonnal!

– Nem – felelte egyszerűen.

– Megparancsolom....

– Nem.

– Tim...

– Nem engedem, Max, úgyhogy add fel!

Tovább küzdöttem. Szétrugdostuk a homokot mindenfelé, de Tim úgy fogott, mintha acélkapcsot raktak volna rám. Fogalmam sem volt, hogy ennyire erős.

– Meg fognak halni odakint!

– Mi meg itt fogunk meghalni, ha elengedlek.

– Ők az őseink. Ők mi vagyunk. Mi ütött beléd?

– Azt hiszed, hogy én örülök ennek? De valakinek mindig észnél kell lennie. Trójában ez te voltál. A mai napon, itt és most, én vagyok. Nem csinálhatod ezt, Max. Olyan nincs, hogy kitörlöd Farrell főnököt

az életedből azért, amit Trójában tett, aztán fogod magad, és megteszed ugyanazt.

– Ez nem ugyanaz!

– Pontosan ugyanaz. Nem engedem, hogy megtedd. És most hagyd abba a kapálózást! Figyelmeztetek: beleírom a jelentésbe ezt, és azzal mindkettőnknek vége.

Leállt, és vett egy mély lélegzetet.

– Az istenek markában van minden, Max – mondta halkán. – Ahogyan lennie kell.

Hirtelen én is mozdulatlanra dermedtem. Igaza volt. Vonakodva bólintottam, mire ő lassan, apránként elengedett.

Elgurult tőlem, és a felszereléssel foglalatostkodtam. Azt csináltam, amiért jöttem. Hogy már megint végignézzem egy csomó ember halálát.

Magamban folyamatosan szidtam a Történelmet. Az igazságtalanságát. És az egész mindenség hiábavalóságát. Mert mindenütt akadtak emberek, akik csendesen és türelmesen építették az életüket, aztán megsemmisítette őket a háború, az éhínség, a földrengés, vagy a szimpla balszerencse. Annyira torkig voltam ezzel a rohadt melóval! Elhatároztam, hogy elmegyek a Thirskre, ahol tiszta irodában fogok dolgozni, kulturált vitákban veszek részt, és többé soha, de soha nem kell tétlenül ácsorognom, mialatt körülöttem emberek halnak meg.

A készülékeket bámultam, hogy ne kelljen néznem azt a pár tucat embert, akik az áramlatok fogságában vergődve, sorban elmerülnek, és a víz összezárult a fejük felett. Gyerekek, öregek, mindenki.

De dr. Bairstow miért adta nekünk pont ezeket a koordinátákat? Nyilván nem azért, hogy tanúi legyünk egy, a kudarcok hosszú

sorában következő

újabb kudarcnak. És eszembe jutott még egy érdekes kérdés: dr. Bairstow azért adta meg ezeket a koordinátákat, mert ez volt a sikeres átkelés? Vagy azért lett sikeres ezt az átkelés, mert dr. Bairstow megadta ezeket a koordinátákat?

És ekkor úgy éreztem, hogy ez a vállalkozás talán mégsem kudarccal végződik.

– Ott! – mondta Tim, és egy csapásra izgatott lett. – Odébb! Nem, tőled balra!

Odanéztem.

Az egyik tutaj, noha vadul forgott az áramlatban, alig pár yardnyira járt a parttól. Két felnőtt állt rajta, akik szó szerint gyerekeket hajigáltak a vízbe úgy, hogy minél közelebb legyenek a homoksáv széléhez. A tutajuk már kezdett széthasadni. Másodpercek maradtak.

Apró fejek lebegtek a felszínen. A gyerekek kétségbeesett gyorsasággal mozgatták a tagjaikat, akár a kiskutyák. Az egyik elmerült. Nem láttam feljönni.

Már majdnem elérték a partot. Annyira közel voltak. Már csak pár lábnyi távolság hiányzott.

Most már láttam az arcukat, és láttam, milyen elkeseredetten küzdenek, hogy kiérjenek a homokra.

Olyan gyötrően közel voltak... ha valaki a parton állva feléjük nyújtotta volna a kezüket... Aztán leért a lábuk, és tovább vergődtek kifelé, de a visszavonuló hullámok visszasodorták őket. Sikerült nekik. Kiérték. Csak éppen nem volt erejük ahhoz az utolsó pár yardhoz, és a víz nem eresztette el őket.

– Gyerünk! – hörögte Tim, és én száguldottam, mint a szél.

Berohantam a vízbe, felkaptam az első gyereket, akit megláttam, és kihúztam a partra. Megjelent előttem egy másik – magasan kiemelte a fejét, teljes erejéből rúgkapált, apró arca félelmet és elszántságot tükrözött. Elkaptam a karját, és tartottam, amíg le tudta tenni a lábát, aztán kimászott a vízből.

Egy másik, idősebb gyerek három yardra volt tőlem, és egy batyut tartott. Egy rángatózó batyut. Egyenesen felém tolta. Hagytam, hogy egy hullám előresodorja, és kirakja a partra. Esküszöm, csak annyit tettem, hogy egy kicsit meglöktem a lábammal, amikor a következő hullám vissza akarta húzni. Ennyi biztosan nem számított.

Felkaptam a síró batyut, és odaadtam az egyik gyereknek. Az idősebb lány kikapaszzkodott a homokra, és holtfáradtan zihált. Vártam pár pillanatig, amíg jobban lett, és felsegítettem. Aztán mindketten kinéztük a tengerre.

A két felnőtt a tutaj maradványaiba kapaszkodott, amit az áramlat gyors ütemben sodort úgy, hogy távolodott tőlünk.

Mit csinálhatnék? Mi az, amit megtehetnék?

A probléma hamarosan megoldódott. Mialatt én a gyerekeket mentettem, a csoport többi tagjának valamivel messzebb sikerült kivergődni a partra. Három-négy ember elrohant mellettem, a kezükben hosszú rudakat tartva.

Ennyire szervezettek voltak. Tervet kovácsoltak. Egyikük térdre rogyott, és maga elé tartotta a rúdját. A második megkapaszzkodott a pózna végében, és maga elé tartotta a sajátját. Egy nő megfogta ezt, és

vízszintesre engedte a sajátját. Már nem sok hiányzott. A negyedik ember, egy férfi húzni kezdte magát a rudakon, közben kiabált valamit a tutaj roncsába kapaszkodóknak.

Azok ketten öregek voltak. Talán nem maradt már erejük.

Erő ide, erő oda, azt látták, hogy minden pillanatban egyre távolabb kerülnek a parttól, és csökken az esélyük a megmenekülésre. A tutaj végül teljesen széthullott, ekkor úszni kezdtek a part felé. Állatbőrökbe burkolt csomagok bukdácsolnak körülöttük a hullámokon.

Mindenki egyszerre kapcsolt. A batyuk lebegnek! Fogalmam sem volt, hogy mi van bennük, de tény, hogy nem merültek el. Kiáltások harsantak, mindenki ugyanazt ordította a maga nyelvén:

– Kapaszkodj egy batyuba, és rugdoss!

És ezt csinálták.

Az eleven lánc végén álló nő kiabált, és a rúdját lengette. Egy idősebb férfi

– fehér haja szinte világított sötét bőréhez képest – megragadta a póznát, és abba kapaszkodva húzta magát a part felé. Fogásról fogásra, ahogyan nyilvánvalóan begyakorolták. A másik férfi nem volt ennyire szerencsés.

Még egyszer, utoljára megpillantottam rettegéstől eltorzult arcát, és a következő pillanatban elmerült.

Mindenki jajgatott. Minden egyes ember fontos volt.

A nő elengedte a rúdját, kinyúlt, és megmarkolta az öreg karját. Két férfi elrohant mellettem, és belegázolt a vízbe. Egyikük Peterson volt.

Kiváló úszó létére ő érte el őket elsőnek. A felszínre rántotta az öreget, elkapta a nőt, és a víz felett tartotta mindkettőjüket. Nem tett mást, amíg páran oda nem értek hozzájuk, aztán egymást támogatva valamennyien kivonszolták magukat, és kimerülten összeroskadtak.

Az öreg férfi rosszul nézett ki, a szeme csukva volt. Peterson arcra borulva feküdt, a válla és a háta görcsösen rángatózva emelkedett-süllyedt.

Mindenki az öreg körül csődült össze, aki továbbra sem mozdult.

Rossz helyzetben az a titok, hogy még rosszabbá kell tenni. Ami a Történelmet illette, Peterson és én máris halottak voltunk, csak még mocorogtunk egy kicsit.

Félretoltam egy nőt, és megvizsgáltam az öreget.

Még élt, amitől hatalmas megkönnyebbülést éreztem. Stabil oldalfekvésbe fordítottam – éreztem könnyű, vékonyka madárcsontjait a kezem alatt –, megtisztítottam a légutait, és csak hagytam pihenni. Volt

pulzusa, és lélegzett. Kiköhögött egy adag tengervizet. Aztán még valamennyit.

Hátraléptem, és végignéztem a parton. Mindenütt emberek járkáltak a sekély vízben. A legtöbben batyukat, rudakat és hasonlókat szedtek össze, mindent, amit a víz kisodort a homokra. Semmi sem mehetett kárba.

Nem mindenkinek sikerült. Láttam halottakat, akik arccal lefelé lebegtek, és távolodtak a parttól. Némelyik nagyon kicsi volt. De legalább kétszáz ember kivonszolta magát a tengerből, és megtette az első

lépéseket az Afrikán kívüli földön.

Miután Tim és én nagy ügyesen elkúrtuk azt a részt, hogy rejtve kell maradnunk, mindenki lépett egyet hátra, és a két fél kölcsönösen szemügyre vette a másikat.

Az emberek nem voltak magasak, de teljesen felegyenesedtek, és azzal a természetes, könnyed tartással álltak, amit az egész napos gyaloglás ad.

És nem voltak véznák, inkább karcsúak és izmosak. A férfiak és a nők ugyanúgy öltöztek: rövid, bőr ágyékkötőt viseltek, és elöl egy kötényféleséget. Ezekben a pillanatokban a lábuk a nedves homokba mélyedt, de kérges tenyerükből ítélve vastag bőr borította a testüket.

És gyönyörű volt a bőrük. Feketében játszott, de hát a fekete több színből tevődik össze. Láttam olíva- és lila árnyalatokat a szemük alatt, és ragyogó aranyszínt ott, ahol a napfény megcsillant az arcukon. Festették a testüket, és bár a tenger lemosta a java részét, pontok, kanyargó és egyenes vonalak maradványait láttam rajtuk – bonyolult mintákat, amiket vastag, fehér festékekkel, nagyon gondosan rajzoltak fel.

Kagylóhéjakból és madártollakból készített nyakláncokkal ékesítették fel magukat. Majdnem az összes felnőtt viselt legalább egy bőrcsíkot a csuklóján. Néhányan többet is, és egyikük, egy nagydarab férfi annyit, hogy a csíkok felértek szinte a könyökéig. Az egyszerű díszek nyilván a státuszukat jelezték. A megtermett pasas lehetett a vezetőjük. Vagy a legsikeresebb vadász – talán egy-egy keskeny bőrszalag járt jutalomként minden egyes elejtett vadért.

Göndör hajuk java részben fekete volt, bár némelyikébe fehér fürtök vegyültek. Valamennyien, nők és férfiak egyaránt, a fejükre tornyozva hordták a hajukat, amit valamilyenfajta sár rögzített, és ezt még a Vörös-tenger sem tudta elmosni. Gebedj meg, kedves L'Oréal! Néhányuk hajában még ekkor is ott volt pár elázott madártoll, de még a fonatok is egyben maradtak.

A sötét szemű alakok nyíltan, alaposan megnézték minket, különös öltözetünket és a mi sokkal kevésbé menő frizuránkat. És egyszer

sem mosolyodtak el, egyikük sem. Azon töprengtem, vajon mi a fenét gondolnak rólunk.

Ugyanakkor, nem tűntek ellenségesnek. Kíváncsinak igen –

gyanítottam, hogy a természet adta jó modoruk gátolta meg őket abban, hogy megtapogassanak minket, megvizsgálják különös hajunkat és világos bőrünket –, de ellenségesnek nem. Végül is, segítettünk nekik.

Aztán azt latolgattam, hogy mi fog történni, amikor előkerült egy idősebb férfi és pár gyerek, akiket mi halásztunk ki a tengerből. Ezt hosszas tárgyalás követte, aminek csak egy részét bonyolították le beszéddel, a többit kézjelekkel. Egy idő után észrevettem, hogy bizonyos hangokat bizonyos gesztusok kísérik. A fej helyzete fontosnak tűnt. És csak azok néztek egymásra, akik éppen beszéltek. Mindenki más tiszteletteljesen lesütötte a szemét.

Engem teljesen elbűvölt az egész. Ők voltak az őseink, és ugyanolyan intelligensek voltak, mint mi, ugyanolyan tisztán, tagoltan beszéltek, mint mi. Bár manapság, ha bekapcsolom a tévét, és meglátom a politikusaink, pénzügyi és vallási vezetőink idétlenkedését, általában felülvizsgálom az akkori véleményemet. És nem a modern kor emberének javára.

A nap a láthatár felé ereszkedett, és az ősök összegyűjtötték a megmaradt holmit, tüzeket gyújtottak, és tengeri növények, illetve halak után kutatva átvizsgálták a víz határát. Azon az estén kiváló és bőséges vacsorát ettünk.

A part mentén végig kisebb tüzek égtek. Az volt az egyetlen védelmük az éjszaka szörnyűségei ellen. Apró fénykörök óvták őket a nyomasztó sötétségtől.

Mivel úgy éreztük, mi vagyunk a házigazdák, úgy láttuk jónak, ha megkínáljuk őket valamivel. Peterson bement a kompa, és pár perccel később a teljes csokikészlettemmel tért vissza, amit darabokra

tördelt, és jó szívvvel kiosztott. Az ősök tétováztak. Tim és én fogtunk egy-egy apró szilánkot, és látványosan a szánkba vettük, megrágtuk, lenyeltük, és mosolyogtunk.

Erre mindenki egy idős asszony felé fordult, aki csendesen üldögélt a tűz mellett. Gyanakodva bámulta a maga adagját. Sejtettem, hogy megkövült ürülékre hasonló, barna izék nem sűrűn szerepeltek az

étlapjukon. A jó ég tudja, hogy mit kezdett volna valamilyen gyümölcscsel és dióval.

Tim és én lenyűgözve figyeltük az asszonyt, mialatt alaposan megvizsgálta a csokit, újra és újra megforgatta, aztán megszagolta, és alighanem ártalmatlannak ítélte. A csoki mostanra a keze és a tűz melegétől olvadozni kezdett. Az asszony lassan a szájához emelte az egyik ujját, és próbaképpen megnyalta.

Mindenki lélegzet-visszafojtva figyelt.

Az asszony halkán nyögött egyet, és megnyalta egy másik ujját. Miután ezt is túlélte, a szájába dobta az olvadozó kockát. Tim és én az arcát fürkésztük. És mindenki más is ezt tette. Ezek szerint tartottak egy hivatalos ételkóstolót. Hallottam már erről. Mivel nap mint nap új növényekkel és gyümölcsökkel találkoztak, a törzs egyik tagja vállalta, hogy megkóstolja a leveleket, magvakat, terméseket, az ismeretlen halakat és állatokat, mialatt a többiek várták, hogy kiderüljön, biztonságosan fogyasztható-e az újdonság. Ez az asszony alighanem remekül értette a dolgát, ha ilyen sokáig életben maradt. Egy fiatal lány kuporgott mellette, és éberren figyelte minden mozdulatát. Valószínűleg az idős asszony tanítványa volt.

Mindenesetre a csokoládé átment a vizsgán, és hamarosan mindenki rágcsált. Az elégedettség hangjai hallatszottak mindenfelől.

– Tessék, ezt szépen elintézted – szóltam oda Petersonnak. – Te vagy a felelős azért, hogy az emberiség olthatatlan vágyat érez a barna cucc iránt.

A hajunk valósággal megigézte őket. Még Petersoné is, holott az övé úgy néz ki, mint egy rosszul összerakott szalmakazal egy szeles nap végén. Kihúztam a tűket a magaméból, és hagytam, hogy leomoljon.

Azonnal letelepedett körém három-négy asszony, és elkezdtek befonni a hajamat.

Petersonnal ugyanez történt, hiába tiltakozott a nyomorult.

– Nyugalom – mondtam neki –, csak sodródj az árral!

Így aztán ott ültünk a lassan sötétedő ég alatt, hallgattuk a partra felfutó hullámok susogását, mialatt a rokonaink – mert a rokonaik voltunk, a gyermekeik – nevettek és beszélgettek, és a szezon divatjának megfelelő

formájúra rendezték a hajunkat. Nem kevés sár kellett ahhoz, hogy az enyém a fejemen maradjon, és a súlya valami döbbenet volt.

– Még sosem láttalak ennyire magasnak – jegyezte meg a tűz másik oldalán ülő Tim.

Mialatt ez történt, dalolást és kántálást hallottunk a többi tűz felől. Volt kultúrájuk. A mi tűzünkénél ülők is beszálltak, tapsoltak, és furcsa, csettegő

hangokat adtak a nyelvükkel. Mi is megtettünk mindent, ami tőlünk telt, de hát nekem botfülem van, Petersonba pedig nagyjából annyi ritmusérzék szorult, mint egy paralízises hermelinbe. Nevettek rajtunk, de nem gúnyosan.

Hogy kimutassuk hajlandóságunkat, Tim és én elénekeltük a „Stairway to Heaven”-t, az egyetlen dalt, amelynek mindketten tudtuk a legtöbb sorát. Az ősök nem estek hanyatt tőlünk, de nagyon udvariasak voltak.

Megpróbáltam megtudni a nevüket. Néhányszor magamra mutatta, és mondtam, hogy „Max”, aztán Petersonra mutogattam, és mondtam, hogy

„Tim”. Válaszoltak, de egy bűdös szót nem értettem abból, amit mondtak.

Adtak nevet maguknak? Vagy csak úgy emlegették egymást, hogy *az a magas nő, akivel tavasszal együtt vadásztunk, amikor megöltük az antilopot a patak mellett?*

De néhány dolog univerzálisnak bizonyult. A barátság. A kedvesség. Az udvariasság. Ezekhez nem kellett szavak.

Előbújtak a csillagok, és ezrével pislákoltak az égbolton. Figyeltem az ősök arcát a tűz táncoló fényénél. Nagy, tiszta szemükkel félelem vagy ellenszenv nélkül nézték a világot. Az arcukat nem barázdálták ráncok, és ha mosolyogtak, a szájuk fültől fülig ért.

Sok mindent szerettem volna még megtudni róluk, de nyugovóra tértek, és jómagam is egyre nehezebbnek éreztem a szemhéjamat. És a fejemet is.

Alig vártam a másnapot, hogy még eltölthessek velük némi időt.

Tökéletesen sutba vágva a szabályokat, amelyek előírták, hogy ilyen helyzetben a kompan kell aludnunk, kényelmesen elhelyezkedtem a tűz mellett. Egy kevés ideig még hallgattam a tenger szelíd susogását, és a körülöttem zajló, halk beszélgetést, aztán elaludtam.

Amikor reggel kinyitottam a szememet, csak az üres partot láttam.

Az őseink elmentek. Ott hagytak minket.

A nap még nem kelt fel, és ők már elvonultak.

Tim és én nem voltunk annyira fontosak nekik, mint ők nekünk.

Felkeltek, összeszedték a holmijukat, és szépen leléptek anélkül, hogy felébresztettek volna minket. Nem kevés csalódottságot éreztem.

Talpra vergődtem, és kicsit imbolyogtam, amíg a két karom és lábam megállapodtak abban, hogy ki kicsoda. Peterson egy homokdűne tetején állt, és a messzeséget kémlelte.

Én is elnéztem arrafelé, és a szememet erőltetve, ha éppen csak, de megpillantottam őket a hajnali ködben. A jövő felé gyalogoltak.

– Hát, ennyi volt – jelentette ki halkán Peterson.

– Gondolod, hogy ez az a csoport, amelyiknek sikerült?

– Igen, abszolút ezt gondolom.

Azon kaptam magam, hogy nem tudok beszélni. Ökölnyi gombócot éreztem a torkomban, mialatt őket néztem, amint szép nyugodtan mennek afelé, ami várt rájuk. Tizenöt-húsz fős csoportokra váltak szét, és egyetlen hosszú sorban vonultak a parton. Tudtam, hogy ez a csapat még nem jut messzire, de a gyermekeik már messzebbre merészkednek, az ő gyerekeik még messzebbre. Mígnem egy napon...

Addig néztünk utánuk, amíg az utolsó alak is beleveszett a párába. Hát, tényleg elmentek. Egy fiatal faj, ami előtt ott az egész jövője. Egy kicsit irigyeltem őket. Kíváncsi lettem volna, hogy ugyanúgy lenyűgöztük-e őket, mint ők minket. Őszintén szólva, kételkedtem benne. Annyira nem tettünk rájuk mély benyomást, hogy felébresszenek minket, mielőtt elválnánk. Hogy vessünk még egy pillantást egymásra. Oly sok mindent szerettem volna még... és egyszerűen csak elmentek. Búcsú nélkül.

Sírással küszködve ácsorogtam a homokon.

Peterson elfordult, és visszaballagott a tűzhöz. Füst szállongott a part felett.

– Max! Gyere, ezt nézd meg!

A szememet törölgetve lesiettem a homokdombról.

– Itt hagytak nekünk egy ajándékot. Nézd csak!

Tényleg ez történt. Ott hagytak nekünk egy kagylóhéj-nyakláncot.

Gondosan ráfektették egy lapos sziklára, és rátettek egy kisebb követ, hogy a szél ne fújja el.

A lelkem egyből szárnyalt. Ajándékot hagytak nekünk! Ezek szerint mégsem vonultak el csak úgy.

Szerettem volna elhozni magammal, de nem lehetett. Peterson lefotózta, én pedig kerítettem három lapos követ, egymásra tettem őket, és a tetejére ráfektettem a nyakláncot. Ajándéknak szántam a helyi isteneknek, azzal a kéréssel, hogy vigyázzanak az őseinkre.

Az a hely manapság vagy száz láb mélységben van a tenger alatt, ha nem még mélyebben.

Egy darabig még ott álltunk, a gondolatainkba merülve, aztán Peterson megszólalt:

– Ami téged és engem illet... rendben vagyunk?

– Igen – feleltem bólogatva. – Legalábbis remélem. Igazad volt, amikor megállítottál. Kis híján szörnyű hibát követtem el. – Elakadt a szavam, és nagyokat nyeltem.

– Nem volt szükségük ránk, nem igaz? – válaszolta Peterson, és sóhajtott egyet. – Korántsem voltunk olyan fontosak, mint hittük. Azt hiszem, ránk fért ezt a lecke.

– Hát, én is... meg kéne köszönnöm neked.

– Arra semmi szükség.

– De, feltétlenül szükséges, Tim.

Halvány mosolyra húzta a száját, és megjegyezte:

– Kíváncsi vagyok, mit gondolnak rólunk.

– Gyanítom, hogy nem tartanak valami sokra minket.

Próbáltam az ő szemükkel látni magamat. Túlóltözött. Túltáplált. Nincs összhangban a környező világgal. Hiú. Hangos. És ez még én voltam...

Sokkal kevésbé lenyűgözőnek tartottam magamat, mint azokat a csendes, magabiztos embereket, akik oly tökéletesen beleillettek a világukba, és akik kevesebb hűhóval és drámával mentek az ismeretlen jövőjük felé, mint amennyivel mi elindulunk a boltba.

Végignéztem a parton. A szél és a tenger már elkezdte szétszórni a hamut, és homokot sodort a lábnyomokba. Bizonyosnak tűnt, hogy egy nap múlva semmi sem fogja jelezni, az ősök itt jártak. Hogy bármelyikünk itt járt.

– Tim, ne haragudj!

– Mondtam már, hogy semmi szükség bocsánatkérésre.

– De igenis van.

– Jó, hagyjuk. Semmi gond.

– Köszönöm.

Kezdttem elfordulni, de ő visszafordított.

– Ül le egy pillanatra! Szeretnék beszélni veled.

Letelepedtünk egy alacsony dűnére, és a tenger hangjait hallgattam.

– Elmész? – kérdezte aztán Tim.

– Tessék?

– Elhagyod a St. Maryt?

– Ezt meg honnan veszed?

– Hallottam, hogy a rektor munkát ajánl, és tudom, hogy pillanatnyilag nem vagy boldog. Tehetek valamit?

– Pont az előbb tettél.

– Nem tettem semmit, és nem válaszoltál a kérdésre. Elmész?

Hogy elmegyek-e? Tényleg elhagyom a St. Maryt?

– Nem, természetesen nem. Hol van még olyan munka, amelynek során láthatod az őseid arcát? Akkor sem lennék képes más melóra, ha belepusztulok ebbe. Ami valószínűleg be is következik előbb-utóbb.

Tim egy darabig hallgatott, és egy bottal bökdöste a homokot.

– Örülök, hogy maradsz – bökte ki végül.

– Én is.

A baljával átölelte a vállamat. A Történelem során első ízben.

Egy ideig csendesen üldögéltünk, és volt alkalmam gondolkodni. Aztán rákérdeztem:

– Tim, azért csinálta, hogy a cégnél maradjak?

– Dr. Bairstow? Hát, nem lepődnék meg.

– Tim...

– Aha... de a helyedben nem említeném senkinek. Szedjük össze a holmit! Haza kéne mennünk. Küldetés végrehajtva.

– És tényleg nem nagyon avatkoztunk be.

Peterson jobb kedvre derülve rávágta:

– Ez így igaz. Ezúttal épp csak egy kicsit kell elferdíteni a jelentést.

14

HAT HÓNAPPAL később az irodámban ültem, és az egyik kedvenc feladatomra készültem. Ilyenkor szoktam kiválasztani a következő év küldetéseit.

Felejtsük el a számítógépeket, az adathalmokat és a csúcstechnikát!

A következő év megbízatásait úgy lehet a legkönnyebben megtervezni, ha az ember U alakba rendezi az asztalokat, hozat a keservesen nyüszítő

asszisztensével három tekercs színes tapétát, és belevág.

Miss Lee pipálta az évszázadokat, én pedig elkezdtem kirakni a lapokat.

Először is, a Thirsktől kapott megbízatások kerültek elő, amiket piros papírra írtunk. Mivel ők fizettek minket, elsőbbséget élveztek.

Másodsorban, zöld papírokra került mindaz, ami várhatóan át fog csúszni erről az évről. Ez szerencsére nem sűrűn fordult elő.

Harmadsorban, kék papírokon szerepeltek a St. Mary népének javaslatai és kérései. Na, ez már elég sokszínű valami volt. Guthrie

őrnagy Bannockburnt akarta. Megint. A jelekből ítélve sosem jött rá, hogy több esélye lenne, ha egy olyan csatát választana, amit az angolok nyertek.

Valaki a Kristálypalotában megrendezett világkiállítást kérte. Biztosra vettem, hogy ez Kaltól jött, akit nem hatottam meg, amikor azzal érveltem, hogy az ennyire közeli múlt gyakorlatilag a tegnap, és szinte nem is minősül Történelemnek.

Aztán jöttek a híres merényletek. Ez a kérés a Thirsktől érkezett. Nem feltétlenül ebben a sorrendben, de ott volt Ferenc Ferdinánd főherceg, akit Szarajevóban öltek meg, és akinek halála az első világháború egyik fő oka volt, továbbá Abraham Lincoln és Julius Caesar. Ez utóbbit magamnak szántam. A munkám legrondább oldala, hogy nem bóklászhatok fel-alá az időben annyiszor, mint régebben. Az egyik legjobb pedig az, hogy válogathatok. Igen, határozottan magamnak akartam Caesart. És úgy sejtettem, hogy Peterson is. Egy szép kis utazás a mi jól bevált párosunknak...

Kopogtak az ajtón, aztán Markham és Roberts oldalaztak be. Miss Lee szórakozási lehetőséget szimatolt, és abbahagyta azt, amit éppen csinált, én pedig felkészültem a csapásra.

– Javaslatokat kért – mondta Markham –, de küldetésen voltunk, és lejárt a határidő. Most már nagyon késő?

Hivatalosan késő volt, de nem volt kedvem vitatkozni.

– Vezessék elő, mit találtak ki!

Roberts tett egy lépést előre. Okosnak, szerénynek és udvariasnak mutatta magát – egyből gyanút fogtam.

– Hát, úgy gondoltuk, megnézhetnénk valamit, ami egy kicsit más.

Tudja, aminek nem annyira a csatamezőkhöz és a vérhez van köze, mint inkább a kifinomultsághoz és a kultúrához. Szóval, elengedtük a

nagymenőket, és kitaláltunk három kellemes, csendes ugrást, amelyek felölelik mindazt a gazdag eredetet, ami...

– Térjen a tárgyra! – szóltam közbe.

– Rendben. Csehország, 1265. Belgium, 1366. És München, 1385. Mint ön is láthatja, dr. Maxwell, nem a legnyilvánvalóbb választások, de olyan területek, amelyek érzésünk szerint megérdemelnének egy alapos és szigorú vizsgálatot, különösen...

Megint közbeszóltam, még hozzá színtelen hangon soroltam:

– Csehország, 1265. Megalapítják Budějovice, német nevén Budweis városát, aminek Nagy Ottokár király sörfőzési jogot ad. 1366-ban alapították meg a Stella Artois sörfőzdet, és 1383, azt hiszem, nagyon fontos dátum a Löwenbräu rajongóinak, szerte az egész világon.

– Te jószágos ég! – recsegte döbbenetesen Markham, és lépett egyet hátra. –

Micsoda különös véletlenek! Fogalmam sem volt erről. Hát neked?

A kérdőre vont másik muskétás csak a fejét rázta, és jelezte, hogy ő is rettenetesen meglepődött.

Én a nyelvemet rágtam, hogy ne röhögjek fel.

A két alak összeszedte magát, és Roberts ismét belevágott:

– Na, akkor... mit szólna 1374-hez, a táncőrület Aachenben?

Erős kísértést éreztem. Ki ne érzett volna? Egy rakás ember spontán elkezdett táncolni, és addig csinálta, amíg össze nem esett. Talán anyarozs-mérgezés okozta, de attól még...

Ránéztem a két ártatlan, ragyogó arcra, és nem tudtam rávenni magam, hogy elutasítsam őket.

– Hagyják itt a tervet, és fontolóra veszem.

Egy ütemmel később kisiettek az irodából.

Kiraktam az utolsó lapokat, léptem egyet hátra, és végignéztem az egészen. Ott voltak a szokásos halmok az ókori Görögország környékén, aztán Egyiptom és Róma. Valaki a hastingsi csatát akarta megnézni. Ez nem lett volna rossz – egyszer s mindenkorra le lehetett volna zárni a szembe kapott nyíllal kapcsolatos vitákat.

Volt egy másik rakás a tizenhatodik században. A Tudorok és a Stuartok mindig népszerűnek számítottak. Vigyáznom kellett, kit küldök oda.

Schiller, Peterson és én már jártunk ott, amikor rendeztük a Stuart Mária körüli problémákat.

És nekem is akadt számos kutató- és mentőakció, amelyeket bele kellett illeszteni a halomba. Az 1666-os londoni tűzvész, és a Szent Pál-székesegyház megsemmisülése. Úgy gondoltam, hogy beugrunk (én nem, mert már jártam 1666-ban Mauritiuson, de mások igen), kimentünk annyi kincset, amennyit csak találunk, és eliszkolunk. Némi szerencsével még azelőtt, hogy a lángoló székesegyház a fejünkre omlik. Ha a múltjárók istene mellettünk áll.

Körbe-körbe vándoroltam az asztalok körül, motyogtam és igazgattam a dolgokat, amikor megszólalt a telefon. Anélkül, hogy levettem volna a szememet a tizenkettedik századi Franciaországról, felmarkoltam a fejhallgatót.

– Max?

Semmit nem értettem, iszonyat vacak volt a vonal. A fickó nyilván a Hawkingból beszélt, és gépek zúgtak a háttérben, amitől olyanná vált az egész, mintha az illető az univerzum túlsó végéből jelentkezett volna.

Elcsíptem két szót, és megismételtem:

– Farrell főnök?

– Hol vagy most? – kérdezte a valaki, és a készülék hangosat reccsent.

– Az irodámban.

– Nem felejtetted el, ugye?

– De igen, a jelekből ítélve – feleltem anélkül, hogy fogalmam lett volna, miről beszélünk.

– Ebéd?

– Micsoda? Mit mondott? Nem hallom!

– Várlak!

Azzal a vonal megszakadt.

Hát, ez fura volt.

Elindultam lefelé, és azon törtem a fejem, hogy mi a fene történhetett.

A csarnok elhagyatott volt. A hat-nyolc múltjáró ezek szerint úgy döntött, hogy máshol rontja a levegőt.

Az étkező szintén üres volt. Mrs. Mack a karját széttárva jelezte: *hol a nép?* Erre a két kezemet feltartva jeleztem: *nálam nincs.*

Teljesen értetlenül lépkedtem a folyosón. Ez itt a St. Mary, kérem szépen. Ebédidő van. Itt és most menekülnöm kéne az ebédelni rohanó csürhe elől. És szerda van. A tésztában sült kolbász napja...

A Hawkingba vezető folyosón senkivel sem találkoztam. Kiéhezett műszakiak narancssárga árhullámának kellett volna felém tódulnia. És megint csak: semmi.

Beléptem a hangár ajtaján, és azonnal tudtam, hogy baj van.

Csend borult a hatalmas csarnokra.

Teljes csend.

A Hawkingban sosem volt csend. Mindig hallani lehetett a gépek zúgását, a műszakiak ordibálását, elejtett szerszámok csörömpölését, és mindig, mindenekfelett egy-egy apró rádiót, ami a háziasszonyok kedvenc slágereit nyígjá.

Ebből most semmi sem hallatszott. Minden hangot elnyelő, nyomasztó csend borult a hatalmas csarnokra.

De legalább megtaláltam az embereket. Úgy tűnt, az intézet összes dolgozója ott ácsorog, kettesével-hármasával, arccal a Nyolcas komp felé.

Senki sem beszélt.

Gondolkodás nélkül elengedtem az ajtót, ami őrült dörrenéssel vágódott be mögöttem.

Többtucatnyian fordultak felém.

– Megjött... itt van – mondta halkán valaki.

Peterson átvergődött a tömegben, és kilépett elém. Pontosan előttem állt, és eltakart valamit, hogy ne láthassam. És engem is takart mások elől.

A szeme vörös és nedves volt.

– Állat fel, Max! – mondta nagyon, nagyon gyengéden.

Bólintottam.

Megfogta a kezemet, és átfonta a karján.

Lassan mentünk a Nyolcas felé.

Az emberek mindkét oldalon távolabbra araszoltak tőlünk.

Senki sem beszélt.

Megláttam Dietert, a Hetes talapzatán ült.

És sírt. Dieter sírt. Az arcán vörös foltok virítottak.

Polly Perkins mellette guggolt, és az egyik kezét a vállán tartotta. És ő

is sírt.

Óvatosan felléptem a Nyolcas talapzatára.

Peterson bevezetett a kompba.

Dr. Bairstow a távolabbi sarokban állt, a két kezét egymásba fonva tartotta a botján.

Az arcát nem láttam.

Helen a padlón térdelt, és a felszerelését szedegette össze.

A világom nem szűnt meg létezni. Felrobbant. Hangtalanul szétrobbant millió apró szilánkra, amelyek némán repültek a térben. És hirtelen rádöbbsentem, hogy nem gyűöltem őt. Sosem gyűöltem. És hogy most már késő, túlságosan késő.

A hátán feküdt, a karját szétvetve. Tőle nem messze hevert a szerszámkészlete. A műszerfal borítása hiányzott, látni lehetett a belső

alkatrészeket.

Helen befejezte a pakolást, és beszélni kezdett. Csak a „váratlan” és a

„rendkívül súlyos” szavakat értettem meg abból, amit mondott.

Amikor befejezte, ismét teljes volt a csend.

Nem éreztem semmit.

Dr. Bairstow felemelte a fejét.

Nem tudtam az arcára nézni.

– Tudom, hogy ön és ő nem... – mondta halkán – de arra gondoltam, hogy talán szeretne pár pillanatot...

Honnan tud ezekről a dolgokról?

Kimentek, és magukkal vitték Petersont. Egyedül voltam. A szó összes lehetséges értelmében.

Mereven, nehézkesen letérdeltem mellé.

A szeme csukva volt. Úgy nézett ki, mintha aludt volna.

Megfogtam mindkét kezét, és óvatosan rátettem őket a mellkasára.

Most először azóta, hogy megismertem, az ő keze volt hidegebb az enyémnél.

Megigazítottam a ruháját, és lesimítottam a haját.

Aztán lehajoltam, és a mellkasára tettem a fejemet. Nem hallottam azt az erős, állhatatos szívverést.

Nem tudom, meddig kuporogtam mellette, és szorongattam a kezét, mialatt ő elment oda, ahová nem követhettem. Egy olyan helyre, ahonnan

nem hozhattam vissza.

Az idő megszűnt számomra.

Pár perccel vagy száz évvel később Tim finoman megfogta a vállamat, és azt mondta:

– Most el kell engednünk őt, Max.

Talán arra számított, hogy tiltakozni fogok.

Nem mondtam semmit.

Tim felsegített.

A hangár addigra kiürült.

Helen az egyik végében várakozott a csapatával.

Tim átvezetett az ajtón. Az irodám felé fordultam, de ő megállított.

– Ma ne!

És felvitt a lépcsőn a szobámhoz.

Ekkor kimondtam az első szavaimat ebben az új, Leon nélküli életben.

– Jól vagyok, Tim.

– Ha látnád azt, amit én látok, nem ezt mondanád.

Furcsa íze volt a teának. Nagyon furcsa.

Lehunytam a szememet.

Nem láttam semmit.

Elaludtam.

Nem álmodtam.

Akármennyit aludtam is, amikor felébredtem, Tim még ott volt mellettem.

A kezembe nyomott egy bögre teát.

– Ezt idd meg! Aztán egy kicsit össze kéne kapnod magad. A Nagyfőnök beszélni akar veled. És Kal is úton van.

– Kal?

– Már az országúton süvít errefelé.

– Be kéne néznie Dieterhez. Nagyon kész van.

– Először téged akar megnézni.

– Jól vagyok.

És tényleg nem éreztem semmi különöset.

Nem bomlott ki bennem a gyász nagy, vörös rózsája.

Nem éreztem azt, hogy elvesztettem valamit.

Nem emésztettem magam a kihagyott lehetőségek miatt.

Nem gyötört a bűntudat.

Nem vádoltam magam semmivel.

Csak... semmi.

– Max... – mondta Tim, és még soha nem láttam annyira lesújtottnak, mint akkor.

Eszembe jutott, hogy nekem is mondanom kéne valamit, amivel segítek neki.

– Tim – suttogtam, és rátettem a kezem az övére.

Könnyek csorogtak az arcán.

– Tim, drága barátom! Ne sírj! Ezt ő sem akarná.

– Nem miatta sírok, te hülye!

Felszínes vagyok, na. Mindig is felszínes voltam. Vagy azért, mert annak születtem, vagy a körülmények tettek azzá. Nem tudom, és nem is igazán fontos. Amikor rossz dolgok történnek, egyszerűen lekapcsolok.

Mások ezt nem szeretik. Ő sem szerette. De Istentől kapott ajándék.

Valahol bennem van egy zárható kamra, és oda kerülnek az igazán rossz dolgok, aztán ott hevernek, mélyen eltemetve. A gyerekkorom, a gyermek, akivel terhes voltam és elvesztettem, Sussman árulása, Isabella Barclay meggyilkolása – mind ott van, biztonságosan bezárva. Nem okoznak gondot senkinek, a legkevésbé nekem. Ez csupán egy újabb dolog volt, amit be kellett zárni oda, és el kellett felejteni.

Minden elmúlik.

– Max, nem tudom, mit tehetnék érted.

– Semmit sem kell tenned értem, Tim. Jól vagyok. Főzök neked egy teát.

Tiltakozni próbált, de lehurrogtam. Iszonyatosan nézett ki. Kettőnk közül messze én voltam jobb állapotban.

Az első korty után letette a teáját.

– Mi a baj? – kérdeztem.

– Mennem kell.

– Miért?

– Mert nem bírom tovább. Kal talán tudni fogja, hogy mit csináljak.

Azzal elment.

Én viszont megittam a teát, lezuhanyoztam, és éppen el akartam hagyni a szobámat, amikor beállított dr. Bairstow.

– Elkéstem, uram? Épp indultam önhöz.

– Nem, nem. Arra gondoltam, hogy én jövök el önhöz.

– Fáradjon be, kérem!

Egyenesen az ablakhoz bicegett, és behúzta a függönyt. De előtte még megláttam, hogy valami mozog a másik oldalon, abban a szobában.

Máris elkezdtek kihordani Leon holmiját.

Hálás voltam a Nagyfőnöknek az erőfeszítésért, de feleslegesen húzta be a függönyt. Teljesen rendben voltam.

– Nem szeretne leülni, uram?

Nehézkesen letelepedett, majd kirakott maga elé a foltos, összevissza karistoltsz asztalra egy üveg bort, két nagy barna borítékot és a személyi dossziémat.

Az asztalra tettem két poharat, leültem az igazgató mellé, és vártam, hogy belekezdjen.

Nem kérdezte meg, hogy érzem magam, amit valóban sokra értékeltem.

Aztán, mintha egy visszhang lett volna a múltból, megint azt kérdezte:

– Elveszítem önt?

– Amennyire én tudom, nem, uram – feleltem óvatosan.

Felvette az első borítékot.

– Azért kérdezem – mondta megfontoltan –, mert ezt L... Farrell főnök személyes holmijában találtam.

Kinyitottam a borítékot. Ingatlanok leírásait tartalmazta. Kisebbfajta rushfordi házak, múhellyel. Kettőnknek. Hogy együtt éljünk. Ez volt az álma. Az, amelyiket széttapostam, méghozzá annak az embernek a brutalitásával, aki beledöngöl egy pelyhes kismacskát egy nárciszokkal teli virágágyásba.

– Szeretné megkapni ezeket, Max?

Szó sem lehetett róla. Nem akartam kínozni magam azzal, hogy mi történhetett volna velünk.

– Köszönöm, nem, uram.

Gondosan visszatette a borítékba a lapokat, letette a borítékot az asztalra, aztán, mivel nem igazán értett ezekhez a dolgokhoz, vívódva és akadozva folytatta:

– Ha gondolja, hogy az segít, el tudom intézni, hogy átmenetileg átkerüljön a Thirskre. Ha úgy érzi, jót tenne egy kis környezetváltozás.

Megráztam a fejemet.

– Köszönöm, uram, de ha nincs kifogása ellene, inkább itt maradnék.

Pillanatnyilag rengeteg a dolgunk.

– Igen, megértem.

És tényleg megértette.

Aztán ismét megszólalt:

– Visszaküldtem őt. A kompjában.

Ezt először nem értettem. Aztán igen.

Leon a jövőből jött. Nem maradhatott itt, és a kompja sem. Ez nem az ő

koruk volt. Ezért a Nagyfőnök visszaküldte mindkettőt.

Kétszeresen elveszítettem őt.

Már megint úgy tűnt, olvas a gondolataimban, ugyanis hozzátette:

– Ott van az otthona. A családja mellé fogják temetni.

Igen, az anyja és a fiai mellé, akik egy jövőbeni, szörnyű járványban haltak meg. Ez volt az a veszteség, amin sosem tudta teljesen túltenni magát. De most, végül, együtt lesznek.

Én pedig megint egyedül.

– Természetesen tartunk gyászszertartást – folytatta dr. Bairstow. –

Holnap. Felállítunk egy követ, hogy annál emlékezzünk rá. És a neve felkerül a dicsőségtáblára.

Bólogattam.

– Itt van nálam a végrendelete.

Valamennyien rég megírtuk a végrendeletünket. A mi életstílusunk mellett ezt diktálta a józan ész. Valamennyit dr. Bairstow-nál helyeztük letétbe. Ő és a Thirsk munkatársai voltak a végrehajtóink.

– Mindenét önre hagyta.

Átadott egy papírdarabot, és rábökött egy összegre.

– Uram, azt tudja, hogy mi már... – Elakadt a szavam, mert nem tudtam megtalálni a megfelelő szót.

– Igen, tudom. De nem számít. Sosem változtatta meg a végrendeletét.

– Ez valahogy nincs rendben.

– Akárhogy is, ön az örökös.

Töprengve néztem dr. Bairstow-t. Mennyit tudhat?

– Beletelik valamennyi időbe, természetesen, mire mindent megkap, de komoly összeg lesz. Talán azt is megengedheti magának, hogy ne dolgozzon. Tehát, újra megkérdezem: el fogom veszíteni önt?

– Nincs akkora szerencséje, uram – feleltem a fejemet rázva.

Szűkös mosolyra vonta a száját, és elrakta a második borítékot.

– Tudja, abban reménykedem, hogy sikerül megfejtenie nekem egy apró rejtélyt. Szeretne meghallgatni egy rövid történetet?

Meglepődtem, de persze bólogattam.

– Réges-régen, a jövőben, röviddel azután, hogy levizsgáztunk, L...

Leont az igazgató irodájába hívták. Mindketten tudtuk, hogy más-más dologra fognak kiképezni minket. Leon a mérnöki háttérének köszönhetően műszaki képzést kapott, én pedig adminisztratívát. Hat hónapon át dolgoztam az igazgató mellett.

A lényeg, hogy úgy gondoltuk, végre kapunk néhány választ, de kiderült, hogy valami egészen más vár ránk. Egy sor kisebb ugrás.

Először egy olyan helyszínre, amiről senki sem tudott semmit. Létezett egy állandó érvényű parancs, amit az igazgatók adtak át egymásnak az évtizedek folyamán. Küldje erre a dátumra ezt a múltjárót, ezekhez a koordinátákhoz, és az illető segítsen elintézni ott azt, amit kell. Ennyi volt az egész. Ezzel kellett dolgoznunk.

A második még homályosabb volt. Egy másik koordináta-készlet, és egy leszállítandó tárgy. És megint csak ennyi volt az egész. Semmi bővebb információ.

Talán elmondhatom, hogy Leon abban az időben rendkívül boldogtalan volt. Még gyászolt, állandóan komor és haragos volt. Nem tudom, mesélte valaha valakinek a St. Maryben töltött első időszakáról, de azok a sebek, amik a szerettei halála miatt keletkeztek a lelkén, még nagyon frissek voltak. Azt hiszem, minden napon és minden percben szörnyű kínokat élt át. Az a benyomásom támadt vele kapcsolatban, hogy csak azért van ott, mert nincs más hely, ahol lehetne. Az említett küldetések nem nyugtázták le. Még akkor is morgott, amikor beszállt a kompbá.

Hogy azon a küldetésen mi történt vele, azt nem tudom. Senki sem tudja, hogy mi történt, mert sosem beszélt róla. Korábban is sebzett volt, ám amikor visszatért, padlón volt. Kikészült. Láttam a szemében.

Részt vettem a küldetés utáni beszámolón, az igazgató színe előtt.

A lehető legkevesebb szóval leírta, hogy hol volt, hogyan tette, amit kellett, és visszatért. És ami őt illette, ennyi volt. Elérkezett a

végéhez.

Lehetőséget keresett, hogy távozzon. Nem csupán az irodából, hanem a St.

Maryből is. És talán az életből is.

Azt hiszem, ez készítette az igazgatónkat arra, hogy felgyorsítsa az ütemtervet, és belekezdjen az első eligazításba arról, hogy elküld minket küldetésre, ebbe az időbe. Leon a kezébe vette a legközelebbi személyi dossziét, amit történetesen az öné volt, Max, és kinyitotta.

Mialatt beszélt, kinyitotta az aktámat. A fedél belső oldalán, egy átlátszó zsebben lapult a hivatalos fényképem – egy kinagyított változata annak,

ami a személyimen díszeleg. Dr. Bairstow kihúzta a tokból, és elmélyülten nézegette.

– Ez az a fotó, amit Leon meglátott – mondta aztán. – Az igazgató beszélt, de ő nem figyelt rá. Kivette ezt a képet, jól megnézte, majd megfordította, és elolvasta a hátulján szereplő írást. És attól a perctől fogva olyan lett, mintha kicserélődött volna. Valami megváltozott. Alig várta, hogy elkezdjük a küldetést.

Megfordította a fényképet. Nem volt ráírva semmi.

– Van valami elképzelése? – kérdezte halkán.

– Semmi, uram – feleltem elképedten, és valóban nem volt.

– Hát jó – dörmögte, és visszacsúsztatta a képet a tartójába. – Csak eltűnődtem. Ki merem jelenteni, hogy sosem fogjuk megtudni. –

Elhallgatott pár pillanatra, majd ismét megszólalt: – Végül pedig...

Megdermedtem. Végül pedig... mi?

– Van egy ajánlatom a számára, és szeretném, ha megfontolná. Egy darabig nem kérek rá választ. Csak gondolja végig alaposan, ne kapkodja el!

Sóhajtott egyet, és folytatta:

– Én sem leszek itt az örökkévalóságig. Ideje elgondolkodnom az utódomról. Kérem, ne ijedjen meg!

– Késő, uram. Már megijedtem. Elképzelni sem tudom ön nélkül a St.

Maryt. Azt meg főleg nem tudom elképzelni, hogy a St. Maryben dolgozzak egy másik igazgató alatt.

– Hadd nyugtassam meg mindkét tekintetben! Nem áll szándékomban elhagyni a St. Maryt még egy jó darabig, és ön nehézség nélkül fog együtt dolgozni az utódommal. Aki természetesen Leon lett volna, de ez most már nem lehetséges. Az jár a fejemben, hogy amikor eljön a perc, dr.

Petersont nevezem ki.

– Kiváló ötlet, uram!

– Vele tudna együtt dolgozni?

– Vele igen. Mint mindenki más.

Valóban így állt a dolog. Peterson remek választás volt. A vezetési stílusa elég messze állt dr. Bairstow-étól ahhoz, hogy meglegyen a maga egyénisége. Mindenki kedvelte őt, de tisztelték is. Tudtam, hogy tökéletes igazgató lesz belőle.

– Ami pedig önt illeti, Max... szeretném, ha elvállalná az igazgatóhelyettesi posztot. Most. Vagy legalábbis, a közeljövőben. Maga

lenne a felelős az intézet mindennapi működéséért, míg én, aztán majd az utódom koncentrálhatunk a nagyobb ügyekre. Ön lenne a híd a régi és az új vezetés között. Dr. Peterson ellátná az igazgatói teendőket, míg ön a folyamatosságot biztosítaná.

Szinte kábultan üldögéltem. Igazgatóhelyettes? Én? És Peterson lenne az igazgató egy napon? Tud már róla? És mennyire közeli ez a dolog?

– Ez még több évre van tőlünk – közölte dr. Bairstow, ismét emlékeztetve engem arra, hogy a pókerarc nem az erősségem. – Kérem, szánjon egy kis időt arra, hogy átgondolja azt, amit most elmondtam!

Megborzongtam. Hirtelen túl sok volt az, ami rám zúdult. Leon halála.

Ezek a váratlan közlések. Kevesebb mint huszonnégy óra alatt minden felborult. A változás jeges szele fújta át a St. Maryn.

– Biztosan tudom, mit fog rá válaszolni, de van egy dugóhúzója?

Micsoda kérdés...

Dr. Bairstow felemelte a poharát.

– A távol levő barátokra.

– A távol levő barátokra.

A bor jó volt. Leonnak is ízlett volna.

Azért csak óvatosan kortyolgattam. Valamit kértek tőlem, és még nem fogtam fel teljesen, hogy mit.

Aztán összeállt a kép.

Dr. Bairstow beszélgetni akart. Beszélgetni az egyetlen emberrel ebben a korban, aki tudta, hogy ki ő, és ki volt Leon Farrell. Valaki, aki meg tudta érteni, hogy ő maga mit veszített el. Elképzeltem Petersont és magamat, egy hosszú távú küldetésen, csak mi ketten, távol a saját időnkől, talán életünk végéig... Milyen lenne, ha egyikünk meghalna, és a másiknak folytatnia kellene? Egyedül...

– Akkor most mesélje el, uram – kértem halkán –, milyen volt, amikor először találkozott velem! Ő azt mondta egyszer, hogy maga kiverte belőle a szart is. Ez igaz?

Dr. Bairstow keserű nevetéshez hasonló káromást hallatott, és csordultig töltötte a poharamat.

– Még a felét sem hallotta! – mondta közben.

Így hát, hallgattam őt. A palack lassan kiürült.

Két órával később fáradtnak tűnt, de úgy láttam, jobban van. Szinte megállás nélkül beszélt, és az emlékei anyagtalanul és súlytalanul ide-oda sodródtak a szobámban, míg végül szelíden szertefoszlottak.

Elkísértem az ajtóig.

Megállt, és kezét nyújtott.

– Max.

– Dr. Bairstow – mondtam, és megfogtam a kezét.

Ennél többre nem volt szükség.

* * *

Másnap részt vettem Leon gyászszertartásán, az intézet összes munkatársával együtt. A Nagyfőnök beszélt. Nem emlékszem arra, hogy mit mondott. Csak a kápolna ólomüveg ablakain beáradó, színes fényekre, amelyek tarkabarka foltokat festettek a kőpadlóra,

és a Dieter arcán csorgó könnyekre. Dieter elkérte Leon szerszámkészletét – részben azért, mert mindig vágyott rá, részben pedig, hogy legyen valami emléktárgya Leontól. Kal ült a jobbján, Helen a balján, aztán Tim, és a sor végén én.

A súlyos veszteség érzete lengte be az apró kápolnát. Patakokban ömlött a könny. De az enyém nem.

Rögtön utána kimentettem magam, és az irodámba mentem. Az asztalok ugyanúgy álltak, ahogy hagytam őket. Ahogy akkor álltak, amikor Leon még élt. Tele voltam felgyülemlett energiával, és nekiláttam összeállítani az ütemtervet és a csapatokat. Amikor elkészültem, a bejövő levelek tálcájához fordultam. Sorra vettem a feladatokat, és állhatatosan végigcsináltam mindent. Még az alul összegyűlt üledéket is, amelynek egyes darabjai hónapok óta heverték ott. Táblázatokat gyártottam, jelentéseket diktáltam, és rendeztem az összes e-mailemet. Még az irattározást is elvégeztem, mert átkozottul biztosan tudtam, hogy Miss Lee nem fogja megcsinálni.

Amikor mindennel végeztem, nekiestem az íróasztalomnak.

Kirángattam a ritkán kihúzott fiókokat, az asztalra ráztam a tartalmukat, és

könyörtelenül

végigmentem

az

egészen.

Átrendeztem

a

munkaterületemet. Leszaggattam a régi vagy elavult iratokat a falitáblámról.

Amikor aztán tényleg mindennel végeztem, porosan és megviselten, már nagyon későre járt. Jóval elmúlt éjfél. Az épületre teljes csend borult.

Órákon át dolgoztam és dolgoztam, mint egy eszelős. Miss Lee íróasztalán tekintélyes irathegy tornyosult fel. Gyanítottam, hogy dr. Bairstow-t durva

megrázkódtatás fogja érni, amikor meglátja, mennyi jelentést küldtem át neki. De az íróasztalom tiszta volt, a bejövő tálcám pedig üres.

Lekapcsoltam a lámpát, és mialatt a félhomályos folyosón ballagtam a szobám felé, az járt a fejemben, hogy reggel egy új nap veszi kezdetét.

Egy új kezdet lesz.

Egy egész új élet.

15

BELEVETETTEM magam a munkába. És mindenkit nekiállítottam dolgozni. Azt hiszem, egy hónapon át senki sem tette le az alfelét egy-két percnél hosszabb időre.

Töröltük a régi ütemtervet, és összeraktuk az újat. Tim és én megkaparintottuk magunknak Julius Caesart.

Dieter lett az új műszaki főnök. Örültem neki. Tim megkeresett, és elmondta, hogy felajánlották neki Leon irodáját, és hát mit szólnék hozzá.

Nem tudom, mit várt tőlem, de mindig is tudtam, hogy oda fogják adni valakinek, és a tudat, hogy Tim lesz a tető másik oldalán... elfogadhatónak tűnt.

Helen elrángatott a féléves orvosi ellenőrzésre. Leült az ablakpárkányra, és rágyújtott. Felnéztem a füstérzékelőre, aztán rájöttem, hogy már nem érdekel. Nem lesz több elemcsata.

Helen azt mondta, hogy lassítsak, és hogy túl sok súlyt vesztettem túl gyorsan. Rámotattam, hogy éppen ő biztatott, adjak le tíz fontot, mióta betettem a lábam az intézetbe, és megkértem, hogy most már döntse el.

Rövid eszmecsere következett, ami abban csúcsosodott ki, hogy utasított: aludjak többet és dolgozzak kevesebbet. Mindketten tudtuk, hogy ez az, ami nem fog megtörténni.

Helen aztán mélyet sóhajtott, kilőtte a csikket az ablakon, és tovább faggatott:

– Hogy érzed magad?

– Teljesen jól.

– Kimozdulsz néha?

– Közéleg a Caesar-küldetés, és dr. Dowson szólt, hogy kitalált valamit a jövő hétre.

– Nem így értettem.

– Tudom.

– Bármilyen, ami akár csak hasonlít egy kicsit a társasági életre?

– Tegnap este beszéltem Kallel telefonon.

– Megint csak nem így értettem.

- Tudom.
- Akármilyenfajta nemi élet?
- Kal nem az esetem.

Helen sóhajtott, és egyenesen rákérdezett:

- Szexuálisan aktív vagy?
- Nem. Rendszerint csak hanyatt fekszem, és a spártaiakra gondolok.
- Egy szappanos beöntést mindenképp felírok... a többit majd meglátjuk.

* * *

Caesart és az ókori Rómát kellett volna tanulmányoznom. Ezzel szemben húsz percen át vagy kifelé bámultam a könyvtár ablakán, vagy az előttem forgó, félkész adatkockát bámultam.

– Sajtgurítás – jelentette ki dr. Dowson, és leült velem szemben, mialatt én továbbra is azért küzdöttem, hogy felvegyem a megfelelő fordulatszámot.

– Tessék? – kérdezem értetlenül, ami érthető volt, azt hiszem.

– Sajtgurítás – mondta ismét.

Ettől sem világosodtam meg.

Visszarángattam a gondolataimat oda, ahol lenniük kellett, és megint megkérdeztem:

– Tessék?

– Részletes adatok kellene a jelenlegi kutatásomhoz. Azt vizsgálom, hogy a föníciaiak milyen hatást gyakoroltak a korai britekre.

Úgy döntöttem, nem kérdezem többször azt, hogy „Tessék?”
Váltottam.

– Miért?

– Ónbányák – mondta annak az embernek a hangsúlyozásával, aki most egyetlen szavával mindent tökéletesen tisztázott. –
Kereskedelmi kapcsolatok a nyugati országrésszel. Elvitték az ónt...
és mit hagytak hátra?

A legvalószínűbb válasz az lett volna, hogy egy egész nemzedéknyi félig brit, félig föníciai kiskölyköt.

Sóhajtottam, és lelapítottam az adatkockát.

– Sajtgurítás? – kérdeztem jelentőségteljes hangon.

Dr. Dowson bólintott, és nyilván tetszett neki, hogy ilyen villámgyorsan megértettem a lényegét.

– Igen, több helyen is játsszák a nyugati országrészben, de a fő esemény Gloucesterben van.

– Még ma is?

– Igen. Legalább az 1800-as évek eleje óta.

– Akkor már nem sok föníciai kóvályoghatott arrafelé, nem igaz?

– Ekkor kezdtek írásos emlékeket gyártani. A sajtgurítás az 1500-as évekből eredhet. Vagy még sokkal régebből.

– Akkor, csak hogy tisztázzuk... ezt a sajtgurítás... szeretné, ha megvizsgálnánk.

– Igen.

– Melyik korban? Az ősi brit sajtgurítást? A tizenhatodik századi sajtgurítást? A tizenkilencedik századi sajtgurítást? Az ideai sajtgurítást?

– Ó, a tizenkilencedik századit, azt hiszem. Az ideai nem jó. A hatóságok évek óta próbálnak véget vetni neki egészségügyi és biztonsági megfontolásokból. Sikertelenül, azt nagy boldogan megmondhatom, de szerintem manapság nem igazi sajtot használnak, és egyre több az üresjárat, mialatt várják, hogy a mentők visszaérjenek a kórháztól, miután leszállították a sérülteket. Továbbá, az lenne a jó, ha beugranánk, aztán lelépnénk, amilyen gyorsan csak lehet. Szóval, arra gondoltam, ha visszamennénk pár évszázadot, megnézhetnénk egy autentikus sajtgurítást.

Bármelyik pünkösdvásárnap megteszi.

– Megnézhetnénk? Maga is velünk tartana, doktor?

– Természetesen, Max. Ez az én kutatásom. Sajnos, az a vén bolond, aki odafent trónol, szintén jönni akar. Ki kell találnunk valamit, hogy ne törje ki a nyakát.

– Na, várjunk egy kicsit! Hogyan törhetné ki a nyakát sajtgurítás közben?

– Ó, te jó ég! Maga még sosem...? Ez egy tavalyi felvétel. Ezt figyelje!

Elővett egy adatkockát, én pedig csak ültem és néztem. Döbbenten. És megigézve.

Én, a nagy ártatlanságomtól vezérelve, azt hittem, a sajtgurítás abból áll, hogy pár idősebb hölgy gondosan leteszi a napernyőjét, és

–

természetesen alsó lendítéssel – aranyos kis sajtocskákat dobál egy sor édes kis bábu felé, amelyek talán virágokkal és szalagokkal díszített

kalapkát viselnek. Tudhattam volna, hogy a termékenységi rítusok nem így működnek. Azoknak inkább a vérhez van közük...

Ennek a bizonyos rítusnak a főszereplői hatalmas, gyilkos tömegű

sajtok, amelyek egy ménkű meredek dombon – a Gloucesteren kívül élők inkább falnak neveznék – gurulnak lefelé, mindent megsemmisítve, ami az útjukba kerül. És ezeket a tömegpusztító eszközöket fiatal férfiak kergetik pattogva, bukfencezve és bukdácsolva, olyan halálvágyról téve tanúbizonyságot, aminek még a St. Mary-sek is csak tiszteleghetnek.

A domb – bocs, a fal – alján megtermett férfiak állomásoznak, hogy elkapják azokat, akik még talpon vannak, és megakadályozzák, hogy belevágódjanak egymásba, a fákba/bokrokba, vagy szélsőséges esetekben Cheltenhambe.

Pár évvel korábban, de talán még tavaly is, ámuldozva felrikoltottam volna: „Ez királyság! Nők is indulhatnak? Hol lehet benevezni?”

De most már, tudatában annak, hogy az én koromban a csontok már nem egyhamar forrnak össze, nem lelkesedtem annyira.

– Mondja, dr. Dowson, az igazgató úr tud róla, hogy...?

– Ó, hogyne! Ne aggódjon! Mindent tisztáztunk. Csak egy rövid ugrás, természetesen, mivel nincs ügyfelünk, és ez csak, úgymond, a személyes fogyasztásunk célját szolgálja.

Ismét elindítottam a felvételt az elejétől, és megint az öngyilkos hajszát bámultam. Dr. Dowson ragaszkodott hozzá, hogy lassítva nézzem, nehogy lemaradjak egy-egy látványos csonttörésről.

– Hát nem csodálatos? Láthatja a primitív hatásokat! – lelkesedett közben. – Lenyűgöző. Egyszerűen lenyűgöző. Arra gondoltam, hogy összeállíthatna egy kisebb csapatot, és meglátogathatnánk őket.

Múltjáró vagyok, és a személyes biztonságom sosem számított fontos szempontnak, de a társaim biztonsága miatt néha éreztem némi felelősséget. Összehívtam az embereket, megmutattam nekik a felvételt, minden egyes, csontropogástól hangos pillanatot, és csak aztán kértem önkénteseket.

Kitört az örület, és pár perc múlva Guthrie-nak kellett helyreállítania a rendet.

A versenyzők számát hat főre kellett korlátoznunk, de kárpótlásul nem maximáltuk a nézők számát.

– Veled mi lesz, Max? – kérdezte Peterson. – Te is mész?

– Természetesen. Én leszek a józan ész vékonyka, halk hangja.

Guthrie még a lépcső aljánál járva is röhögött.

Miután a múltjárók kivételével mindenki lelépett, tartottunk egy gyors fejtágítót, hogy megvitassuk a stratégiát. Nagyjából tizenkét másodperc alatt végeztünk is.

– Rendben – mondta Peterson –, a részleg becsülete a tét. Nem hagyhatjuk, hogy holmi műszaki vagy biztonsági torzszülött győzzön. Jól mondom, Max?

– Abszolút. Az utasítások egyértelműek, uram. Vagy sajttal térünk vissza, vagy holtan.

Végül a nagy komppal utaztunk, a TK2-vel. A helyzet röhejes volt: mindenki jönni akart. Átvillant az agyamon, hogy a Nagyfőnöknek talán elmentek otthonról, de szokásához híven ezúttal is pontosan

tudta, hogy mit csinál. A St. Mary népe kimenőt kapott, és elvonult szórakozni.

A történettudományi szekciót Peterson képviselte, akinek volt pofája kihasználni a rangját, valamint Roberts, aki már szerzett pár érmet futkosással. Hogy miért hittük, hogy ez így hasznos lesz, azt máig nem értem. A biztonságiak Markhamet és Wellert vetették be, a műszakiak pedig Dietert (aki elég nagy volt ahhoz, hogy mindent a földre taposson, ami elébe kerül, még egy 9 fontos Double Gloucester sajtot is), illetve Coxot.

Az egészségügyi támogatást Helen biztosította. Dr. Dowson és Rapson professzor felékszerezték magukat mindenféle rögzítő kütyüvel, bár én pontosan tudtam, hogy azonnal meg fognak feledkezi mindegyikről, amint elkezdődik a verseny.

És készen álltunk.

– Jól van – mondtam fennhangon, mialatt összegyűltünk a TK2 előtt, hogy rászabaduljunk a 19. századi Gloucestershire-ra. – A standard szabályokkal dolgozunk. Egyedül senki nem megy sehová. Ne igranak vizet! A pofavágó versenyt feltétlenül próbálják ki! Ezen a területen többüknek van egy-két természetes előnyük. Figyeljenek a zsebtolvajokra!

Uraim, emeljék meg a kalapjukat, és bólintsanak, amikor az ellenkező

nem képviselőjével beszélnek, a hölgyek pedig ügyesen pukedlizenek!

Kérdés?

Gyorsan félreugrottam, nehogy letapossanak, és hamarosan útnak indultunk.

* * *

A vásár remek szórakozásnak bizonyult. Néztük a fintorversenyt, a lábszárrugdosást és a birkózást, szemügyre vettük az eladásra kínált portékát, elkerültünk pár gyanús bódét, visszautasítottuk, hogy vegyünk egy fura megjelenésű, állati eredetű sajtféleségből, kitértünk a legfeltűnőbb csalók útjából, és lassan követtük az izgatott tömeget a fő

műsorszám helyszínére.

Majdnem beledöglöttem, mire felvonszoltam magam arra a kurva hegyre. Vagy a Cooper Hillre, ha így jobban tetszik. Ószintén szólva, maga Edmund Hillary és a serpái is megemlegették volna, ha fel kellett volna mászniuk azon a rohadt emelkedőn.

Félúton feladtam. Szóltam a többieknek, hogy onnan jobban fogok látni, mint fentről – és ez még igaz is volt, ugyanis a Cooper Hill nemcsak majdnem függőleges, de még konkáv is, vagyis a tetejéről szinte csak az alját lehet látni.

Schiller és én letelepedtünk egy mérsékeltén kényelmes fűcsomóra, és rájöttünk, hogy csak úgy tudunk függőleges helyzetben maradni, ha megmarkoljunk egy fa gyökereit, és bőszen kapaszkodunk. Köröskörül a vasárnapi ruhájukat viselő, boldog emberek tették ugyanezt: facsemetékbe, megdőlt kerítésoszlopokba és egymásba kapaszkodtak, és máris nekiláttak a kaja-pia kicsomagolásának. Hamarosan jó néhány palack indult vándorútra.

Rámosolyogtunk a szomszédainkra, egyenesre húzogattuk a főkötnöket, elrendeztük a vállkendőnket, és tüntetően ráhúzkodtuk a szoknyánkat a bokánkra.

Mrs. Mack ellátott minket különféle pástétomokkal, és nyomban nekiestünk ezeknek, mert a biztonsági és az egészségügyi előírások, az orvosi ellátás, vagy az akármilyen szervezettség teljes hiánya láttán úgy számoltam, hogy az egész verseny alig négy futamból fog állni, aztán gyorsan felszedik a hullákat és a sebesülteket, és kiosztják a sajtokat.

A hegytetőn többtucatnyi erős, de visszafogottan értelmes fiatal férfi gyűlt össze. Láttam köztük a mieinket, akik bőrbricseszt, erős bakancsot, lábszárvédőt és vastag gyapjúujjast viselve csodásan beleolvadtak a tömegbe. Rendíthetetlennek tűntek. Mi St. Mary-sek vagyunk. Nem rendülünk.

Később elmondták, mennyire fontos, hogy szemmel tartsuk a sajtokat, amíg túlgurulnak rajtunk, mert nincsenek tekintettel senkire, és gyakran belevágódnak a tömegbe, hogy leterítsék az ártatlanokat, illetve azokat,

akik túl lassú észjárásúak ahhoz, hogy időben elhajoljanak. Miután a sajtok továbbhaladtak, már nyugodtan a hegyoldalra fordíthatjuk a figyelmünket, és szabadon élvezhetjük az ott zajló tömeges megsemmisülést.

Az első futam kiválóra sikeredett. Eleresztették a sajtot, és egy másodperccel később a versenyzők is nekilódultak. A legtöbbször sikerült talpon maradnia majdnem két-három hosszú szökkenés erejéig, de aztán győzött a gravitáció. A fiúk elzuhantak, és pattogva, gurulva, csúszva folytatták útjukat, néha lábbal, néha fejjel előre, a szurkolók lelkes üvöltözésétől kísérvé. Aztán valahogy talpra ugrottak, betájolták magukat, és ismét nekiveselkedtek. És megint elestek. És megint gurultak. Páran látványosan cigánykerekezve zúdultak lefelé, és ezek külön elismerő

üvöltéseket kaptak a nézőktől. Páran elestek, és nem keltek fel.

A hegyoldalt a pusztulás különböző fázisába jutott, fiatal férfiak tarkították. Ruhák szakadtak fel vagy hasadtak szét teljesen. Cipők hevertek mindenütt.

– Te jó ég! – suttogta Schiller álmétkodva.

Fogalmam sem volt, hogy ki nyerte az első kört. A túlélők elbicegtek a kezükben habzó korsókkal, amelyek tartalmával máris pótolhatták

a folyadékvesztéséget. Többen elterültek a földön, és szállításra szorultak.

Megdöböntő módon senki sem halt meg.

A mieink a második futamban vettek részt. A St. Mary-s nézők egyenletesen eloszlottak a csatatér körül, integettek és éljeneztek, mialatt a fiúk felsorakoztak a többi versenyzővel. Visszaintegettek. De csak nagyon óvatosan, mert még kisebb mozdulat miatt is elveszíthették az egyensúlyukat. A vörös felöltőt viselő ceremóniamester kiáltással jelezte, hogy mindjárt indítja a műsort.

Egyre állj készen,

Kettőre légy éssen,

Háromra izmod feszítsd,

Négyre már futhatsz is!

A nézők ordítani kezdtek, én meg a gyengélkedőn ébredtem fel.

Mi a pokol?

Helen a plafonon volt. Láttam, hogy mozog a szája. Ha hajlandó lettem volna figyelni rá, valószínűleg hallottam volna, hogy mit mond. De

akármit beszélhetett is, nem lehetett komoly, mert Hunter a száját harapdálva bökölte az adattábláját.

Végül elhaló hangon megkérdeztem:

– Mi történt?

Helen leakasztotta az ágy végéről a kórlapot, és felmutatta. Nem csekély nehézség árán fókuszáltam a szemem.

– LEKS-szindróma? Mi a fene az a LEKS?

– Lecsapta egy kurva sajt.

Hunter feladta a kilátástalan küzdelmet, és vinnyogva kirombolt a szobából. És még ezek hiszik profinak magukat! Hunter azonnal lekerült azok listájáról, akiknek karácsonykor lapot szoktam küldeni.

– Mi a pokol...?

– Elfelejtettél elhajolni.

– Mikor?

– Mondjuk, úgy öt másodperccel azelőtt, hogy egy kilenc fontos gloucesteri sajt pofán talált, pont időben tetted volna.

Az a rohadt sajtgurítás!

Peterson bedugta a fejét, és felrikkantott:

– Hunter mondta, hogy magához tért. Bejöhetek?

– Ha mindenképpen muszáj.

Kezdjük a legfontosabbal:

– Tim, győztünk?

– Sajnos, eredménytelenül. A sajt belekanyarodott a tömegbe, bizonyos mértékű megdöbbenést okozott, és soha többé nem láttuk. Aztán két paraszt lecipelt téged a hegyről. Kétszer elejtettek. Ami, ne szépítsük, nagyon tetszett a nézőknek. Majdnem annyira, mint a verseny.

Csatlakoztál a St. Mary sérültjeihez, amint ott heverték a domb alján.

– Ó, istenem!

– Három törött csont, két kifordult térd, és egy különösen ronda vállficam – énekelte Peterson a „The Twelve Days of Christmas”

dallamára. – Á, és egy csúnya LEKS. Figyelj, emlékszel valamire?

– Nem. Semmire, ami az első futam után történt. Egyikőtök sem állt meg, hogy segítsen rajtam?

– Hogyan? Hidd el, ha az ember elkezdi, nem tud megállni. Egy kicsit olyan, mint te és a csokoládé. Egy pillanatra láttalak, amint hanyatt fekszel, a lábad szétcsapva, de aztán sajnós a saját problémáimra kellett összpontosítanom. Dieter átvett a parasztoktól, és elvitt a kompbá, ahol

lerakott a többi sérült közé. Te voltál az egyetlen, aki elveszítette az eszméletét. És ezúton figyelmeztetek, hogy Markham készített rólad pár fotót. Ó, és nyilván örömmel veszed, hogy dr. Dowson, jöllehet túl izgatott volt ahhoz, hogy lefilmezze az első versenyt, a másodikról már készített felvételt, még ha rövidet is. És ezen tisztán látszik, hogy lefejeled azt a nagy sajtot, és hanyatt esel, és mindenkinek megmutatod a bugyidat.

Hallottam, hogy egyesek fel akarják rakni a YouTube-ra. Hacsak nem tejelsz. Azt hiszem, az összeg kábé 50 font.

– Micsoda?

– Fejenként.

– De ez... ez rablás!

– Nem, ez bosszú.

– És miért?

– A vaj-incidensért, emlékszel, ugye? Á, és készültek pólók is.

Kergettem a sajtót, ez áll rajta. Leszámítva a tiédet. Azon karikatúra van, és azt a pillanatot örökíti meg, amikor a sajt képen talál. Azt tudod, ugye, hogy ez életed végéig elkísér?

– Rohadékok!

Lelöktem magamról a takarót, de Helen kitaszította Petersont a szobából, mielőtt elkaphattam volna. Elátkoztam őket, mind egy szálig, de nem maradt más választásom. Fizettem. Számos jótékony célú alapítvány jól megélt a St. Maryből abban az évben. És dr. Bairstow megint tudta, hogy mit csinál. A nagy kirándulás óriási siker lett. Már persze azoknak, akik nem szenvedtek poszt-LEKS-traumától. De még én is azt éreztem, hogy a lelkem könnyebb lett. Túltettük magunkat a Trójában átélt borzalmakon, és továbbléptünk.

16

A GALÉRIÁN ácsorogtam, Petersont vártam, és a részlegem tagjait figyeltem, akik ádázul vitatkoztak egymással, amikor Rosie Lee közeledett felém, a kezében egy sárga cetlivel, amire a telefonos üzeneteket szokta írni.

– Mr. Strong találkozni szeretne önnel. Ma délután, háromkor, az istállónál?

– Nem tudja, hogy miért?

– Mi vagyok én? Gondolatorvasó?

– Nem kérdezte meg?

– Mi vagyok? A maga asszisztense?

– Szeretne az lenni? Most épp nincs.

– Rossz volt a vonal, és Mr. Strong nagyon sietett. Alig értettem, hogy mit mond. Megint kihagyta a női nyerges edzést?

– Szó sincs róla! – tiltakoztam felháborodottan, míg a helyes válasz az lett volna: igen.

Az önvédelem, a futás és a lógyakorlat mellett minden hónapban több órát kellett volna női nyeregben lovagolnunk. Én rendszeresen kihagytam, még hozzá több okból. Nem szerettem a női nyeret, nem sok időm volt azokban a napokban, és ami a legfontosabb, én voltam a részleg vezetője, vagyis a szabályok rám nem vonatkoztak. Akkor sem nagyon vonatkoztak, amikor nem voltam még a részleg vezetője, azóta meg főleg nem.

Peterson eljött értem, és lassan ballagtunk lefelé a lépcsőn. Menet közben éppen csak megúsztuk, hogy legyaluljon minket pár újonc, akik jócskán megkésve tartottak az ebédlő felé.

– Még most is emlékszem arra az időre – dohogott Peterson –, amikor mi voltunk a leggyorsabbak ebben az épületben.

Nevettem, de igaza volt. A kor lassan lopakodik felénk, amikor nem figyelünk. Papíron nem voltunk vészesen öregek, de lenyomtuk egy hónapot egy másik időben itt, három hetet ott, kilenc hónapot valahol máshol, és ez az egész összeadódott. Egyszer kiszámoltam, és az jött ki,

hogy három évvel idősebb vagyok a hivatalos koromnál. És az a három év rendesen megkoptatott.

Szerencsére életben maradtunk addig, hogy befejezzük az ebédet, aztán pedig, péntek lévén, Peterson elment, hogy felügyelje a tanítványai heti vizsgáját. A műszakiak és a biztonságiak siettek, hogy kirugdossák egymásból a lelket a foci pályán, én pedig elindultam az istálló felé, és azon tűnődtem, hogy mi a fenét akar tőlem Mr. Strong, a gondnokunk.

Nem bukkant fel, ezért pár percet azzal töltöttem, hogy régi ellenségemmel, Turkkal beszélgettem. Rajta gyakoroltam a női nyerges lovaglást, ő pedig cserébe mindent megtett annak

érdekében, hogy kinyírjon. Mostanra félig-meddig nyugdíjazták. A feje beesett és csontos lett, a sörényében egyre szaporodtak az ősz szőrszálak. Dobtam neki egy-két répát, és a kor bizonyára meglágyította, mert nagy kegyesen nem próbáltam meg letépni a fél karomat. Lekönyököltem a karám kerítésére.

A nap kellemesen pirította a hátamat. Meleg, álmos délután volt. Turk a fejét lógatva, a fülét lefelé görbítve ácsorgott velem szemben, amikor meghallottam, hogy van mögöttem valaki.

Turk felkapta a fejét, és figyelmeztetés gyanánt horkantott, de már késő

volt. Puha és bűdös valami szorult a számra és az orromra. Próbáltam küzdeni, de egyetlen testrészem sem csinálta azt, amit kértem tőle. Félig-meddig érzékeltem csak, hogy átvonszolnak egy sarok másik oldalára.

Valaki azt mondta: „ajtó”, és mindjárt be is repültem egy ajtón.

Arcra borulva feküdtem a világegyetem legbűdösebb padlóján, és próbáltam kitalálni, hogy mi a fene történik. Egy kompban voltam. Ezt behunyt szemmel is meg tudtam állapítani. A szagot nem lehetett eltéveszteni – bár ez most nagyon durva volt. Emberi verejtékszag és éktelenül bűzlő lehelet vegyült bele.

Mialatt ezzel birkóztam, a világ fehérbe borult. Ugrottunk.

* * *

Az állítólag Mr. Strongtól érkezett üzenet csali volt. Erre azonnal rájöttem.

Teljesen mozdulatlanul feküdtem, és vártam valami jelet, amiből megfejtetem, hogy mi történik körülöttem.

Aztán egy rég hallott hang ütötte meg a fületem:

– Engem nem versz át, Maxwell! Nyisd ki a szemed!

Hát megtettem.

Clive Ronan ült velem szemben.

Már jó ideje nem láttam. Valamikor szinte minden gondolatom hozzá kötődött, de mostanra jóformán elfelejtettem. Mennyire hülyének kell lenni ehhez?

– Á, te vagy az! Hogy s mint? – feleltem, és az oldalamra fordultam.

– Nyugalom! – förmedt rám éles hangon. – Semmi hirtelen mozdulat!

Nem akarlak lelőni, de megteszem, ha kell!

Ó, te jó ég, ez nem hangzott jól! Lassan felültem, és reméltem, hogy hányni fogok. Csak javíthatott volna a bűzön.

Először körülnéztem a kompban. Igen, a Kilencesben ültem, amit Ronan valaha ellopott, és hozzám hasonlóan jobb napokat is látott már. A padlót vastag mocsok lepte. A tárolófülkék ajtóit tele voltak horpadással, és kettő

teljesen hiányzott. A mennyezeti panelek egy része eltűnt, és több helyen kábelkötegek lógtak. Mindent zsíros mocsok borított.

Ahogy magát Ronant is. Alutáplálnak látszott, és a haja koszosan tapadt a fejére. Nem tudtam, merre járt azóta, hogy utoljára találkoztunk.

Gyanítottam, hogy ide-oda ugrált a Történelemben, ellopta, amit tudott, és gyorsan elmenekült, mielőtt felakasztották volna lopásért, elégették volna, mint boszorkányt, vagy lelőtték volna kémkedésért. Az időutazás dicső

világa...

Többször találkoztam vele a múltban: Alexandriában, Stuart Mária udvarában, a krétakorban, sőt egyszer még a jövőben is, és minden alkalommal ő faragott rá. De minden alkalommal velem voltak a St.

Mary-sek, ilyen vagy olyan formában. Ezúttal senkire sem számíthattam, sőt még csak azt sem tudta senki, hogy itt vagyok. Ezúttal tényleg nyakig ültem a szószban.

Alaposabban szemügyre vettem Ronant, és láttam rajta, hogy beteg.

Égési sérülésektől ráncos bőre pocskul nézett ki. A haja csomókban hullott, és a fejbőre tele volt vörös, hámló foltokkal. A keze remegett, a szeme folyamatosan ide-oda rebbent. Sűrűn köhögött, és ilyenkor újabb bűzhullámok szálltak szét a zárt térben. Ronan és a kompja az utolsókat rúgták.

Ami nem volt egy utolsó gondolat számomra. Elkapott egy haldokló őrült, aki gyűlölt engem, és nem maradt vesztenivalója. A jó hír úgy szólt, hogy nem akart lelőni. A rossz hír pedig úgy, hogy annál sokkal rosszabb valamit tervezett erre a délutánra.

Lassan felálltam, és letelepedtem a másik ülésre. Egyből mozdított a fegyverén, hogy az rám szegeződjön. Nagyon szerettem volna, hogy másfelé fordítsa. Attól féltem, hogy amekkora mázlim lenni szokott, merő

véletlenségből lelő a fickó. Előrehajoltam, hogy ránézzek a képernyőre, közben rátettem a kezem a műszerfalra, ami szintén ragadt a kosztól.

Számos jelzőfény égett ott, ahol nem kellett volna. És fordítva.

– Egyszer mondom el – szólt rám Ronan. – Tedd zsebre a kezedet! Nem szólok még egyszer. Csak agyonlőlek.

Hittem neki. Nem az üres fenyegetések embere volt. Rendszerint, ha fegyvert szegezett valakire, az illető öt másodperccel később halott

volt.

Ezen a napon alighanem jó hangulatban lehetett. Zsebre tettem a kezem, körülnéztem, és megjegyeztem:

– Egy kicsit elengedted a dolgokat, nem?

– És kussolj!

– Hol vagyunk? – kérdeztem, hogy azt higgye, nem lestem le máris a koordinátákat, aminek köszönhetően a pánik szép csendesen szétáradt bennem.

Elkezdett lekapcsolgatni dolgokat – vagy fel. A kompja olyan állapotban volt, hogy nehéz lett volna pontosan megállapítani. Nem azért tartunk magunk körül egy műszaki sereget, mert szeretjük a narancssárga színt.

A kompok rendszeres gondozást igényelnek. Gyakran be kell szabályozni őket, máskülönben elkezdenek sodródni. Feltámadt bennem a remény, hogy rossz helyen vagyunk, és Ronan újra meg fogja próbálni, de pár pillanat múlva ki is hunyt.

Ronan befejezte a kapcsolgatást, és minden figyelmét nekem szentelte.

– Nos... – mondtam barátságosan, mert minél tovább beszéltem itt, annál kevesebbet kellett haldokolnom odakint – megint itt vagyunk.

– Te ölted meg Isabella Barcleyt?

Akármire számítottam, erre biztosan nem. De értelmetlen lett volna tagadni. Mindketten ismertük az igazságot. Csak azt akarta, hogy kimondjam.

– Igen.

– Miért?

Nem maradt vesztenivalóm.

– Mert egy gonosz ribanc volt. Áruló. Ott állt, mialatt te embereket kínoztál és gyilkoltál meg, hogy megkapd azt, amit akarsz. És ott hagyott négy embert a krétakorban, hadd haljanak meg.

– És most ugyanezt csinálom veled. Állj fel!

– Nem.

– Nem fogom még egyszer mondani.

– Én pedig nem fogok engedelmeskedni.

– Állj fel, Maxwell! Most megfizetsz. Mindenért, amit tettél. És Isabella Barclay meggyilkolásáért. Mindenért megfizetsz. Állj fel, és menj az ajtóhoz!

– Nem.

– Menj az ajtóhoz!

– Nem.

Meglengette a pisztolyt, de nekem már támadt egy gondolatom. A komp üres volt. A tárolók üresek voltak. Az járt a fejemben, hogy talán a pisztoly is üres.

A rohadék kitalálta a gondolatomat, és kijelentette:

– Töltve van. Ne áltasd magad! Gyerünk, menj az ajtóhoz!

– Nem.

Mi a fenét tehet velem? Kétszer lő agyon?

– Beléd lövök, és a hajadnál fogva vonszollak ki.

Megvontam a vállamat, hátradőltem, és összefontam a karomat a mellemen. Úgy voltam vele, hogy ha már meg kell halnom, megnehezítem neki, amennyire csak lehet. Fenyegetőzött, de továbbra sem lőtt. Én meg megfogadtam, hogy csak azért sem fogok kimenni.

– Szétlövöm a térdedet, és odakint fogsz megdögleni. Kínok között.

Vagy a seb végez veled, vagy egy annál sokkal rosszabb valami. Ha sértetlenül kísértálsz, élhetsz még pár órát. Te tudod, Maxwell. Ragadj meg minden esélyt, hogy egy kicsivel tovább élhess! Tehát talpra!

Az ajtó rángatózva kinyílt. Csak most, amikor beáradt a napfény, most döböntem rá, hogy milyen sötét és hideg a komp belseje. A soha el nem felejthető krétakori búz még Ronan szagát is elnyomta. Nedves növények, nedves föld, nedves szar, valamint kén, és ehhez a fürtelemhez fojtogató, párás hőség is járt. Úgy éreztem, minden pórusom megnyílik.

Lassan felálltam, és megpróbáltam gondolkodni. Ronan is feltápászkodott, és behúzódott az ülése mögé, hogy tartsa a távolságot.

Valahogy ki kellett vinnem magammal. Tudtam, ha idebent marad, vége a dalnak.

Guthrie őrnagy hangját hallottam, évek távolából szállt felém: „Mindig csinálja azt, amire nem számítanak!”

Mire számított tőlem Ronan?

Arra, hogy lassan mozgok. Hogy húzom az időt, ameddig csak lehetséges. Hogy megpróbálok verekedni. Megpróbálom elkapni a fegyvert... A legkevésbé sem várta, hogy önként és dalolva kimegyek. És az ajtó olyan lassan mozgott...

Vonakodva, nagyon lassan tettem egy lépést a kijárat felé, és megálltam.

Ronan intett nekem a csővel. Úgy tettem, mintha megbotlanék. Azt hitte, hogy el akarom kapni a pisztolyt, és gyorsan hátrált, hogy messzebb legyen tőlem. Mialatt a súlya még a hátsó lábán volt, egyenesen kirohantam az ajtón, majd balra fordultam, és a komp sarkán túlra futottam.

Anélkül, hogy leálltam volna gondolkodni – a múltjárók jellegzetes viselkedése –, körbefutottam a kompot, és a másik irányból bukkantam fel, pont abban a pillanatban, amikor az ajtó görcsösen rángatózva, lassan becsukódott.

Imádkoztam, hogy a szenzorok még működjenek, és bedugtam a kezemet a résbe. Az ajtó megállt. A kezemet a félig nyitott ajtóban tartva nekilapultam a komp oldalának, és halkán lihegve vártam. A komp nyitott ajtóval nem tudott ugrani. Az ajtó pedig nem tudott bezárulni, amíg a kezem ott volt.

– Menj innen, vagy lövök! – parancsolta Ronan, és nagyon közelről hallottam a hangját.

Tudtam, hogy nem fog lőni. Nem vállalta annak kockázatát, hogy sérülést okoz az ajtónak. Nekem kellett meghalnom itt, nem neki. És továbbra is számoltam azzal, hogy a fegyver üres.

Kimondottan jó helyzetbe kerültem. Ahhoz, hogy Ronan elmozdítsa, valamijét ki kellett dugnia a kompból. Vagy a pisztolyt, amit megragadhatok...

Csak hogy ezúttal ő lepett meg engem, mert olyan gyorsan mozgott, amit nem hittem volna egy ilyen nyavalyás állapotban lévő embertől.

Hirtelen ott állt előttem, és rám szegezte a pisztolyt.

– Menj el az ajtótól!

És ezzel nagy hibát követett el. Nem hagyott nekem választási lehetőséget.

Ha valaki fegyvert szegez az emberre, akkor az a jó, ha tíz mérföldre van, vagy egészen közel. És én egészen közel voltam Ronanhez. Nem követtem el azt a hibát, hogy rá vettem magam. A fegyver után kaptam.

Mindkét kezemmel megmarkoltam, és arra összpontosítottam, hogy a földre mutasson a csöve.

És Ronan még ekkor sem lőtt. Biztosra vettem, hogy a pisztoly üres.

Jobbra-balra tántorogtunk a tisztáson, mindketten a pisztolyt markoltuk, aztán megcsúsztunk és elestünk, majd ide-oda gurultunk, és az a rohadt pisztoly csak elsült!

Kábé harminchárom százalék volt az esélye annak, hogy a lövedék mindkettőnket

elkerül,

harminchárom,

hogyan

eltalálja

Ronant,

harminchárom, hogy engem talál el. Mozdulatlanul feküdtem, a szememet szorosan lehunyva, zihálva az erő kifejtésétől és a félelemtől, és vártam a fájdalmat, a vért, és a tudatot, hogy mindjárt meghalok.

Semmi sem történt.

Kinyitottam a szememet.

Továbbra sem történt semmi.

Odébb gurultam, talpra vergődtem, és végigtapogattam magam, mert továbbra sem hittem el, hogy sértetlen maradtam.

Talán még sem arra ítéltetem, hogy a krétakorban haljak meg.

Ó de igen.

Ronan félig ülő, félig térdelő helyzetbe nyomta magát. A hasán vörös folt terjedt egyre nagyobbra. A fegyvert tartó keze remegett és ide-oda rándult, míg az arcát a fájdalom és a gyűlölet torzította el. Halálos sebet kapott. Most már tényleg haldoklott. Nem maradt vesztenivalója. Alig tízlábnyira álltam tőle. Nem hibázhatta el. Felemelte reszkető karját, és rám szegezte a pisztolyt. A cső nyolcasokat írt a levegőbe, de ebből a távolságból nem tudta elhibázni. És gyűlölt engem. Vettem egy mély lélegzetet, és vártam a végzetet.

– Csak... egy... golyó... maradt. Hozzuk ki... belőle... a legtöbbet!

A világom összezsugorodott. Csak én léteztem benne, és a fegyver. Csak a saját szívem dübörgését hallottam, semmi mást. Csak a fegyvert láttam, és semmi mást. Megfeszítettem az izmaimat. A pillanat mind hosszabbra nyúlt, és akkor, amikor már nem bírtam tovább, és végső

kétségbeesésemben készültem, hogy rávessem magam a rohadékra, Ronan egy lábbal jobbra mozdította a karját, és lőtt – a nyitott ajtón át, egyenesen a komp belsejébe.

A lövedék a műszerfalba csapódott. Reccsenést hallottam, villanást láttam, aztán megint reccsent valami, majd fekete füst szállt fel a műszerfalból. Válasz gyanánt a biztosítéktábla egy villanással felrobbant.

A komp belsejében minden elsötétült. Megcsapta az orromat a kiégett elektronikus eszközök szaga.

Ronan leroskadt, és boldogan kacagott az égre. Mert ő győzött. Az utolsókat rúgta, de sikerült elintéznie, hogy magával vigyen engem is.

Percei maradtak, míg én itt rekedtem. Egyedül. Nem is remélhettem, hogy megmentenek. A végső győzelem az övé lett.

Valami mozgott a fák között.

Ó, istenem, megfeledkeztem róla, hogy hol vagyok! Hogy itt a legfőbb veszélyforrás nem Clive Ronan.

A néhány évvel korábbi, eredeti küldetés során gondosan belevertem saját magamba: soha, de soha ne menj ki egyedül! Soha, de soha ne menj ki fegyvertelenül! És ha megsérülsz, és vérzel, húzz vissza a kompba olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak tudsz, mert máskülönben véged.

A krétakor volt a világ legnagyobb és legfélelmetesebb ragadozóinak korszaka. A magányosan vadászó, óriási Tyrannosaurus rextől kezdve a kisebb termetű, falkában vadászó Velociraptorokig, mindegyik halálos veszélyt jelentett. Évekkel korábban végignéztem, hogy a társamat, Sussmant széttépi néhány Deinonychus. És nem várták meg, hogy meghaljon, mielőtt nekiláttak felzabálni.

Árnyék suhant át a tisztás másik oldalán. Aztán egy másik is. Élőlények gyülekeztek ott. A vér szaga vonzotta ide őket.

Lenéztem Ronanre. Még élt. Fontolóra vettem, hogy bevonszolom a kompba.

Halk reccsenést hallottam a hátam mögül.

Az ösztöneim átvették az irányítást.

Ott hagytam Ronant. Ott hagytam, hogy magányosan haljon meg.

Közelebb voltak, mint gondoltam. Mialatt a komp felé rohantam, tőlem balra két alak tört ki a fák közül. Aztán egy harmadik a jobb oldalon.

A klasszikus harapófogó-támadás.

Hallottam, hogy Ronan ordít valamit, de a szavait nem értettem.

Már el is felejtettem, hogy milyen gyorsan mozogtak. És hogy milyen fürgén. Mert mialatt a komp felé futottam, és csak pár lépés választott el a biztonságtól, egy dinó szabályosan átsüvített a komp felett, egyenesen át a fejem felett, és közvetlenül mögöttem landolt.

Azt hiszem, az első pillanatokban nem vett észre engem. Minden figyelme Clive Ronanre irányult. Aztán persze meglátott, a sárban csúszkálva megpördült, és felém lódult.

Esküszöm, hogy repültem a komp felé. Nem emlékszem rá, hogy a lábam elérte a földet, és minden pillanatban vártam, hogy éles karmok vájnak a hátamba, elterülök, aztán érezni fogom a forró leheletüket az arcomon, mialatt felhasítják a húsomat, kitépik a beleimet...

Amint berontottam a bejáraton, rácsaptam a manuális kapcsolóra, és imádkoztam, hogy legyen még némi áramszolgáltatás a végzetesen megsérült kompban.

Volt. Az ajtó rándult egyet, megakadt, és ismét megrándult.

A sikoly szó nem írja le híven azokat a hangokat, amik Clive Ronan felől érkeztek. Három teremtmény csapott le rá egyszerre.

De az előbb volt egy negyedik is. Az hol van?

Mintegy válasz gyanánt, pont amikor az ajtó becsukódott volna, egy nagy, hosszúkás fej fúródott be az ajtó és a kerete közötti részbe.

Egy Deinonychust sikerült kifognom.

A kurva életbe!

Ijedtemben ugrottam egyet hátra. Az ajtó megállt. Hallottam a dinó zihálását, amint a levegő szörcsögve tört elő vörös peremű orrnyílásain.

Rideg ragadozószem szegeződött rám, ami megdöbbenő módon nem kevés értelmet tükrözött. A fej rángatózott, és egyre beljebb nyomult, mialatt a gazdája próbálta kifeszíteni az ajtót. Aztán megjelent egy nagy, háromujjú kéz, és az ajtókeretet kaparászta.

Következetesen alábecsüljük az intelligenciáját mindennek, ami nem ember. Vagy véletlenül, vagy azért, mert az előbb látta, hogyan csinálom, a dinó kitalálta, hogyan juthat be az ajtón. A kapcsolót hiába csapkodtam volna. A szenzorok nem engedték becsukódni az ajtót. Öt perccel korábban hálás voltam ugyanezért. És nem írhattam felül a biztonsági protokollokat.

Ebbe a rendszerbe nem volt beleprogramozva az engedélykódom, így a komp nem engedelmeskedett nekem.

A lény nem koordinálta a fej- és kézmozdulatait – legalábbis egyelőre.

Részemről az tűnt a legjobb lépésnek, ha ráveszem, hogy húzza ki a fejét, és valahogyan becsukom az ajtót.

Feltéptem a tárolókat, kétségbeesetten kerestem valamit – bármit –, amit fegyvernek használhatok.

Az első üres volt. A második csupán üres dobozokat és egy régi takarót tartalmazott. Édes istenem, lennie kell valaminek...

Na de a harmadik... a harmadikban volt a poroltó. A súlyából ítélve tudtam, hogy üres, de így is megfelelt. Egyszer odavágtam egy ilyennel

Hasfelmetsző Jacknek, és nem esett jól neki. A tűzoltó fejszét nem láttam, de ez is megtette.

Felkaptam, és az ajtó felé fordultam. Oldalt álltam meg, ahol a Deinonychus nem láthatott, és rávágtam a kezére. Lábnak aligha nevezhetjük. Még mellső végtagnak sem. Egyértelműen úgy nézett ki, mint egy kéz, és a lény úgy is használta.

Koncentrálj, Maxwell!

Ismét lesújtottam, aztán leeresztettem a poroltót, és felfelé lendítve orrba vágtam vele a dinót. Sajnálatos módon, korántsem sikerült elkergetnem. Csak rikoltott egyet fájdalomában, és kettőzött erővel próbálta kifeszíteni az ajtót.

Az eddigi módszerrel nem mentem semmire. Oldalt állva nem tudtam elég nagy kárt tenni benne. Beléptem az ajtó elé.

A Deinonychus oldalra billentette, majd dühödten rángatta és tekergette a fejét. Egy mély, halk, bugyborékoló hördülés felébresztett bennem valami ősi ösztönt, és megszállt az az erős késztetés, hogy meneküljek és bújjak el, amit az én emlős őseim is érezhettek annak idején.

A Deinonychus olyan magas volt, mint én. Jól látott engem. Felismerte bennem a prédát, és mint egy cápa, addig nem volt hajlandó elmenni, amíg nem kap el.

Ekkor taktikát váltottam, és ütések helyett döftem a poroltóval.

Haragos bömböléssel tudatta, hogy ez nem igazán tetszik neki. Talán voltak szaglóreceptorok az orrában, amelyek rendkívül érzékenyé tették.

Nem tudtam. Csak azt tudtam, hogy hamarosan be kell fejeznem ezt. Újra és újra odadöftem a poroltóval, és az erőlködéstől verejtek csorgott az arcomon. A döfésekkel egy időben egy-egy szót sikítottam:

– Takarodj! Ki! A rohad! Kompomból!

Még a komp belsejében terjengő bűzben is éreztem a dinó pofájából áradó szagot, ami a rohadt hús szaga volt. Láttam az orrára száradt vért, és a kegyetlen intelligenciát a szemében. Elég sűrűn eltöprengtem már azon, hogy, bár több százmillió évet éltek a Földön, a dinoszauruszok sosem tették meg a nagy evolúciós ugrást. Beszéd, kultúra, eszközök, meg a többi.

A válasz természetesen az, hogy mindenük megvolt nem csupán a túléléshez, hanem ahhoz is, hogy mindenki mást legyőzzenek, és ha az az üstökös nem vetett volna véget mindennek, manapság is itt lennének.

Változatlan formában. Mint a cápák és a krokodilok. Nem volt szükségük arra, hogy tovább fejlődjenek. Mindenük megvolt.

Nem hiszem, hogy a végén én csináltam valamit, amitől a dinó meggondolta magát. Erős a gyanúm, hogy hallotta, a társai Clive Ronanból lakmároznak – mikor hagyta abba a sikoltozást? –, és rájött, hogy itt csak pár ütést kaphat az orrára a semmiért.

Nem minden nehézség árán kirángatta a fejét a résből, és egyetlen szökkenéssel a többi mellett termett. Azok a fogaikat csattogtatták a jövevény felé, és oda-odakaptak, mialatt úgy telepedtek rá a holttestre, ahogyan a ragadozó madarak szoktak az elejtett zsákmányra. Az egyikük szájából hosszú húscsík lógott. Egy pillanatra megláttam Ronant, és azóta is azt kívánom, bárcsak ne láttam volna.

Félelmemben zokogva újra és újra rácsaptam a kapcsolóra, de persze semmi sem történt, mert csak összezavartam a rendszert.

Becsuktam a fületem a kinti hangok elől, és rákényszerítettem magam, hogy vegyek egy mély lélegzetet. Aztán finoman megnyomtam a kapcsolót, és az ajtó végre-valahára bezárult.

Leereszkedtem a padlóra, továbbra is úgy szorongattam a poroltót, mintha az életem függne tőle, és zihálva sírtam a sötétben. Pár pillanattal később működésbe lépett a vészvilágítás.

Azt mondogattam magamnak, hogy nem menthettem meg Ronant. Már haldoklott. És azok után, amit Sussmannel művelt, ez maga volt a költői igazságszolgáltatás. És nemcsak Sussmannért, hanem Jamie Cameronért,

„Nagy” Dave Murdochért és a St. Mary más tagjaiért, a múltban és a jelenben, akiket ő ölt meg az évek folyamán. A legkevésbé sem sajnáltam, hogy Clive Ronan távozott az élők sorából.

De sajnós, a kompjának is vége volt. Amikor a kezem végre nem remegett annyira, leszedtem a műszerfal borítását. Az első tömb szinte teljesen megsemmisült. A második is. És a harmadik is. Ez a kicsike már soha többé nem ment sehová.

És ennek folyományaként, én sem.

Azt gondoltam: hát, így ér véget az életem. Tudhattam volna, hogy a kelletténél eggyel többször utazom a krétakorba. Leültem a székbe, és vakon bámultam az üres képernyőt. Nem remélhettem, hogy megmentenek. Senki sem tudta, hogy hová kerültem, melyik korba. A St.

Maryben talán még észre sem vették, hogy eltűntem. Mindig is úgy képzeltem, hogy a végső nyughelyem a St. Mary apró temetője lesz, úgy,

hogy Tim fekszik tőlem jobbra, aztán Kal, aztán Helen, majd Ian, hogy fenntartsa a rendet közöttünk. Furcsa módon megnyugtatótt a gondolat, hogy a barátaim között leszek az örökkévalóságig.

Megdörzsöltem az arcomat, és gondolkodni próbáltam. Átkutattam a kompot, és nem találtam sem ennivalót, sem vizet. A telepek majdnem teljesen lemerültek. A vécé elmondhatatlan állapotban volt. Semmi sem működött. Meghalhattam a kompban vagy a kompon kívül. A tipikus helyzet: eldönthettem, hogy két rossz közül melyik a jobb.

Sóhajtottam egyet.

Aztán vettem egy mély lélegzetet, és ismét megnyomtam a kapcsolót.

Nem működött más, csak ez, és a vészvilágítás. De már ezek sem bírhatták sokáig. A telepekben alig maradt pár árammorzsa.

A tisztás üres volt. Clive Ronanból semmi sem maradt. Még egy vérfolt sem. A Deinonychusok eltűntek. Valószínűleg az időjárás miatt. Mert a helyzet még nem volt elég pocsék, nem igaz? Hallottam, hogy a szél erősödik, és az ég egyetlen, végeérhetetlenül hosszú, szürke és fekete horzsolásnak látszott.

A krétakori első látogatásom alatt ízelítőt kaptam egy trópusi viharból.

Két napig tartott, és szuper látvány volt, amíg biztonságos menedékből figyelhettem úgy, hogy bőven volt enni- és innivalóm. De tudtam, hogy ez valami más lesz. Megfordult a fejemben a gondolat, hogy ez az az alkalom, amikor végre teljes joggal sajnálhatom magam.

Az ég pillanatról pillanatra sötétebb lett. Felhők kavarogtak mindenütt.

A szél még erősebben fújt. Porfelhők, levelek és kisebb ágak repültek el melletttem. Mintha az *Oz, a nagy varázsló* nak azt a jelenetét láttam volna.

Folyton a tehenet kerestem a tekintetemmel. Meg a bicikliző boszorkányt.

Tudtam, hogy ez nagyon durva lesz. Egyedül az vigasztalt, hogy dicsőséges dübörgéssel kísérvé fogok távozni.

* * *

Leküzdöttem a mind erősebb pánikot, és emlékeztettem magam, hogy múltjáró vagyok. Első- és utolsósorban múltjáró. Na, foglald el magad szépen, Maxwell! El kell végezned a munkádat. Találtam pár üres lapot egy foltos és gyűrött jegyzetömbben, és belekezdtem az utolsó jelentésbe.

Keményen próbálkoztam, hogy belefeledkezzek a munkába. Nem igazán sikerült, mert sosem akartam úgy távozni, hogy magányosan halok meg a

krétakorban. Folyton kizökkentem, nem találtam a megfelelő szót, míg végül feladtam, mert alig láttam. A megviselt műszerfalra eresztettem a fejemet. A szél zúgását leszámítva csend volt.

És ekkor valaki kopogott az ajtón.

Nem mozdultam. Nem tudom, mire gondoltam. Hogy Ronan reinkarnálódott? Kikádta a Történelem? Hogy megőrültem? Hogy csak a széltől sodort törmelék kopog a kompon? Hogy végső elkeseredésemben már képzelődöm? Nem tudom. És mivel ezen magyarázatok egyike sem tűnt helyesnek, nem mozdultam.

Ismét hallottam a kopogást. Határozottan ritmikus volt. Mivel a helyzet sokkal rosszabb már aligha lehetett, felálltam, és kinyitottam az ajtót.

Leon Farrell állt előttem.

AZ IDŐTENGELYEN való ide-oda ugrálás elméletileg nem okoz hosszú távú mentális problémákat. Helen ezt állítja. Az időeltérések néha kicsit megkavarnak minket, de egy harcosabb ital és egy jó alvás rendszerint helyrerázza az embert. Olykor valaki sugárveszélyről dödög, de tudomásom szerint még senki sem jelentette, hogy hallucinációk törtek rá.

Nem mintha panaszkodni akarnék. Az életemnek azon dolgai közül, amelyekről szívesen hallucinálnék, ez állt a legelső helyen. Pofa be, Maxwell, és élvezd a látványt! Majd később kitalálod, hogy mi a fene folyik itt.

Fiatalabb volt, mint akkor, amikor utoljára láttam, és karcsú, mint a nádszál. A haja abban a bozontos, múltjáró stílusban bukott a homlokára.

Erdőzöld ruhát viselt, páncélt és egy nagy energiafegyvert tartott a kezében.

Nem tudtam mit mondani. Csak bámultam. Odafent az ég még sötétebb lett, és a szél már üvöltött. Levelekkel teli ág pattogott el mellettünk.

– Miben segíthetek? – érdeklődött udvariasan Leon.

Nem ismert engem. Fogalma sem volt, hogy ki vagyok. Hátraléptem, és beengedtem. Az ajtó erősen rángatózva becsukódott mögöttem, és kirekesztette a vihar lármáját.

Leon fintorgott a bűz miatt, de én továbbra is azzal foglalkoztam, hogy áthangoljam a gondolataimat, és a legkevésbé sem óhajtottam elnézést kérni a takarítás hiányáért. Megállt középen, és körülnézett. Elképzelni sem tudtam, hogy mi történik velem. Egy órával korábban egy lóhoz beszéltem, és most itt voltam, a krétakorban, hatvanhétmillió évvel a saját korom előtt, egy férfival, aki kilenc hónapja halott volt. Ezt nem tudtam összerakni magamban. Aztán

arra gondoltam, ez egyszer csak kussolok, és kivárom, hogy mi történik.

Az történt, hogy semmi sem történt. Elfelejtettem, hogy Leon milyen keveset beszélt akkoriban, amikor megismerkedtünk. Megöregedtem volna, ha kivárom, hogy mondjon valamit. Egyértelműen nekem kellett kezdeményeznem.

– Segíthetek valamiben?

– Tessék? – kérdezte pislogva.

– Segíthetek valamiben?

– Hogy érti azt, hogy segíthet-e valamiben?

– Hát, bekopogott hozzám. Szüksége volt valamire? Elfogyott a cukor?

Segíthetek valamiben?

– Nekem nem kell cukor.

Az irodámban van egy tábla, a következő felirattal: „Vészhelyzet esetén ide verd a fejed!” Peterson réges-régen rámutatott, túl magasan van ahhoz, hogy elérjem a fejemmel, amire én azt válaszoltam, hogy nem az én hülye fejemet kell odaverni. Ezekben a pillanatokban mindent megadtam volna, ha az a tábla ott lógott volna a falon. Segített volna a célzásban.

Kölcsönös értetlenséggel néztük egymást. Ő erős és szótlan volt, engem pedig máris csordultig töltöttek az érzések, és felpörögtem. Mély levegő, és kezd újra, Maxwell!

– Van valami oka annak, hogy itt van?

– Igen, de erre most nincs idő. El kell érnünk a kompotat, mielőtt a vihar igazán rákapcsol. Megsebesült? Tud járni?

– Nem és igen. Induljunk!

– Van szüksége valamire a kompjából?

– Ez nem az én kompom.

– Akkor... hogyan...? – kérdezte, ám ebben a pillanatban nagy, súlyos valami csapódott a kompba, ami hevesen megrázkódott. – Nincs idő.

Azonnal indulnunk kell. Maradjon mögöttem, és ne szakadjon le! Nincs messze.

Ismét kinyitottuk az ajtót, és kiléptünk. A szél iszonyat hangerővel bömbölt, és a tapasztalataim alapján tudtam, hogy minden percben beindulhat a villámlás. A környék nem volt az a kimondottan kellemes üdülőtelep.

– Hagyja nyitva az ajtót! – kiabálta Leon.

Igaza volt. Ha nyitva hagytuk az ajtót, azzal siettettük a komp pusztulását, de akkor sem tetszett a dolog. Mégiscsak egy kompról beszéltünk. A Kilencesről, ami nem kérte, hogy lopják el, bánjanak vele rosszul, és használják gyalázatos célokra. Búcsú gyanánt megsimogattam az oldalát, hogy tudja, egy múltjáró itt volt vele a végén.

Útnak indultunk. Leon mögött ügettem, a karomat feltartva, hogy hárítsam a repülő növényzetet és a port. Leon a kezében tartotta a fegyverét, de nem volt rá szüksége. Minden élőlénynek sokkal több esze volt, semhogy összevissza kóvályogjon ilyen időben.

Tényleg nem sokat gyalogoltunk, és megláttam a kompot. Egy alacsony sziklafalnál állt, ami valamennyire védte a széltől. A hajam

az arcomat verte, és a por kegyetlenül csípte a szememet. Villám lobbant felettünk, és egy pillanattal később a dörgés végigvágott a tájon. Aztán jött a víz.

Egyszer már elkapott egy krétakori zápor. Valamiért a víz mindig nedvesebbnek tűnt ebben a korban. Pár másodperc kellett, hogy elérjük a kompot, aztán már bent voltunk, biztonságos helyen. Az ajtó becsukódott, és kirekesztette a meteorológiai katasztrófát.

Kellett két perc, hogy kilihegjem magam, és kisöpörjem a hajamat az arcomból. Mivel vendég voltam, leültem, és lerángattam a lábamról a sáros bakancsot. A múltjárók nem szeretik, ha valaki összemocskolja a kompjukat.

Odakint valódi hang- és fényorgia tombolt. Volt valami nyugtalanító a történelem előtti korok viharainak vadságában. És nem egyhamar vonultak el.

Leon a képernyőt figyelte. Ez az ő kompjája volt, úgyhogy csendesen ácsorogtam.

– Nagyon elázott?

– Igen, egy kicsit – feleltem, és ekkor is tisztán hallottam a csöpögő víz hangját.

– Sajnálom, de most rögtön nem tudom hazavinni. Kint van a villámhárító, de nem szívesen vállalnám a kockázatot. Nem hiányzik, hogy két lerobbant komppal álljunk itt. Egy-két órára áramtalanítom az egészet. Amíg a leghevesebben dühöng a vihar.

Odadobott egy törölközőt, és szárazra töröltem magam. A kezeslábasom átázott. A régi szép időkben egyszerűen csak kiugrottam volna belőle, de az egy másik kor és másik hely volt. Itt és most tétováztam. Viseltem ugyan pólót és rövidnadrágot, de még így is...

– Le kéne vennie azt a ruhát – jegyezte meg Leon közömbösen, és lekapta magáról a saját, nedves holmiját. – Azt hiszem, van itt egy régi pulóverem. – Odadobott egy kopott, fekete göncöt, de legalább meleg és száraz volt. És a zoknim száraz maradt, vagyis, lehetett volna rosszabb is...

Leon elfordította a főkapcsolót, és szinte teljes sötétség borult ránk.

Megtört egy fényrudat, ami kellemes derengésbe vonta a komp belsejét, és mindketten leültünk a műszerfal elé. A vihar időközben keményen rákapcsolt. Gyanítottam, hogy legalább huszonnégy, de talán negyvennyolc órát fogunk itt eltölteni. Egyikünknek mondania kellett valamit, méghozzá hamarosan.

Krágogtam egyet, és megkérdeztem:

– Egészen pontosan miért van itt?

– Hogy segítséget nyújtsak. Gondolom, önnek. Maga miért van itt?

Egyedül van? Meg kéne keresnem még valakit?

Na, ez zúzós résznek ígérkezett. Mi mondhatok el neki? A válasz természetesen úgy hangzott: ábszolúte semmit. Egyetlen szóval vagy tettel megváltoztathattam Leon jövőjét, és akkor megváltozott volna a múltam, és egy méretes paradoxon úgy zuhant volna ránk az égből, mint egy szumóbirkózó, akinek elromlott a háti rakétája. És röviddel utána következett volna Mrs. Partridge, a történelemírás múzsája, hogy a maga egyedülálló és rendszerint végleges módján megoldja a helyzetet.

– Küldetésen vagyok. Egyedül én. Kérem, abból, hogy nem mondok el semmit, ne gondolja azt, hogy nem örülök önnek rendkívüli mértékben.

Van neve?

– Tessék?

– Lepakcsolta az áramszolgáltatást. Már jártam a krétakorban, gyakorlatilag a második otthonom. Az ilyen viharok néha napokig tartanak. Semmit sem csinálhatunk. Alig látjuk egymást. Így aztán, nem maradt más, csak a beszélgetés. Tehát, hogyan szólíthatom?

– Leon – mondta vonakodva. – És én hogyan szólíthatom?

Régebben Lucynek szólított. Sosem tudtam meg, hogy miért.

Valahányszor rákérdeztem, csak annyit mondott: „a kaleidoszkópszemű

lány”.

– Lucynek.

Meghökkenve nézett rám.

– Mi mondott?

– Lucy. Tudja, a kaleidoszkópszemű lány.

– Persze hogy tudom – felelte vontatottan. – Csak arra gondoltam... mindegy.

– Hát, ez igazán kedves.

A mi kis csevegésünk máris elakadt.

Százezer szó csörömpölt a fejemben, de ezek között édeskevés akadt, amelyet kimondhattam volna. Annyira elkeserítően tisztességtelen volt.

Hányan imádkoztak és reménykedtek a világban egy ilyen második lehetőségért? Hányan vágytak egy alkalomra, hogy elmondjanak

nekik dolgokat, amelyek fontosságára csak akkor döbrentek rá,
amikor már késő

volt? Nem szalaszthattam el a lehetőséget. Képtelen voltam rá. Az istenek ajándékának éreztem. Beszélhettem Leonnal. Elmagyarázhattam mindent.

Bocsánatot kérhettem. Mindent egyenesbe hozhattam. Beszélhettem vele, még egyszer, utoljára.

De nem. Nem tehettem. Szigorúan tilos volt. A legjelentéktelenebb szó is katasztrófát idézhetett elő. Bár, az állapotát nézve, gyanítottam, hogy máris félúton jár a katasztrófa felé. A sebek, amiket a szerettei halála ejtettek a lelkén, még frissek voltak. Sejtettem, hogy mennyi erőfeszítésbe kerül már az is, hogy reggelente kikászálódjon az ágyból.

Amikor minden egyes nap több gyötrelmet hozott, mint az előző.

Innentől kezdve nem gondoltam magamra.

Mondhattam neki azt, hogy tartson ki. Hogy csodálatos jövő vár rá.

Hogy fogják még szeretni, és ő is szeretni fog. Hogy ez az egész elmúlik.

Nem, ezt sem tehettem.

Kezdttem azt hinni, hogy ez a helyzet nem annyira arany alkalom – második lehetőség –, hanem egyfajta büntetés.

– Van annyi áramunk, hogy főzzünk egy teát?

– Attól tartok, nincs. De vizet tudok adni.

– Köszönöm.

A kezembe nyomott egy bögre langyos, állott vizet.

Ittam pár kortyot, és tovább töprengtem. Nagyon vigyáznom kellett.

Fennállt a veszély, hogy ha mondok vagy teszek valamit, amivel megváltoztatom a jövőjét, akkor az egész valóság szépen feltekeredik, és eltűnik. Kaptam egy második lehetőséget. Esélyt kaptam, hogy elbúcsúzzak a férfitől, akit a sors elragadott mellőlem, amikor oly sok mindent nem mondtunk még el egymásnak, és én nem ragadhattam meg.

Az élet egy rohadék.

A szél ismét bömbölt odakint, vagy talán az ég dörgött. A kompban nehéz volt pontosan megállapítani. A kinti lárma csak kihangsúlyozta a benti csendet.

Aztán arra gondoltam, hogy ha nem tudok beszélni hozzá, legalább nézhetem. Kinyitottam a szemem. Egyenesen engem bámult. Azon kaptam

magam, nyugtalanít az, hogy belenézek abba az ismerős, kék és szürke szempárba. Próbáltam udvariasan mosolyogni.

– Ismerősnek tűnik – mondta váratlanul. – De nem a St. Maryben láttam. Találkoztunk már?

Még nem.

Kitérő választ adtam:

– Nem emlékszem. Talán egy másik korban futottunk össze. Sok küldetésen vett már részt?

– Egy-kettőn – felelte a fejét csóválva. – Csak nemrég vizsgáztam le.

– Kísérő nélkül jött? – kérdeztem, és körülnéztem.

- Igen. Egyedül.
- Mindenesetre, nagyon hálás vagyok.
- Sajnálom, hogy csak vízzel tudom megkínálni. De némi szerencsével hamarosan túl leszünk rajta.
- Sajnálattal mondom ezt, de nem valószínű. Már jártam ebben a korban. Napokig eltarthat.

Megrökönyödve pislogott rám.

- Ez gondot okoz önnek... Leon?
- Nem, csak...

A „Mi a fenét fogok én csinálni magával napokon át?” kérdés kimondatlanul lebegett felettünk.

Nem mertem mosolyogni.

Lassan kezdtem összeszedni magam. A Leon váratlan felbukkanása miatti megrázkódtatás múltóféltben volt, cserébe előkerült mindaz, amit a kiképzésen belém vertek. Azt mondtam magamnak: legyen elég az, hogy újra láthatom őt. Csak fogadjam el az ajándékot, és legyek hálás.

Egy különösen hangos dörrenéstől mindketten megugrottunk.

- Hát, Leon... meséljen egy kicsit magáról!

Komor hallgatással válaszolt a kérésre. Tudhattam volna, hogy sosem reagált jól a nyitókérdésekre. Újra megpróbáltam.

- Szóval, mikor vizsgázott le?
- Kábé hat hónapja.

- És mi a szakterülete? Az enyém az ősi civilizációk.
- A műszaki dolgok.
- Ó, ez szokatlan.
- Nem számít – felelte a vállát vonogatva. – Úgyis lelépek.

Ja, ne! Ne, ne, ne! Ez így nem jó. Én azon görcsöltem, nehogy megváltoztassam a jövőjét, erre kiderül, hogy ő maga akarja megtenni.

- Nem tetszik az, amit csinál?
- Amikor beszálltam, folyton arról magyaráztak, hogy milyen fontos a munkánk, és milyen fontos dolgokkal járulhatok hozzá. De mindeddig nem csináltam mást, csak pár egyszerű alapmunkát Teddyvel. Meg persze ezt.
- Akkor újra elmondom, Leon. Nem számít, mennyire jelentéktelennek gondolja ezt a mai napot, én rettentően hálás vagyok. Nem sokáig maradtam volna életben. Ha a vihar nem végzett volna velem, a helyi állatok biztosan. Köszönöm.

Erre megint csak megvonta a vállát.

- Szóval, mi következik?

Úgy értettem: mi jön most? Konkrétan ettem volna valamit, de Leon félreértett.

- A következő megbízatás még rosszabb lesz. Ott kell hagynom valahol valamit, hogy egy iskoláslány megtalálja. De nem érdekes. Addigra lelépek.

A döbbenettől félig lebénulva bámultam rá. Az az iskoláslány én voltam.

Én voltam az az iskoláslány, és Leon meg azzal jön, hogy az életemet meghatározó esemény nem fontos? Az egyetlen esemény, amelyen az egész jövőm múlt, és őt ez rohadtul nem érdekelte? Feltámadt bennem a harag és a félelem, amin meglepődtem. Gyanítottam, hogy ez a Ronannel vívott összecsapás késleltetett reakciója lehet.

Évekkel korábban, még kölyökkoromban elrejtőztem egy gardróbban, ahol rátaláltam egy könyvre, V. Henrikről és az azincourt-i csatáról.

Megváltoztatta az életemet. Valószínűleg megmentette az életemet. Addig olvastam, amíg majdnem szétesett. Felébresztette bennem a történelem szeretetét. Az a könyv állított rá arra az ösvényre, ami a St. Marybe vezetett. Erre itt van az a fickó, aki feltehetően odarakta nekem, és azt mondja, hogy kurvára nem érdekli.

– Hát, ki olyan értékes, hogy nem fekhetsz hasra és mocskolhatja be magát a többiekkel együtt?

– Tessék?

– Mióta van a St. Maryben? Bizonyára elég régóta ahhoz, hogy tudja, mennyire fontos az, amit csinálunk. Komolyan azt képzeled, hogy elküldték volna egy küldetésre, akármilyenre, ami nem életbevágóan fontos?

Mire elértem ide, tényleg rohadt dühös lettem. Néha eltűnődtem azon, milyen lett volna az életem, ha annak idején nem lépek le. Egyik lehetséges változat sem végződött jól. A gondolat, hogy ezek valamelyike valósággá válhatott volna számomra, túl nyomasztó volt ahhoz, hogy higgadtan gondolkodjak róla. Ingerülten és hadarva folytattam:

– Kapja össze magát, Leon! Ki maga, hogy megmondja, melyik küldetés fontos, és melyik nem az?

Még a gyér fényben is láttam, hogy elvörösödik. Hogy haragjában vagy zavarában, azt nem tudtam megítélni. De túl sokat ugattam. Pofa be, Maxwell!

– Maga nem érti – kezdte Leon, de közbevágтам:

– Ó, nagyon is jól értem! A múltjárók hasra esnek és koszosak lesznek, Leon. Szokjon hozzá! Oda megyünk, ahová küldenek minket, és azt csináljuk, amit mondanak nekünk. – Csodával határos módon ezért a gyalázatos hazugságért nem sújtott halálra azonnal a múltjárók istene.

Undorító kézjelet mutattam, és hozzátettem: – Ez történik, amikor egy rohadt mérnökre bízol egy munkát...

Gyanítottam, hogy még egy-két ilyen beszólás, és a mérnök kinyitja az ajtót, és kivágja a múltjárót a viharba. Talán jobb is lett volna. Akkorát csalódtam benne, de akkorát! Alig beszéltünk a St. Maryben töltött első

éveiről. Mindig azt hittem, hogy nem akarja feleleveníteni a szerettei halála utáni, rettenetes időszakot. Úgy képzeltem, hogy küszködve haladt előre, és lassan összerakta az életét azzal a csendes bátorsággal, ami olyannyira a jellemzője volt. Nem egykönnyen hoztam össze magamban ezt az ösztövért, boldogtalan, keserű embert azzal a szelíd, csendes férfival, akitől dalolt a lelkem.

– Ki maga, hogy ítélkezzen felettem? – vágott vissza dühösen. – Ki adott magának jogot ehhez? Nyavalyás önelégült, nagyképű, mindenkinél okosabb múltjárók! Rámutathatok a tényre, hogy ebben a mostani esetben a múltjáró meghalt volna, ha nem érkezik meg a mérnök?

Ez igaz volt. Elhallgattam, és csendesen üldögéltem.

– Na, erre nem mond semmit?

– Nem tudom, mint mondhatnék. Azt hittem... mindegy. Csak...
csalódott vagyok.

Megittam a vizet, elfordultam a széssel Leontól, és a sötét képernyőt bámultam. A jó isten tudja, miféle károkat okoztam az előbb. Attól tartottam, hogy Leon kihajít, visszaviharzik a saját St. Maryjébe, kirohan a

kapun, és halálba issza magát – ahogyan akkor tette, amikor a St. Mary-sek rátaláltak.

Talán jobb lett volna, ha meghalok Ronannel együtt. Az emberek néha túl sokáig élnek. III. Eduárd elég sokáig élt ahhoz, hogy végignézze, hatalmas francia birtokai kicsúsznak elerőtlenedő markából. Az ükunokájának, V. Henriknek volt annyi esze, hogy fiatalon meghaljon.

Mondjuk, arról már lecsúsztam, hogy fiatalon haljak meg, de fiatalosan még meghalhattam.

Nem tudom leírni a kiábrándultság savanyú ízét.

Felálltam, és letelepedtem a padlóra, a sarokba, a lehető legmesszebb Leontól. Nem akartam mást, mint kivárni, hogy véget érjen a vihar, visszamenni a St. Marybe, leadni a jelentést, aztán a lehető leggyorsabban és a legmesszebbre elmenekülni az elkerülhetetlen sorsom elől. Ez persze nem sikerülhetett. Tudtam, ha Leon nem hagyja ott nekem a könyvet, akkor számomra nincs menekvés.

A komp belsejében sötét volt, de valami alighanem megmutatkozott az arcomon, mert Leon felállt, egy pillanatig tétovázott, aztán leguggolt mellém.

– Jól van?

A St. Maryben a „teljesen jól vagyok” a standard válasz minden válságra, a letört körömtől a lefejezésig, de ezúttal nem működött. Most talán eljött a teljes igazság perce.

– Azért vagyok dühös, mert valami hasonló történt velem – válaszoltam.

– Annak idején találtam valamit, ami megváltoztatta az életemet, és arra gondoltam, milyen rossz lett volna az életem, hogy ha az az ember, aki leszállította a... a tárgyat, nem bukkant volna fel.

– Nézze, igazán sajnálom, de szerintem túldramatizálja. A St. Mary bármelyik munkatársa meg tudja csinálni. Nem muszáj, hogy én legyek az.

Így tehát, mindaddig, amíg leszállítják, tökmindegy, ki szállítja le.

– Jaj, Leon, az isten szerelmére! Nem érti, mi?

– Mit?

– Magának kell lennie. Mert maga különleges.

Ebben a pillanatban nagy és súlyos tárgy ütközött a komp oldalának.

– Nincs bennem semmi különleges – morogta Leon keserűen.

– Ez nem igaz.

– Azt hiszem, hogy a hála miatt túlozza el a képességeimet.

Ha valaki alaposan elkúr valamit, a titok az, hogy bele kell ugrani páros lábbal, és még tovább rontani a helyzeten. Ez az úgynevezett Maxwell-módszer.

– Szerintem nem. Azt látom, hogy az élete pillanatnyilag... nem jó. De túl fog jutni ezen. Igenis lehetséges, hogy később csodás élete

lesz, tele eredménnyel. Hogy köztisztelőben álló profi lesz, akit mindenki kedvel.

Akit szeret valaki.

Nagyon csendesen, mozdulatlanul ült a sötétben. A vihar tovább dühöngött odakint, míg én idebent orosz rulettet játszottam a jövőnkkel.

– Talán nincs még elég ideje az intézetben ahhoz, hogy felismerje: ok és hatás néha felcserélhető. Ha nem hajtja végre ezt a feladatot, ha nem szállítja le azt a könyvet, akkor talán nem azt az életet fogja élni. De ha igen, ha megmenti azt az egyetlen személyt, az eredmény talán a saját megmenekülése lesz.

– Én nem mondtam, hogy egy könyvet kell odavinnem...

Na, bazmeg! Bassza meg, bassza meg, bassza meg!

Pofa be, Maxwell! Csak fogd be, és meg ne szólalj! Ezt már nem hozhatod helyre.

– De igen, mondta.

– Biztos, hogy nem.

– Mondania kellett, máskülönben honnan tudnám?

– Mit mondtam?

– A pontos szavakra nem emlékszem. Húha, titoknak kellett volna maradnia? Ígérem, nem mondom el senkinek.

Leon elég fiatal és tapasztalatlan volt ahhoz, hogy beérje ennyivel, és futni hagyjon. Hallani véltem, hogy lejátssza magában a beszélgetésünket, és azt kérdezi magától, hogy tényleg kiejtette-e a száján a könyv szót...

Le kellett szerelnem, és erre nem létezett jobb mód annál, hogy saját magáról kérdezem.

– Leon, mondja el, mi a baj!

Ahogy reméltem, a kérdés kizökkentette.

– Semmi baj. Miért lenne?

– Amikor tükörbe néz, talán nem azt látja, amit most én.

– Én nem nézek semmilyen tükörbe – mondta csendes, vészjósló hangon, ami mindenkit elnémított volna, akinek van egy csepp esze.

A szél éles hangon felvisített, és a komp megremegett.

Két dolgot tehettem: vagy lábujjhegyen körbetáncikálom ezt a valamit, vagy egyenesen beleugrok. De igazából nem is lehetett kérdéses. Múltjáró vagyok.

– Fél belenézni a saját szemébe?

Még a kintről behallatszó égzengés közepette is hallottam, hogy mélyet lélegzik, már-már hörögve.

– Ki maga?

A legrosszabb rémálmod – ez lett volna a helyes válasz. Ő pedig az enyém, pillanatnyilag.

A sötétben ücsörögve belekezdtem egy rettenetes játszmaiba.

– Én vagyok az az ember, akinek maga mindent elmesél.

– Nem hiszem.

– Majd meglátjuk.

Nekitámaszkodtam a falnak, és lehunytam a szemem. Továbbra is a közelemben kuporgott. Tudtam, ha visszatér a székére, ha eltávolodik tőlem, akkor vesztettem.

Végül leereszkedett a padlóra, és mellém húzódott.

Nem törtem meg a csendet, még lélegezni is alig mertem.

Odakint valami rikoltott, mire Leon megmoccant.

– Ne féljen! – mondtam anélkül, hogy kinyitottam volna a szememet.
–

Itt viszonylag biztonságban van. Nem hagyom, hogy valami ártson magának... – És visszatartottam a lélegzetemet.

– Késő – felelte komoran. – Ehhez már túlon túl késő.

Mondhattam volna valami bölcs dolgot, mint például: „sosem késő”, és szelíden átvezethettem volna a fájdalmának és haragjának örvényén. Vagy pedig...

– Az isten szerelmére, Leon, ne legyen már ilyen tehetetlen! Nem ismerem a problémáját, de lépjen túl rajta, rendben? Fontos dolga van, el kell intéznie.

Réges-régen, egyszer azt mondta nekem, hogy ez volt a legrosszabb időszak számára. Folyamatosan részeg volt, kötözködött, és mindenkivel verekedett, aki kiállt ellene. Nekem pedig derengeni kezdett, hogy szándékosan provokálok egy embert, aki finoman szólva nem az élete legstabilabb periódusát éli át. Ráadásul úgy, hogy össze vagyok zárva vele egy szűk térben, míg odakint a világ legellenségesebb környezete vesz körül. Még mondja valaki, hogy a múltjárókban nem dolgozik a halálvágy.

Megfeszítettem az izmaimat, és ugrásra készen vártam.

Alábecsültem Leon önuralmát. Ennél jobban kellett erőltetnem a dolgot.

Összeszedtem minden érzéketlen klisét, amire csak emlékeztem, és belevágtam.

Megbökdöstem a karját, és azt mondtam:

– Ne lógassa már az orrát, cimbora! Ne legyen már ilyen szerencsétlen!

Szedje össze magát, az ég szerelmére! Nem lehet annyira rossz.

Nem mondott semmit. A pokolba!

– Nézze, én nem tudom, hogy mi bántja – folytattam –, de túl kell lépnie rajta. Tudja, nem tisztességes másokkal szemben, ha úgy kóborol mindenfelé, hogy az arca olyan, mint egy szétrúgott segg. Gondoljon másokra is, rendben?

Még mindig semmi.

Megint oldalba böktém, és rászóltam:

– Gyerünk, lássunk egy mosolyt!

És ekkor végre...

Leon elkapta a csuklómat, és úgy szorította, hogy ropogtak a csontjaim.

Mozdulatlanul ültem, hallgattam, és próbáltam nem nyüszíteni kínomban.

– Fogja be, rendben? Csak... fogja be!

Folytattam, mintha fogalmam sem lett volna, mit művelek.

– Erre a hangnemre semmi szükség. Csak segíteni akarok. Azt akarom mondani, Leon, hogy néha-néha jót tesz nekünk, ha beszélünk. Ha elmondjuk, mi bánt. Mi lenne, ha elmondaná nekem? Biztosra veszem, hogy miután megteszi, már nem is lesz olyan rossz, aztán...

– Mit tud maga? Mit tud maga bármiről is? Mit tud maga a fájdalomról? Az elviselhetetlen kínról, aminek sosincs vége. Sosem szűnik. És a végtelen gyászról. Annak sincs vége. Mert fáj. Minden fáj.

Minden... annyira fáj. Sosem enyhül. Soha! Sosem múlik el! És nem bírom elviselni! Egyszerűen nem bírom tovább.

Elcsuklott a hangja, majd folytatta:

– Fogalma sincs, miről beszélek, igaz? Maga csak egy üresfejű

múltjáró... – Elhallgatott pár pillanatra, majd ismét megszólalt: –

Elvesztettem őket. Meghaltak. Hogyan is érthetné meg, hogy milyen annak, aki életben marad? Annak, akinek tovább kell csinálnia. Nem tudja.

Nem tudhatja. Nem létezik, hogy...

Elkapta a másik karomat is, és a szavaival egy időben megmegrázott.

– Nem tudhatja... honnan is tudhatná...

Tudtam, hogy ezekben a pillanatokban megszakad a szíve. És az enyém is.

Nedves valami hullott a kezemre. Talán Leon könnye volt, de lehetett az enyém is. Túl sötét volt, nem láthattam.

Leon vett néhány mély lélegzetet, és azt suttogta:

– Elmentek... itt hagytak engem.

Tudom, szerelmem. Te is itt hagytál engem.

Emlékeztettem magam, hogy semmiről sem szabad tudnom.

– Kik mentek el? Mondja el, kérem! Kik hagyták itt magát?

– Mindenki! – Ezt már szabályosan kiabálta. – Mindenki itt hagyott!

Meg... meghaltak. Az a kurva! Az ő hibája volt. Ha megtalálom...

A komiban uralkodó hangulat egyszeriben megváltozott. Az előbb még a bánat uralta. Ami most átfordult valami másba. Fekete és veszélyes valamibe. Hirtelen jobban féltem, mint akkor, amikor Ronannel voltam kettesben a Kilencesben.

Leon közel húzott magához, és azt csikorogta:

– Amikor megtalálom... én.... megfizet...

– Ó, igen – feleltem gúnyos hangon –, mert azzal visszahozza őket, nem igaz?

Elhajított. Erőlködés nélkül. Nekiestem az egyik tárolófülke ajtajának.

Leon elkapott, mielőtt mozdulhattam volna, és megint eldobott. Ezúttal az egyik széket kaptam telibe, és fájt.

Belemarkolt a pulóverem elejébe, és talpra rántott.

Nem mondtam semmit. Nem küzdöttem. Minden hitemet abba a jó emberbe vettem, akiről tudtam, hogy ott van valahol.

A képembe dugta az arcát. Komor és vészjósló kifejezés ült rajta.

– Őt nem tudom megtalálni, de magát megtaláltam – csikorogta. – És maga sem ártatlan, nem igaz? Valahol útközben maga is hazudott

egy szerencsétlen fickónak, és átverte. Mert a nők ezt csinálják. És miután végeztünk, kilököm magát az ajtón, és azt mondom odahaza, hogy már halott volt, amikor megtaláltam, és soha, senki nem fogja megtudni, mi történt valójában.

Az egyik keze a torkomra szorult, a másik a pulóverem alatt volt.

Rákényszerítettem magam, hogy teljesen mozdulatlanul álljak. Leon fájdalmat okozott, de mozdulatlannak kellett maradnom. Szaporán lélegzett, forró lehelete újra és újra végigsöpört az arcomon.

Azt mondtam halkán:

– Ó, Leon... maga szegény, szerencsétlen ember. Szegény, szerencsétlen ember...

Először azt hittem, nem hallotta meg. Aztán leeresztette a kezét. Vett egy, az eddigieknél jóval mélyebb lélegzetet. Majd még egyet. Tett egy lépést hátra, és ekkor első ízben megláttam, hogy mi lett belőle.

Leon megtört. Mintha minden csontja egyszerre eltűnt volna a testéből.

Mintha széthullott volna. A padlóra roskadt, és vele együtt mentem le.

Átöleltem és magamhoz húztam, a mellemre fektettem a fejét, és a feje búbján nyugtattam az arcomat.

A hallgatása megrémített.

Azt mondtam halkán:

– Leon, engedd ki! Csak engedd ki! Ígérem, hogy időben elkaplak, de most itt az idő, hogy kiadd magadból.

SOKKAL, de sokkal később a dolgok kicsit lecsillapodtak.

A tiltakozásával nem törődve visszakapcsoltam a delejt, hogy főzhessünk egy bögre teát. Alkohol nem volt a kompban. Azt néztem meg először.

Csak pár percig égett a lámpa, de így is alaposan szemügyre vehettem Leon fehér, nyúzott arcát, és a szemét, amiből kísérteties tekintet áradt.

Még nem keveredtünk ki az erdőből.

Leültem mellé a padlóra. Fogalmam sem volt, miért hagyjuk a francba a székeket. A teánkat kortyolgattuk.

Aztán megfogta a csuklómat, és azt mondta:

- Ne haragudj!
- Nem a te hibád. Szándékosan löktelek bele.
- Kárt tehettem volna benned.
- Tudtam, hogy nem fogod megtenni.

Éreztem, hogy elfordítja a fejét, és rám néz. A jó ég tudja, mit látott abban a gyér fényben. A fényrúd már épp csak derengett.

- Ki vagy te?
- Lucy.
- Nem vagy valami segítőkész.
- Sosem vagyok az.

Rövid szünet következett, aztán:

– Segítettél rajtam.

És még nem végeztem.

Megittam a teámat, és azt mondtam:

– Beszélj róla, Leon!

Hosszabb szünet következett, majd:

– Nem... nem egy jó történet.

Ezt már tudtam. És a vége sem volt jó. Elmondta már egyszer, régen, egy rushfordi hotelszobában, egy éjszakán, amit sosem fogok elfelejteni, és amiről nem beszélhettem neki. Ezúttal nem tehettem mást, csak

figyelmesen hallgathattam, és persze vigyáztam, hogy ne kövessem el még egyszer azt a hülye hibát, mint az előbb, amikor kimondtam, hogy

„könyv”. Gyerünk, Maxwell! Állítólag profi vagy.

– Beszélj róla!

Sóhajtott egyet, és nekitámaszkodott a falnak.

– Anyám tanárnő volt. Franciaországban. Az apámat nem ismertem, és valószínűleg ezért mi ketten nagyon szoros kapcsolatban voltunk.

Beálltam a seregbe, gépészmérnökként. Egy városban szolgáltam, aztán egy darabig egy hordozón. Megismerkedtem egy pilótanővel, Monique-kal, és összeházasodtunk. Nem tudom, mit látott bennem, és egy idő után ő

sem. Váratlanul lelépett, ott hagyott két kicsi fiúval. Alex és Stevie. Stevie szinte még csecsemő volt.

Megint sóhajtott, és tovább beszélt:

– Mindent megtettem, amit lehetett, de nem volt könnyű. Néha, amikor az embernek kisgyereke van, a túlradó szeretet nem elég. Az anyám hozzánk költözött. Ott hagyta a munkáját, de lehetővé tette, hogy tovább csináljam a magamét, és az élet jobb lett mindannyiunk számára. És Monique egyébként is olyan ritkán volt otthon, hogy azt hiszem, a fiúknak nem is hiányzott annyira. Eltávot kértem, valahányszor csak lehetett.

Elmentünk kirándulni, meg vakációzni. Bo... boldog család voltunk.

Ekkor hosszabb időre elhallgatott. Türelmesen vártam, nem sürgettem tovább. Amikor képes volt folytatni, azt mondta:

– Aztán, az egyik évben volt egy nagy influenzajárvány. Egy igazán gonosz vírus, ami a legsebezhetőbbeket támadta meg: az öregeket és a fiatalokat. Anyám volt az első. Az én *maman* om. Szerettem őt. Ha belegondolok, hogy mi mindent feláldozott értem, és pont akkor, amikor már módomban állt egy kicsit kényelmesebbé tenni az életét, meghalt...

Ivott pár korty teát, én pedig csak vártam.

– Aztán a fiúk is elkapták. Elsőnek Alex. Mindig... mindig olyan csendes fiú volt. Egyszerűen csak... elaludt. Stevie-t nagyon megviselte.

Még csak baba volt, és sokat szenvedett. Ringattam és dédelgettem, de ő a *grandmère*-t akarta. Egyfolytában őt hívta. Engem nem ismert. Úgy halt meg, hogy nem ismert engem.

Letette a bögrét a padlóra, és gondosan úgy fordította, hogy a füle párhuzamos legyen a tároló ajtajával. Én csak vártam. Tudtam, hogy van még bőven.

– Mialatt a fiúk a kórházban voltak, vért vettek tőlük a különféle tesztekhez. Hallani lehetett egy vakcináról... amikor az orvos eljött hozzám, uram, irgalmazz, azt hittem, van esély... hogy megmenthetjük őket. Hogy megtalálták a gyógymódot.

De nem erről volt szó. A doktornő azért jött, hogy elmondja, a fiúk nem az enyémekek. Egyik sem. Mi több, féltestvérek. Két apától származnak. Az én drága, gyönyörű fiaim. Csak éppen nem én voltam az apjuk.

Leon sokkal keserűbben beszélt, mint az első alkalommal, amikor elmondta mindezt nekem. Az idő még nem gyógyította be a sebeket. Egy kicsit sem.

– Hat hónapon át kerestem Monique-ot. Bár az idő java részében olyan részeg voltam, hogy nem ismertem volna meg, ha elmegy mellettem az utcán. Aztán a St. Mary-ek rám találtak. Teddy kiütött, és a St. Maryben tértem magamhoz...

Elfordította a bögréjét, hogy a fül a másik irányba mutasson.

– Megmentettek. Ezt jól tudom. Szóval, mondhatod azt, hogy ideje törleszteni az adósságomat – tette hozzá, és rám nézett. – Sőt, ahogy ismerlek, valószínűleg meg is teszed.

– Ezzel ne törődj! – feleltem a fejemet rázva. – Szándékosan sebeztelek meg.

– Te egy rossz nő vagy, Lucy.

– Remélem is. Sok időt és energiát tettem bele, hogy az legyek.

Inkább éreztem, semmint láttam, hogy mosolyog.

– Szóval, mi lesz most?

– Nos, nyilván nagyon fáradt vagy – feleltem. – Mi lenne, ha aludnál egy kicsit? Addig én őrködöm.

– Nem, egyáltalán vagyok fáradt – tiltakozott. – Szeretnék beszélni veled. Nem bánod?

– Nem, egyáltalán nem – válaszoltam kissé meglepetten. – Miről szeretnél beszélni?

– Rólad. Mesélj magadról!

– Nem sokat mondhatok. Ahogyan azt a megviselt külsőmön láthatod, egy ideje múltjáró vagyok. Megjártam már a hadak útját párszor.

– Nem látszik rajtad.

– Hát, Leon Fa... fenébe is, hogy te mekkora hazug vagy!

Egy pillanatra rám nézett, aztán ismét fordított egyet a bögréjén.

Észrevette, hogy elszóltam magam?

– Szóval, van most valakid?

Erre mi a fenét mondhattam volna?

– Jelenleg nincs.

Tovább vacakolt a bögrével.

– Keresned kéne valakit. Megérdeemled, hogy legyen egy rendes párod.

Vagy, hogy valaki rád találjon.

Sóhajtottam egyet, és Leont szándékosan félreértve válaszoltam:

– Sosem maradok egy helyben annyi ideig, hogy valaki rám találhasson.

Rendszerint futok, hogy mentsem az irhámat valamelyik évszázadban. Az illetőnek előbb utol kéne érnie.

Ezt hosszú, nagyon hosszú hallgatás követte. Az eső hangosan dobolt a tetőn.

Leon felém fordult, és azt mondta:

– Én nagyon gyorsan futok.

Nem állíthatnám, hogy meglepődtem. Azt hiszem, valamilyen szinten tudtam, már attól a pillanattól kezdve, hogy kinyitottam a komp ajtaját, és megpillantottam őt. És szerintem ő is tudta. A vonzás még működött kettőnk között, még akkor is, ha most az életünk másik szakaszában jártunk.

– Kell is, hogy gyors legyél – suttogtam. – Engem nem könnyű elkapni.

Kiszedte a bögrémet a kezemből, pedig úgy szorítottam, mintha az életem múlt volna rajta.

Valamilyen oknál fogva a komp belsejében a hőmérséklet jelentősen megemelkedett. A szívem úgy dübörgött, hogy alig hallottam a vihar hangjait.

Leon mozdulatlanul ült. Rendes fickó volt. A korábbi viselkedéséből ítélve tudtam, hogy nekem kell megtennem az első mozdulatot.

Nem kellett volna. Tényleg nem lett volna szabad. A jó isten tudhatta csak, hogy milyen problémákat okozhat. Mosolyognom kellett volna, és el kellett volna engednem Leont, amilyen gyengéden csak lehet. Mielőtt messzebb megyünk.

De nem volt lehetőségem rendezni a dolgainkat, mielőtt Leon meghalt.

Ha barátsággal váltunk volna el... ha rendesen elbúcsúzhattam volna tőle...

de egyik sem jött össze. A közönyös univerzum kitepte őt a világomból, és most, ami engem illetett, ugyanez a közönyös univerzum mehetett a bűdös francba.

Felé nyúltam – a kezem nem kicsit reszketett –, és megérintettem az állát. Erre megfogta az ujjaimat. Gyengéden. Tétován.

Még ekkor is leállhattam volna. Még nem történt semmi baj. Bármikor leállhattam volna, amikor csak akarok.

Rázárta az ujjait az enyémekekre, és a nagy csendességben azt suttogta:

– Szétvet a vágy, annyira kívánlak.

Egy pillanatig még mozdulatlanul ültünk, aztán egymásnak estünk.

A tárolófülke ajtaja kinyílt, és a tartalma ránk ömlött. A tűzoltó fejsze pár ujjnyival vétette el Leon fejét.

Szájon csókolt, hosszan és keményen, és éreztem, hogy az érzékszerveim kezdenek kihagyni. Leon íze ugyanolyan volt, mint mindig.

A szaga is. Becsúsztottam a kezemet a pólója alá, és ő, mint mindig, meglepetten felnyögött, amikor az én jéghideg kezem hozzáért ahhoz a forró bőréhez. Erre én, mint mindig, majdnem felröhögtem.

A keze bejárta az egész testemet. Az a kérges tenyerű munkáskeze, ami mindig meglepett a gyengédségével. Simogatott, felderített, incselkedett.

Érzéseket ébresztett fel, amelyekről azt hittem, hogy biztonságos helyre temettem magamban. Éreztem, hogy a forróság kezd felhalmozódni bennem. Nem tudtam betelni Leonnal. Annyira kétségbeesetten akartam őt.

A fényrúd végleg kialudt, és ránk borult a sötétség. És mintha ez lett volna a jel, Leon lenyomott a padlóra, és kezdett rám ereszkedni.

Nehezebbnek éreztem, mint régebben, és máris zihálva lélegeztem abban a sűrű, nehéz, forró sötétségben. Összefonta az ujjainkat, és csapdába ejtette mindkét kezemet.

– Mit művelsz?

Nehezen préselte ki magából a szavakat.

– Adok... magamnak... egy esélyt a harcra, mielőtt az a... hideg kéz... az örületbe kerget.

Az arckifejezését nem olvashattam le. Csak egy fekete alakot láttam magam felett.

A torkomon akadt a lélegzet. A forróság, a súly, a sötétség. Moccanni sem tudtam. Valahol mélyen ébredezni kezdett a pánik...

Benyomta a térdét a két lábam közé. A szívem úgy vert, hogy azt hittem, mindjárt szétreped. Az övé is. A teste ráborult az enyémre. Éreztem a száját a mellemen. Ó, istenem...

Tartottam tőle, hogy ezt nem fogom túlélni.

Aztán suttogást hallottam a sötétben. Bensőséges, fájdalmas suttogást, ami oly sok emléket szabadított el...

– Lucy...

Próbáltam válaszolni, de nem tudtam beszélni.

Éreztem, hogy apró döfésekkel nyomul befelé, forrón, és nagyon, nagyon keményen. Aztán megérkezett.

Mindent elsöprő érzések. Kéj és kín. Arany fájdalom. Felnyögtem, és ő

visszhangozta. Nem tudtam rendesen gondolkodni. Egyáltalán nem tudtam gondolkodni. Próbáltam eltolni magamtól Leont, de rájöttem, hogy nem tudok mozogni. Egy izmomat sem tudtam mozdítani. Csapdába estem alatta. Tehetetlen voltam. A sötétben...

Megint jött az a halvány pánik...

Leon ismét belém hatolt. Megvonaglottam, mintha áram szaladt volna át rajtam. Minden ösztönöm arra biztatott, hogy lökjem le magamról Leont, hogy mozduljak, hogy csináljak valamit, rázzam le magamról a szerelemnek, félelemnek, csalódásnak, vágynak és szenvedésnek ezt a kusza szövevényét, mielőtt megsemmisít.

Valahogy sikerült levegőt vennem, hogy meg tudjak szólalni:

– Leon... én nem... ez túl sok... túl intenzív. Kérlek...

– Lucy...

Újra ki-be csúsztatta magát, és káoszt terjesztett mindenütt, amerre járt.

– Leon, kérlek... – dadogtam, de ő a számra tapasztotta a száját, erősen és parancsolóan. Ekkor már nem tudtam sem mozogni, sem beszélni. És az egészét áthatotta valami, amiről azt hittem, hogy rég eltemettem. De most kibomlott. Reagált... Elviselhetetlen forróságot éreztem, ami ki akart szabadulni, és nem mozdulhattam. Nem tehettem semmit. Tehetetlenül feküdtem, átítatva olyan érzésekkel, amelyeknek a létezéséről sem tudtam.

Ott táncoltam a mindent elsöprő vágy és a mindent elsöprő félelem határán, mialatt Leon mozgott bennem. A komp belseje vörösbe, lilába és feketébe borult. Leon forró és nehéz volt. Megállíthatatlan, mint maga az Idő. Ziháltam, az ujjait szorongattam, és könnyörögtem és zokogtam, mialatt egyre közelebb kerültem a szakadékhoz.

Aztán újabb suttogás a sötétben...

– Lucy...

A testem lángolt. Elviselhetetlen volt. Túl sok volt. Azt hittem, belehalok...

– Lucy... engedd el magad! Csak add meg magad! Elkaptalak...

Többé nem küzdöttem vele, hanem vettem egy mély lélegzetet, és megpróbáltam elengedni magam. Megadni magam. Hogy megnyissam magam neki. Ahogyan régebben csináltam...

– Leon...

Kissé felemelkedett, és azt súgta:

– Gyere velem...

Felnyomtam magam, és a testünk nagy erővel egymáshoz préselődött.

Végre együtt mozogtunk. Éreztük a másikat. Éreztük a vágyunkat. Leon teljesen feltolta magát, és a karjára támaszkodott. Ez az apró pozícióváltás megváltoztatott valamit odabent, és hirtelen fejfelé előre belevetődtem az ismeretlenbe.

Sikítottam.

Leon felkiáltott. Éles hangon. Belém fúrta magát. És újra. És újra.

A nevemet kiabálta.

És mintha ez lett volna a jel, a világ számomra színes fénysugarakká robbant, és önként elengedtem magam, és hagytam, hogy Leon elvigyen oda, ahová akar.

* * *

Leon, érzelmileg-testileg teljesen kimerülve, mély álomba zuhant.

Jómagam elhatároztam, hogy ébren maradok. Neki még ott volt ez az egész. Még minden előtte állt. De nekem... tudtam, hogy most látom utoljára, most ölelem utoljára, most érzem utoljára a dobogását annak az erős, állhatatos szívének, ami a végén cserbenhagyta őt.

Tisztában voltam azzal, hogy előbb vagy utóbb el kell válnunk egymástól. Ő továbbmegy a nagy dolgok felé, én pedig magányosan fogom leélni az életem hátralévő részét. Hát nem, eszem ágában sem volt elaludni.

Amikor felébredtem, Leon mellettem ült, a kezében egy bögre teával.

Elcsüggedtem. A vihar véget ért. Vagy legalábbis legyengült annyira, hogy Leon visszakapcsolhassa az áramot.

Mellettem ült, és én nekidőltem. Körém fonta a karját. Egyikünk sem beszélt. Neki kellett állnunk, hogy rendbe hozzuk a kompot és magunkat.

Mindketten tudtuk, hogy egy óra múlva már nem leszünk itt. A torkom annyira összeszorult, hogy nem tudtam lenyelni a teát. Igyekeztem

összeszedni magam. Kaptam egy második lehetőséget. Hálásnak kellett volna lennem érte.

Megszorította a vállamat, és megcsókolta a fejem búbját. Még jobban nekidőltem, és befészkeltem magam a karjába. Sokáig így maradtunk.

Egyikünk sem beszélt. Annyi mindent kellett volna mondanunk, és nem volt esélyünk rá, hogy elmondjuk.

Egyikünknek mozdulnia kellett. Kibontakoztam az öleléséből, felszedtem még ekkor is nedves ruhámat, és bevettem magam a zuhanyzóba. Nem jött utánam.

Mire kiléptem a kabinból, ő már felöltözött és rendet rakott. Sőt, a kockázatot vállalva kinyithatta pár percre az ajtót, mert a kompot friss, tiszta levegő töltötte be. Leültem a műszerfal elé, és kerek kontyba csavartam a hajamat. A vécében, ahol volt tükör, könnyebb lett volna, de gondolkodnom kellett, és ellenőriznem kellett a koordinátákat. Mialatt Leon háttal állt nekem, előhúztam az adattáblámat, és begépeltem az adatokat.

Aztán ott voltunk – két profi, indulásra készen. Egyikünk sem mondott semmit. A képernyőre néztem. A környék felismerhetetlenné vált. Kidőlt fák, törött ágak, lombok, törmelék halmozódott fel a szikla tövénél.

Könnyen meg lehetett állapítani, hogy melyik irányból fújt a szél. Iszonyú rombolást végzett odakint.

És idebent is súlyos károk keletkeztek. Leon megint úgy nézett ki, mint aki teljesen összetört. Hogy én hogyan festettem, azt tudni sem akartam.

Becsukta az utolsó tárolófülke ajtaját, és letelepedett a másik székre.

Mindketten a képernyőt bámultuk, a kinti undorítóan fényes, friss, szikrázó reggelt. Egy új nap a krétakorban. Egy új nap mindkettőnk számára.

– Készen állsz? – kérdezte halkán Leon.

Bólintottam. Tudtam, hogy meg fogja könnyíteni az ügyet.

– Az erdőben teszek ki. A keleti kapunál.

– Köszönöm.

A világ fehérbe borult.

* * *

A képernyőt bámultam. Odakint sütött a nap, és késő délutánra járt az idő.

Kábé egy óráig lehettem távol.

Felálltam, hogy távozzak.

Leon megnézte a közelségi riasztókat, és kinyitotta az ajtót. Friss, erdőillatú levegő áradt be. Az ajtóhoz mentünk, és kinéztünk.

Nem mertem Leonra pillantani. Éreztem, hogy engem néz. Olyan elkeseredetten irigy voltam. Neki még ott volt az egész. Nekem már nem.

– Hát, örülök, hogy találkoztunk, Leon – mondtam végül.

Ő hallgatott.

Kezet nyújtottam.

– És még egyszer: köszönöm.

Nagyon lassan fogta meg a kezemet, a marka meleg és erős volt. Egy pillanatra sem vette le a szemét az enyémről. A vége az lett, hogy el kellett fordítanom a tekintetemet.

Aztán visszahúztam a jobbomat, vettem egy mély lélegzetet, és anélkül, hogy ránéztem volna, elbúcsúztam:

– Vigyáz magadra, Leon!

És amikor végre elindultam, amikor már azt hittem, képes leszek ott hagyni őt, megszólalt:

– Gyere velem!

Megtorpantam, és lefagytam.

– Mit mondtál?

– Gyere velem! Nem akarok visszamenni. Neked sem muszáj visszamenned. Van egy kompunk. Keresünk magunknak egy békés, csendes helyet, és új életet kezdünk. Ugye nem gondoltad, hogy csak úgy elengedlek?

Túléltem a halálát úgy, hogy nem éreztem semmit. Azzal, hogy mindent elzártam a mélybe. Igen, ezt tettem. Így aztán az az iszonyatos, izzó fájdalom, ami a semmiből tört rám, majdnem végzett velem. Nem tudtam megszólalni. Ami speciel jól jött, mert igent mondtam volna. Egy pillanatra elképzeltem a közös életünket. A sok nevetést. A szerelmét.

Tényleg nem hiányzott, hogy visszatérjek a saját koromba, a magányba.

Tényleg megtehetjük volna, hogy együtt éljük le az életünk hátralévő

részét.

A padlót bámultam, és megráztam a fejemet.

– Lucy...

Megint megráztam a fejemet. Meg kellett volna halnom a krétakorban.

Ennél semmi sem lehetett rosszabb.

– Lucy! Kérlek!

Nem tehettem meg vele. Nem foszthattam meg a jövőjétől. El kellett indulnom, és bíznom kellett abban, hogy Leon átvészeli ezt az időszakot, a St. Maryben marad, és – de utálok ezt a frázist – beteljesíti a sorsát.

Harmadszor is megráztam a fejemet, és kiléptem a kompból.

Visszatértem a saját időmbe.

Anélkül, hogy visszanéztem volna Leonra, elindultam a tisztás széle felé.

– Ne hagyj el...

A hangja olyan fájdalomról tanúskodott, hogy nem bírtam elviselni.

Tennem kellett valamit, máskülönben nem élte volna túl. Már az utolsókat rúgta, amikor talákoztam vele, és én csak tovább rontottam a helyzeten.

Visszasiettem hozzá, vállon ragadtam, kissé megráztam, és nyersen rászóltam:

– Figyelj rám, Leon! Jól figyelj, mert ez a legfontosabb dolog, amit valaha hallani fogsz. Rám mindig számíthatsz. Nem számít, milyen rossznak tűnnek a dolgok, rám mindig számíthatsz. Emlékezz erre!

Sokáig semmi sem történt. Ha Leon hallotta is, nem fogta fel, hogy mit mondtam.

Rátette a kezét az enyémre, és sokáig csak néztük egymást.

– Te vagy a leggyönyörűbb dolog, amit valaha láttam – mondta halkán.

Ez volt az a pillanat, amit megragadtam, a szívem fölé tűztem, hogy úgy viseljem ott, mint egy jelvényt, egészen holtom napjáig.

Gyengéden elhúztam a kezemet, elvonszoltam magam, és a tisztás szélén, a kompnak háttal megálltam. Sok idő telt el, mire meghallottam, hogy becsukódik az ajtó.

Megfordultam, és a kompot bámultam. Kicsinek és jellegtelennek tűnt.

A komp visszabámult rám. Semmi sem történt.

Tudtam, hogy mi az ábra: Leon a képernyőt nézi, ami engem mutat. Fél kézzel megtámaszkodtam egy fa törzsén, és tovább fürkésztem a kompot.

Körülöttem madarak daloltak, és napfény szűrődött át a lombok között.

A komp még mindig ott állt. És én is. Nem akartam vagy nem bírtam elmenni onnan, amíg Leon meg nem teszi ugyanezt.

Csak bámultuk egymást a tisztáson át.

Hirtelen magamhoz tértem. Az isten szerelmére, mi a fenét művelek?

Élhetnénk együtt. Soha többé nem lennénk magányosak. A pokolba az időkontinuummal! A pokolba a Történelemmel! A pokolba mindennel! Épp

eleget szenvedtünk már. Mostantól kínlódjon valaki más! Meg fogom tenni... lelépek vele...

És ebben a pillanatban, pont, amikor tettem egy lépést előre, amikor emeltem a karomat, hogy intsek, amikor levegőt vettem, hogy kiáltsak, hogy szóljak neki, hogy vele megyek, és örökre vele maradok, a komp szempillantás alatt eltűnt, és én ott álltam, teljesen egyedül.

Hát, a következő óra nem a legszebb emlékeim közé tartozik.

Az árnyékok mind hosszabbra nyúltak, mialatt visszaballagtam a St.

Marybe, gondosan ügyelve, hogy ne gondoljak bizonyos dolgokra.

Helyesen döntöttem. Majdnem rossz döntést hoztam, és éreztem, hogy ha Leon hirtelen felbukkanna, és megint megkérne, alighanem megint rosszul döntenék. Egy halom szabályt szegtem meg életem során, de még sosem kerültem ennyire közel a katasztrófához, mint az előző percekben. És ki a fene gondolta volna, hogy ez pont Leon miatt, az ő biztatására történik meg? Mindig is olyan csendes, olyan törvénytisztelő, olyan konvencionális volt...

Észbe kaptam.

Nem, Leon nem ilyen volt.

Segített nekem csalni a terep-túlélő vizsgám alatt. Elvitt egy Maglite-ot a tizenhatodik századi Edinburgh-ba, ami kétségkívül nagyon jól jött, de akkor is... Feldobott engem a kocsija motorháztetőjére, és ott helyben, nyílt területen... Na, és Trója, ahol a létező legszigorúbb szabályt akarta megszegni. Igen, csendes volt, de szenvedélyes is, és úgy szerette Hélioszt, mintha a fia lett volna.

Egyszer jártam a tizenegyedik századi Londonban, hogy megnézzem, hogyan építették a Westminster-apátságot. Egy tíztonnás kőtömb lezuhant a magasból, és csak pár ujjnyival vétett el engem és Petersont.

És most úgy éreztem magam, mint akkor. Hatalmas, nyomasztó súly telepedett rám. Rájöttem valamire. És utólag már azt gondoltam: hogy a fenébe nem vettem észre eddig?

Aztán meg: és mégis, mi a francot fogok kezdeni a felfedezésemmel?

Nem futottam, mert nem akartam felhívni magamra a figyelmet.

Bementem a St. Marybe, és a hátsó lépcsőket használva a szobámba siettem. Az ösztöneim azt súgták, hogy minél hamarabb rohanjak a pubba, de az röhejes lett volna. Lelassítottam magam, lezuhanyoztam, és kényelmes ruhába bújtam.

Kellemes este volt, és minden más alkalommal élveztem volna a sétát a faluig.

A Falconberg Armshoz érve beléptem a bárba. Csak pár vendég üldögélt az asztaloknál. Kértem magamnak egy italt, majd megkérdeztem a pultost:

– Joe bent van?

A válla felé biccentve felelt:

– Hátul, az irodában. A számlákat intézi.

– Ó...

– Semmi gond, menjen be nyugodtan! Amikor a táblázataival kínlódik, szereti, ha valaki vagy valami elszólítja a feladattól.

Lassú léptekkel mentem végig a folyosón. Az irodaajtó résnyire nyitva volt. Benyomtam, és megálltam a küszöbön.

Joe Nelson a számológépét bökdöste. Felnézett, és rám köszönt:

– Á, dr. Maxwell! Jó, hogy viszontlátom! Tehetek valamit önért?
Bújjon be!

Becsuktam magam mögött az ajtót, odamentem az íróasztalhoz, leültem, és én is köszöntem:

– Üdv, Hélioszl!

19

MÁIG sem tudom, hogy miért nem kapcsoltam korábban.

Joe Nelson. Alacsony, zömök, sűrű, sötét haj, elefántfül, és – az isten szerelmére! – az a sarló alakú sebhely a szeme alatt. Megint magam előtt láttam Hélioszt, amint rettegve, sokkos állapotban kapaszkodik Leonba kézzel-lábbal, és a fél arca tiszta vér. Hogy nem szúrtam ki?

Lerakta a tollát, és eltolta magát az asztaltól. Menekülni akart?

– Maradjon ülve, Joe! – szoltam rá. – Hová menne?

– Ez igaz – dörmögte.

Egy darabig csak bámultuk egymást.

– Mióta tudja?

– Kábé harminc perce.

Óvatosan fürkészte az arcomat. Kíváncsi voltam, mire emlékszik.

A veszekedésre emlékszik még? Arra, amit mondtam?

– Mihez kezd most?

– Ne mondjon semmit! Elmesélek egy történetet.

Joe bólintott, neki ez rendben volt.

– Jól van... tehát, Trója lángban áll.

Ismét bólintott, de ezúttal nem engem látott maga előtt. Visszanézett a távoli múltba. Egy másik korba, egy másik helyre. Én is ezt tettem.

Átélttem magamban a jelenetet. Megint.

– Engem épp akkor mentett meg Guthrie. Azt tudja, hogy engem is elhurcoltak más trójai nőkkel együtt?

Gondolatban megint ott voltam a parton, és zokogó nővel körülvéve, lassan csoszogtam a hajók felé.

– Guthrie elcipelt a komphoz – folytattam, majd eszembe jutott valami, és gyorsan rákérdeztem: – Egyébként ő tudja, hogy ki maga?

Megrázta a fejét.

– Tudja bárki, hogy ki maga?

Megint megrázta a fejét. Igen, én mondtam neki, hogy ne beszéljen, de gyanítottam, hogy enélkül sem tudott volna megszólalni.

– Szóval, Guthrie és én elértük a kompot. Peterson már várt minket, szokásához híven eléggé idegesen. Összeszedtük magunkat, és felkészültünk az ugrásra, amikor nyílt az ajtó, és ott állt Leon. Magával.

Emlékszik rá, hogy mi történt ekkor?

Nem tudta, mit kéne mondania, így hát hallgatott. Most, hogy már tudtam, mi a pálya, könnyen felfedeztem a kölyök Héliosz vonásait Joe Nelsonon, a felnőtt férfin. A fiú, akivel kártyáztam... akivel ugróiskoláztam. Sietve kisöpörtem ezeket a gondolatokat a fejemből.

– Hát, akkor elmesélem. Azt mondtam Farrell főnöknek, hogy vigye ki magát, és hagyja ott.

Mély csend borult az irodára. Odakint, a világban minden ment a maga útján. Idebent... ki a fene tudta, hogy mi folyik idebent?

– Azt mondtam neki, mint a küldetés parancsnoka, hogy semmilyen szín alatt nem engedélyezem, hogy elhozza önt onnan. Gondolom, ma már tudja, hogy miért nem. Tudja, hogy miért volt ez rettentően veszélyes húzás Leon részéről. Hogy milyen következményekkel járhatott volna.

Joe bólintott. Nem tudtam, hogy ennyire komolyan vette-e az utasításomat, vagy tényleg nem tudott megszólalni.

– Leon kérlelt – folytattam szenvtelenül, és a fejemben ismét hallottam Leon hangját. Megint. – Könyörgött. Kiabált. Emlékszik?

Ismét bólintott, és nyelt egyet.

– Nem volt hajlandó ott hagyni magát. Pár pillanatig komolyan azt hittem, hogy le kell lőnöm őt. Vagy magát.

Úgy megdermedt, hogy még csak nem is bólintott.

– Végül húsz percet kért, hogy elrejtse magát valahol. Mindketten tudtuk, hogy semmi értelme. Mert miután az oroszok végeznek Trójával, a sakálok még évekig rájárnak a maradványokra. Talán még az is jobb lett volna, ha átadjuk magát a görögöknek. Vagy ott helyben megöljük.

Elakadtam pár másodpercre, mert még nekem is nehezemre esett folytatni.

– Kivitte magát. A képernyőt néztem. Mindketten eltűntek. Húsz perccel később Leon visszatért. Maga nélkül.

De most, hogy jobban belegondoltam, rájöttem, hogy Leon kimerült volt, és kétnapos borosta sötétlett az arcán.

– Elmondjam, hogy szerintem mi történt?

Nem kaptam választ, de azért tovább beszéltem.

– Szerintem, volt nála egy távvezérlő. Magához hívta a kompját, belerakta magát, és elvitte a jövőbe. A saját St. Maryjébe. Azt hiszem, nem volt akkora a kockázat, mint eredetileg gondoltam. Az hiszem, azért tudta kiemelni magát a saját idejéből, mert ha ott maradt volna, hamarosan meghalt volna.

Igen, ez szinte bizonyosnak tűnt. Valószínűleg percekben belül meghalt volna. Megtehetjük, hogy kiemelünk dolgokat a saját idejükből, de csak akkor, ha rövidesen megsemmisülnének. Csak akkor, ha nem léteznének tovább, és így nem befolyásolnák az időtengelyt. Hogy az emberekkel mi történne, azt nem tudtam. Azt kívántam, bárcsak sosem tudnám meg, hogy megtehetjük-e emberekkel is. Mert ha ez valaha kiderül, és elterjed a hír...

Ez lehetne minden idők legveszélyesebb információja.

Képzeld el, hogy pár fanatikus idióta megpróbálja megmenteni Hitlert az utolsó óráiban. Vagy Caligulát. Vagy az együttérzés és könyörületesség plakátarcát, a citeaux-i apátot („Öljétek meg mindet, Isten majd kiválogatja az övét”). Na persze, amilyenek az emberek, senki sem akarná kiemelni Teréz anyát. Vagy Assisi Szent Ferencet.

Folytattam:

– Egy valamivel tisztában kell lennie, Joe. Amit Farrell főnök tett, az rettenetesen veszélyes volt. Ha maga arra volt ítélve, hogy életben maradjon, és ezt Farrell sehogyan sem tudhatta, azzal, hogy kimentette magát, előidézhetette volna azt, hogy az egész időtengely a fejünkre szakad.

Mint kiderült, ezt megúsztuk.

De ha rajtam múlik, maga Trójában marad. Hogy meghaljon. Gyorsan, ha szerencséje van, de valószínűleg nem lett volna. Ezt mindenképpen tudnia kell. Én ott hagytam volna magát meghalni. Hogy óvjam az időtengelyt. Vagy talán én magam öltem volna meg. Még most sem tudhatjuk biztosan, hogy milyen károk keletkeztek. Hogy milyen károkat okozott azzal, hogy túlélte. Vannak gyermekei?

Megrázta a fejét. Olyan sápadt volt, hogy még a szája is kifehéredett.

Sötét szeme hatalmasra tágult, és pont úgy nézett ki, mint három és fél ezer évvel ezelőtt, Trójában.

Láttam, hogy megfeszíti az izmait. Készült, hogy elmeneküljön.

Valószínűleg fél kézzel elintéztem volna. De az mire lett volna jó?

– Rendben, Héliosz – mondtam aztán. – Terítettem a lapjaimat.

Tévedtem. Bocsásson meg nekem! Múltjáró vagyok, de sosem szabad szem elől tévesztenünk azt a tényt, hogy a Történelem nem más, mint az ő

története, az én történetem, a maga története, mindenki története.

A Történelem ugyanúgy emberekről is szól, mint eseményekről. Van egy mondás: mindig az élet javára hibázz. Leon ezt tette. Nekem is ezt kellett volna tennem. Sajnálom.

Egy darabig mindketten hallgattunk.

– Azt hiszem – mondta Joe rekedtes hangon –, ránk fér egy ital.

Felmutattam a tonikomat.

– Igazi ital – tette hozzá, azzal az ajtóhoz ment, és kikiabált a folyosóra.

Egy perc múlva megjelent egy tálcával, amin két pohár és egy durvább anyaggal megtöltött palack állt. Róla nem nyilatkozhatok, de az enyém úgy ment le, hogy talán hozzá sem ért a nyelőcsövemhez. Hamarosan éreztem, hogy a lábam kezd átmelegedni, ami mindig jó jel.

– Akarja tudni, hogy mi történt? – kérdezte Joe anélkül, hogy rám nézett volna.

– Igen.

Sóhajtott egyet, ismét megtöltötte a poharát, és belekezdett:

– Sűrű füst vett körül minket. Leon átcipelt az olívaligeten, mígnem kiértünk a másik oldalán. Nem akartam, hogy letegyen, mert a teste meleg volt, és biztonságban éreztem magam. A kezével letakarta a szememet.

Pár perccel később forró szél csapott az arcomba. Por és füst örvénylett körülöttünk. Amikor ismét láttam, ott állt egy apró kunyhó, mint amilyenben maguk is laktak. Meglepődtem, mert korábban nem volt ott.

Bevitt a belsejébe, és minden fehér lett.

Mire kinyitottam a szememet, az egész világ megváltozott. Számomra nagyon ijesztő volt. Két napon át kapaszkodtam Leonba. Kedves volt, de tudtam, a többiek nem akarják, hogy ott legyek. Kiabálást hallottam a szomszéd szobából. Úgy döntöttek, hogy ha visszavinnének Trójába, azzal több kárt okoznának, mint amennyit nyernének velem.

– A St. Maryben volt? – szóltam közbe.

– Igen, de nem a magukéban. Leon... rávette őket, hogy fogadjanak be, és ott maradtam. Jól bántak velem. Sokat kellett tanulnom, de gyerek voltam. A gyerekek gyorsan adaptálódnak.

A következő szakasz bonyolultabb volt. Leon idősebb volt, amikor elvitt engem a St. Marybe. Amikor aztán ismét találkoztam vele, évekkel később, amikor dolgozni kezdett az intézetnek, sokkal fiatalabb volt. Nem ismert meg. Sértve éreztem magam. Többször el kellett magyarázniuk a dolgot. De attól tartok, hogy még ma sem értem igazán.

Aztán megkapta a nagy megbízatást, hogy ugorjon vissza ebbe a korba, a maguk St. Maryjébe, és én eljöttem vele. Ő és én megszereztük ezt a pubot. Azóta itt vagyok. Elvégre, a véremben van.

Igen, az apjának fogadója volt Trójában.

– És azt hiszem, én vagyok a védelem első vonala itt, a faluban – tette hozzá. – Egyfajta korai riasztórendszer.

– Amikor először találkoztunk – mondtam –, amikor még csak gyakornok voltam, sokszor eljöttem ide Sussmannel és Granttel.

Felismert?

– Amint belépett az ajtón. Szinte semmit sem változott.

– És maga tudta... éveken át tudta, hogy én ott hagytam volna Trójában?

Meghalni?

– De életben maradtam – felelte a vállát vonogatva. – Az időtengely átvészelte. Mindenki életben maradt.

Leont kivéve. Leon nem maradt életben.

– Igyon még! – javasolta, és felém tolt az üveget.

Nem kellett biztatnia. Rohadt egy nap állt mögöttem.

– És soha nem mondott semmit... senkinek? – kérdeztem aztán.

– Örültem, hogy élek. Nem mondok én semmit, nehogy veszélybe sodorjam magamat – válaszolta, és megint megvonta a vállát.

Én megint ittam.

– Azon tűnődöm... – mondta aztán bizonytalanul. – Kérdezhetek valamit?

Édes, istenem... most mi jön?

– Talán – dörmögtem, mert nem akartam elkötelezni magam semmilyen irányba.

– Szóval, azon gondolkodom, hogy lehetséges-e... szeretném megnézni Leon sírkövét, tudja, az intézet temetőjében. Hogy lerójam a tiszteletemet, ha szabad. Ha ezzel nem szegek meg semmilyen szabályt.

– Persze, lehetséges. Mit szólna a mai naphoz?

Megkaptam tőle azt a „tipikus múltjáró” pillantást, amit nyilván Leontól tanult el.

– Csütörtökön.

– Holnap jöjjön! Fél tizenegy körül. Jöjjön a főbejárathoz, és hívasson oda! Együtt megyünk a temetőbe. Megfelel így?

– Jól hangzik – felelte. – Kér még egy italt?

– Köszönöm, nem – válaszoltam, és felálltam, hogy távozzak. – Akkor, holnap találkozunk, Mr. Nelson.

– Joe.

– Joe.

Biccentett, és megkérdezte:

– Haza tud menni?

– Nem lesz semmi gond – válaszoltam, azzal kezet fogtam vele, és kitántorogtam az éjszakába.

Jelentést kellett írnom, még hozzá nagyon, nagyon óvatosan.

* * *

Nem mutathattam meg Joe-nak a dicsőségtáblát, amelyen szerepel mindazok neve, akik a St. Mary szolgálatában haltak meg. Ám amikor másnap délelőtt befutott – elegáns ruhában, és továbbra is elég sápadtan –, elvittem a mi kis temetőnkbe, ahol sokáig állt, Leon követ nézve.

Csendesen üldögéltem egy közeli padon, és az ide temetett barátaimra gondoltam.

Aztán Joe odaült mellém, és egy darabig hallgatagon ültünk ott.

– Azt tudja, hogy Leon nincs itt? – kérdeztem végül. – Visszaküldtük a jövőbe.

Bólintott, és megkérdezte:

– Hiányzik?

Hát ez jó kérdés volt.

– Igen – feleltem, és ekkor vallottam be magamnak is első ízben. – Igen, hiányzik.

Lassú léptekkel sétáltunk az ösvényen. Ez a környék, mint mindig, most is nagyon csendes volt. Csak a magas gesztenyefákon veszekedő varjak káromlását lehetett hallani.

– Mi fog történni velem, amikor meghalok? – kérdezte váratlanul Joe.

– Ami engem illet, semmi.

– Nem mondja el senkinek, hogy ki vagyok?

– Nem.

Nyelt egyet, és kibökte:

– Köszönöm.

– Magának hiányzik Leon?

– Igen. Olyan volt számomra, mintha az apám lett volna. Mindent neki köszönhetek. És most elment, és rettenetesen hiányzik.

Szegény Joe! Kiszakadt Trójából, aztán a jövőből is. És most Leon meghalt. Ráadásul, valaki megtudta a titkát. Milyen magányos lehetett, és mennyire félhetett...

Hirtelen megláttam, hogy Miss Lee tart felénk, és lélekben felkészültem rá, hogy megfékezzem. Joe Nelson nem volt abban az állapotban, hogy szembekerüljön a Rosie Lee-be zárt, koncentrált ellenszenvre és gonoszságra.

Lee azzal a bizonyos tekintettel nézett rám, amivel azt jelezte, hogy messze a kötelességét meghaladóan kell teljesítenie. Mint például át kell adnia egy üzenetet valakinek, aki nem tartózkodott az íróasztalánál.

Azonnal belekezdett a panaszáriába:

– Minek jött el idáig?

Szerettem volna rámutatni a tényre, hogy nagyjából kétszáz yard választ el minket a főépülettől, de nem volt rá esélyem.

– Nagyon jól tudja, milyen sok dolgom van ma délelőtt.

Ez speciel újdonság volt számomra.

– Nagyon sajnálom, hogy kirángattam a szabadba – vágtam vissza.
–

Megfeledkeztem arról, hogy maga porrá omlik, ha napfény éri.

Ezt persze elengedte a füle mellett.

– És most vissza kell mennem egészen a Gardróbig, mert Mrs. Enderby kért pár aktát, és maga továbbra sem írta meg a jövő havi szolgálatvezénylést, és nem hagyta jóvá Mr. Clerk szabadságkérelmét, de még csak a kompok karbantartási ütemtervébe sem nézett bele, és...

Tudtam, hogy estig sorolná, ezért közbeszóltam:

– És most miért is jött? Lehetséges netán, és tudom, hogy ez új koncepció lesz az ön számára, de ne feledje, hogy nekem dolgozik, szóval, lehetséges, hogy el kéne végeznie valamilyen fontos és hasznos feladatot?

– Dr. Bairstow szeretné elolvasni a jelentését, ha lesz egy perce, és van pár sürgős...

Vártam, hogy befejezze a mondatot, de mindhiába. Eléggé hozzászóltam már ahhoz, hogy Lee értesített, sürgős üzenetem van, aztán nekem kellett összekaparnom a részleteket, mert ő úgy vélte, ha szól, azzal el is végezte a feladatot. Az üzenet tartalmát, és hogy ki küldte, azt rendszerint nekem kellett kiderítenem.

Jelentőségteljesen köhécseltem egyet, és egy elégedetlen főnök szigorú tekintetével néztem rá, de mi a fenének erőlködtem? Lee a szemét kimeresztve bámulta Joe Nelsont. Joe pedig őt. És mindketten úgy néztek ki, mint akikre rázuhant az egész Stonehenge. Sőt... Rosie Lee elpirult, és lesütötte a szemét.

Mi van?

Múltak a másodpercek, és mindenki hallgatott.

Hüledezve bámultam őket. Úgy álltak ott, belefagyva az időbe, mint két össze nem illő könyvtámasz. Na neee...

Egy idő után derengeni kezdett, hogy tennem kéne valamit. Durva balsejtelmem támadt, de megszólaltam:

– Joe, hadd mutassam be Rosie Lee-t! Miss Lee, az úr Joe Nelson.

– Igen – mondták egyszerre. – Tudom. – És megint kussoltak.

Joe a lábát bámulta.

Lee is a lábát bámulta.

Kezdttem gyanítani, hogy annyira kellemes én ide, mint egy kolerajárvány.

– Hát, nekem most mennem kell – mondtam, és letértem az ösvényről. –

Miss Lee, ugye megteszi, hogy elkíséri Mr. Nelsont a kapuhoz?
Kérem, ne felejtse el, hogy ki kell jelentkeznie!

Fogalmam sincs, minek koptattam a számat. Nem hiszem, hogy Lee hallott volna bármit abból, amit ugattam. Senki sem figyelt rám. Mondjuk, ez nem volt újdonság számomra. Kicsit zavarba jöttem, és ott hagytam őket.

* * *

Személyesen vittem el a jelentést dr. Bairstow-nak.

Mrs. Partridge biccentéssel jelezte, hogy haladjak tovább.

A Nagyfőnök az asztalánál ült, és állhatatosan írt. Letelepedtem vele szemben, az íróasztal másik oldalán, és vártam, hogy befejezze. A csend kicsit sem zavart. Egész nap boldogan elüldögéltem volna ott.

Newton azt mondja, hogy az Idő olyan, mint egy repülő nyílvesző, és soha nem tér le a pályájáról. Einstein szerint az Idő olyan, mint egy folyó: ide-oda kanyarog, és hol lassabban, hol gyorsabban folydogál. Maxwell, amikor egész éjjel fent van, és iszik, mint az állat, azt mondja, hogy az Idő

olyan, mint egy kör, és úgy terjed szét minden irányban, mint a gyűrű

alakú hullámok egy medence felszínén. És abba, hogy minden irányba terjed, a múlt is beletartozik.

Leon pont akkor és ott jelent meg, amikor és ahol szükségem volt rá.

Valaki megadta neki a koordinátákat. De ki? Ki mondta neki, hogy mikor és hová menjen?

Én.

És ki küldte vissza a nagyon bizonytalan jövőbe, magányosan és összetörve?

Én.

És ki fogja helyrehozni ezt? Itt és most?

Én.

Leon számomra halott volt, de még most is megmenthettem az életét.

Dr. Bairstow végül rápattintotta a kupakot a tollára, és felnézett.

– Megkaphatnám a személyi aktámat, uram?

Felvonta a szemöldökét, de kinyitott egy iratszekrényt, kotorászott egy kicsit, és elővarázsolt egy megviselt dossziét, ami az eddigi életem történetét tartalmazta.

Felnyitottam, és megint kivettem belőle azt az fotót.

Letettem magam elé az asztalra, és szemügyre vettem. Tényleg voltam ennyire fiatal is?

Erre a kérdésre igen volt a válasz. És még ekkor is fiatalnak éreztem magam. Jó, a bal térdem már nem úgy működött, mint kellett volna, de valahol mélyen megmaradtam fiatalnak. És azt hiszem, ez mindig így lesz.

Megfordítottam a fényképet, felkaptam egy tollat, és ezt írtam a fotó hátoldalára:

„Leon, gyere, és kapj el! Ha mersz. Lucy”

Ennyinek elégnek kellett lennie.

Letettem a tollat, és átadtam a képet dr. Bairstow-nak. Anélkül, hogy rápillantott volna, visszagyömöszölte a dossziéba, és az egész hóbelevancot visszarakta a szekrénybe.

– Nos, hogy ez a kis rejtély megoldódott – mondta –, halljuk a történet végét!

Átadtam neki a jelentésemet, visszaültem a helyemre, és az arcát figyeltem.

Végigolvasta az utolsó betűig, és az arckifejezése mit sem változott.

Aztán letette a jelentést az asztalra, egy darabig csak nézett rám, majd elmosolyodott, és megkérdezte:

– És milyen állapotban volt Leon?

– Nem túl jóban, uram. Nem túl jóban, amikor találkoztunk, és azt hiszem, még pocsékabban volt, amikor elváltunk.

Egyértelmű, hogy nem meséltem el mindent a Nagyfőnöknek. Mindig is kötelességemnek tartottam, hogy ne terheljük túl a vezetőinket túl sok információval. Az agyuk nem képes megbirkózni vele. Nekik azt a „teljes kép” dolgot kell csinálniuk. Ugyanakkor, viszonylag részletesen leírtam a Kilences elszomorító végét, Clive Ronan kicsit sem elszomorító végét, Farrell főnök felbukkanását, és a megmenekülésemet. A St. Marybe való visszatérésem történetét egy fél mondattal letudtam.

Hélioszt egy rohadt szóval sem említettem. Megfogadtam, hogy soha, senkinek nem beszélek róla. Pontosabban, Joe Nelsonról, mert már így kellett neveznem.

Dr. Bairstow felnézett, és megkérdezte:

– Felírta a koordinátákat?

– Természetesen, uram.

Elővettem életem legfontosabb papírját, és átlöktem az asztalon.

A Nagyfőnök összefonta a karját a mellkasán, és beszélni kezdett:

– Jelen voltam, amikor az igazgatóm elővette ezt a híres állandó parancsot. Egyetlen papírlap. Az állt rajta, hogy egy bizonyos múltjáró jelenjen meg a koordináták által meghatározott időben és

helyen, hogy támogatást nyújtson. A jelekből ítélve ezt a parancsot az egymást követő

igazgatók sorban átadták az utódjuknak, egészen addig, amíg felbukkant a megnevezett múltjáró. És azt hiszem, az lesz a legjobb, ha megírom azt az átkozott dolgot.

Maga elé húzott egy üres papírlapot.

– Még egy dolog, uram – mondtam, mielőtt nekilátott volna. – Ronan öreg volt már, amikor meghalt. Könnyen megtörténhet, hogy fiatalemberként egyszer csak kitör a sűrűből.

Dr. Bairstow bólintott. Igazam volt. Ha Ronan csinált valamit tíz évvel a halála előtt, az a mi időnkben talán tíz év múlva fog megtörténni. Tudtam, hogy sosem leszünk teljes biztonságban.

– Minden egyes találkozásunk alkalmával legyőztük őt, Max. Ha volt egy csepp esze, nagy ívben elkerül minket a jövőben.

Egyikünk sem hozta szóba, hogy Ronan egy elszánt fanatikus volt, aki rég elszakadt a józan észről és a racionális gondolkodástól, és épp a friss esettel bizonyította be, hogy a gyűlölete forrón izzott benne élete végéig.

Semmit sem tehattünk. Sehogyan sem jósolhattuk meg, hogy mi lesz Ronan következő húzása. Mindketten tudtuk, hogy csak annyit tehetünk, valahányszor új veszély támad, valahogy megbirkózunk vele.

– Történt még valami, dr. Maxwell?

Felálltam. Még sokat kellett gondolkodnom.

– Nem, azt hiszem, ennyi az egész, uram.

Amikor az ajtóhoz értem, utánam szólt:

– Azt ugye tudja, hogy az a fénykép mentette meg Farrell főnök életét?

Bólintottam, és elhagytam az irodát.

Az a fénykép megmentette Leon életét, hogy aztán ő megmentse az enyémet.

A kör bezárult.

Eljött az idő, hogy továbblépjek.

Úgy éreztem, egyedül kell lennem, ezért felnyergeltem Turköt, és átlovagoltam az erdőn, egészen a mocsárig. Nő nyeregben, naná. A Pen Tornál megálltam. Leültem egy kőre, és a távolban csillogó tengert néztem. Turk lehajtotta a fejét, és úgy evett, mintha várni lehetett volna, hogy a közeljövőben fűhiány lesz a Földön. Egyszer sem próbált kinyírni, aminek nyomán arra gondoltam, ahogy idősödünk, mindketten puhulunk.

De nem tűnt valószínűnek. Múltjáró vagyok. Elég csekély annak az esélye, hogy tisztos öregkort érjek meg, akár meglágyulva, akár anélkül.

Évezredekken át csak ültem és gondolkodtam, és igyekeztem rendet tenni a fejemben. Eltelt pár óra. A vén gazfickó zökkentett ki, amikor oldalba bökött. Biztos a teáját akarta.

Azon az estén felkerestem dr. Bairstow-t, és közöltem vele, hogy tisztelettel elfogadom az igazgatóhelyettesi címet. Ittunk egyet, és ő

kijelentette, hogy hamarosan megbánom a döntésemet. Erre én azt feleltem neki, hogy ez máris megtörtént.

* * *

Már a következő napon készen álltam az utolsó ugrásomra.

Tim és én Azincourt-ba indultunk. Valahogy ez tűnt helyénvalónak.

Azincourt-ról sokféle nézetet lehet hallani-olvasni. Hogy az volt Britannia legdicsőbb órája, ugyanabban a sorban van, mint a dunkirki kishajók, a kengyel-roham Waterloo-nál, és a márciusi felkelés, amikor is

maroknyi civil kikergette a fasisztákat Cardiffból, elindítva az országos tiltakozást, ami a Battersea-barikádokhoz vezetett.

És tényleg az volt. Az, hogy Henrik zseniális módon átvezette reménytelenül apró seregét – egyre nehezebb körülmények között –

Franciaországon, a leleményesség és a taktika diadala volt.

Az ötödik Henrik a trónra lépve végignézett túlzott hatalommal rendelkező alattvalóin, a sok viszálykodó lordon, akik úgy gondolták, joguk van belenyúlni a mézesbödönbe csak azért, mert részt vettek a lázadásban, amely a trónra juttatta az ő apját, és azt mondta: a pokolba ezzel a marhasággal.

Aztán átnézett a Csatorna túlsópartjára, és elővette a sublótból az évszázados Plantagenet-igényt a francia trónra, és áthajtotta az egész szarkavaró bandát Franciaországba, ahol két eset fordulhatott elő: vagy meggazdagodnak, vagy meghalnak. Tökmindegy volt, melyik következik be előbb.

Bevették Harfleurt, bár nem könnyen, amint azt Henrik „Még egyszer a résre!” beszéde sejteni enged, és miután a hadjárat-szezon a vége felé közeledett, kemény döntést kellett meghoznia. Vagy hazatér úgy, hogy elverte a pénzét, és csak szerény eredményt tud felmutatni cserébe, vagy megfélemlíti a franciákat azzal, hogy erősnek mutatja magát, és tovább nyomul Calais felé; úgy számolta, hogy a menetelés legfeljebb öt napig fog tartani.

Calais-t választotta, és nem jött be.

A Somme folyóhoz érve azt látták, hogy a francia sereg védi a gázlót.

Henriknek nem maradt más választása, mint hogy elkanyarodik, és más helyet keres az átkeléshez. A franciák valamiért vonakodtak harcba bocsátkozni, csak követték az angolokat a folyó másik oldalán, arra várva, hogy Henrik feladja.

Október 24-ére az angolok nagy bajban voltak. Sokan megbetegedtek, legyengültek, és valamennyien éheztek.

Másnap – Szent Crispián napján – megvívta az azincourt-i csatát, és, ahogy mondani szokás, a többi történelem.

Tim és én azt terveztük, hogy elrejtőzünk a csatamező nyugati oldalán, Azincourt falu közelében, és onnan nézzük végig az ütközetet, illetve némi szerencsével kiderítjük, hogy Henrik miért mészároltatta le a francia foglyokat.

Tim szenvedélyes íjász lévén látni akarta az életük csúcsteljesítményét nyújtó angol és walesi íjászokat. Bár a franciák aligha örültek ennek a csúcsteljesítménynek. Henrik alatt Angliában minden vasárnapot az íjászatnak szenteltek. A férfiak és a fiúk – de még a lányok is! – mentek szépen gyakorolni, persze csak, miután kijöttek a templomból. Szinte biztosan igaz, hogy egy középkori lány jobban ki tudott húzni egy íjat, mint manapság egy fiatal férfi.

És ne gondolja azt senki, hogy: ó, íjak és nyilak, mi az már! Egy gyakorlott íjász simán kilőtt hat vesszőt egy perc alatt. Pontosan. Az tíz másodpercenként egy. És, a karddal felfegyverzett gyalogosokkal ellentétben, még csak nem is kellett az ellenség közelébe kerülniük.

Négyszáz yardról megsebesítették az ellenfelet, kétszázról megölték, és a vesszők száz yardról még a páncélt is átütötték. Az íjászcsapatok voltak a kor legpusztítóbb egységei, míg az angol és a walesi íjászok a legjobbak legjobbjai voltak.

Peterson és jómagam szinte toporzékoltunk türelmetlenségünkben.

Támadt egy kis gondunk dr. Bairstow-val, aki panaszkodott, hogy a St.

Mary rengeteg pénzt fektetett belénk, és az mind kárba vész, ha olyan lyukasak leszünk, mint egy tésztaszűrő – ezt valamiért elkerülhetetlennek ítélte.

Bevallom, azt terveztük, hogy egy kicsit közel leszünk a dolgokhoz.

A Nagyfőnöknek nem árultuk el, mennyire közel, mert nem akartuk, hogy idegeskedjen miattunk. Normál esetben az efféle eseményeket egy közeli dombtetőről szoktuk figyelni, vagy akár magából a kompból, de ez most nem volt lehetséges. Biztosítottuk dr. Bairstow-t, hogy megteszünk minden óvintézkedést, mire ő valamilyen oknál fogva gúnyosan horkantott egyet.

De azért beadta a derekát. Mrs. Enderby felöltöztetett minket a Gardróbból, azt állítva, hogy az őszi színek lesznek a legjobbak. Bokáig érő barna ruhát kaptam, puha csizmát, egy vászonkendőt, hogy lekössem a hajam, valamint egy ósdi zöld köpenyt, amit azonnal felismertem: a legelső ugrásom során viseltem. Tim az évszakhoz passzoló rozsdabarna és szürke öltözetben pompázott.

És ennyi volt. Készen álltam. Az utolsó ugrásom következett. Indultunk, hogy megnézzük a középkor egyik legvéresebb csatáját, és ez volt az utolsó ugrásom. Mi baj történhetne?

Már korábban kértem, hogy húzzanak le az aktív listáról, de dr.

Bairstow megtagadta, arra hivatkozva, hogy túl nagy céccóval járna, hogy visszategyenek rá, ha úgy hozná a szükség. Nem vitatkoztam – kivételesen

–, de a szívem mélyén tudtam, hogy tényleg ez az utolsó ugrásom.

A csarnokban találkoztam Timmel, és átadott nekem egyetlen sál sárga rózsát.

Hogy elrejtsem az érzéseimet, azt mondtam neki:

– Ez a második tíz év alatt. Ha így megy tovább, mire száznyolcvanhárom éves leszek, lesz egy egész csokrom.

– Ne legyél ennyire hálátlan! Ez csak ösztönzés. A többit akkor kapod, amikor ép bőrrel visszajöttél.

– Köszönöm, Tim – feleltem, és átvettem a rózsát. – És mindent köszönök.

– Megtiszteltetés és kiváltság, Max.

Egy darabig csak álltunk, aztán Tim krárogott egyet, és megkérdezte:

– Na, kész vagy?

Felkínálta a karját, és bevezetett a Hawkingba, ahol megkaptam a tradicionális tapsvihart.

Körülnéztem a hatalmas hodályban. Teljesen megtelt. Múltjárók lógtak a galérián, tanácsokat és sértéseket kiabáltak. Dr. Bairstow bólintott. Még Mrs. Partridge is megjelent. Olyan arcot vágott, mintha mondani akart volna valamit, és megálltam előtte, de csak megrázta a fejét, és tett egy lépést hátra. Integettem, mosolyogtam, és próbáltam nem törődni azzal, hogy rohadtul elszorult a torkom.

A műszakiak kihúzták és elvontatták a köldökzsinórokat. Emlékeztettem magam, hogy ne keressem a tömegben Leont.

A Nyolcassal mentünk. Szeretetteljesen megsimogattam, amikor beléptem.

Dieter és Peterson minden ellenőriztek, én pedig elraktam a felszerelést.

– Jól van, minden készen áll – jelentette ki Dieter, és a térdzsebébe gyömöszölte az adattábláját. – Vigyázzon magára, Max!

Alighanem meglepetten nézhettem rá, amiért így aggódott értem, de csak nevetett, és hozzátette:

– Ősrégi múltjáró hagyomány. Amikor visszatér, maga fizeti a piát!

Erről a tradícióról ekkor hallottam először. Goromba mordulást hallattam, mire Dieter hangosan kacagva kivonult.

Letettem a rózsát a műszerfalra, egy olyan helyre, ahol láthattam.

Tim elindította az ugrást, és a világ fehérbe borult.

20

A LEENDŐ csatatér nyugati oldalán landoltunk. Találtunk egy kisebb mélyedést, és felállítottuk a készülékeket, majd elhelyezkedtünk.

A csendes erdő felett átnézve láthattuk a francia vonalakat. Ekkor közelebb voltunk a franciákhoz, mint az angolokhoz, de tudtuk, hogy Henrik előrébb hozza majd a seregét, és akkor a miénk lesz a legjobb páholy a nézőtéren.

Vettem egy mély lélegzetet, és éreztem a nedves föld, a rothadó levelek, a sár és a füst szagát. Ha lehunytam a szememet, simán el tudtam képzelni, hogy megint 1917-ben vagyok, a Somme-nál. Ahhoz pont 502 év hiányzott, de látszólag semmi sem változott. Biztosra veszem, hogy Franciaországban is vannak évszakok, de nekem az összes emlékem az őszhöz kötődik. Mindig nedves és hideg időjárás, mindig a nedves föld és a tüzek füstjének szaga, és mindig valamilyen fegyveres konfliktus.

A hosszú éjszaka a végéhez közeledett. A francia táborban lámpások és tábortüzek világítottak. Zene és nevetés szállt felénk a párás erdőn át.

A franciák biztosak voltak a másnapi végeredményben, így vidáman kiabáltak, nevettek és kockáztak, és máris kezdték elosztani a foglyokat, akiket majd a nap folyamán fognak ejteni. Egyedül amiatt aggódtak, hogy a csata véget fog érni, mielőtt valamennyien lehetőséget kapnak arra, hogy megmutassák, milyen kemény legények.

A legtöbbszörnek ez volt az utolsó éjszakája ezen a világon.

Az övékkel ellentétben az angol táborban majdnem teljes csend honolt.

A katonák csendesen gyülekeztek a lehető legkisebbre rakott tüzek körül.

Fáztak, ráadásul éhesek és fáradtak voltak. Sokan betegek is. Messze jártak az otthonuktól, amiről azt hitték, hogy soha többé nem fogják viszontlátni.

Shakespeare szerint – és valószínűleg igaz lehetett, mert Henrik valóban ihletett vezér volt – a király azzal töltötte az éjszakát, hogy tábortűztől tábortűzig ment, igyekezett mindenkivel váltani néhány szót, bátorította és jobb kedvre derítette a katonáit. Hogy lelket öntsön beléjük. Shakespeare ezt úgy nevezte: „egy könnyed érintés Harrytól az éjszakában”.

A hajnal csendesen jött el. A nappal enyhe és párás volt. Felhők úsztak az égen, elég alacsonyan. Először az angolok keltek fel, alighanem örültek, hogy maguk mögött tudhatják az éjszakát.

A franciák egetverő lármával gyülekeztek. Több ezren voltak. Gazdagon dekorált sátrak sorakoztak a távolban, ameddig a szem

ellátott. Rikító színű zászlók és lobogók lógtak petyhüdtlen mindenfelé.

A lovagok három vonalban álltak fel. Az elsőt a két nagyágyú vezette, Franciaország *connétable*-ja és *maréchal*-ja, akik nehezen tartották féken a túlságosan fellelkesült katonákat.

A második vonalban Bar és Alençon hercegei voltak a parancsnokok.

És ha ez a két masszív vonal nem lett volna elég, mögöttük még egy harmadik is várakozott, Dammartin és Fauconberg grófok vezetésével.

Rászántam egy pillanatot, hogy elgondolkodjak azon, az utóbbinak van-e valami köze a mi otthoni kocsmánkhoz, a Falconberg Armshoz.

Elhatároztam, hogy, miután hazaérek, utánajárok a dolognak.

A három sorban a lovagok türelmetlenül tülekedtek. Fegyelem alig létezett. Amennyire én láttam, nem dolgoztak ki semmiféle stratégiát. Azt tervezték, hogy egyszerűen lerohanják az angolokat, és a puszta súlyukkal elsöprik őket. Alighanem azt hitték, hogy ebédre mindennek vége lesz.

A hőzöngő lármával ellentétben az angolok csendben foglalták el a helyüket, mialatt a kora reggeli köd foltjai még ott szállongtak körülöttük.

Az íjászokat egyetlen lovag irányította: Sir Thomas Erpingham.

A franciákkal ellentétben Henrik nem a rang, hanem az érdem alapján nevezte ki a vezéreit. Az íjászok a két szárnyon helyezkedtek el, és leásták a kihegyezett karókat, amiket minden ember köteles volt vágni, megfaragni és magával cipelni azóta, hogy oly hosszú napokkal ezelőtt elindultak Harfleurból.

Amint a karók a helyükre kerültek, felajzották az íjukat, és vártak.

A franciákhoz képest nyomorúságos hordának látszottak. Kevesen hordtak akármilyen fajta páncélt. A legtöbben egyszerű, sárfoltos bőrmellényt viseltek, valamint rövid ujjast, csizmát és csuklyát.

A derekukon tartották nyilakkal teletömött tegezüket, és fejszét vagy pörölyt dugtak a derékszíjukba. Ennyi volt a fegyverzetük. A gyalogosok védték az íjászokat, az íjászok pedig a gyalogosokat.

Az angolok első csatasorát Edward, York hercege vezette. Tudtam róla, hogy ő lesz az egyetlen angol főnemes, aki nem éli túl a csatát, és

ugyanarra a sorsra jut, mint oly sok francia ellenfele: halálra tapossák és sújtják a sárban.

A fősereget maga a király irányította. Henrik tizennégy éves kora óta harcolt. Győzelmeket aratott a walesi hadjárat során, csatázott Owen Glendowerrel és a lázadó Percyvel. Nem az a fajta király volt, aki hátul bujkált. Aranykoronát viselt a sisakján, amiről azonnal felismerte barát és ellenség egyaránt. A feje felett díszelgett Anglia királyi zászlaja – rajta vörös alapon Anglia arany oroszlánjai, és kék alapon Franciaország liliumai, ami alighanem átkozottul dühíthette a franciákat. A királyi zászló mellett Szent György zászlója lógott ernyedten. Ezen a napon nem fújt a szél, és a levegő erősen párás volt.

Hallottam, hogy Peterson számokat mormol. Úgy becsülte, hogy az angolok létszáma nyolc-kilencezer fő között lehet. Megerősítést várva rám pillantott, és én bólintottam. A franciák számát sokkal nehezebb volt megállapítani. A lovagok három csatasora és a gyalogság mögött a táborukban hatalmas zűrzavar uralkodott.

Ezrek kóvályogtak ott hátul. Szolgák, tartaléklovak, közemberek, lovászok, inasok, tábori csőcselék. És az íjászok. Gyenge katonáknak tartották, és hátul hagyták az íjászaikat. Mire gondolhattak a francia parancsnokok? Henriknek nem voltak efféle aggodalmai, és az íjászkai megnyerték neki a csatát.

Végül megállapodtunk abban, hogy a francia sereg létszáma valahol a harminc- és a negyvenezer között van. Vagyis, egy angolra nagyjából négy francia jutott.

Az angolok türelmesek vártak, mialatt a franciák elrendeződtek.

Időközben kicsit világosabb lett, bár a vastag felhőzet továbbra is takarta a napot. Körülöttünk az erdőben teljes csend honolt. Csak néha hallottam, hogy lehull egy-egy vízcsepp, és szétfröccsen a nedves levélszőnyegen.

Onnan, ahol feküdtünk, láthattuk az angol sereg egy részét, és a vele szemben felállt, masszív francia vonalakat.

Készen álltak.

Tim és én ellenőriztük a készülékeinket.

Mi is készen álltunk.

Mindenki készen állt.

És semmi sem történt. Mindkét fél katonái egymást nézték a sáros mező

felett. A hangok messzire szálltak a mozdulatlan levegőben. Hallottam lószerszámok csengését, fémen csúszó fém csikorgását, bőr nyikorgását.

Múlt az idő.

Henriknek most támadt egy problémája. Tudta, hogy a franciák nem nagyon akarnak harcolni. Az erősítést várták. Bár, hogy hová rakták volna, azt senki sem tudta megmondani. A lovagok és a katonák máris annyira összezsúfolódtak, hogy jószerével alig tudták mozgatni a jobbjukat, amiben a kardot tartották.

Másrésről, az angolok nem engedhették meg maguknak, hogy még sokáig várjanak. Az emberek fáradtak voltak. Halálosan fáradtak, ahogy a mondás tartja. Nem voltak utánpótlás-vonalaik. Más már nem is hiányzott nekik, mint hogy végeérhetetlenül várakozzanak idegen földön, és érezzék, hogy alábbhagy a bátorságuk, mialatt az ellenségük erőt gyűjt.

A kor katonai kézikönyveiben teljesen egyértelműen leírták ezt a helyzetet: aki lép, veszít. Azt a bölcsességet fogadták el, miszerint: maradj veszteg, és hagyd, hogy az ellenséged eljöjjön érted.

Henrik a rá jellemző módon vállalta a kiszámított kockázatot. Kiáltások harsantak – parancsok hangzottak el. Kürtök bőgtek, és az íjászok kirángatták a földből a karóikat. Az egész sereg megmozdult. Henrik a franciák felé vonlatta a katonáit, mígnem elértek egy helyre, ahol két erdőfolt között egy viszonylag keskeny földszáv terült el, egy természetes szoros, és ott megálltak.

Peterson és én belefeledkezve a pillanatba – már megint – közelebb araszoltunk. A vizes leveleken hason csúszva haladtunk előre, hogy jobban lássunk.

Ez volt a legveszélyesebb pillanat. Az íjászok a karókból formált kerítés híján teljesen védtelenek voltak. Ha a franciák támadtak volna, minden elveszett volna.

De nem támadtak. Megmagyarázhatatlan módon, nem támadtak. Ki tudja, miért. Elég sokáig tétováztak ahhoz, hogy az angol íjászok megint beássák a karóikat, és ekkor hirtelen egy egészen új játszma vette kezdetét.

Az angolokat immár alig háromszáz yard választotta el a francia vonalaktól. Tudták-e a franciák, hogy a velük szemben álló, megvetett csürhe valójában egy jól kiképzett, jól vezetett, fegyelmezett, szinte professzionális hadsereg? Pár óra múlva már biztosan tudni fogják...

A saját soraikban jelen volt a francia nemesség színe-java, a lovagok – a középkor futballsztárjai –, mögöttük pedig a rengeteg gyalogos, azok mögött pedig a besorozott parasztok. Mert igen, valóban kiváló ötlet beállítani a hátunk mögé tíz-tizenötezer tudatlan, vonakodó,

fegyelmetlen, képzetlen, fizetetlen, dühös jobbágyot. Leónidasznak annak idején szóvá tették, hogy alig háromszáz emberrel érkezett Thermopülaihoz, mire ő rámutatott, hogy háromszáz profi katonát hozott, míg mások talán több ezret, de azok csak parasztok és istállófiúk.

A franciák jobban tették volna, ha több figyelmet szentelnek a klasszikusoknak.

A francia seregből kivált néhány fegyvertelen hírnök, és a sár miatt ide-oda kanyarogva előrelovagoltak. Félúton megálltak, majd kék és arany zászlójuk – Franciaország liliumai – alatt várakoztak.

– Ott – mondta Peterson, és mutatta az irányt. Henrik, ezúttal sisak nélkül, kilovagolt a kíséretével, hogy találkozzon a követekkel. A nagy Szent György-zászló ezúttal diadalmasan lobogott mögötte. – Ott van ő –

tette hozzá Tim.

A két kis csapat találkozott, és valaki beszélni kezdett.

Hallottuk a hangját, de egyetlen szavát sem értettük. Persze így is tudtuk, miről van szó. Henrik megrázta a fejét, és mondott pár mondatot.

A francia fickó válaszolt. Arra biztatta a királyt, hogy adja fel. Henrik megint beszélt.

Gyerünk, gyerünk! – üzentem neki gondolatban. – *Fordíts el a fejedet!*

Csak egy kicsit!

Nagyon szerettem volna látni az arcát.

– Veszed ezt? – kérdeztem suttogva.

Peterson bólintott, és egy pillanatra sem szakította el a tekintetét a jelenetről. Nem hibáztattam érte.

A hírnökök végül megfordultak, és elindultak visszafelé. Henrik és a kísérői ugyanígy tettek, és ekkor végre láttam a hatalmas V. Henriket.

A kor hősét. És, bakker, tényleg bilifrizurája volt. Átkozott, idióta bilifrizurája. Meg a többinek is. Hogy Henrik trendalapító volt-e, vagy ez felelt meg a legjobban a sisakviseléshez, azt nem tudtam. Én biztos nem tudok más okot kitalálni a Történelem legförtelmesebb hajviseletéhez, pedig ebbe a Történelembe Donald Trump is beletartozik.

Henrik arca nagyon hosszú volt, és az egyik oldalon ronda sebhely húzódott rajta. Kapott egy nyilat az arcába Shrewsburynél, 1403-ban, és nagy mázlija volt, hogy túlélte.

A király a saját vonalai felé tartott, amelyek már megnyíltak, hogy befogadják őt, amikor dühös ordítás csapott fel az angolok soraiban.

Henrik megfordította a lovát. Kardok emelkedtek fel.

Az egyik francia hírnök, a sérthetetlenségében bízva, felállt a nyeregben, és a jobbját a feje felett tartva kinyújtotta a mutató- és a középső ujját. A másik kezével olyan mozdulatot tett, mintha elvágott volna valamit.

Hát igaz volt! Tessék, tényleg igaz volt! Az ilyen pillanatok döbbentettek rá, hogy miért nem akarok irodai munkát végezni.

A legenda szerint a győzelmükben biztos franciák azzal fenyegetőztek, levágják az elfogott angol íjászok két ujját, hogy soha többé ne tudjanak íjat kifeszíteni. Hogy valóban így történt-e, az évszázadok óta heves viták tárgya volt. Már csak azért is, mert az elfogott közembereket inkább megölték, semmint megcsonkították. Egyszerű és tiszta megoldásnak számított.

Az angolok egy emberként kihívást bömböltek, és Henrik a kardját suhogtatva visszavágtatott a seregéhez.

A bevezető véget ért. Eljött a fő műsorszám ideje.

Trombiták harsogtak. A vezérek parancsokat kiabáltak. Valaki dobot döngetett.

A francia lovasság felsorakozott, mindenki a maga zászlója alatt.

A lovak indulni akartak, türelmetlenül ágaskodtak és ki-kitörtek. Nem hallottam parancsot, sem trombitaszót, de hirtelen meglódultak, és dübörögve nyomultak előre. Hason feküdtem, és tisztán éreztem, hogy remeg alattam a föld.

Nem száguldottak, de megállíthatatlannak tűntek. Egy emberekből és lovakból álló, gigászi fal közeledett az apró angol sereg felé.

Az angoloknál kiadták a parancsot, és hétezer íjász eresztette el a nyílvesszőjét.

Én is szoktam íjjal lövöldözni, és nem csinálom rosszul. Korántsem vagyok olyan jó lövész, mint Peterson, de nem vagyok rossz. Most viszont angol íjászokat néztem, és sosem láttam ehhez foghatót.

Tudom, hogy az ember nemcsak a karjával húzza az ideget, hanem a hátizmai is működésbe lépnek. Ezek az íjászok az egész testükkel húztak.

A hátuk ívbe feszült az erőkifejtéstől, mialatt magasra céloztak. Akkora erő keletkezett, hogy amikor oldottak, a lábuk felemelkedett a talajról.

És gyorsak voltak. Egy perc alatt öt-hat nyilat rántottak ki a derekukon viselt tegezükből. A harcmező felett a levegő megtelt nyílvesszőkkel, amelyek aztán hangosan suhogva zuhogtak a magasból. Pillanatokkal

később az előrenyomuló franciák közé csapódtak, és ekkor meghallottuk az első sikolyokat és ordításokat.

A lovasság szempontjából innentől kezdve minden rosszul ment. A fák miatt nem kaphatták oldalba az íjászokat, és a mögöttük érkezők előreszorították őket, neki a kihegyezett karóknak. A lovaknak csak a fejét védte páncél, és több sebből vérezve, rémülten nyerítve táncoltak és forogtak. Lovagok zuhantak a földre. Sokan soha többé nem keltek fel. Az angol íjászok közvetlen közletről zúdították rájuk a nyilakat. Lovasukat vesztett, sebesült lovak próbáltak visszafelé menekülni, közben letaposták a földre került embereket, és akadályozták azokat, akik rendezetten próbáltak visszavonulni.

Onnan, ahol feküdtünk, már nem hallhattuk a parancsokat, de hirtelen a francia gyalogság első sorai megindultak az angolok felé. Amilyen szorosan összepréselődtek, szinte csakis előre mozoghattak. A folyamatos nyílzápor miatt nemcsak a sisakrostélyukat eresztették le, hanem a fejüket is lehajtották. Így aztán nem láttak. Nem hallottak. Jóformán lélegezni sem tudtak. És miután a francia lovak felforgatták a talajt a patáikkal, lépni is alig bírtak. Nem térhettek ki a visszafelé tartó lovasság elől, és sokukat a saját, kétségbeesetten menekülő honfitársaik taposták le.

Megértettem a francia fővezér gondolkodásmódját: ha sikerül eljuttatnia a gyalogságát az angolok első soráig, a legalább háromszoros számbeli fölénynek köszönhetően gyorsan megnyerheti a csatát.

Csak hogy a gyalogosok nem érték el az angolok első vonalát. Térdig érő, híg sárban vergődtek előre. Ráadásul utat kellett találniuk maguknak a halott vagy sebesült emberek és lovak között. A saját lovasságuk a földre döngölte őket. Ezúttal is sokan elestek, és már nem keltek fel. Erőtlenül küszködtek, és a sisakjukba ömlő sár megfojtotta őket.

Annyira összetömörültek, hogy a mögöttük érkező csapatok nem tudtak előrenyomulni, hogy támogassák őket. És az íjászaik, oly messze hátul, tehetetlenek voltak.

Nem úgy az angolok, akik egyik sorozatot a másik után zúdították a kavargó tömegre. Egy pillanatra sem álltak le. Könnyörtelenek voltak. Egy katonai parancsnok egyszer azt mondta: „Mindig hagyj az ellenségednek egy aranyhidat, amin visszavonulhat!” Az angoloknak nem volt ilyesmijük. Az életükért harcoltak egy idegen országban, és nem kegyelmeztek senkinek. A sárban vergődő emberek reménytelen helyzetbe kerültek.

Aztán még rosszabba.

Amikor elfogytak a nyilak, és az egész francia hadsereg megrekedt, az angol íjászok előkapták harci pörölyüket vagy fejszójüket, kirontottak a karóik mögül, és rohamra indultak.

Erős férfiak voltak mindahányan. Egy hosszúíj kifeszítéséhez nagy erő

kell. Nem viseltek páncélt, így az nem akadályozta őket a mozgásban.

Ügyesen kerülgették a holtakat, és örülten vagdalkoztak. A sár csapdájába esett francia gyalogosok úgy hullottak, mint ősz végén a legyek.

És hamarosan még rosszabb lett a helyzetük.

A második vonal gyalogosainak fogalmuk sem volt, hogy mi történik elől. De égtek a vágytól, hogy maguk is összeakaszkodjanak az ellenséggel, ezért előrenyomultak, és az első vonal túlélőit nekitolták az angoloknak, illetve a hegyes karóknak.

Jártam a Somme-nál 1917-ben. Rövid ideig szolgáltam egy francia kórházban. A karóktól felnyársalt vagy szögesdróton fennakadt, üvöltő

emberek látványa egyszer sem kellemes. Hát még kétszer.

Senki sem tehetett semmit. Az összetömörült első vonal sűrű

tömegében az emberek még a fegyverüket sem tudták felemelni. Nem tudtak előrenyomulni, nem tudtak visszavonulni, így egyszerűen álló –

vagy fekvő – céllá váltak.

A francia gyalogság második vonalának katonái, abban a hitben, hogy a dicsőség várja őket, átmásztak elesett társaikon, és egyenesen nekimentek az angoloknak, akik úgy harcoltak, mint az őrültek.

Több száz vagy több ezer francia került az angolok mögé fogolyként.

Elvégre, itt és most mindenki magáért is küzdött. Mindenkinek jogában állt zsákmánnyal és foglyokkal hazatérni, akikért aztán váltságdíjat kaphatott. Számukra ez volt az értelme az egésznek. Ki a fenét érdekelt, hogy ki ül a francia trónon, amíg meggazdagodva térhettek haza?

Hallottam a földön fekvő emberek sikolyait és könyörgését, a sebesült és rémült lovak nyerítését, a francia parancsnokok kiabálását, akik kétségbeesetten próbálták helyreállítani a rendet és megszervezni az ellenőrzött visszavonulást. És, mindenekfelett, a

diadalmas ordítózását az angoloknak, akik lemészárolták a francia nemesség majdnem egy egész generációját.

Csak amikor megmozdultam, hogy kicseréljek egy lemezt a rögzítőben, csak akkor vettem észre, hogy mennyire megmerevedtek a tagjaim. Órák teltek el, és mi teljesen belefeledkeztünk abba, ami körülöttünk történt.

– Oda kéne mennünk – javasolta rekedtes hangon Peterson. – Nézd azt a rengeteg foglyot! Menjünk a szekerekhez! Erősen meg kéne néznünk, hogy mi folyik ott.

Kemény harcot vívtam magammal. Én is látni akartam, hogy mi történik a társzekerek környékén. Másfelől szerettem volna látni, hogy a győztes angol íjászok ott állnak a hullahalmokon, és ép ujjjaikkal felfelé döfködve mutogatnak a franciáknak.

Ugyanakkor vitatott volt, hogy Henrik adta-e ki a parancsot a francia foglyok megölésére, és ezt is jó lett volna kideríteni.

Visszakúsztuk a komphoz, és leraktuk azt, amit addig begyűjtöttünk.

Tim átnyújtott egy új, üres felvevőt, és előhúzott egy kisebbfajta kardot.

– Te filmezel, én vigyázok magunkra.

Tudtam, hogy ugyanolyan jól bánik a karddal, mint az íjjal, így csak bólintottam egyet.

Óvatosan átlopakodtunk az erdőn. A társzekerek hátul voltak, és a fák bizonyos mértékig elrejtették őket.

Az angolok kör alakú szekérvárat alkalmaztak már jóval azelőtt is, hogy az amerikai telepések népszerűvé tették ezt az eljárást, és behordták a sebesültjeiket a közepére – meglepően kevesen voltak.

Láttam néhány nőt. A vonuló sereget követték, vagy feleségek voltak, esetleg egy-két francia barátnő. Ki tudhatta? Mindenesetre, nem voltam feltűnő ebben a közegben.

Fiatal fiúk szaladgáltak mindenfelé, üzeneteket vittek, és számukra túl nehéz vödröket cipeltek, újra és újra kiloccsantva a vizet.

A szekérvártól nem messze az elfogott francia nemesek a sárban ülve várták a csata végeredményét. Több százan. Sok-sok százan. A kortárs becslések szerint körülbelül ezerhétszázan lehetek. Amennyire én láttam, az egész társaságot két férfi és egy apró kutya őrizte.

– Édes istenem! – suttogta Peterson. – Ezek után nem csodálkozom...

Tudtam, hogy mire gondol. Egy egész hadsereg kuporgott ott.

Pillanatnyilag legyőzve és fáradtan, de ez szempillantás alatt megváltozhatott. Bizonyosnak tűnt, hogy ha a foglyok összeszedik magukat, és nekiesnek hátulról az angoloknak, percek alatt mindennek vége lesz. Nem lepődtem volna meg, ha kiderül, hogy Henrik adta ki azt a parancsot.

– Gyerünk! – súgta Tim. – Ez a hely nem az óvatos és okos múltjáróknak való. És nekünk sem.

Egyetértettem vele. Ez egyszer.

És ekkor hirtelen kiderült, hogy máris elkéstünk.

Alakok mozogtak a fák között.

Kiáltás harsant. Azok, akik még képesek voltak rá, előkapták a kardjukat. Valahol felsikoltott egy nő.

Az erdő hirtelen megelevenedett, és emberek törtek ki a fák közül –

nem gyalogos katonák, hanem francia parasztok. Ócska ruhát viseltek, cipőt-csizmát nem, viszont kést, kaszát és bunkót szorongattak a kezükben.

Hogy a francia főszeregtől kapott utasítást hajtották-e végre, vagy egy kis magánvállalkozásba fogtak, az sosem tisztázódott. Pont odanéztem, amikor hárman nekimentek egy kisfiúnak, és lekaszabolták. Egy idős lelkész a kezét széttárva sietett feléjük, és őt is leszúrták.

Az emberek ordítózva szétszóródtak, sokan az erdőbe próbáltak menekülni. Egy asszony felkapott egy ócska lándzsát, és elszántan állt eszméletlen párja felett. Nem mindenki futott el.

Az asszony ügyesen döfködött és csapkodott a fegyverével. Mint korának legtöbb nője, tudta, hogyan védje magát.

Senki sem szolgál rá a halálra. De páran megérdemlik, hogy éljenek.

– Menj! – mondtam Petersonnak, aki bikaként bömbölve rohant előre.

Kettőt hátba vágott a kardja lapjával. Fájdalmas, de nem halálos megoldás.

A többi elmenekült.

Felkaptam egy hosszú botot, többször feléjük suhintottam, amikor elhaladtak melletttem, és legalább egyiküket eltaláltam.

Látni akartam, hogy mit csinálnak a foglyok. Az előbb megadták magukat, és ezzel kivonták magukat a harcból. Mindenki ismerte a dörgést. A háború szabályai. De mit csinálnak most? Beszállnak?

Még szép, hogy ezt tették. Bizonyára szilárdan hitték, hogy a honfitársaik már javában aprítják Henrik csőcselék seregét. Nem

óhajtottak tétlenül üldögelni, arra várva, hogy szégyenletes módon megmentsek őket.

Henrik váratlanul valóban kapott egy másik sereget a hátába. Ez volt az a pillanat, amikor még bármi megtörténhetett.

Timnek és nekem le kellett volna lépünk. Ott kellett volna hagynunk őket, hogy boldoguljanak, ahogy tudnak. De a szekérvárban a legtöbb ember nem katona volt, sem harcos, sem nemes, hanem egyszerű

közember. Mint én.

Keményen vagdalkoztam, ahogyan csak bírtam. Mások is harcba szálltak.

Szerencsére a támadók mohók voltak. Fosztogatni jöttek. A legtöbbjüket jobban érdekelte a szekerek tartalma vagy a tartalék lovak, mint az, hogy halomra mészárolja az öreg férfiakat, a kisfiúkat és a nőket. Valaki kinyitott egy zsákot. A tartalma szétszóródott, és a támadók hirtelen egymással verekedtek ahelyett, hogy velünk küzdöttek volna.

Peterson nekinyomott egy szekérnek, és a kardját felemelve elém állt.

Elég nagy és csúnya volt ahhoz, hogy kikerüljék – egyelőre.

Francia parasztok rohangáltak mindenütt a táborban. A későbbi becslések szerint több százan voltak. Az már egy egész tömeg, és ha ehhez hozzácsaptuk az ezerhétszáz foglyot – a környék nem tűnt annak a kimondottan kellemes tartózkodási helynek.

– El kell húznunk innen! – kiabálta Peterson. – Gyerünk! Ne állj le, hogy megment valakit! Ne csinálj semmit, mert eltérítheted a Történelem irányát. Csak szedd a lábad!

És rögtön megtagadta a saját parancsát.

Tőlünk nem messze egy halott férfi feküdt, a belei körülötte heverték a földön. A véres maradványok között volt egy kürt. Peterson felkapta, és belefújta.

Először csak bugyborékoló nyüszítés tört elő a hangszerből, de Tim újra nekiveselkedett. A második kísérlet már jobban sikerült, és a harmadszorra a kürt már úgy szólt, hogy Robin Hood is elismerően biccentett volna.

Valahol a távolban bőgni kezdett egy másik.

Tim odadobta a kürtöt valakinek. Ő és én tudtuk, hogy hamarosan megérkezik a segítség. Henrik leválasztja a seregéről kábé kétszáz íjászt

– akikre pedig elöl is nagy szüksége lenne –, és ideküldi őket, hogy rendet tegyen a háta mögött, akármi történjen is. És kiadja a parancsot a francia foglyok legyilkolására. Nem nagyon vágytam rá, hogy végignézzem ezt, de azért egy kicsit igen.

Henrik lépése tökéletesen érhető volt. Az életéért harcolt. Nem engedhette meg magának, hogy kétezer ellenséges harcos legyen mögötte.

Egyes beszámolók szerint végrehajtották a parancsát. Mások szerint nem.

Egyesek állították, hogy megöltek pár foglyot, de nem sokat. Én is erre tippeltem – kétszáz embernek nagyon sok idő kell, hogy lemészároljon kétezeret. És a franciák aligha üldögéltek tétlenül, arra várva, hogy ledöfjék őket. Nagyon szerettem volna tudni, hogy mi lesz ebből, de Peterson

elkapta a bal karomat. Odahúzott egy szekér oldalához, amikor előttünk termett egy paraszt. Esküszöm, csak akkor láttam meg,

amikor már előttünk állt. Villámgyors mozdulattal lesújtott rozsdás kaszájával, és majdnem levágta Peterson karját.

A penge mélyre hatolt, azt azonnal láttam. Hosszú vérsugár fröccsent a levegőbe, és mindkettőnket beterített. Felkaptam Tim kardját, de a paraszt máris eltűnt. Elfutni sem láttam.

Peterson nekem roskadt, és nem tudott uralkodni magán, felkiáltott fájdalmában.

Na, most már bajban voltunk.

Ki kellett jutnunk onnan.

Azonnal.

Tim alig tudott járni. Az ép karját a vállam köré kerítettem, és megpróbáltam a derekammal tartani őt. A múltjárók istenének hála, mindig is vékony alkatú volt.

Nem vesztette el az eszméletét. Tudta, hogy mi történik. Igyekezett segíteni.

Éppen csak elvászorogtunk a szekérvártól, éppen csak beértünk az erdőbe, amikor összeesett. Letéptem a fejemről a vászonkendőt, és bekötöttem a sebet. Tim csak halkán nyöszörgött. Hirtelen rájöttem, hogy könnyek csorognak az arcomon.

– Gyerünk, Tim, maradj velem! Most csak maradj velem!

– Ó, Jézusom! – suttogta a fogát csikorgatva. – Max, ez nagyon fáj.

– Tudom, szerelmem. Tudom. Tudsz járni?

– Igen – mondta, majd felsandított rám, és bár az arca szinte a felismerhetetlenségig eltorzult a kintől, rákérdezett: – Szerelmem?

– Holnap úgysem fogsz emlékezni semmire – feleltem, és megpróbáltam vigyorogni. – Azt mondhatok, amihez csak kedvem van.

Mondd csak, kölcsönadnál egy nagyobb összeget?

Szorosra húztam a kötést, mire felnyögött, majd megszólalt:

– Nem gond. Amennyit csak akarsz. A várható élettartamunk amúgy is...

nagyjából annyi, mint egy kérésznek.

Befejeztem a kötözést, és alaposan szemügyre vettem őt. A bőre fehér és hideg volt, és egész testében rázkódott a sokkhatás miatt. Bármelyik pillanatban elveszíthette az eszméletét.

– El kell érnünk a kompot. Itt nem biztonságos.

Hát, egy kicsit sem volt az. Hallottam, hogy körös-körül emberek csörtetnek az aljnövényzetben. Kiáltások és sikolyok visszhangoztak a fák között, bár fogalmam sem volt, hogy kik gyilkolnak kiket. A csata hevében mindenki előbb szúrta, és csak aztán kérdezett.

Valahogy talpra állítottam Timet. A karja hasznavehetetlenül himbálózott. Gyanítottam, hogy soha többé nem tudja majd rendesen használni. De legalább lelassítottam a vérzést. Bedugtam jéghideg kezét az ujjasa alá, hogy valamennyire csökkentsem a súlyát.

Tim annyira jól csinálta! Annyira bátran! Meg sem nyikkant, mialatt az ösvényen vonszoltuk magunkat. A hátunk mögül érkező csatazaj egyre tompult. Másrésztől viszont, hallottuk a körülöttünk zajló hajtóvadászat és mézszárlás hangjait.

De volt két nagy előnyünk. A ruhánk révén jól beleolvadtunk a környezetbe – hála a Gardróbnak –, és azzal, hogy elmentünk a

társzekerekhez, közelebb kerültünk a Nyolcashoz. Ha lábujjhegyre álltam, már láttam is. Kezdtém reménykedni, hogy a végén még sikerül.

Hát, rosszul tettem.

Nem juthattunk ki abból a húsdarálóból.

Kiáltás harsant mögöttem, és gyorsan körülnéztem. Négy-öt férfi tartott felénk, a kezükben karddal, de egyelőre viszonylag messze jártak. Ha Tim nem sebesül meg, elsétálunk a kompig, lazán búcsút intünk nekik, és könnyűszerrel elhúzunk...

De Tim alig tudott mozogni.

– Menj – suttogta halkán –, hagyj itt!

Aligha voltam észnél annyira, hogy döntéseket hozzak. De igazából nem is volt választási lehetőségem. Nem kellett megbirkóznom semmiféle nehéz döntéssel.

Letoltam Timet az ösvényről, bele egy kisebbfajta üregbe, aminek távolabbi oldalára behajoltak több bokor ágai. Elesett, de szerencsére vastag levéltakaróra érkezett. Azonnal utánaugrottam.

Annyi mindent szerettem volna mondani neki! De most úgy tűnt, már soha nem fogom elmondani. Az oldalára fordult, és megszólalt:

– Mi a...

Vakon tapogatóztam magam körül, mígnem megtaláltam azt, amit kerestem. Egy szép, sima követ. Egyetlen él vagy hegy sem akadt rajta.

– Figyeljen rám, dr. Peterson! – suttogtam ekkor. – Itt várja meg a mentőcsapatot! Jönni fog. Jusson vissza élve és biztonságosan! Legyen

szép és jó az élete! Ez parancs! – tettem hozzá, és szorosabban megmarkoltam a követ.

Még ekkor sem értette, hogy mi történik, és csak annyit kérdezett:

– Mi van?

Fejbevágtam a kővel.

Nem túl erősen – ó, istenem, ugye nem volt túl erős?

Tim hang nélkül elterült. Fölé húztam a belógó ágakat, és betakartam levelekkel, amennyire tudtam.

Búcsúra nem maradt idő.

Nem maradt idő... semmire.

Az életem egyik szakaszában sosem hittem volna, hogy valaha lesznek barátaim. Bár, olyan szakasz is volt, amikor nem hittem volna, hogy valaha lesz életem.

Mindkettő összejött, akármilyen csekély volt is az esély. De mindenért fizetni kell, és számomra eljött a perc, hogy megfizessek.

Kimásztam az üregből, és óvatosan kidugtam a fejemet egy kidőlt fa felett. Három embert láttam, lassan haladtak felénk. Egy percem volt, talán annyi sem.

Teljesen kikapaszkodtam a mélyedésből, még egyszer visszanéztem oda, ahol Tim feküdt egész jól elrejtve, és vettem egy mély lélegzetet.

Aztán futottam. Futottam, méghozzá úgy, hogy távolodjak Timtől és a komptól is. Amilyen gyorsan csak bírtam.

Olyan nincs, hogy az ember sír és rohan. Vagy az egyiket csinálja, vagy a másikat. Így aztán én rohantam.

Támadt egy érzésem, hogy a fél életemet meneküléssel töltöttem.

Menekültem a Somme-nál, Whitechapelben, Ninivében, Trójában, Cambridge-ben, és a krétakorban. Mondjanak egy kort, és tuti, hogy átrohantam rajta.

Valahogy biztosra vettem, hogy ez lesz az utolsó. Hát csináld jól, Maxwell!

Szinte átrepültem azon az erdőn. Az ösvényen trappoltam, kidőlt fákat ugrottam át, félig elvakulva az arcomba csapódó ágaktól. Nem féltem.

Nem éreztem fáradtságot. Száguldottam. Kiáltásokat és futó léptek dobogását hallottam hátulról. Tudtam, hogy végül el fognak kapni, és az nem lesz kellemes, de legalábbis nem tart sokáig. Hamar vége lesz, és az én Tim barátom megmenekül.

Addig viszont...

Leszegtem az államat, gyors ritmusban lóbáltam a kezem, és mindent beleadtam. Guthrie őrnagy rohadt büszke lett volna rám.

Csak futottam és futottam, és cikáztam, és kanyarogtam, és egyszer sem néztem hátra. Csak arra figyeltem, hogy elcsaljam őket Timtől és a komptól.

Úgy száguldottam, hogy meg sem láttam azt a férfit, aki egy fa mögül elém lépett. Egyenesen belerobogtam. Megtántorodott, de talpon maradt.

Keményen belerúgtam, a szeme felé döftem, és megpróbáltam letépni a fülét. Bömbölt dühében, de nekem csak egy célom marad: hogy minél gyorsabban túl legyek a dolgon. Hallottam, hogy a barátai is megérkeznek.

Petersonról teljesen megfeledkeztek. Jó munkát végeztem. És most véget ért.

Megint rántottam egyet a fickó fülén, és mialatt kitéptem magam a markából, acél csikordulását hallottam, ami azt jelentette, hogy kirántotta a kardját.

A világ nagyon csendes és mozdulatlan lett.

21

Látlak téged,

Aranyszemű lány,

Idő nagy eseményeinek figyelője,

Kleió szeretettje.

Siess álmaidat siratni,

Mert ma mind meghalnak,

S a szíved majd kihűl.

És mire a levelek lehullnak,

Az aranyszemű lány

Elhagyja ezt a világot,

Hogy soha vissza ne térjen.

BAMBÁN bámultam a mellkasomból kiálló vörös, nedves izét.

Tenni akartam valamit, de máris kezdtem távolodni a világtól.

Sikoltani akartam, de ahhoz levegő kellett volna a tüdőmbe, az meg nem volt.

Az Idő végül megállt számomra. Felnéztem a sötét ágakra, amelyek élesen kirajzolódtak az ég tejfehér háttére előtt. Lenéztem az elázott, valaha aranylós levelekre. Mozdulnom kellett volna. Futnom kellett volna.

Csinálom kellett volna valamit.

Lehunytam a szemem, és előredőlve rázuhantam a nedves, puha...

...kemény és szőrös szőnyegre.

Néha az a legjobb, ha az ember talpra ugrik, fegyvert ragad, és kész szembeszállni mindennel, néha pedig az, ha csak fekszik, és elgondolkodik azon, hogy mi a fene történik. Az orrlyukaim hamar megteltek porral.

Éreztem az arcomon az Axminster kissé durva szövetének nyomását.

Megszólalt egy ismerős hang:

– Lélegezzen!

Na, az nem fog menni – gondoltam. A mellkasom lángolt. Mindent elborító, lüktető, izzó fájdalom töltötte meg. A lélegzéstől csak rosszabb

volt. Meg aztán, a francnak kellett nekem levegő, ha már meghaltam.

Halottnak kellett lennem. Egy olyan sérülést senki sem élhet túl.

Aztán az én hülye testem magától működésbe lépett, és beszívtam a szőnyegporos levegőt, majd vért köhögtem fel, és olyan fájdalom vágott belém, aminek a leírásához nem ismerek elég szót.

Nem tudom, meddig feküdtem ott, éppen csak pihegve.

Aztán, mivel egyértelmű volt, hogy nem haltam meg, végül óvatosan kinyitottam az egyik szememet.

Láttam a szőnyeget – szépen összevénéztem –, valamint egy karosszék alsó felét, és egy elegáns szandálba bújtatott lábat.

Lehunytam a szememet. Ismertem azt a lábat. A közelsége sosem jószolt túl sok jót.

A csend mind hosszabbra nyúlt. Tudtam, hogy a hölgy vár. Édes istenem, hát sosem pihenhetek? Még a halálban sem...?

– Nem haltam meg, ugye? – suttogtam elgyötörten.

– Nem.

Egy időre beértem ennyivel. Csak pihenni akartam. Békességben, ha lehet.

– Nyissa ki a szemét!

Ez eléggé parancsnak hangzott, és a szemem magától kinyílt.

– Fel tud kelni?

– Kizárt.

– Azt hiszem, azért meg kéne próbálnia.

Aha, ezt hiszi, mi?

Letettem az alkaromat a padlóra, és megpróbáltam feltolni magam.

Iszonyat kín vágott végig minden porcikámon. Mindenem fáj. Azt isten szerelmére, hát kaptam egy kardot a szívembe. Miért nem hagy békén?

– Próbálja újra! Minél hamarabb kezd el mozogni, annál hamarabb szűnik meg a fájdalom.

Ó, ez roppant valószínűnek tűnt. De megint csak, függetlenül attól, hogy mit akartam – és nem akartam mást, csupán feküdni, és szép csendben megpusztulni –, felnyomtam magam pár hüvelyknyire, és amennyire tudtam, körülnéztem.

Semmit sem ismertem fel. Kora huszonegyedik századi bútorzat.

Egyszerű. Jellegtelen. Tiszta. Hagyományos. Hangos nyögés kíséretében visszaereszkedtem.

– Gyerünk, dr. Maxwell! Kevés az idő.

– Hagyjon már! – feleltem. Bátor voltam, hiszen máris haldokoltam.

Mégis, mit csinálhat még velem?

– Békén hagyom, amint azt látom, hogy talpra állt, és működőképes.

Behúztam a hasam alá az egyik térdemet, aztán a másikat, majd rátettem egyik karomat a kis asztalra, a másikat pedig a kanapéra. Itt volt vége a dolognak. Ott lógtam, és reszkettem a túlzott erőkifejtéstől.

Valaki felemelt, és rádobott a kanapéra. A hátamon feküdtem, és vártam, hogy enyhüljön a kín.

– Ezt igya meg, kérem!

Isten tudja, mi volt az. Valószínűleg valami ősi hullareaktiváló az Ida-hegy ligeteiből. Az íze olyan volt, mint a kiöntött mosogatóvízé. Forró folyadék égette a torkomat, és ez a fájdalom belevegyült a másik, erősebb, határozottan nem enyhülő kínba.

Lehunytam a szememet, továbbra sem óhajtottam részt venni a jelenlegi eseményekben.

– Dr. Maxwell, kérem, nyissa ki a szemét, és figyeljen rám!

Keservesen sóhajtottam egyet. Szándékosan nem tettem fel kérdéseket, és nem mutattam érdeklődést semmi iránt, abban a halovány reményben, hogy egyszerűen csak békén hagy, és elmegy.

Mintha lett volna bármi jelentősége annak, hogy én mit szeretnék.

A csend ismét mind hosszabbra nyúlt, mialatt ő várta, hogy elhörögjem a tradicionális „Melyik korban vagyok?”-ot, majd a szintén tradicionális

„Hol vagyok?”-ot, amit a teljesen jogos „Mi a fene folyik itt?”-nek kellett volna követnie.

Csak azért sem tettem meg neki ezt a szívességet. Inkább azt kérdeztem:

– Van némi esélyem egy bögre teára?

– Most semmi – felelte őszintén.

Megint sóhajtottam. Annyira, de annyira tudtam...

– Mit akar tőlem, Mrs. Partridge?

Elgondolkodott már valaki azon, hogy létezett-e valaha Mr. Partridge?

– Azt akarom, hogy nyissa ki a szemét, és nagyon figyeljen! Roppant fontos az ügy.

– Halott vagyok?

– Már megmondtam, hogy nem.

– Ez itt az elíziumi mezők?

– Rushfordban van. Kérem, próbálja összeszedni magát!

Kinyitottam a szemem, és lesandítottam magamra.

- Elűnt a kard – állapítottam meg meglepetten.
- A seb már bezárult.
- A seb még most is átokmód fáj.
- Azt mondtam, bezárult. Nem azt, hogy meggyógyult.
- Miért nem?
- Nem vagyok orvos.
- Nem tudna idehívni egyet?
- Ön fiatal és erős. Gyógyítsa meg magát!

Gondolom, ha valaki több ezer éves, az még engem is fiatalnak lát.

- Mit akar tőlem, Mrs. Partridge?
- Arra kérem, hogy koncentráljon.

Megint sóhajtottam. Már tudtam, hogy soha, de soha nem fog békén hagyni.

- Jól van, hallgatom.
- Nézzen körül!

Körülnéztem.

Egy apró lakás apró nappalijában voltam. Felületesen végigjártam a tekintetemet mindenben, aztán az én bezárult, de nem gyógyult sebemről totál

megfeledkezve

megpróbáltam

felülni.

Egy

ismeretlen,

konvencionális nappalit láttam. A kandallóban csinos kis máglya várta, hogy meggyújtsák. A kandallópárkány felett lógó kép az én művem volt.

Mediterrán tájat ábrázolt, almazöld fenyők sorakoztak a távolban csillogó, türkizkék tengerig. Egy, számomra különleges helyet örökített meg. Leon és én párszor elmentünk oda, titokban, hogy együtt lehessünk. Különleges órák voltak. Megfestettem a kedvenc tájamat, és Leon beleszeretett.

Lekapta az állványról, még mielőtt megszáradt volna a festék, és most itt volt.

Aztán jobban odafigyelve is körülnéztem, és további ismerős tárgyakat fedeztem fel a szobában.

A kandallópárkányon állt a trójai faló kicsiny modellje, amit személyesen Leon faragott nekem, és a legdrágább kincsem volt. És egy bekeretezett fénykép is, ami őt és engem ábrázolt, amint együtt kacagunk.

Dieter kapott le minket, és jól emlékeztem arra a napra.

Megviselt fenyőfa könyvespolcok álltak a kandalló két oldalán. A jobb oldali az én könyveimmel volt tele. Felismertem a címeiket. Az összes itt volt. Még az a kisméretű kötet is, ami Azincourt-ról szólt, amit Leon

hagyott ott nekem megannyi évvel korábban. A felső polcról vörös szövetkígyó lógott.

A bal oldali polc az ő cuccaival volt tele. Könyvekkel, aminek a címében a „kvantum” vagy a „temporális dinamika” szavak szerepeltek, illetve akadt ott egy-két rémregény is.

Ismét körülnéztem. Tőlem jobbra ajtó nyílt egy kicsi konyhába, ahonnan felséges illatok érkeztek. A velem szemben lévő ajtón túl alighanem a fürdő lehetett. Balra nézve két hálószobába láttam be. Talpra vergődtem, és erősen imbolyogva megindultam, hogy felderítsem az utóbbi két helyiséget.

A nagyobbik az övé volt. Az egyik széken farmernadrág feküdt.

Kinyitottam egy ruhásszekrényt. Férfiruhákat tartalmazott. Némelyiket felismertem. Az éjjeliszekrényen a közös fényképünk másolata állt. Sőt, a két kép úgy volt elhelyezve, hogy az ember akárhol állt ebben a kicsiny lakásban, az egyiket biztosan láthatta. Újabb, másfajta balsejtelem tört rám.

Lassan bebicegtem a másik hálóba. A fésülködőasztalon az én dolgaim voltak gondosan kirakva. A szekrényben az én ruháim lógtak. Az éjjeliszekrényen heverő könyvet nemrégiben olvastam. A rossz érzésem egyre erősödött, amikor benéztem a párna alá. Az én sárga-fehér foltos pizsamám...

A szoba úgy nézett ki, mintha pár perce léptem volna ki belőle. Ez meg hogy a pokolba lehetséges? Itt élek?

Ha tudni akarod, ki lakik egy házban, nézz be a fürdőszobába!

Egy férfi lakott ebben a házban.

Egyetlen fogkefe. Borotválkozócucc. Hajkondicionáló egy szál se.

Visszatántorogtam Mrs. Partridge-hoz, aki továbbra is az alteregója, Kleió, a történetírás múzsájának képében várt rám. Nehézkesen letelepedtem a kanapéra.

Sokáig csak nézett rám, aztán megszólalt:

– Ebben a világban ön az, aki meghalt.

Kellett egy-két pillanat, hogy végigvegyem magamban az „ebben a világban”, illetve az „ön az, aki meghalt” kifejezések implikációit.

Hirtelen sok minden értelmet nyert. Vártam, hogy Mrs. Partridge folytassa, és meg is tette.

– Nem viselte valami jól.

Ezt előre meg tudtam volna mondani. Leon túl sok embert veszített már el.

– Dr. Bairstow tanácsa ellenére elhagyta a St. Maryt, és ide költözött.

A jelekből ítélve, önnek és neki valaha volt egy tervük... hogy közös otthont teremtenek.

Bólintottam.

– Épített egy szentélyt önnek. A ruhái, a könyvei, minden személyes tárgya. Mindent ide hozott. Két személyre főz. Két főre teríti az asztalt.

Megbeszéli önnel a napjait. Folyamatosan beszél önhöz. A gyász teljesen kikészítette.

– Ezért hozott ide? Hogy beszéljek vele?

– Nem. Azért hoztam ide, hogy együtt éljen vele. Itt. Ebben a másik világban. Most már ez az ön világa is. Így kell lennie.

– Nem – válaszoltam határozottan. – A leghatározottabban nem.

Beszélek vele. Egy darabig itt is maradok, amíg ő nem lesz jobban, de van egy fontos feladatom. Vissza kell mennem Petersonért. Megsebesült.

Segítségre szorul.

– Dr. Peterson biztonságban van. A mentőcsapat megtalálta. Önt viszont nem fogják megtalálni. Mert itt van. Ebben a világban.

– Nem. Vissza kell mennem. Tim...

– Biztonságban van. Nincs szüksége önre. Leon Farrellnek van szüksége önre. Rendkívül fontos, hogy ebben a világban maradjon. Itt is van egy fontos feladat, és csak ön tudja elvégezni.

– Vissza kell mennem.

– Ha visszaküldöm, meghal. Másodpercekre volt a haláltól, amikor idehoztam. Nem fog annyi ideig élni, hogy találkozhasson Mr.

Petersonnal.

– Találkozni akarok Tim Petersonnal. Azután, akármit kér tőlem, megteszem, de ha nem találkozom Petersonnal, semmit sem kap tőlem.

Édes istenem, Mrs. Partridge-dzsal dacoltam, Zeusz halhatatlan lányával. Ha korábban nem is voltam másodpercekre a haláltól, most biztosan.

Konokul és elszántan meredtünk egymásra.

– Nos, rendben – mondta végül. – Tudok találni pár percet önnek a régi világában. De nem fog sokáig tartani. És egy napon megfizet érte, az biztos.

– Elfogadom.

– Álljon fel!

Megtettem, és a következő pillanatban már a gyengélkedőben voltam.

A változás annyira gyorsan ment végbe, hogy meginogtam, és nehezen nyertem vissza az egyensúlyomat.

Az egyik férfiszobában álltam. Tim az ablak melletti ágyon feküdt.

A fejét oldalra fordítva a kinti sötétségbe bámult. A karját vastag kötés borította. Az éjjeliszekrényén egyetlen szál megtépázott sárga rózsa hevert.

– Tim? – mondtam halkán.

Felém fordította az arcát.

Nem emlékszem rá, hogy átmentem a szobán, de hirtelen az ágyánál álltam. Megölelt az ép karjával. Olyan erővel szorítottam magamhoz, hogy az mindkettőnknek fájt.

– Tim...

– Max! Ó, istenem, Max! Hát megtaláltak! Életben vagy.

– És te is. Túlélted. Tudtam, hogy ez lesz. Hogy vagy?

– Tökéletesen remekül. De még jobban attól, hogy itt vagy. Mi történt?

Mikor találtak meg?

Leültem az ágy szélére.

– Nem találtak meg.

Lenézett véráztatta ruhámra, aztán fel arra a kócos és mocskos hajamra.

Aligha nyújtottam ellenállhatatlanul vonzó látványt.

– Akkor hogy kerültél ide? Hogyan menekültél el?

– Sehogy.

Visszaeresztette a fejét a párnára. Láttam rajta, hogy próbálja átdolgozni magát az implikációkon, és hogy semmit sem ért.

– Max? – mormolta végül.

– Visszaengedtek, Tim. Csak pár percre. Hogy elköszönhessek. Ne veszteged az időt kérdésekre!

– Elköszönsz? Akkor... akkor te most elhagyod a St. Maryt? Hová mész?

Mi ez az örület?

– El kell végeznem valamit, ami nagyon fontos. De csak úgy egyeztem bele, ha előtte eljöhettek hozzád elköszönni. Ezért vagyok itt.

A hangom akadozott és csikorgott, mert hirtelen rádöbbenem, hogy soha többé nem láthatom Timet. Soha.

– Eljöttem, hogy elbúcsúzzak.

Nem tudta elfogadni.

– Nem, nem, nem! Nem mehetsz el.

– Nem maradhatok, Tim. Ez a seb halálos. Nem jöhettek vissza.

Ekkor már sírtam, és ő is.

- Tim, kérlek, ne... legyél boldog... a kedvemért!
- Azt hittem, meghaltál. Hogy feláldoztad magad értem. Boldog vagyok, hogy nem ez történt. Magam miatt sírok. Nem mehetsz el.
- Muszáj. Döntést hoztam Azincourt-nál, és nem bántam meg. Egy pillanatig sem. Kérlek, te se sajnálkozz miatta!

Pár pillanatig hallgatott, aztán csendesen azt mondta:

- Nem lesz több kaland, ugye?
- De, természetesen lesz, Tim. Mindig lesznek kalandok. Csak... azokat már nem együtt fogjuk átélni.

A fejét csóválva felelt:

- Ez a karom valószínűleg sosem lesz már a régi. De még ha teljesen helyrejön is... nem tudom, hogy akarom-e tovább csinálni nélküled.
- Tim...
- Mindig úgy volt, hogy te és én, nem igaz?

Csorogtak a könnyeim, de mosolyogva feleltem:

- Azóta, hogy levizeltél. Azt hiszem, az mély nyomot hagyott bennem.
- Lekerültem az aktív listáról. Alighanem hosszú időre. Úgy tűnik, igazgatóhelyettes leszek. El tudod hinni?
- Kiváló leszel.
- Igen – felelte, és egy pillanatra előkerült a régi Tim. – Valószínűleg az leszek. De te nem leszel itt.

– Itt marad neked Helen, aki jobban szeret, semmint képes lenne bevallani. És Kal. És mindenki más. Nagy dolgokat fogsz csinálni.

Valaki kopogott az ajtón.

Tim megszorította a kezemet.

– Az emberek idegesek. Megmondhatom nekik, hogy életben vagy?

– Mondd meg a Nagyfőnöknek! – válaszoltam. Nem tudtam elviselni a gondolatot, hogy csendesen gyászol engem, amikor arra semmi szükség.

Nemrégiben elvesztette Leont, most pedig engem. – Mondd meg neki, hogy nagyon szeretem őt! Mondd meg neki, hogy mindennap gondolni fogok rá! És most, bár nem akarok menni, de mennem kell.

– Ne! Kérlek! Maradj még egy kicsit! Most beszélhetek veled utoljára.

– Nem lehet. Sajnálom, Tim.

– Emlékszel arra – kérdezte elkeseredetten –, arra az éjszakára, Rushfordban, amikor azt az aranysárga rózsát adtam neked? Az én aranyszívű barátomnak, a búbájos Maxnek?

Nyeltem egyet, és kiböktem:

– Persze. Azóta is őrzöm. És te emlékszel arra a ninivei éjszakára?

– Emlékszem arra, amikor kirántottál minket a krétakorból. Úgy féltél, mint egy kisnyúl.

– Emlékszem, milyen bűdös voltál – feleltem nevetve.

– Szerintem fogalmad sincs, mennyire fogsz hiányozni.

– De igen, tudom – válaszoltam, és abbahagytam a nevetést. – Pontosan tudom, hogy mennyire.

Szorosabban markoltam a kezét. Ő meg az enyémet. Bár csak három ép karunk volt, de úgy tartottuk egymást, mint két ember, akik tudják, hogy soha többé nem látják egymást.

– Azt kívánom, Max, bárcsak újrakezdhetnénk az egészet.

Megsimogattam az arcát, és csókolóztunk, nagyon gyengéden és édesen.

Annyi mindent elmondtunk szavak nélkül. Egy egész élet emlékei kavarogtak a fejemben. Éreztem, hogy Tim könnyei csorognak az arcomon.

– Max...

– Tim, drága, drága barátom...

A két kezem közé fogtam az arcát, még egyszer belenéztünk egymás szemébe, aztán hirtelen visszakerültem abban a kicsi nappaliba.

Mrs. Partridge várt egy percet, amíg kifújtam az orromat a ruhám ujjába.

Végül képes voltam megszólalni:

– Köszönöm...

Bólintott egyet, és azt felelte:

– Most pedig, magára hagyom.

– Várjon! Nem mehet el.

– El kell végeznie egy fontos feladatot. Itt hagyom, hogy nekiláthasson.

– Legalább adjon pár információt, mielőtt elmegy! Mi ez a feladat? Mit kell tennem? Visszamehetek a St. Marybe? Hogyan haltam meg?

Olyan nincs, hogy csak úgy visszatértem az életbe, ugye?

– Az események majd kibontakoznak – válaszolta Mrs. Partridge, és felállt. – Ön megteszi, amit kell. Próbáljon ne sokat nyugtalankodni a jövő

miatt!

– Hát, az tényleg felesleges volna, nemde? Hiszen már halott vagyok.

Átsuhant az arcán az a bosszús kifejezés, amit oly régóta ismertem, és határozottan rám szólt:

– Egyfolytában azt mondogatom magának, dr. Maxwell, hogy nem halt meg. Hogy miért ennyire megszállottja a saját halálának, azt fel nem foghatom.

– De mit akar, mit csináljak?

– Azt, hogy adja a csúcsformáját.

Azzal elment, mert ne adj isten, hogy megkönnyítette volna a dolgomat.

Ott álltam tök egyedül egy idegen lakásban, egy idegen világban, és azon törtem a fejemet, hogy most mégis mi a szent szart csináljak.

Az értelmes válasz úgy hangzott, hogy először is szabaduljak meg vérfoltos ruhámtól, zuhanyozzak le, és egy kicsit szedjem rendbe magamat.

Naná, hogy nem ezt tettem. Kimentem a konyhába, szemügyre vettem a két főre terített asztalt, megtaláltam a hátsó kijáratot, és kimentem a lakásból.

Ekkor már tudtam, hogy hová kerültem. Rushfordban voltam, a folyónál álló házak egyikében. Ezeket régebben elhanyagolták, de

aztán az önkormányzat helyrehozatta őket. A lakótér alatt volt egy műhelyféleség.

Ez a lakástípus rendkívül népszerűnek számított a művészek és hasonlók köreiből. Járt hozzá egy udvar, amin elért két autó. Tőlem jobbra kicsiny kert terült el. A bal hátsó sarokban ismerős kókunyhó állt. Leon szárítókötelet kötött az egyik sarkához, és nekitámasztott egy ruhaszárító állványt. Nyeltem egyet, mert nagyon összeszorult a torkom.

Óvatos léptekkel levánszorogtam a kőlépcsőn az udvarba. A műhely ajtaja nyitva volt, hogy beengedje a nyári napfényt. Hallottam, hogy odabent rádió szól, egy szerszám halkán meg-megcsendül, és valaki fojtott hangon beszél.

Nesztelenül beléptem az ajtó elé, megálltam a küszöbön, és körülnéztem.

Háttal állt nekem, egy szűk munkaterületen, amit három asztal vett körül U alakban. Az asztalokon tárgyak csillogtak, amelyek rendeltetéséről halvány fogalmam sem volt.

A műhely távolabbi falánál, a két nagyméretű ablak között ott állt a festőállványom. A mellette lévő asztalokon a festményeim heverték

takáros rendben. Megláttam az ecsetjeimet egy cserépköcsőben, míg a falnak támasztva vásznak sorakoztak.

Mrs. Partridge nem túlzott. Leon egy egész szentélyt hozott össze. Nem hittem volna, hogy a szívem még jobban összetörhet.

Leon beszélt. Magának.

– Szóval, egyikünknek beszélnie kellene Mrs. Foremannel az elektromos áram és a víz sajátos kapcsolatáról. Amikor az utasítás úgy szól, hogy tisztítsa meleg, szappanos vízzel, az nem azt jelenti, hogy vágja bele az egész grillsütőt a mosogatógépbe. És mivel te

még annyit sem tudsz a víz és az elektromos áram kapcsolatáról,
mint ő, ezt megint nekem kell elintéznem, nem igaz?

Oldalra nyúlt, és tapogatózva keresett egy szerszámot.

Tökéletesen mozdulatlanul álltam, míg a vérem hangosan zúgott a
fejemben. Leon állt ott. Alig ötlépésnyire tőlem. Leon volt az. Leon
állt előttem. Nem halt meg. Odamehettem hozzá, megérintettem.

Odabújhattam hozzá. Belenézhettem abba a gyönyörű szemébe.

Érezhettem a kezét a testemen. Hallhattam a hangját. Érezhettem az
illatát. Emlékeztettem magam, hogy néha vegyek levegőt. Esküszöm,
semmilyen hangot nem adtam, még egy pissenést sem, de az
ösztönei figyelmeztették.

Lassan megfordult.

Az ajtóban álltam, egy sötét alak a kintről besugárzó verőfényben.

Lerakta azt az izét, amin dolgozott, és tett felém két lépést.

Vettem egy mély lélegzetet.

Leon megállt.

Bizonytalanul méregetett.

Aztán az arca felderült.

Mosolygott, felém nyújtotta a kezét, és az mondta:

– Isabella?

Azt hittem, rám szakad a plafon, és sikítani akartam.

AZT MONDJÁK, ha az ember egyszer olyan balszerencsés lenne, hogy találkozna saját magával, nem tetszene neki az, amit lát. Hogy egyáltalán nem szeretné magát.

Én még sosem találkoztam magammal – a mi szakmánkban az katasztrófa lenne. A legközelebb akkor álltam ehhez a dologhoz, amikor megismerkedtem Isabella Barclay-val. Akkoriban nagyon hasonlított rám.

Isabella Búvalbaszott Barclay. A St. Mary informatikai részlegének korábbi vezetője. És nem kedveltem őt. A legkevésbé sem. Sőt, annyira gyűlöltem, hogy a végén megöltem. Ezen nincs mit szépíteni: szándékosan megöltem Isabella Barclay-t.

És most... most átgázoltam véren és halálon – az enyémen –, hogy itt legyek. Ott hagytam a régi életemet és a legjobb barátomat, hogy itt legyek. Hogy vele legyek. Itt legyek neki. Erre mit mond?

Isabella?

Kibaszott Isabella Barclay?

Az én nemrégiben felnyársalt szívem majd kiugrott nemrégiben kilyukasztott mellkasomból, mialatt forrón izzó, fékezhetetlen harag áradt szét bennem...

Meghaltam volna abban a világban. Mrs. Partridge világosan megmondta, hogy meghaltam volna abban a világban, itt pedig...

Isabella?

Kibaszott Isabella Barclay?

Megmarkoltam valamit. Fogalmam sem volt, mit kaptam el, de olyan tébolyultan dühös voltam, hogy egy nedves fonalgombolyaggal is képes lettem volna gyilkolni. Leon az én világomban halott volt. És most ebben is kurvára meg fog halni...

A rádióban a „Stayin’ Alive” szólt.

Léptem egyet előre, ki a napfényből, hogy jobban megnézhessem, mielőtt végzek vele.

Akármi történt is, ledöbbsentem. Leon egyszerre tűnt fiatalabbnak és idősebbnek. Fiatalabbnak, mert lezser ruhát viselt – kopott farmert és a

könyökénél lyukas, bő szabású fekete sportpulóvert. A sápadtsága kihangsúlyozta a szeme körüli barnás-lila karikákat. A szája keskeny és vértelen volt. De mialatt egymásra meredtünk, az arcbőrébe némi szín lopózott, aztán el is tűnt, és sápadtabb lett, mint volt.

Megtántorodott. A szó szoros értelmében megtántorodott, nekiesett egy munkapadnak, és levert róla pár szerszámot.

Az egyik falnál leharcolt, öreg kanapé állt. Odatámogattam hozzá Leont, és a haragom mellé egy kis bosszúság is társult. Kettőnk közül történetesen én voltam az, aki meghalt. Vagy majdnem. Akkor miért ő

imbolyog itt, mint valami ájuldozó tinilány? Másrészről, láttam, hogy már nagyon régóta szenved. Én legalább csak egy délutánon át voltam halott.

A szemét lehunyva ült, és kapkodva szedte a levegőt.

Jómagam is leültem. Elég sűrű nap állt mögöttem.

Aztán kinyitotta a szemét.

Láttam, hogy az mondja: „Max”, mert a szája mozgott, de egy árva hang sem jött ki rajta. Bólintottam. Nem azért, hogy biztassam, hanem hogy tudja, ki lesz az, aki mindjárt agyonveri a saját műhelyében.

– Igen – feleltem kurtán. – Max. Nem Isabella.

Megint lehunyta a szemét.

– Ezzel nem mentheted meg magad – förmedtem rá. – Nyisd ki a szemedet!

Megtette. Továbbra is kábán végigpásztázott a tekintetével az arcomon.

A szája ismét mozgott. Azt kérdezte: „Max?”

Ezúttal hallgattam.

– Hát... hogyan... ? – suttogta aztán. Azt hiszem, ez már túl sok volt neki. Megint becsukta a szemét.

– Ne merj elaludni! – figyelmeztettem, és oldalba böktém.

Erre felpattant a szeme. Pislogott párat, és hatalmas erőfeszítéseket tett, hogy összeszedje magát, és mert válsághelyzetben az ember néha hajlamos jelentéktelen hülyeségekről beszélni, megkérdezte:

– Mi van a kezedben?

Felfedeztem, hogy egy ócska, kék műanyag szemétlapáttal készültem felhasítani a testét a lágyékától a torkáig.

– Nem érdekes – morogtam. – Tehát: Isabella?

– Tessék?

– Az előbb azt mondtad: Isabella.

– Tényleg? – kérdezte, és látszott rajta, hogy még mindig nem igazán tudja, mi a fene történik vele.

Nem bírtam tovább, és kifakadtam:

– Nem tudtál várni, mi? Ó, az én vöröském halott. Na mindegy, tudom, hol szerezhetek egy másikat. Mert a sötétben minden macska fekete, ugyebár.

Pofon csapott.

Én meg odavágtam egyet a lapáttal.

Jól alakultak a dolgaink.

Hirtelen kihúzta magát, és rám förmedt:

– Hogy képzeled...? Hogy gondolhatod akár egy percig is, hogy én...?

Mi bajod van?

– Hogy nekem mi bajom van? Nem én ordítottam a mostani barátnőm nevét az exemnek!

– Isabella nem a barátnőm. Hogy juthat ilyesmi eszedbe? És különben is, ki vagy te? Mit akarsz tőlem?

Na, ekkor forrt fel az agyvizem.

– Úgy teszel, mintha nem tudnád, hogy ki vagyok? Hát, az biztos, hogy nem én vagyok az az elbaszott Isabella.

– Igen, ezt már megbeszéltük. Szeretnéd tovább sorolni, hogy ki nem vagy?

– Nem ismeresz meg? Vagy nem akarsz megismerni?

– Tudom, hogy ki az, akire a megszólalásig hasonlítasz, de ő halott.

Úgyhogy mondd csak meg, ki vagy te, és mit akarsz tőlem!

Hirtelen az ő szemével láttam a dolgot. Egy idegen beállít a műhelyébe.

Mi több, egy vérben úszó, örült néember, aki egy kék személapátot szorongat.

A rádióban felzendült a „Things Can Only Get Better”.

Keményen küzdöttem, hogy szavakat, kifejezéseket és magyarázatokat keressek, aztán sorban elvettem valamennyit.

– Az én világomban te haltál meg – préseltem ki végül magamból. Ez volt a legjobb, amit tettem.

– Ki vagy te? – kérdezte ismét, de most már egészen más hangon.

– A nevem: Max.

Megragadta mindkét karomat, és egy rántással szembefordított magával.

– Nem. Az nem lehet. Ő meghalt. Ki vagy te?

– A nevem: Madeleine Maxwell. A St. Mary munkatársa vagyok.

Küldetésen voltam Azincourt-nál Petersonnal. Az egész ment a gányba.

Leszúrtak. Karddal. Összeestem. Amikor kinyitottam a szememet, a te lakásodban feküdtem. Bocs, de rondán összekentem a szőnyegedet. Ha nem jön ki a vér, alighanem bukod a kauciót.

Elszakította a tekintetét az arcomról, és végre megnézte a tizenötödik századi ruhámat, aminek valahogy egyszerre sikerült vértől nedvesnek és merevnek lennie.

– Ez elég csúnyán fest – mondta aztán. – Hívjak mentőt? Telefonáljak a St. Marybe?

– A seb bezárult – feleltem a fejemet rázva. – Csak egy kis pihenés kell, hogy felépüljek.

Elengedte a kezemet, és a kanapé végébe csusszant, hogy távolabb legyen tőlem. Örömujjongásra ugyan nem számítottam, de iszonyodást, hitetlenkedést és félelmet olvastam le az arcáról. Fogalma sem volt, mit tegyen. Mondjuk, ez rám is igaz volt. A haragom kezdett elszivárogni.

Tényleg pocsék nap állt mögöttem, és kezdtem megérezni az utóhatásokat.

Nem tudtam, mit csináljak. Eszembe sem jutott, hogy Leon nem fog örülni a viszontlátásnak annyira, mint én. Megint belevesztem abba az ismeretlen érzelmi örvénybe.

Ugyanakkor, a St. Mary-seknek van egy szertartásuk, ami segít rendezni az efféle dolgokat.

– Kaphatnék egy bögre teát? – kérdeztem jócskán lecsillapodva.

Feltápáskodott, bekapcsolta a forralót, és levett két bögrét egy polcról.

Nem vagyok odáig a tejért. Ha tehetem, citrommal iszom a teát. Leon elővarázsolt egy citromszeletekkel teli csészét. Elszorult a torkom, mert hirtelen láttam magam előtt őt, amint minden reggel felszeletel egy friss citromot. Valakinek, aki halott. Akit soha többé...

Leon tényleg nagyon rossz irányba tartott.

Eszembe jutott az, amit Mrs. Partridge mondott. Eszembe jutottak a könyvek, a kígyó, a képem. Leon minden holmimat gondosan elhelyezte és rendszeresen portalanította. Két főre terítette az asztalt. Citromot szeletelt.

Így már képtelenségnek tűnt, hogy Izzie Barclay-val kavar. Hogy én mekkora idióta vagyok...

Hirtelen fájni kezdtem, és nagyon fáradtnak éreztem magam.

Visszatért a kanapéhoz, leült a szélére, és rám nézett.

– Az én világomban te haltál meg – mondtam ismét.

Nyugodtnak tűnt, így hát folytattam:

– Az irodámban voltam, a következő évi ütemterven dolgoztam.

Azt nem akartam elmondani, hogy addigra már eltávolodtunk egymástól. Legalábbis, egyelőre. És főleg nem azt, hogy miért. Ebben a világban is létezhetett egy Joe Nelson, akit védenie kellett.

– Megszólalt a telefon. Nyakig jártam a tizenkettedik századi Franciaországban. A Hawkingban voltál, de a hangod úgy szólt, mintha több mérföldre lettél volna. Akkor azt hittem... – Elakadt a hangom.

Akkor azt hittem, hogy Leon az univerzum másik végében van, olyan volt a hang. És most, hirtelen rádöbentem, hogy... néhány perccel azelőtt, hogy láttam a holttestét, még beszéltem vele. De mire odaértem hozzá, a keze már teljesen kihűlt. Akkorra már rég halott volt. És pár perccel korábban telefonon beszéltem vele...

– Felhívtalak – mondta rekedtes hangon. – Úgy volt, hogy együtt ebédelünk, de késtél. Már megint. Azt mondtam...

– Azt kérdezted: „Hol vagy most?“, és én azt feleltem: „Az irodámban.”

– Erre én megkérdeztem: „Ebéd?” Te pedig azt mondtad: „Micsoda?”

Én meg: „Várlak.” És nem jöttél.

Megborzongtam.

- Hívok orvost – mondta Leon. – Beviszünk a St. Marybe.
- Nem kell, jól vagyok. A seb bezárult – válaszoltam, és nyeltem egyet.
- A Hawkingban találtak rád. A Nyolcasban. A Nagyfőnök visszaküldte a holttestedet. A kompodban. Van egy emlékkő a temetőben.

Leon megint rekedt hangon válaszolt:

- Az irodádban találtak rád. Egy küldetéstervet tartottál a kezvedben.

A Julius Caesar-küldetését. A Nagyfőnök két napra bezárta a St. Maryt. Az emberek kiborultak. Peterson egyszerűen... Markham is. És Izzie is. Kalt sofőr hozta át a Thirskről. Nem volt abban az állapotban, hogy vezessen.

Megakadt, és nem tudta folytatni.

- Mondd el, Leon, hogy mi történt aztán? Mit csináltál? – kérdeztem, mialatt magamban azt gondoltam: *Mit keres ebben a történetben Búvalbaszott Barclay?*

- Eltemettelek.

Nehezen álltam meg, hogy ne hördüljek fel.

- Aztán...?

- Aztán megpróbáltam. Próbáltam tovább élni. Az emberek segíteni próbáltak. De nem voltál ott. Ian csodálatosan viselkedett. És Izzie is.

Nem tudod, miért tetted veled azt, amit az előbb mondtál. Az egyik legjobb barátod volt. Nem létezik, hogy azt hitted... néha beugrik,

hogy beszéljünk. Amikor megláttalak, azt hittem, hogy megint eljött.

Mindenki annyira keményen igyekezett, de te nem voltál ott. Egész egyszerűen nem voltál ott. Akárhová néztem, nem voltál ott. Végül eljöttem onnan. Nem bírtam tovább. Régebben azt terveztünk, hogy elhagyjuk az intézetet, és közös otthont teremtünk. Így hát, ezt csináltam.

Eljöttem, és új életet kezdtem.

Nem, nem ezt csinálta. Felépített magának egy hamis valamit – egy fantáziavilágot, amiben semmi sem igazi.

– És dr. Bairstow elengedett?

– Nem szívesen. A legkevésbé sem szívesen. Rákényszerített, hogy ledolgozzam a hat hónapos felmondási időmet. Azt hiszem, azt remélte, hogy meggondolom magam. Még mostanában is meglátogat, havonta egyszer-kétszer, bár semmi szükség rá. Néha Ian is eljön.

– Miért nem mentél vissza a saját idődbe?

– Ott még messzebb lettél volna...

Bólintottam, és próbáltam felfogni mindazt, amit hallottam.

– És veled mi van, Max? Te mit...? Azt akarom kérdezni, hogy te hogyan...?

– A St. Maryben maradtam. Te ott voltál. Mindenhol ott voltál.

Akármerre néztem, megláttam egy helyet, ahol beszélgettünk, vagy együtt üldögéltünk, vagy csókolóztunk. Valahányszor felnéztem, és láttam, hogy csukódik egy ajtó, olyan volt, mintha épp akkor mentél

volna ki a helyiségből. Az egész helyet áthatották az emlékek, és nem tudtam elszakadni tőlük.

Egy darabig mindketten hallgattunk, aztán Leon megszólalt:

– Miért vagy itt? Hogy kerültél ide?

– Mindkettőre az a válasz, hogy nem tudom. Mint már említettem, leszúrtak. Nagyon fájt. Rázuhanam egy halom falevélre, és a szőnyegeden találtam magam. És hogy miért vagyok itt, arról halvány fogalmam sincs.

Alig fél órával ezelőtt halott voltam. Vagy valami olyasmi. Még most is küzdök egy kicsit a nap eseményeivel.

A kezét bámulva ült, és némán bólogatott.

– Szóval, mi lesz most, Leon?

– Ezt hogy érted?

– Szeretnéd, hogy elmenjek? Ebben az esetben hívd a St. Maryt, és kiderül, hogy befogadnak-e. Kórházba nem mehetek. Ebben a világban halott vagyok. Mondjuk, hogy ezt hogyan fogom valaha felfogni, azt nem tudom. Igazából, jelenleg éppen semmit sem tudok.

– Szerintem itt kéne maradnod. Szeretném, ha itt maradnál. Legalább egy darabig. De...

Volt valami, amit ki kellett mondani, és most kellett kimondani. Így hát belevágtam:

– Leon, egyvalamit meg kell értened. Max vagyok, de nem a te Maxed.

Lehet, hogy ugyanúgy nézünk ki, de a jellemünk alighanem teljesen más.

A te Maxed talán csendes, nyugodt, türelmes volt, tudott főzni, nem tömte magát csokival, és...

– Nem, az én Maxem egyáltalán nem ilyen volt, de értem, hogy miről beszélsz. És én sem a te Leonod vagyok.

– A tény az, hogy idegenek vagyunk egymásnak. Ismerős arcú idegenek.

Egyáltalán nem ismerjük egymást.

– Igen, ezt értem. De még így is arra kérek, hogy maradj itt egy időre.

Ha ez tényleg nem a te világod, sok mindent kell megtanulnod. Döntéseket kell hoznod. De csak a jövőben. Egy darabig, amíg jobban leszel, szerintem maradnod kéne. Tényleg örülnék, ha maradnál.

Vettem egy mély lélegzetet.

– Köszönöm. Tényleg szívesen maradok.

– Üdvözlöm – felelte, és elém tartotta a jobbját –, a nevem: Leon.

Felidéződött bennem az a sok-sok évvel korábbi perc. Úgy éreztem, megint ott állok a St. Mary lépcsőjén, és bemutatkozom egy narancssárga kezeslábast viselő férfinak... és úgy tűnt, az egész hihetetlen kaland most kezdődik, vagy inkább újratekődik.

Megszorítottam a kezét.

– Üdv, Leon! Örülök a találkozásnak.

Ezután sokáig hallgattunk.

Finoman kihúztam a kezem a markából, mielőtt elkezdtek volna potyogni a könnyek. Ez a perc nem felelt meg ahhoz, hogy

ellágyuljunk és elérékenyüljünk.

Imbolyogva feltápáskodtam, és a festőállványomhoz mentem. Minden nagyon rendezett és tiszta volt. De ez az állapot már nem maradhatott fenn sokáig.

Halkan nyöszörögve lehajoltam, feltettem egy vásznat az állványra, gyengéden megsimogattam, és vártam, hogy elmondja, mi szeretne lenni.

A csend kezdett nyomasztóvá válni.

Felnyúltam, és elkezdtem kontyba csavarni a hajamat. Amikor kész lett, magam felé húztam az ecseteket, a vállam felett Leonra néztem, bizonytalan mosolyt villantottam rá, és megkérdeztem tőle:

– Na, hol az a tea?

Epilógus

ÁTALUDDTAM az egész éjszakát, reggel alaposan kiáztattam magam a kádban, ittam több bögre teát, és azt éreztem, hogy kezdek formába lendülni.

Hogy túltegyük magunkat a kölcsönösen megtapasztalt félszepségen, amit az okozott, hogy nem tudtuk, hol kezdjük, Leon a konyhában tett-vett. Főzött még egy adag teát, és kenyeret pirított, mivel kihagytam a reggelit. Én a konyhaasztalnál szorgoskodtam.

– Mit csinálsz? – kérdezte, mialatt elém tette a bögrét.

– A gyászjelentésemet írom.

– Azt meg mi a fenének?

– Hát, te nem tudhatod, nem igaz? Tegnap találkoztunk először.

- A meglepődésem kevésbé annak szólt, hogy alig ismerjük egymást, inkább annak, hogy nem vagy halott.
- Nem, de az voltam. Lehet, hogy zombi vagyok. Agyat... agyat akarok...
- Agy nincs. Csak Marmite.
- Roppantmód elfogadható alternatíva.

Rövid szünet következett. Azon tűnődtem, hogy az ő Maxe talán nem szerette a Marmite-ot. *Ez most már mindig így lesz?* – kérdeztem magamtól. – *Mindketten folyton a régihez fogjuk hasonlítani az új verziót?* Én szerettem a Marmite-ot, az ő Maxe talán nem. Ez a Leon fekete zoknit viselt, az én Leonom soha. Az én Leonom dinamit volt az ágyban. Nagyon összeillettünk azon a terepen. Tegyük fel, hogy most...

nem így lesz?

Felnéztem rá, és láttam rajta, hogy követi mindent gondolatomat. Ez, mindenesetre, nem változott.

- Nem lesz gond – mondta halkán. – Nem kell elsietnünk semmit.

Előttünk az egész élet, és majd szép sorban megoldjuk a problémákat, ahogy jönnek. A legfontosabb most az, hogy teljesen felépülj. Nem vagyok elragadtatva a gondolattól, hogy nők rohangálnak itt úgy, hogy nagy

lyukak vannak a mellkasukon. Rendezetlennek és koszosnak fog tűnni a lakás.

- Mostanra minden bezárult – feleltem határozottan. – Csak egy kicsit fáj még.

Igazából rohadtul fájt. Mrs. Partridge tudta, hogy mit csinál. Nem maradt más választásom, mint hogy itt maradjak, és lassan intézzem a dolgokat. Legalább egy hétig.

Egy hét alatt sok minden történhetett.

És máris történt valami.

Megszólalt a telefon.

Leon a pirítósomat vajazta, ügyet sem vetett a készülékre, ami átváltott rögzítő üzemmódba.

Leon hangját hallottam:

– Kérem, hagyjon üzenetet!

Rövid szünet következett.

Hangos sípolás.

Aztán dr. Bairstow-t hallottam, amint nyugtalanságtól rekedtes hangon, kissé hadarva azt mondja:

– Leon! Tűnjön el! Itt vannak! Meneküljön!

SZERZŐNKRŐL

JODI TAYLOR

Angol író, aki életének első évtizedeiben

próza foglalkozásokat űzött, és csak álmódzott az irodalmi karrierről.

Bár már iskolásként versíró versenyre neveztek, később úgy tűnt, más sorsot szán neki az élet. Leghosszabb ideig könyvtárosként dolgozott Yorkshire-ban.

Amikor aztán úgy döntött, kipróbálja az élet naposabb oldalát, követte bátyját Törökországba, ahol letelepedett, és végre írni kezdett. Első

regényét jó néhány ügynöknek szétküldte, de semmiféle visszajelzést nem kapott. Barátai unszolására maga fektetett bele

némi pénzt, és e-könyvet gyártott belőle. Nem sejtette, ezzel egy sikertörténetet indít útjára. Az *Egyik átkozott dolog a másik után* remek kritikákat kapott, tízezerszámra fogyni kezdett, és hamarosan jelentkezett nála egy igazi könyvkiadó, nem is egy, de három kötetre kínálva szerződést. A St. Mary-krónikák első része 2013-ban jelent meg nyomtatásban, és azóta további nyolc követte.

A regények, melyek egyedülálló módon vegyítik a történelem szeretetét és az angol humort a kalandos, időutazós SF-történetekkel, bestsellerek lettek. A szerző néhány éve a régi könyvtárába is visszalátogatott, ezúttal egy dedikálókörút keretében.

Időről időre szünetet tart kedvenc sorozatában, hogy modern romantikus történeteket írjon, hol a saját nevéen, hol pedig Isabella Barclayként. Idén új, szó szerint véresen komoly sorozatba kezdett *White Silence* című

regényével, melynek hősnője hátborzongató kapcsolatba kerül a túlvilággal.

TARTALOM

Prológus

1

2

3

4

5

6

7

[8](#)

[9](#)

[10](#)

[11](#)

[12](#)

[13](#)

[14](#)

[15](#)

[16](#)

[17](#)

[18](#)

[19](#)

[20](#)

[21](#)

[22](#)

[Epilógus](#)

KIADÓNK KÖTETEI

GALAKTIKA FANTASZTIKUS KÖNYVEK

2017

[Kasztovszky Béla: Álomutazás](#)

Vaszilij Orehov: STALKER – Katasztrófa sújtotta terület

Zsoldos Péter: A Viking visszatér

Jeff Carlson: Fagyott égbolt

Dennis E. Taylor: MI, Bob

Zsoldos Péter: Távoli tűz I.

Zsoldos Péter: Távoli tűz II.

A. és B. Sztrugackij: Fiú a pokolból

Dave Howard: A Leymann-transzfer

Arkagyij Suspanov, Szergej Lukjanyenko: VarázsŐrség

Robert Charles Wilson: Affinitások

Zsoldos Péter: A feladat

Vladimír Páral: Rómeó és Júlia 2300

Ondřej Štindl: InterZóna

Christopher Priest: Kifordított világ

Vaszilij Orehov: STALKER – Tűzvonal

D.J.Molles: Amerika lángokban 1 – Tisztogatás

Jodi Taylor: Egyik átkozott dolog a másik után

2016

GFK 300. (Háromszázadik)

Jezsi Tumanovszkij: S.T.A.L.K.E.R. – Agyar

[Molnár Csaba: A széttört idő legendája](#)

[Ronil Caine: Lilian](#)

[Vékony Krisztián: Sors-algoritmus](#)

[Michael Walden: Eshtar – Első könyv](#)

[China Miéville: Vastanács](#)

[Lovas Lajos: Törzsszövetség](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Hazatérés](#)

[Michael Walden: Eshtar – Második könyv](#)

[Joe Haldeman: Örök szabadság](#)

[Fedina Lídia: Virokalipszis](#)

[Jack McDevitt: Feltámad a múlt](#)

[Szergej Lukjanyenko: Egyesült Őrség](#)

2015

[Jean Ray: Kárhozott istenek](#)

[Arthur C. Clarke: 2001. Úrodisszeia](#)

[James Lovegrove: Ré kora](#)

[Emmi Itäranta: A teamesternő könyve](#)

[Sztugackij: Fogadó a Halott Alpinistához](#)

[Jack McDevitt: Úrhajótöröttek](#)

[Cory Doctorow: Homeland](#)

[Arthr C. Clarke: 2001 elveszett világi](#)

[Vlagyimir Vasziljev: S.T.A.L.K.E.R. – A duplikátor gyermekei](#)

[Christian Charrière: Iscambe erdeje](#)

[Valerio Evangelisti: Égj, Inkvízitor!](#)

[Ondřej Neff: Sötétség](#)

[John Brunner: Zanzibár](#)

[Robert Charles Wilson: Darwinia](#)

[Vlagyimir Vasziljev: IdőŐrség](#)

[Robert A. Heinlein: Kettős csillag](#)

[Robert J. Sawyer: Halál a vörös bolygón](#)

[Jack McDevitt: Ősi partok](#)

[Martin H. Greenberg: Az Alapítvány barátai – Antológia Asimov
tiszteletére](#)

2014

[Stephen Baxter: Antijég](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: A kárhozott város](#)

[Arthur C. Clarke – Michael Kube-McDowell: Tűzszünet 1. – Ravasz](#)

[Arthur C. Clarke – Michael Kube-McDowell: Tűzszünet 2. – Béklyó](#)

[Szergej Lukjanyenko: Igék Földje – A vas birodalma](#)

[Robert J. Sawyer: Kifürkészhetetlen](#)

[Isaac Asimov: A Halhatatlanság halála](#)

[Robert A. Heinlein: Ajtó a Nyárba](#)

[Jack McDevitt: Emlékmű a csillagokban](#)

[Robert Charles Wilson: Misztérium](#)

[Valerio Evangelisti: Eymerich 2 – Örökké élj, inkvizítor!](#)

[Marina és Szergej Gyacsenko: Andrej és a Föld zarándokai](#)

[David Brin: Existence 2. – A létezés titka](#)

[Charles MacLean: Néma csend](#)

[Isaac Asimov: Azazel](#)

[Szergej Lukjanyenko, Vitalij Kaplan: Más Őrség](#)

[Joe Haldeman: Örök béke](#)

2013

[Diana Wynne Jones: A Merlin-összeesküvés](#)

[Adam Wisniewski-Snerg: A lator evangéliuma](#)

[Brian W. Aldiss: Szuperállam](#)

[Arthur C. Clarke: Földfény](#)

[Charles MacLean: Paranoia](#)

[A. és B. Sztrugackij: Stalker – Piknik az árokparton](#)

[Valerio Evangelisti: Eymerich 1 – Indulj, inkvizítor!](#)

[Clive Barker: Abarat – Abszolút éjféli](#)

[Robert J. Sawyer: WWW 2 – Vigyázók](#)

[A. és B. Sztrugackij: Mese a trojkáról](#)

[Robert Charles Wilson: Bázis – A Blind Lake-rejtély](#)

[Robert J. Sawyer: WWW 3 – Végzet](#)

[Szergej Lukjanyenko: Igék földje – A vas prófétája](#)

[Jack McDevitt: Tűzmadár](#)

[Harry Harrison: Vissza az Édenbe](#)

[Robert A. Heinlein: Csillagközi Invázió – Starship Troopers](#)

2012

[Stephen Baxter: Időhajók](#)

[Arthur C. Clarke – Gentry Lee: Bölcső](#)

[A. és B. Sztrugackij: A hétfő szombaton kezdődik](#)

[Joe Haldeman: Örök háború](#)

[Jack McDevitt: Echo](#)

[Szergej Lukjanyenko: Örök Világa](#)

[Robert Charles Wilson: Kronolitok](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: A bíborszínű felhők bolygója](#)

[Joan Slonczewski: Agypestis](#)

[Szergej Lukjanyenko: Új Őrség](#)

[Connie Willis: Ítélet könyve](#)

[Robert J. Sawyer: WWW 1 – Világtalan](#)

[David Brin: Existence 1. – A létezés csapdája](#)

2011

[Neal Stephenson: Gyémántkor I-II.](#)

[Tim Powers: Ismeretlen vizeken](#)

[Arthur C. Clarke: A Mars titka](#)

[Robert J. Sawyer: Lélekhullám](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Válaszd az életet!](#)

[Diana Wynne Jones: A trónörökös](#)

[Jack McDevitt: Az ördög szeme](#)

[Szergej Lukjanyenko: Világok őre](#)

[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Régmúlt napok fénye](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Nyugtalanság](#)

[Robert Charles Wilson: Örvény](#)

2010

[Vernor Vinge: A szivárvány tövében](#)

[Robert J. Sawyer: FlashForward – A jövő emlékei](#)

[Arthur C. Clarke: Mélység](#)

[Damien Broderick: Lenni vagy nem lenni](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Bogár a hangyabolyban](#)

[Cory Doctorow: Kis testvér](#)

[Frederik Pohl: A hícsík birodalma](#)

[Jack McDevitt: Elveszett kolónia](#)

[Arthur C. Clarke – Frederik Pohl: Végső bizonyítás](#)

[Szergej Lukjanyenko: Ugrás az ismeretlenbe](#)

[Nourse – Burroughs: Pengefutár – Az igazi Blade Runner](#)

[Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Menekülési kísérlet](#)

[Arthur C. Clarke: Szigetek az égben](#)

[Robert Silverberg: Valentine, Napkirály](#)

[Robert A. Heinlein: A Hold börtönében](#)

[Harry Harrison: Fagyos Éden](#)

[Lovas Lajos: N](#)

[Vlagyimir Vasziljev: S.T.A.L.K.E.R. – Halálos zóna](#)

2009

[Szélesi Sándor: A beavatás szertartása](#)

[Robert Charles Wilson: Bioszféra](#)

[David Brin: Dettó](#)

[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Elsőszülöttek](#)

[Antal József: Justitia](#)

[Kétszázadik](#)

Robert Silverberg: Lord Valentine kastélya

Jack McDevitt: Polaris

Szergej Lukjanyenko: Ugrás az űrbe

Arkagyij és Borisz Sztrugackij: Lakott sziget

John Wyndham: Szemünk fényei

Andreas Eschbach: Hajszönyegszövők

Clive Barker: Abarat – Varázsórák, véres éjek

Guy Gavriel Kay: Ysabel

Harry Harrison: Édentől nyugatra

Vlagyimir Vasziljev: Káosz-Őrség

Rudyard Kipling: Kívánságok háza

Jean-Claude Dunyach – Ayerdhal: Haldokló csillagok I-II.

Ken Macleod: Sötét fény

Robert Silverberg: Majipoor krónikái

László Zoltán: Nulla pont

2008

Wolfgang Jeschke: A Cusanus-játszma I-II.

Arthur C. Clarke: A gyermekkor vége

Frederik Pohl: A hícsík nyomában – Utazás az Átjáró körül

Arthur C. Clarke: A város és a csillagok

[Clive Barker: Abarat](#)

[Szergej Lukjanyenko: Alkonyi Őrség](#)

[Jonathan Lethem: Amerikai amnézia](#)

[China Miéville: Armada I-II.](#)

[Mary Shelley: Az utolsó ember I-II.](#)

[Elisabetta Vernier: ClipArt](#)

[Joan Slonczewski: Elízium lánya](#)

[Nemere István: Elveszettek](#)

[M. John Harrison: Fény](#)

[Jean-Claude Dunyach: Halott csillagok](#)

[Harry Harrison: Helyet! Helyet!](#)

[Brandon Hackett: Isten gépei](#)

[Ken Macleod: Kozmonauták vára](#)

[Jack McDevitt: Született stratég](#)

[Robert Charles Wilson: Tengely](#)

[Szergej Lukjanyenko: Utolsó őrség](#)

2007

[László Zoltán: A Keringés](#)

[Joan Slonczewski: Ajtó az óceánba](#)

[Szergej Lukjanyenko: Éjszakai Őrség](#)

[Kasztovszky Béla: GRIN](#)

[Szergej Lukjanyenko: Nappali Őrség](#)

[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Napvihar](#)

[Robert Charles Wilson: Pörgés](#)

2006

[William Gibson: A holnap tegnapija](#)

[Arthur C. Clarke – Stephen Baxter: Az idő szeme](#)

[Joan Slonczewski: Génszimfónia](#)

[Neal Stephenson: Snow Crash](#)

2005

[William Gibson-Bruce Sterling: A Gépezet](#)

GALAKTIKA BARÁTI KÖR

2016

[Ford Madox Ford – Joseph Conrad: Az örökösök](#)

2015

[Stanley G. Weinbaum: Bolygóközi odüsszeia](#)

2014

[Jack London: Ezer halál](#)

2013

[G. K. Chesterton: A vándorló kocsmá](#)

UNIVERZUM KÖNYVEK

2015

[Mund Katalin: A kutyaetológia kulisszatitkai](#)

KOZMOSZ KRIMIK

2015

[Isaac Asimov: A Fekete Özvegyek Klubja](#)

[Akif Pirincci: Francis](#)

2014

[Nury Vittachi: A feng shui detektív](#)

ÁRNYÉK KIADÓ

2014

[George B. Marwell: Világok útvesztője](#)

METROPOLIS KÖNYVEK

2016

[Jo Walton: Mások között](#)

[Indrek Hargla: Melchior és a hóhér lánya](#)

[Petr Stančík: Múmiamalom](#)

2015

[Indrek Hargla: Melchior és a Kerekeskút utca lidérce](#)

2013

[Richard Adams: Gazdátlanok](#)

[Indrek Hargla: Melchior, a patikárius](#)

{1}_Utalás a Moody Blues „Legends of a Mind (Timothy Leary’s Dead)” című számára.

{2}_A Moody Blues „The Best Way to Travel” című számából.

{3}_A Moody Blues „The Best Way to Travel” című számából.

Table of Contents

[KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS](#)

[Prológus](#)

[1](#)

[2](#)

[3](#)

[4](#)

[5](#)

[6](#)

[7](#)

[8](#)

[9](#)

[10](#)

[11](#)

[12](#)

[13](#)

[14](#)

[15](#)

[16](#)

[17](#)

[18](#)

[19](#)

[20](#)

[21](#)

[22](#)

[Epilógus](#)

[SZERZŐNKRŐL](#)

[TARTALOM](#)

[KIADÓNK KÖTETEI](#)

Document Outline

- [KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS](#)
- [Prológus](#)
- [1](#)
- [2](#)
- [3](#)
- [4](#)
- [5](#)
- [6](#)
- [7](#)
- [8](#)
- [9](#)
- [10](#)
- [11](#)
- [12](#)
- [13](#)
- [14](#)
- [15](#)
- [16](#)
- [17](#)
- [18](#)
- [19](#)
- [20](#)
- [21](#)
- [22](#)
- [Epilógus](#)
- [SZERZŐNKRŐL](#)
- [TARTALOM](#)
- [KIADÓNK KÖTETEI](#)